

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2023
9. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 67. schůze Poslanecké sněmovny

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 458/ - první čtení

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2023
9. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 67. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 8. června 2023

Obsah:

Strana:

8. června 2023

Schůzi zahájila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Usnesení schváleno (č. 662).

Řeč poslance Marka Výborného	6
Řeč poslankyně Aleny Schillerové	6
Řeč místopředsedy PSP Karla Havlíčka	14
Řeč poslance Tomia Okamury	18

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Andreje Babiše	27
-----------------------------------	----

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč předsedy vlády ČR Petra Fialy	60
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	65
Řeč poslance Radima Fialy	69

Schválen pořad schůze.

Řeč poslance Ladislava Oklešťka	76
---------------------------------------	----

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 458/ - první čtení

Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	77
Řeč poslankyně Pavly Golasowské	78

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslankyně Aleny Schillerové	79
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	85
Řeč poslankyně Aleny Schillerové	86
Řeč poslankyně Jany Pastuchové	86

Řeč poslance Aleše Juchelky	87
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	87
Řeč poslance Aleše Juchelky	88
Řeč poslankyně Aleny Schillerové	89
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	89
Řeč poslance Aleše Juchelky	90
Řeč poslankyně Aleny Schillerové	90
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	91
Řeč poslance Jiřího Maška	91
Řeč poslance Aleše Juchelky	91
Řeč poslance Tomia Okamury	92

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslance Tomia Okamury	108
Řeč poslance Hayata Okamury	109
Řeč poslance Aleše Juchelky	109

Další část schůze řídila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Řeč poslankyně Věry Adámkové	112
Řeč poslankyně Jany Pastuchové	113
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	116
Řeč poslankyně Věry Adámkové	116
Řeč poslankyně Jany Pastuchové	117
Řeč poslance Marka Nováka	117
Řeč ministra průmyslu a obchodu ČR Jozefa Síkely	120
Řeč poslance Marka Nováka	121
Řeč poslankyně Bereniky Peštové	121
Řeč poslankyně Jany Hanzlíkové	121
Řeč poslance Jiřího Maška	123
Řeč poslance Lubomíra Brože	126

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Igora Hendrycha	126
Řeč poslance Miroslava Zborovského	128
Řeč poslankyně Bereniky Peštové	129
Řeč poslance Patrika Nachera	129
Řeč poslance Roberta Králíčka	130
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky	130
Řeč poslance Patrika Nachera	130
Řeč poslance Jana Volného	131
Řeč poslance Jiřího Maška	131
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové	131
Řeč poslance Jana Hrnčíře	132
Řeč poslance Víta Vomáčky	133
Řeč poslance Karla Raise	133
Řeč poslankyně Lenky Knechtové	135
Řeč poslance Jiřího Kobzy	135
Řeč poslance Patrika Nachera	136
Řeč místopředsedy PSP Jana Skopečka	138
Řeč poslankyně Pavly Golasowské	140

Řeč poslankyně Vladimíry Lesenské	140
Řeč poslance Radka Vondráčka	141
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky ...	142

Usnesení schváleno (č. 663).

Řeč poslance Pavla Staňka	143
Řeč poslance Michala Ratiborského	143

Závěrečná řeč místopředsedy PSP Jana Bartoška

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny

8. června 2023

Přítomno: 161 poslanců

(Schůze zahájena ve 12.00 hodin.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji 67. schůzi Poslanecké sněmovny a všechny vás vítám.

Aby byla zaznamenána naše účast, všechny vás nejprve odhlásím a poprosím vás, abyste se všichni přihlásili svými identifikačními kartami a případně mi oznámili, kdo žádá o vydání karty náhradní.

Schůzi svolala předsedkyně Poslanecké sněmovny podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu na základě žádosti 104 poslanců. Pozvánka vám byla rozeslána elektronickou poštou ve středu dne 31. května 2023.

Nyní bychom přistoupili k určení dvou ověřovatelů této schůze. Navrhuji, abychom určili poslance Toma Philippa a poslance Petra Vránu. Má někdo jiný návrh? Já zagonguji a přivolám kolegy a kolegyně z předsálí.

Nyní bychom přistoupili k hlasování. Já zahajuji hlasování a táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 1 přihlášeno 88 poslanců a poslankyň, pro 85, proti žádný. Návrh byl přijat. Konstatuji, že jsme ověřovateli 67. schůze Poslanecké sněmovny určili poslance Toma Philippa a poslance Petra Vránu.

Mám zde dvě sdělení. Pan poslanec Havránek hlasuje s náhradní kartou číslo 39 a pan poslanec Jáč hlasuje s náhradní kartou číslo 38.

Sděluji, že do zahájení schůze požádali o omluvení své neúčasti na jednání tito poslanci a poslankyně: Pekarová Adamová Markéta od 12 do 21 hodin – pracovní důvody, Bašta Jaroslav – celý jednací den, zdravotní důvody, Bělíca Josef – celý jednací den, pracovní důvody, Berkovec Stanislav – celý jednací den, zahraniční cesta, Bernard Josef – celý jednací den, zdravotní důvody, Blaha Stanislav – celý jednací den, zahraniční cesta, Carbol Jiří – do 18 hodin, pracovní důvody, Dostálová Klára – celý jednací den, zdravotní důvody, Dražilová Lenka – celý jednací den, zahraniční cesta, Dufek Aleš – od 12 do 13 hodin, pracovní důvody, Dvořák Jaroslav – celý jednací den, pracovní důvody, Faltýnek Jaroslav – celý jednací den, rodinné důvody, Fialová Eva – od 12 do 13 hodin, zdravotní důvody, Fridrich Stanislav – celý jednací den, zdravotní důvody, Hájek Jiří – od 16 hodin, pracovní důvody, Hendrych Igor – do 18.30, pracovní důvody, Horák Jiří – od 12 do 16, pracovní důvody, Janulík Miloslav – celý jednací den, zahraniční cesta, Kobza Jiří – do 18 hodin, pracovní důvody, Kocmanová Klára – celý jednací den, zahraniční cesta, Kohajda Michael – od 12 do 13.30 a od 17.30 do 21 hodin, pracovní důvody, Kolovratník Martin – celý jednací den, zahraniční cesta, Kovářová Věra – od 17.30 do 20 hodin, pracovní důvody, Kuchař Jan – celý jednací den, pracovní důvody, Lacina Jan – celý jednací den, zahraniční cesta, Liška Petr – celý jednací den, zahraniční cesta, Kochman Ondřej – celý jednací den, pracovní důvody, Metnar Lubomír – celý jednací den, zahraniční cesta, Navrátil Jiří – do 19 hodin, pracovní důvody, Ochodnická Martina – celý jednací den, pracovní důvody, Oulehlová Renata – celý jednací den, zahraniční cesta, Richterová Olga – celý jednací den, zahraniční cesta, Růžička Pavel – celý jednací den, zahraniční cesta, Ryba Drahoslav – celý jednací den, zahraniční cesta, Strýček Jiří – celý jednací den, zdravotní důvody, Stržínek Robert – celý jednací den, pracovní důvody, Šebelová Michaela – celý jednací den, bez udání důvodu, Špičák Julius – celý jednací den, zdravotní důvody,

Tureček Karel – celý jednací den, zdravotní důvody, Válková Helena – celý jednací den, zahraniční cesta, Voborská Milada – celý jednací den, zahraniční cesta, Vondrák Ivo – celý jednací den, pracovní důvody, Zajíčková Renáta – celý jednací den, pracovní důvody, Zlínský Vladimír – celý jednací den, zdravotní důvody.

Z členů vlády se omlouvají: Baxa Martin – do 14 hodin a od 18 do 21.30 hodin, pracovní důvody, Bek Mikuláš – celý jednací den, pracovní důvody, Blažek Pavel – do 20 hodin, zdravotní důvody, Dvořák Martin – od 12 do 22 hodin a od 23 hodin, pracovní důvody, Hladík Petr – celý jednací den, pracovní důvody, Langšádlová Helena – od 14 do 17.30 hodin, pracovní důvody, Lipavský Jan – od 12 do 18 hodin a od 19 hodin, pracovní důvody, Nekula Zdeněk – celý jednací den, pracovní důvody, Šalomoun Michal – od 12 do 19 a od 21 hodin z pracovních důvodů.

Dále zde mám jedno sdělení. Pan poslanec Hájek bere zpět svou omluvu od 16 hodin. Mám zde tedy ještě další omluvu od pana poslance Hájka od 18 hodin z pracovních důvodů. Pan poslanec Jiří Hájek ruší svoji omluvu, nebo platí? Ano, platí, od 18 hodin. Děkuji.

Nyní přistoupíme ke stanovení pořadu 67. schůze, jehož návrh je uveden na pozvánce. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti. Nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu. Rovněž tak nelze rozšiřovat schválený pořad.

Nyní zde mám několik přihlášek s přednostním právem. Jako první je přihlášen pan předseda Marek Výborný a připraví se paní předsedkyně Schillerová. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Výborný: Vážená paní místopředsedkyně, vážený pane vicepremiére, vládo, kolegyně, kolegové, přeju vám krásné čtvrté poledne. Protože z kuloárních a mediálních informací je zřejmé, že nás čeká náročná, ale věřím, že férová a věcná rozprava, debata, diskuse, a je namístě, abychom návrh novely tohoto zákona dnes dokázali posunout do dalšího odborného projednání na půdě výborů, hlavně výboru pro sociální politiku, ale protože jsme začali až ve 12 hodin, není jistota, že to zvládneme do 19. hodiny, tak já chci poprosit, paní místopředsedkyně, abychom pro jistotu v samém začátku si odhlasovali, že dnes budeme jednat a hlasovat věcně i meritorně po 19., 21., případně i 24. hodině, den následující. Děkuji pěkně.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, zaznamenávám tedy váš návrh a budeme o něm hlasovat. Přivolám kolegy z předsálí.

Váš návrh zní, že budeme jednat a hlasovat věcně i meritorně po 19., 21. a 24. hodině.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 2, přihlášeno 123 poslanců a poslankyň, pro 64, proti 48. Návrh byl přijat.

Konstatuji, že jsme schválili... Pardon – kontrola hlasování. Všechno je v pořádku? (Bez námitek.)

Nyní bychom pokračovali. Paní předsedkyně, všechno je v pořádku a tímto vám také uděluji slovo. Jste přihlášená s přednostním právem. A poté se připraví pan místopředseda Havlíček. Prosím, máte slovo. Prosím, kolegyně, kolegové, prosím o klid.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Vážené dámy, vážení pánové, dovoluji si vyjádřit závažnou pochybnost o upřímnosti úsilí ministrů této vlády v otázkách souvisejících s péčí o naše veřejné finance. Je velmi nepravděpodobné, aby kabinet, který není schopen a ochoten aktivně řešit zcela objektivní aktuální rozpočtové problémy, mohl jakkoliv pozitivně přispět k řešení problému dlouhodobých, penzijní otázky nevyjímaje.

Jedním z výstupů včerejšího výjezdního zasedání vlády ve Vimperku bylo naprosto šokující oznámení premiéra Petra Fialy, že fiaskem letošního státního rozpočtu se vláda zatím zabývat nehodlá. Ano, slyšíte dobře. Ačkoliv deficit státního rozpočtu na konci května dosáhl bez externích šoků... (Odmilka pro hluk v sále.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Kolegyně, kolegové, prosím, pokud máte nějakou nutnou věc k projednání, tak prosím v předsálí. Děkuji.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji, paní místopředsedkyně. Ačkoliv deficit státního rozpočtu na konci května dosáhl bez externích šoků zcela rekordní výše, technicky se dotkl svého celoročního stropu, je zatížen prokázanými chybami v rozsahu zhruba 150 miliard korun a potýká se s historicky nevidanými problémy na příjmové straně, předseda vlády České republiky se na tiskové konferenci vyjádřil – cituji: "Není v tom žádný spor ani váhání. Ale chceme mít parametry dobře nastaveny. A že to rozhodnutí bude ve prospěch České republiky." A pokračoval dál. Cituji: "Pokud budeme letos muset šetřit, což nevyklučuji, tak nechceme, abychom směřovali někam do infrastruktury nebo do něčeho, co prostě garantuje naši další prosperitu, ale snažili bychom se šetřit na provozních nákladech státu. Ale jak to bude, to uvidíme teprve v dalších dnech. Proto se tématem nebudeme zabývat dnes, protože čísla o tom, jak se skutečně vyvíjí rozpočet letošního roku, uvidíme až v průběhu léta." Konec citace.

Víte, já rozumím tomu, že pan premiér a ministr financí jsou kamarádi. A dokonce rozumím i tomu, že přijetí adekvátní reakce ze strany premiéra by znamenalo přiznat, že vedlejším produktem tohoto kamarádství bylo obsazení nejdůležitějšího rezortu zcela nekompetentním člověkem. Prostě se stala chyba a chyby se v politice stávají. Fajn. Tak z osobních důvodů by se ministr financí rozhodl skončit. Nebylo by to nic nového pod sluncem. Už v pondělí by mohla být v Letenské 15 svolána mimořádná porada vedení řízená ministrem, který místo vrstvení problémů a výmluv začne problémy aktivně řešit. Ale ne. Pan premiér se rozhodl svůj největší personální omyl nepřiznat. Vedlejším produktem tohoto kamarádství tak budou kromě odložené ostudy ještě dalekosáhlé škody, postupná paralýza jednotlivých agend státu, chaos, investiční úpadek a dodatečné náklady na dluhovou službu České republiky. A to jsem vyjmenovala jenom to, co se zcela jistě stane jenom do léta, kdy hodlá vláda podle svého premiéra současné fiasko teprve vyhodnotit. V sázce, nejpozději na podzim, je pak věrohodnost České republiky u jejích věřitelů, ratingových agentur a mezinárodních institucí. Ve výsledku pak toto kamarádství může stát Českou republiku ztrátu suverenity.

Snad se mnou budete souhlasit, že vláda a její premiér, kteří jsou připraveni přinést tak vysokou oběť, by se vůbec neměla pouštět do řešení dlouhodobých problémů této země. Důvěryhodnost těchto snah je předem naprosto nulová. Dokud bude vláda tvářit v tvář čelit akutní hrozbě nedodržení příjmů a překročení výdajů státního rozpočtu, které v kombinaci znamenají zhruba 150 miliard korun, dokud se bude pohybovat na hraně likviditních rizik, dokud nezreálný státní rozpočet na letošní rok, bude jakákoliv její snaha o fiskální reformy zcela nevěrohodná a naprosto nepatřičná. Úplně stejně, jako byste nechtěli, aby vás finanční gramotnosti učil lektor, který splácí kontokorent kontokorentem, nebo aby vám svatební hostinu připravoval odsouzený travič, podobně bizarně vyznívají reformní ambice vlády, která svůj rozpočet postavila na účetních tricích v rozsahu 2 % HDP.

Včera jsem v rozpočtovém výboru iniciovala usnesení, které by uložilo ministru financí zúčastnit se dalšího jednání výboru. On tam nechodí vůbec. Nelze totiž vyloučit, že jeho morálně-volní vlastnosti neumožňují dostatečnou sebereflexi, tím méně jakoukoliv nápravu. Zároveň je evidentní, že zpětné vazby se mu nedostane ani od předsedy vlády, jak by se za standardních okolností normálně dělo. Z tohoto důvodu tím nejmenším, co můžeme jako rozpočtový výbor sledující kolaps uzákoněné bilance hospodaření udělat, je přizvat ho a ve světle jasných čísel požadovat odpovědi a řešení.

Je mi velice líto, že rozpočtový výbor toto usnesení nepřijal, a pan ministr se tak na žádné z našich jednání pravděpodobně opět nedostaví. A jak vidíme, tak není přítomen ani tady na plénu. Opravdu jsou si poslanci vládní koalice jisti, že šéf státní kasy, architekt vlajkových lodí vaší vlády, tedy daňových balíčků, tvůrce zákona roku a také hlavní národohospodářský aktér vašeho kabinetu, je schopen plně dohlédnout důsledků svého nekonání? Jsem přesvědčena, že nikoliv.

Bohužel se zatím ukazuje, že vládní koalice si ještě plně neuvědomuje, že toto historicky bezprecedentní selhání, které vstoupí do učebnic hospodářské politiky a veřejných financí, je zároveň bezprecedentním selháním vlády jako celku. Já vám tedy z tohoto místa pro jistotu sdělím, co se se státním rozpočtem děje.

Schodek státního rozpočtu dosáhl na konci května výše 271,4 miliardy korun. A kdyby Ministerstvo financí z pokynu Zbyňka Stanjury účelově nezadrželo výplatu zálohových plateb na sociální služby a státním fondům, jsme po pěti měsících roku technicky na celoročním limitu, který je 295 miliard korun. K této situaci přitom dochází při rekordních inflačních příjmech státního rozpočtu, které jen za prvních pět měsíců přesáhly 59 miliard korun. Dochází k ní v situaci, kdy naše ekonomika nečelí žádným nepředvídatelným šokům, lockdownům ani krizím. A důvody tohoto šokujícího výsledku hospodaření jsou pro daňového poplatníka mimořádně bolestné.

Za první. Pokračuje katastrofální čerpání evropských peněz. Ke konci května vyčerpala tato vláda pouhých 33,9 % celoročního plánu. Květnovým minimem je přitom 45 %. Vzhledem k tomu, že jeden procentní bod odpovídá zhruba 1,5 miliardy korun, hovoříme o 17 miliardách alokace pro Českou republiku, které necháváme ležet v Bruselu. Společně s loňskými nevyčerpanými 54 miliardami jde již o astronomických 71 miliard korun, převážně z minulého programového období, o které na konci roku nenávratně můžeme přijít. Končí období, kdy můžeme dočerpat programové období 2014 až 2020 podle pravidla N + 3. A ta částka samozřejmě každým dnem nečinnosti rezortu financí významně narůstá. Logicky, protože plynulost čerpání je znemožněna současnou rozpočtovou křečí, do které Českou republiku ministr financí dostal.

Za druhé. Obrovské problémy ve výběru daní. Po očištění od inflace je daňové inkaso nejhorší od krizového roku 2009. Zatímco výběr daní ke konci května standardně osciluje mezi 35 až 40 % celoročního plánu, je letošní dosavadní výběr jen na 32 %. Každé nevybrané procento přitom znamená 9,5 miliardy korun, které chybí na příjmové straně. Hovoříme tedy nejméně o 30 miliardách korun, o které státní rozpočet přišel jen za prvních pět měsíců tohoto roku! Klesá inkaso daně z tabákových výrobků, klesá inkaso spotřební daně z lihu, odhaluje se amatérismus a naivita tvůrců daně z mimořádných zisků. A samozřejmě se naplno projevuje zrušení EET a nesmyslná filozofie ODS, že boj s daňovými úniky a podvody je šikanou podnikatelů. Ne, to je ochranou těch poctivých!

A za třetí a v neposlední řadě, Ministerstvo financí pochopitelně nekompromisně dostihly účetní triky za 150 miliard korun, z nichž každý jeden by v dřívějších dobách vedl k okamžitému odvolání ministra financí z jeho funkce. Připomenu jen ve stručnosti: Rozpočet nepočítá s 15 miliardami korun na mimořádnou valorizaci penzí, byť vláda nejpozději od podzimu minulého roku prokazatelně věděla, že k ní dojde. A to teď nebudu zmiňovat to, že zpomalila valorizaci protiústavním způsobem, který jsme napadli u Ústavního soudu, takže by ta částka bývala byla mnohem vyšší. Státní rozpočet si bere 7,5 miliardy od zdravotních pojišťoven na financování systému veřejného zdravotního pojištění, který tato vláda snížením plateb za státní pojištěnce poslala do červených čísel. V rozpočtu chybí 30 miliard na projekty Státního fondu dopravní infrastruktury. Státní fond má proto vydat vlastní dluhopisy, ty budou méně výhodné, než by si půjčoval stát. Turecké hospodaření! Přesunutí deficitu ze státního rozpočtu do SFDI.

Rozpočet počítá... Toto je obzvlášť pikantní, a s kolegou Richardem Brabcem, stínovým ministrem životního prostředí, na to upozorňujeme rukou společnou a nerozdílnou už více než půl roku. Toto je podvod, co teď řeknu! Toto je klasický podvod. Rozpočet počítá s 50 miliardami pro Ministerstvo životního prostředí z takzvaného Modernizačního fondu, byť čerpání z něj není upraveno národní legislativou, chybí potřebná notifikace Evropské komise a EIP. A ta drzost se nezastavila ani ve střednědobých rámcích. Těch 50 miliard je tam ještě i v roce 2024 a v roce 2025 v rámci schváleného střednědobého výhledu. Toto je skandál! Toto si nedovolil žádný ministr financí v novodobé historii České republiky! Toto je naprostá, naprostá nehoráznost! A my jsme spokojení. Pan premiér je spokojený. Pohoda, pohoda, vánek.

A v neposlední řadě Ministerstvo financí nevybere na windfall tax a odvodech z nadměrných příjmů plánovaných 100 miliard, ale jak samo ministerstvo přiznalo, jenom miliard 40. Takže sliby, že v druhé polovině roku dorazí významné příjmy od výrobců elektřiny, jsou naprosto nedůvěryhodnými výmluvami a nemají žádnou oporu v realitě. Vy už počítáte s těmi příjmy, ony budou menší, tam nepřijde nic mimo, nad rámec. Mimořádné příjmy totiž v průběhu prvních pěti měsíců tohoto roku podle zprávy Ministerstva financí stát z velké části již získal. V případě odvodů z nadměrných příjmů výrobců elektřiny jde dokonce o 80 %.

Je více než jasné, že i v případě avizovaného vázání výdajů v rozsahu 20 miliard, o kterém tedy vláda včera jednat měla a nakonec nejednala, jak jsme se dozvěděli od pana premiéra, je dodržení deficitu ve výši 295 miliard vyloučené. Takže i kdyby se podařilo ministroví financí prosadit těch 20 miliard, které chce ještě letos seškrtnat, jak nám řekl minulý týden, v médiích jsme se to dověděli, což je zhruba 10 % provozních výdajů ještě letos, asi 4 % objemu mezd takovým hrubým odhadem. A slyšela jsem včera vyjádření pana ministra Rakušana z Vimperku, který říkal, že už nevidí prostor, aby letos někde škrtnal, že už seškrtnal, co mohl. Já to chápu. Já chápu, že nechce tnout do živého a sahat na platy policistům, hasičům a dalším. Tomu já úplně rozumím, já to chápu. Jenom nerozumím, jak to může říct ministr financí. Plácnout do veřejného prostoru, ti ministři se zhrozí, pan ministr Bartoš řekl – jenom cituju veřejné zdroje – to to jsme si nedomluvili. Doslova řekl, to jsme si nedomluvili.

Takže co? A včera se o tom tedy nejednalo, protože se počká do léta. Na co čekají? Na co? Nevědí, co mají dělat. Čekají na to, aby vymysleli nějakou pohádku, nějaký příběh, do kterého to zaobalí. Jak to vysvětlí veřejnosti, že lhali před volbami, lhali po volbách, neustále. Toto se nedá odkecat. Jediné, čeho tvrdohlavým odmítáním zrealnění státního rozpočtu vláda dosáhne, je komplikace řízení likvidity státu, dluhové služby a ohrožení tři desetiletí budované pověsti České republiky jako věrohodného partnera s transparentní fiskální politikou.

Stínová vláda hnutí ANO měla v úterý výjezdní zasedání v Mladé Boleslavi. A tam jsme se samozřejmě dotkli i toho, jakým způsobem vnímají vládní kroky jednotlivé municipality. Připomenu, že kromě takzvaného ozdravného balíčku, pro mě daňového balíčku, to je klasický daňový balíček, který je ale ve skutečnosti, znovu opakují, daňovým balíčkem, minulý týden Ministerstvo financí představilo ještě jakýsi akcelerační balíček na příští rok.

A jako by toho nebylo málo, tak souběžně se zveřejněním šokující zprávy o hospodaření státního rozpočtu v letošním roce přišlo ještě s nejasnou zprávou o tupých škrtech v roce letošním. A toto letošní snížení nespécifikovaných výdajů na provoz – a já jsem to tu už řekla, co by to znamenalo, znovu to zopakují: 10 % z provozu, 4 % z objemu mezd. Reakce některých ministrů jsme slyšeli, takže opět překvapení. Pan ministr to tak řídí. On přece říkal: já nebudu dělat ty PR schůzky, co jste dělala vy na Ministerstvu financí s ministry, pak jste šli na tiskovku. Ne, on jim to sděluje v eKLEPu, tam se dočtou, kolik jim škrtně příští rok. Pak jim to nadiktuje na vládě a pak řekne: to vláda, já, nic, to vláda, anebo horlivé úřednické pero.

Tak žádné horlivé úřednické pero nic bez svolení a zadání politické reprezentace si nedovolí udělat. Ani ten návrh rozpočtu na rok 2024 by neodešel, kdyby na takzvaném referátníku – už asi víte, co jsou referátníky, že ano? – na takzvaném referátníku nebyl podpis ministra. To by si žádný úředník nedovolil. Takže ministr dobře věděl, co posílá za hrůzu,

potichu, do eKLEPu. To jsem se teď dotkla rozpočtu na rok 2024, ale tomu se určitě budeme věnovat v následujících týdnech a měsících – nebo já určitě – naprosto podrobně.

Valorizace na rok 2024. Co na to říkáte, lékaři z řad pětikoalice? Co na to říkáte, že jsme tady krvavě vyjednali nějaký kompromis, když jste loni po několika měsících našeho bránění vzali zdravotní pojišťovně 14 miliard, domluvil se na tři roky nějaký kompromis zpomalení valorizace, aby vědělo zdravotnictví, pojišťovny, na čem jsou, tak se dočteme teď v eKLEPu, že se na rok 2024 nevyplatí? Jste s tím v pohodě, lékaři, pětikoalice nebo vy, kteří se tím zaobíráte? Jste s tím v pohodě?

Jste v pohodě s tím, že jsme se tam dočetli, že se školství vezme 30 miliard? Fakt jste s tím v pohodě, když ještě 15 tam máte přidat na základě zákona, který tady schválila tato pětikoaliční – nebo my jsme pro to taky hlasovali –, zákona o pedagogích, kde se vlastně navyšuje – vadilo nám, že jenom učitelům –, kde se navyšuje učitelům plat a dává se, stává se ze zákona mandatorním výdajem, což bude stát nějakých 15 miliard, a 30 se vezme? 12,5 dopravě, když už je tam 30 miliard díra? No potěš pánbůh. Potěš pánbůh, naprostý chaos, nejistota, a to napříč celou ekonomikou, obce a kraje nevyjímaje.

Popravdě řečeno, všimla jsem si, že skrývat znepokojení nad tímto naprosto zbytečným chaosem už opravdu začíná být obtížné i pro některé politiky v dresu vládní pětikoalice. Já si tu situaci z minulého čtvrtka, kdy nás Ministerstvo financí kromě očekávané zprávy o aktuálním výsledku hospodaření zavalilo ještě informací o daňovém balíčku číslo 2, šokujícím návrhem státního rozpočtu na příští rok, tím prvním návrhem, a k tomu ještě zmíněnou nejasnou zprávou o tupých škrtech v letošním roce, dovolím přirovnat k následující situaci. Položený kuchař spálí v troubě rybu na uhel. No a namísto toho, aby se omluvil hostům u stolu, otevřel troubu, rybu vyhodil, vyvětral, poučil se ze svých chyb, tak v marné snaze svůj nezdar zamaskovat zapálí kuchyňskou linku a pak ještě v koupelně způsobí povodeň. Tak zhruba do takové situace naprostého chaosu hodil ministr financí nejen své vládní kolegy, ale také města, kraje, obce, ale samozřejmě všechny, kdo se ve fiskální politice České republiky musí z jakéhokoliv důvodu vyznat. Kdo chce plánovat, investovat, stavět, podporovat růst, řešit problémy, je naprosto paralyzován a ztracen. V tuto chvíli totiž neví nikdo nic.

Co víme a známe, je návrh rozpočtu na příští rok, ke kterému se sice ministr financí pro jistotu už jakoby ani nezná, přestože ho společně se svým týmem sestavil, podepsal a předložil vládě a jednotlivým ministrům k analýze. To ani jinak být nemůže, kolegové. Nemůže. Návrh rozpočtu počítá, tak jak jsem si ho v tom vnitřním eKLEPu přečetla, dámy a pánové, s následujícími parametry – vyberu ty nejzásadnější.

Ministerstvo školství minus 29,3 miliardy; Ministerstvo dopravy minus 12,5 miliardy; Ministerstvo pro místní rozvoj minus 13,6 miliardy; Ministerstvo zdravotnictví – rezort minus 4,4 miliardy a snížení valorizace plateb za státní pojištěnce minus 14 miliard; Ministerstvo průmyslu a obchodu minus 14,9 miliardy; Ministerstvo vnitra minus 8,2 miliardy; Ministerstvo životního prostředí minus 7,9 miliardy; Ministerstvo zemědělství minus 5 miliard; Ministerstvo spravedlnosti minus 2,5 miliardy; Národní sportovní agentura minus 1,7 miliardy; věda a výzkum – pecka! – 10 % dolů, takže zhruba 4 miliardy korun jen z národních zdrojů. A tak bych mohla dále pokračovat.

To nezakecáte. Neříkejte "horlivé úřednické pero". Tak se nebavíte mezi sebou? Tak vám to diktuje ministr financí? Takže co? Nebo vlastně víte vy vůbec, co v tom je? Přece není možné. To není normální.

Můžeme si na příkladu vědy a výzkumu ilustrovat, co se vládní pětikoalice chystá dopustit. Současné výdaje na podporu našich vědeckých pracovníků a inovátorů ze státního rozpočtu představují asi 40 miliard korun. Po desetiprocentní redukci by poklesly na 36 miliard korun. To by nás katapultovalo v nominálních cenách někde na úroveň let 2018, 2019, tedy pěkných pět šest let nazpátek. Ale ve skutečnosti je to ještě horší, protože reálná hodnota každé koruny v důsledku pádivé inflace samozřejmě výrazně poklesla. Takže při zohlednění inflace bychom

se s financováním vědy, výzkumu a inovací vrátili zhruba v čase do let 2014 a 2015. To je ta vaše podpora vědy a výzkumu, kvůli které jste zřizovali speciální ministerstvo, speciální ministryni, aby vybojovala takovýto kolaps?

Sedí mezi vámi celá řada vysokoškolských pedagogů, lidí, kteří se angažují ve vědě. Jste s tím spokojeni? To ráda budu slyšet, až ten rozpočet budeme projednávat. No a ministr financí, když je na to tázán v České televizi v diskusním pořadu, kam s ním samozřejmě šli jenom příkyvovači, protože on nechodí do žádných pořádných střetů, těm se vyhýbá, tak na to řekl: počkejme, až bude ten schválený rozpočet. Takže já nic, já muzikant, počkejme, až bude. Já jsem to asi ani nenavrhl, já jsem tam asi ani nebyl. A to číslo taky nesouhlasí.

V době, kdy svět technologií prochází průmyslovou revolucí, svět se změní před očima rychleji než kdy jindy, zodpovědné státy naopak investují rekordní částky do udržitelnosti a konkurenceschopnosti svého průmyslu s vědomím, že vítězové berou vše a zakrnělí zůstanou o žebrácké holi, tak v té době hodlá Česká republika ostrouhat investice do své budoucnosti na úroveň před deseti lety.

A mohu pokračovat na dalším příkladu. Zdravotnictví, už jsem vám ty částky jmenovala, minus 18,4 miliardy, takový je návrh rozpočtu na příští rok. Je s ním spokojený pan ministr zdravotnictví? V jaké situaci? V situaci, kdy se naše zdravotnictví ještě nevzpamatovalo z loňského snížení plateb za státní pojištěnce a přijetí inflací neodpovídalo navýšení těchto plateb pro letošní rok. Jinými slovy, v době, kdy zdravotnictví naplno čelí dopadům umělého snižování státního rozpočtu na úkor rezerv zdravotních pojišťoven vytvořených v letech minulých, v době naší vlády.

To je to poděkování za covid? To je to poděkování za to, jak všechno zvládly? To jste tady měli plamenné řeči v minulém období. Ještě více a ještě houšť. Jenom se dostanete k moci, na všechno zapomenete. Klasické vaše politikaření. Klasické.

Dámy a pánové, předpokládám, že víte – já čerpám z veřejných zdrojů –, že zdravotní pojišťovny v letošním roce hospodaří s deficitem ve výši 7,5 miliardy korun, a to poté, co v loňském roce vykázaly deficit minus 2,3 miliardy. Z toho vyplývá, že zdravotní péče – a znova to tady zopakuju – funguje jenom díky rezervám zdravotních pojišťoven, které musí kroky pánů Stanjury a Válka sanovat. Tyto rezervy, které byly ještě v roce 2020 na úrovni 18 % celoročních výdajů v systému, na konci letošního roku podle zprávy Ministerstva financí a zdravotnictví poklesnou na pouhých 9 % celoročních výdajů. Ano, poklesnou na polovinu. Jak dlouho si myslíte, že to zdravotní pojišťovny zvládnou?

Mějme prosím na paměti rok 2009, kdy se ekonomika propadla a jen díky tehdejší rezervám na úrovni 14 % se to nedotklo pacientů. V současné době jsme se dostali výrazně pod kritickou úroveň, a to se zdravotnictví nepotýká s žádnou pandemií a ekonomika je teprve v technické recesi, což se s ohledem na aktuální nastavení naší hospodářské politiky může velmi rychle změnit směrem dolů.

Takže si to shrňme. Zatímco v době recesí z let 2009 a 2012 až 2013 tehdejší 14% rezervy zajistily zachování dostupnosti a kvality zdravotních služeb pro pacienty, i když výběr pojistného stagnoval. V současnosti, teprve na počátku možné recese, tyto rezervy nemáme. A místo toho, aby stát neudržitelnou situaci řešil, Ministerstvo financí navrhuje sebrat zdravotnictví historicky nevidaných 18,4 miliardy korun. To bude mít samozřejmě dalekosáhlé dopady na financování zdravotnictví a dostupnost zdravotní péče. Už současná úroveň rezerv znamená, že v případě výpadku příjmů by pojišťovny byly schopny financovat zdravotní služby přibližně po dobu pouze 30 dnů. Příští rok by takový výpadek znamenal okamžitý kolaps a přímé ohrožení zdravotní péče v České republice.

Lze pochopit, že pro TOP 09, která se nijak netají svým dlouhodobým snem na zavedení patientské spoluúčasti a zdravotnických poplatků, by kolabující systém zdravotnictví představoval zajímavou výzvu. Také ODS, která je mistrem rychlých a tichých privatizací všeho

druhu, by v kolabujícím systému našla mnoho zajímavých příležitostí. Ráda bych se ale obrátila na strany, jejichž genetická výbava není omezena na schéma podfinancovat, zpeněžit – tím myslím Piráty, KDU-ČSL. Jste to vy, kdo může tuto nebezpečnou hru osvědčeného pravicového bratrstva zastavit. Ale je potřeba jednat rychle. Protože kostky už byly vrženy. A ministr financí opravdu nečeká na argumenty, protože ty díky odbornému aparátu svého úřadu moc dobře zná. Jeho záměry může přerušit jedině rázná politická síla, která nemůže pocházet z jiného místa než z vládní pětikoalice. Vyzkoušeli jste si to s odstraněním šíleného záměru Ministerstva financí na snížení daně z hazardu, kterým ODS hodlala věnovat miliardu korun vybraným hráčům loterijního byznysu. Měli byste si to zopakovat znovu a právě teď.

A mohla bych hovořit o dopadech představených škrtů na další rezorty, tak jak jsem je jmenovala pěkně postupně. Školství, doprava, Ministerstvo průmyslu a obchodu, všude tam se hraje o naši budoucnost. O naši budoucnost, kterou hospodářskou politikou této vlády ztrácíme. Hnutí ANO se nehodlá smířit s tím, že po osmi letech naší vlády, kdy jsme byli nejen fiskálně odpovědnou, ale i prosperující zemí prosperujících lidí, přišla vláda, která z nás z roku na rok udělala jedinou zemi v EU, která v poměru k HDP prohlubuje své zadlužení, která dusí svou ekonomiku, a tím jen prohlubuje deficit, dluh, i mezinárodní postavení České republiky. Která chce zdevastovat vědu, výzkum a inovace. Znepřístupnit zdravotní péči obyčejným občanům.

Ty balíčky a rozpočty, které jste představili, jsou plné škodlivých nesmyslů a protichůdných opatření. Jsou ušité horkou jehlou, a to ministrem, o jehož odborných kompetencích dostatečně svědčí už letošní rozpočet. Pokud nechcete naslouchat opozici, a evidentně nechcete, naslouchejte alespoň odbornému aparátu na svých rezortech. I přes armády poradců ministra Stanjury, jejichž jedinou kvalifikací je stranická knížka ODS, se občas z Ministerstva financí ozve kompetentní hlas odborného aparátu vysílající signál SOS. Stačí si přečíst důvodovou zprávu k daňovému balíčku, kde se v analýze dopadů na straně 13 dočtete jasné varování, že – cituji: "Mezi náklady tohoto balíčku patří zbrzdění, nebo dokonce pokles hospodářského výkonu země, růst nezaměstnanosti, negativní sociální dopady, rizika ztráty kredibility, zejména je-li konsolidace špatně komunikována a ve výsledku neúspěšná." Tolik citace z důvodové zprávy k daňovému balíčku.

Prosím, berte tyto signály – vaše oblíbené slovo – berte tyto signály vážně. Opírají se o dlouholeté zkušenosti a národohospodářskou praxi, která ekonomicky ministrům této vlády zoufale chybí, a ti se ji tak snaží nahrazovat předstíranou suverenitou, útekem k ideologiím a dogmatům. Vezměte své záměry zpět, dokud je čas. A budeme rádi, když s námi budete spolupracovat na přiměřené a vhodné formě rozpočtové konsolidace. Neříkejte prosím, že hnutí ANO žádné vlastní návrhy nemá. Hnutí ANO má naprosto přesnou představu, jakým způsobem dostat veřejné finance do kondice, aniž bychom zdevastovali ekonomiku. A protože stále mnozí z vás opakují nepravdu, že naše návrhy neznáte, považuji za nutné vám je zopakovat.

Hnutí ANO dlouhodobě navrhuje navázat na pozvolný plán rozpočtové konsolidace představený vládou Andreje Babiše v roce 2021, který pracuje se snižováním strukturálního deficitu o půl procentního bodu HDP.

Mezi hlavní pilíře patří snižování objemu peněz na provoz, ale prostřednictvím digitalizace, slučování rušení agend a snížení výdajů kapitol o 5 až 10 %, i nejméně tři nepotřebných ministerstev a efektivní čerpání 962 miliard korun z programového období EU let 2021 až 2027.

Navázat na úspěšný boj proti daňovým únikům místo zvyšování daní. Osvědčená filozofie hnutí ANO je vybrat více daní, aniž by se musely zvyšovat jejich sazby.

Pokračovat v realizaci akčního plánu pro kontrolu převodních cen nadnárodních korporací, aktivní analytice dat z kontrolních hlášení, rozšíření kompetencí Celní správy v oblasti odhalování daňových úniků, nastavení férových pravidel pro sdílenou ekonomiku a zahájení diskuse napříč politickým spektrem o trvalém návratu k evidenci tržeb.

Předvídatelné zvyšování některých spotřebních daní, zejména na tabákové výrobky, tvrdý alkohol – tady se shodujeme – stejně jako prosazení zdanění nadnárodních firem na evropské úrovni.

V případě spotřebních daní – opakuji – se shodujeme, a dokonce nerozumíme vašemu zpoždění, kdy tyto daně ze závislostí mohly být zvýšeny už od ledna letošního roku. No a samozřejmě zvyšovat daň z hazardu nekompromisně. Vždycky jsme bojovali proti hazardu a dokázali jsme to, že Česká republika přestala být kasinem v srdci Evropy díky našemu novému zákonu o hazardu a o dani z hazardu.

Požadujeme důslednou revizi daňových výjimek, která kromě pozitivních fiskálních dopadů přinese snížení administrativní náročnosti celému daňovému systému. Nikoliv však výjimek sociálního charakteru, na které jste si posvítili, ale výjimek vylobbovaných mocnými ekonomickými hráči. Připomenu v našem volebním období nižší zdanění investic. Nebo teď připomenu, že by to mohlo být nižší zdanění investičních fondů, daňové osvobození pro dary politickým stranám a hnutím.

My jsme se taky pustili do vylobbované, více než 20 let trvající výjimky pro pojišťovny. Byl to tady velký boj. Velký boj. ODS, TOP 09, bojovaly, přes rok to trvalo. Ale vybojovali jsme to. Proč mají mít pojišťovny daňově uznatelné rezervy bez omezení, bez stropu? To nemá žádná firma. Žádná normální fungující firma. Tak jsme toto vybojovali. Nebojte se jich. Já vím, že je to těžké, ale je potřeba do toho jít.

Chceme realizaci proticyklické hospodářské politiky, prorůstových investic za plného využití Národního plánu obnovy, v kombinaci s nízkými daněmi a zvyšováním životní úrovně docílit stabilního růstu HDP a dynamicky rostoucích příjmů veřejných rozpočtů. Veřejný sektor nestojí mimo ekonomiku, veřejný sektor je její nedílnou součástí. Veřejné rozpočty ovlivňují ekonomiku a jsou jí ovlivňovány. První linie obrany proti recesi je investiční aktivita státu. Zájem vlády by se měl přesunout od problematiky deficitu k problematice hospodářského růstu, tedy od účetního přístupu k ekonomickému přístupu. Růst HDP je legitimním a funkčním nástrojem rozpočtové konsolidace.

Je nutné motivovat samosprávy, aby investovaly část ze 400 miliard korun, které mají na svých účtech. Ano, mají je tam díky politice naší vlády, ale je potřeba, aby je investovaly, aby pomohly ekonomice naší země. Stát by měl připravit finanční nástroje, případné zvýhodněné úvěry – nakonec máme tady Národní rozvojovou banku, a zabezpečit administrativní stránku – máme Státní fond podpory investic. Protože peníze, které samosprávy investují, se vrátí státu na růstu HDP a daňových příjmů.

Vážené dámy, vážení pánové, prosím, zvažte přizpůsobení hospodářské politiky skutečnému postavení České republiky, která je stále osmou nejméně zadluženou zemí Evropské unie. Prosím, myslíte při tvorbě, projednávání a schvalování úsporných balíčků na jejich dopady na české domácnosti, které se již tak potýkají s rekordní inflací, poklesem reálných mezd nebo extrémní nedostupností bydlení. Vyzývám vás, zrealizujte rozpočet na letošní rok, vraťte se k poctivému výkaznictví, odmítněte triky a podvody, které se na nejdůležitějším z rezortů staly za poslední rok a půl normou. Začněte komunikovat se sociálními partnery, oborovými svazy a asociacemi, naslouchejte municipalitám. Ale komunikujte i s námi, s opozicí, zejména chcete-li prosazovat opatření, která dalekosáhle přesahují vaše funkční období. Pak můžete přijít do Poslanecké sněmovny a požadovat, aby vaše reformní úsilí bylo bráno vážně. V tuto chvíli u vás tuto legitimitu s ohledem na všechno právě řečené naprosto postrádám. Děkuji vám za pozornost. (Potlesk z řad poslanců ANO.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní vystoupí pan místopředseda Havlíček s přednostním právem. Připraví se pan předseda Okamura. Prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, vážená paní místopředsedkyně. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, jak všichni víme, dnes se nepředkládá žádná důchodová reforma, mění se parametry valorizace pro důchodce. Vláda tvrdí, že je mění proto, protože je to už neudržitelný stav, nicméně musíme si otevřeně říct, že to je stav, který si sama způsobila.

Všichni víme, že v únoru tohoto roku si vláda protlačila na sílu, podle našeho názoru protiústavně, změnu valorizace na rok 2023. Jinými slovy je to 1 000 korun měsíčně, v tomto roce to bude 7 000 a můžeme to načítat, kolik to bude v těch dalších letech. Mohou to být pro důchodce, který bude dále žít 20, 25 let statisíce korun. Ačkoliv, a to je důležité říct, ještě v lednu roku 2023 pan ministr Marian Jurečka tvrdil, že se na této valorizaci nic měnit nebude.

Co tím chci říct? Jdeme z extrému do extrému a běžní lidé, tím spíše potom třeba senioři, kteří nemají ty informace, tak jako je máme my, kteří v tom žijeme každý den, se v tom už nejsou schopni vyznat. K tomu ještě podotýkám to, a to je ten druhý extrém, kdy pan ministr financí Zbyněk Stanjura na podzim do rozpočtu dal na valorizaci čistou nulu, ačkoliv bezpečně věděl, že nula je vyloučena. Můžeme se bavit o tom, kolik tam měl dát, ale to, že tam nedal vůbec nic, je něco nepochopitelného. Pokud byste argumentovali tím – teď to říkám členům vládní pětikoalice – že to není krátkodobé opatření, že to je takzvaně dlouhodobě neutěšený stav, potom se tedy zeptám jenom logicky: Proč se to nedalo do vašeho volebního programu? Proč jste to neměli v programovém prohlášení, že chcete valorizaci změnit? Nebo jste hráli hru s voliči, že se nic měnit nebude, a nakonec se to udělá? Konečně pokud se nepletu, tak i SPOLU si dalo do programového prohlášení, že naváže valorizace na průměrnou mzdu.

No já vám odpovím. Protože kdybyste se nedostali sami do této hospodářské pasti, tak jsem přesvědčen, že byste žádnou valorizaci neměnili. Jinými slovy, řešíte už pouze důsledky své činnosti, spíše bych možná řekl nečinnosti. Protože je zcela zjevné, že hlavní příčinou toho současného stavu je nezvládnutá inflace, a lví podíl na tom, že se inflace nezvládla, má nepochybně tato vláda. Mimo jiné tuto vládu dobíhá prakticky vše, co naslibovala. Vzpomínáte si před volbami? Nebudou se zvyšovat žádné daně. Prásk, prakticky všechny se zvedly. Nejenom před volbami, ještě to pan premiér tvrdil v říjnu minulého roku. Vzpomínáte si na živnostníky, na to, co se jim naslibovalo a co všechno se jim zvyšuje? Vzpomínáte si, co se naslibovalo mladým a tak dále?

Ale to je jiná písnička. Držme se té inflace, protože to je ta hlavní příčina. Proč je u nás třetí nejvyšší inflace v celé Evropské unii, a to už několik měsíců, nemůže být pro nikoho překvapením, pokud se díval v neděli na pořad *Partie*, kde pan premiér Fiala sdělil svůj pohled na to, proč je tady takováhle vysoká inflace. Já už se nedivím, že jaksi s ní nedokáže tato vláda bojovat, protože pokud dodnes nikdo panu premiérovi nevysvětlil, co je její příčinou, tak se asi těžko může něco vyřešit.

Co vlastně tvrdil? Mimo jiné to, že inflace je dána rozhazovačnou politikou minulé vlády a pádem Bohemia Energy. Prosím pěkně, tu Bohemia Energy už vůbec radši nebudu komentovat, protože paradoxně je to opačně. Ale to je řekněme marginálie, úsměvné. Podstatnější je jiná věc a to je to první tvrzení, to je to ta takzvaná rozhazovačná politika minulé vlády. Ono je vždycky dobré, když se někdo obhazuje, ale ještě lepší je, když to udělá někdo, kdo je v tomto smyslu zcela nezávislý. Tak já vám přečtu, co sdělila Evropská centrální banka v listopadu roku 2021, tedy v době, kdy už inflace zcela zjevně rostla.

Evropská centrální banka tehdy popsala příčiny inflace. Cituji přesně: Po letech, kdy byla inflace velmi nízká, dosáhla nyní – opakuji, v listopadu 2021 – nejvyšší úroveň za posledních 13 let. Dochází k tomu ze tří hlavních důvodů. Naše ekonomika se rychle znovu otevírá, inflace tlačí nahoru vysoké ceny energií a za třetí také to, co statistici nazývají vlivem srovnávací základny.

Pouze podotýkám, že v té době v Evropské unii byla inflace v průměru kolem 5 %. Evropská centrální banka měla bezesbytku pravdu. On je totiž fakt, že prakticky všechny země

podpořily ekonomiku. Na druhou stranu je třeba vždycky říct, že se podporovalo tak, že ta podpora šla zejména do firem, ať už to byli živnostníci, nebo větší nebo střední nebo menší podniky. Třeba v České republice podobně jako v ostatních zemích ta podpora se moc neodlišovala, možná procentuálně u nás byla o něco menší, než byla třeba v Německu, v Rakousku, ale fakticky šla na podporu toho, aby alespoň částečně měly firmy na to, aby uhradily nájem, aby uhradily energie, personál a tak dále. Jinými slovy nešla přímo do domácností. Nepřímo, ale ať jsme objektivní, tam pochopitelně šla tím, že jsme udrželi zaměstnanost. Tím, že jsme udrželi zaměstnanost, tak pochopitelně jsme nepřipravili lidi o peníze, které si pochopitelně spořili v té době pandemické. To znamená, neměli, zjednodušeně řečeno, je kde utrácet.

A teď si představme, že se otevřela ekonomika a v danou chvíli, de facto během několika dnů, ne-li týdnů, takřka v celé Evropě všichni chtěli nakupovat. To znamená obrovská poptávka, lidé si potřebovali dokoupit to, co si delší dobu dokoupit nemohli, ať už to bylo oblečení, nebo další spotřební věci. Firmy pochopitelně potřebovaly začít nakupovat materiál a tak dále. Dokonce i některé nutné investice byly nuceny okamžitě dělat. To znamená, v dané chvíli byla poměrně vysoká poptávka – taky proto se tomu říká v té době poptávková inflace – a relativně nízká nabídka. Ano, v tu chvíli se na to zareagovalo, obchodníci tím, že pochopitelně ceny šly nahoru.

Zajímavé bylo chování centrálních bank v té době. Obecně říkám centrálních bank napříč celou Evropou, dokonce i v jiných než evropských zemích, kde centrální banky držely úrokové sazby poměrně hodně nízko, blížily se nule. Ne samozřejmě všechny úplně k té nule, ale držely nízko. Mimo jiné proto, že chtěly rozhábat ekonomiku, ale popravdě řečeno se ta šance, kdy se měly začít zvedat úrokové sazby, obecně hodně prošvihla, protože banky neodhadly úplně správně, kdy ten covid fakticky končí, kdy nekončí, a reagovalo se příliš pozdě. To znamená, spekulanti si napůjčovali velmi levně peníze, které se dostaly dále do oběhu, a dále už ten příběh známe. Takže nepochybně i chování centrálních bank, neříkám jenom, v tom sehrálo svoji významnou roli.

Velmi důležitý faktor růstu inflace – a stále se vracím k tomu, co řekla Evropská centrální banka – byly narušené dodavatelské řetězce. Celkem logicky. To znamená, začalo to haprovat. Určitě si vzpomínáte na ty průšvihy s tím, že v automobilovém průmyslu a jinde chyběly ty či ony výrobky, na což samozřejmě když něco chybí, se reaguje tím, že se to promítá do cen. A naprosto správně Evropská centrální banka sdělila v tom listopadu 2021 to, že další příčinou byla začínající energetická krize. Těch příčin energetické krize bylo více. Určitě jedna z nich byla to, že se příliš zbrkle odstavovaly zdroje v některých zemích, mimo jiné v Německu, jaderné zdroje, dále zdroje na fosilní paliva. Ale pochopitelně byla v tom už i spekulace Ruska, která si hrála zejména s Německem, přes které vlastně tranzitně proudí plyn do dalších zemí, už jako kočka s myši a šponovaly se ty ceny nahoru. Toto je podzim roku 2021.

Co tím fakticky říkám – ale ani ne já, co tím vlastně říká Evropská centrální banka? V té době růstu inflace – po covidu myslíme samozřejmě – nešlo fakticky zabránit. Ale pozor, šlo ji zmírnit. Přičemž různé země se k tomu postavily různě. A tady už je jádro pudla, protože já jsem musel tímhle začít, klišé, vykládat to, jak se hodně utrácelo, a díky tomu se rozhýbala inflace. Je logické, když se těm lidem hromadí úspory a nemohou nakupovat, tak pak v tu chvíli samozřejmě nakupovat začnou a ty ceny jdou nahoru. Byli jsme ještě u vlády, byť už ne příliš dlouho, no a zatahli jsme za ruční brzdu. Ano, udělali jsme rychlé opatření s DPH, dali jsme ho na nulu. Určitě si na to vzpomínáte. Samozřejmě hovořím o elektřině, o plynu, což nepochybně v té době pomohlo. Současně, protože už naše vláda končila, už jsme to nemohli udělat, nestihli jsme to udělat, tak jsme navrhli vládě nové, aby rychle zrušila poplatky za obnovitelné zdroje. Možná si na to vzpomínáte, tady ještě v prosinci 2021 jsem to navrhoval. To už nová vláda neakceptovala. Byla to její odpovědnost, její rozhodnutí.

Přišla nová vláda, a místo aby uchopila i ona boj s inflací – říkám záměrně slůvko "i", protože to není jenom v rukou vlády –, tak stále žila v tom marketingovém opojení vítězství

a tou rétorikou z předvoleb – to je Babišova dražota. Jinými slovy, stále věřila tomu, že ta inflace byla vyhnána námi, ačkoliv tady jsem se snažil vysvětlit, že to bylo v celé Evropě, a ta Evropská centrální banka to řekla celkem jasně, ale hlavně spoléhala na centrální banku. Já si opravdu vzpomínám, když tady vaši hospodářští ministři chodili a tvrdili, to je věc centrální banky, říkal to pan ministr financí Stanjura. Ona musí mít pod kontrolou inflaci. Což ale neznamená, že fiskální politikou a vládními kroky s ní bojovat nemůžeme. Je to totiž o tom, že musíme pochopit, jaký je charakter té inflace. Ale k tomu ještě přijdu.

Sázelo se na evropská řešení. Vzpomínáte si, jak vaši ministři zde chodili a říkali, v té Evropě to vyřešíme, tam se to dá do kupy, tam se to dá do pořádku a tam bude to centrální řešení, které všem pomůže? Tak se čekalo na evropské řešení. Jak to dopadlo, víme. Ignorovaly se naprosto naše návrhy. Já neříkám, že všechno, co jsme řekli, tak bylo geniální. Ale to je vaše odpovědnost, abyste si nakonec vybrali to, jakou cestou půjdete. Který z těch návrhů, který z té či oné země, ale v každém případě od února jsme zde říkali a říkal to tady pan předseda Babiš několikrát, že je třeba udělat zastropování u výrobců. Tenkrát jsme říkali 1 500 korun. Vycházeli jsme z toho, jaká byla cena u toho výrobce, když s tím šel na trh před rokem a půl, před dvěma, myslím tím vztaženo k té době 2022.

Upozorňovali jsme na to, že je nezbytně nutné zrušit platby za obnovitelné zdroje. Mnohokrát jsem to tady říkal. Navrhovali jsme celou řadu režimů a systémů – hovořím o energiích v tuto chvíli – zastropování. Úsměvy, budeme si to dělat sami, nepotřebujeme vaše rady. Fajn, tak jste je nepotřebovali. Podcenili jste totálně situaci, začali jste připravovat vlastní pseudořešení toho šíleného energetického úsporného tarifu, který taky dopadl tak, jak dopadl, a mezitím inflace letěla nahoru, a už v té době letěla nejrychlejším tempem z celé Evropské unie. Celé léto jsme potom opakovali, že se musí už konečně začít něco dělat. A jaká byla vaše reakce? Tak si na to vzpomeňte! Populistická opatření, extremistická opatření a tak dále.

Až tedy přišel konec srpna, spadla klec. Cena byla 1 000 eur za megawatthodinu elektřiny. A najednou, co ještě před pár desítkami hodin bylo řešením z extremistického a populistického tábora, tak bylo najednou vaše řešení. Problém je, že to bylo samozřejmě pozdě. V rychlosti jste to přehodili z Ministerstva průmyslu a obchodu na Úřad vlády, v rychlosti jste tam postavili tým. Kdo v tom týmu byl, všichni víme. Co si tam odehrávaly energetické společnosti, rovněž víme. Ale faktem je to, že se vymyslel a dal dohromady jakýsi model, jakýsi mechanismus zastropování, který jakkoliv byl nastaven z našeho pohledu vysoko, tak ale hlavně byl pozdě. A to, co nastalo, logicky se dalo očekávat. Protože fakticky začalo to zastropování platit až od roku 2023. Takže celý rok 2022, když tady byly vysoké ceny energií, se to buď ignorovalo, nebo odkládalo, nebo připravovalo – to tedy беру aspoň ten závěr toho roku – aby se to zavedlo od roku 2023. A všichni taky víme, co se potom odehrávalo.

Naštěstí v roce 2023 se to začalo otáčet opačným směrem, to znamená, ty ceny začaly klesat, to znamená, fakticky to zastropování, jestli mělo nějaký efekt, možná měsíc, možná dva, ale příliš déle to nebylo. Takže v době, kdy to mělo být a kdy mělo dojít, protože to je regulace, k zastropování, a vy jste celou dobu odmítali regulovat, tak regulace musí přijít rychle a musí být krátkodobá, to je smysl regulace. Vaše regulace přišla pozdě, dali jste ji na relativně dlouhou dobu, celý rok 2023, což je zcela zjevné, že se nevyužije. Výsledek ale všichni víme.

Tím, že se to nakonec šilo horkou jehlou, tak se to nedotklo prakticky už vůbec roku 2022, myslím tím v cenách energií, a za rok 2022 jsme měli – někdo tvrdí nejvyšší růst cen energií v Evropské unii, vy se bráníte a tvrdíte, že ty statistické úřady nepracují s relevantními daty. V každém případě kdybych byl hodně vstřícný vůči vám, tak to byl jeden z nejvyšších růstů cen energií v Evropské unii. A zdaleka se nedíváme jenom do Eurostatu. Když se podíváme teď do toho rakouského takzvaného happy koeficientu, tak za prvních pět měsíců roku 2023 každý měsíc, je to vztaženo tady k Praze, každý měsíc byla nejvyšší cena elektřiny v přepočtu na kupní sílu, s jednou jedinou výjimkou, jeden měsíc, už nevím který, jsme byli na druhém nejhorším místě. Takže je zcela zjevné, že se toto neurídilo. A to se můžeme bavit o tom, že tady tu elektřinu vyrábíme, že ji vyrábíme relativně levně, že jí máme přebytky a tak dále.

Proč to říkám celé? Říkám to proto, že bojovat s inflací znamená, že musíme pochopit, jaký je její charakter. A na podzim roku 2021, ano, byla tažena především poptávkou. Z těch důvodů, které jsem tady řekl, a z těch důvodů, které, znovu opakuji, správně identifikovala Evropská centrální banka. Zlom ovšem nastal v okamžiku, kdy se hlavní příčinou už stávaly ceny energií, to znamená, ty byly ještě umocněné určitou mírou nejistoty spojené s válkou a samozřejmě s vývojem cen na evropském trhu, s plynem. Firmám pochopitelně rostly náklady, to začaly promítat okamžitě do cen. Částečně v tom sehrála svoji roli i určitá nejistota podniků, protože neviděly, jak se to bude vyvíjet. Ale v každém případě v tuto chvíli už se ta inflace poptávková překlopila do inflace nákladové, byla tažena tedy hlavně náklady a ty rostly o desítky procent.

Tehdy před zvyšováním úrokových sazeb varoval člen Rusnokovy rady České národní banky a z mého pohledu jeden z nejzkušenějších centrálních bankéřů v Česku Oldřich Dědek. Víte, co prohlásil v lednu roku 2022? Člen Rusnokovy rady centrální banky? "Jsem přesvědčen, že v současné době" – čili od ledna 2022 – "se k měnové politice nedá přistupovat ve stylu čím více jde inflace nahoru, tím více musí nahoru úrokové sazby. Jestliže zdrojem inflace jsou brutální nákladové tlaky, tak s tímto cenovým pohybem měnová politika nic neudělá, nezlevní energie, nezlevní ropu, železo a tak dále, pouze vytváří další dodatečné tlaky pro podniky." Záměrně neříkám, co jsme říkali. My jsme říkali něco podobného, a vy nás okamžitě napadnete, že jsme zase z populistického tábora. Takto to říká Oldřich Dědek.

Co jsem tím chtěl říct? Bytostně si stojím za tím, že vláda selhala v boji s inflací. Popřela navíc sama sebe. Ještě před dvěma roky tvrdila, že se jedná o Babišovu drahotu. Jenomže my jsme opatření navzdory tomu, že to nebyla žádná naše drahotu, ale že to byl důsledek covidové doby, což každý, kdo vystudoval alespoň pár týdnů ekonomické školy střední, musí vědět, tak my jsme opatření udělali. Můžete nás kritizovat, jaké jsme udělali opatření, ale naše opatření zabralo v té době. Vy jste měli možnost udělat třeba i jiná opatření. Nechtěli jste to udělat s tím DPH? Dobře, tak jste měli udělat něco jiného. Proč jste neregulovali okamžitě? Proč jste se nedívali, jak to dělají ostatní? Přece nemůžete popřít to, že když inflace na konci 2021 byla na úrovni 5,4 % v České republice a v Evropské unii byl průměr 5,3 % – mimo jiné znovu říkám, bylo to tedy dáno i tím, že jsme rychle regulovali, že jsme tedy stáhli to DPH – tak za pár měsíců byla v České republice dvojnásobná inflace. Dvojnásobná. A ona se pořád drží. To znamená, když byla v Evropě 9 %, u nás byla 18 %, teď je to přibližně pořád ten dvojnásobek. Přece vidíme, že se nám rozevřely ty nůžky, vidíme, že nám to ujelo. Tak přijmeme za to tu odpovědnost.

Takže pojďme zpátky k té otázce, kterou jsem tady už říkal, změna té valorizace, to je vlastně to zásadní, s čím dnes pan ministr přichází, jestli by byla ta změna valorizace, kdyby nebyla vysoká inflace. A tedy znovu říkám, že kdyby ano, tvrdíte, že byste to tak jako tak udělali, proč jste to tedy neřekli zavčasu? Proč jste to nedali do programového prohlášení? Proč jste se nezavázali před volbami, před vašimi voliči, že změníte ten mechanismus? Proč jste jim neřekli, že to stáhnete, že se sníží? To by bylo fér. A pak bych bral tuhle vaši argumentaci. My jsme to říkali jasně před volbami, že to uděláme, že to snížíme, že to je neudržitelné. Ale nic takového jste neřekli. Vůbec nic takového tam nepadlo. Nebo jste to cíleně zapřeli, já nevím. Můžete říct teda, dobře, změnila se situace, je válka, je krize. Dobře, tak proč jste to neřekli alespoň na podzim? Jestliže tvrdíte, že v minulém roce se zásadně změnila situace, tak proč jste na podzim nepřišli s tím, že se to bude všechno měnit? Nebo v tom sehrály roli prezidentské volby? Kandidátka na prezidentku paní Danuše Nerudová ve své bezelstnosti tento týden řekla, že valorizace byla pozdě proto, že by se volby ovlivnily. Já říkám v bezelstnosti, no ale ona má pravdu. To je prostě fakt.

Takže můj názor, neochvějný, vážené kolegyně, vážení kolegové, je takový, že kdyby nebyla takhle vysoká inflace, nebyla by ani ta změna, kterou vy navrhuje. A to je popravdě řečeno to, co mi na tom vadí úplně nejvíc, že si hrajete na mravokárce a obětní beránky, kteří jaksi dělají na rozdíl od nás ta nepopulární opatření, ale faktem je, že kdybyste to úplně

nepokazili ten minulý rok, tak se dnes neděje vůbec, vůbec nic. Takže chyba je ve vás. Děkuji. (Potlesk zleva.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní s přednostním právem vystoupí pan předseda Okamura a připraví se pan předseda Babiš. Ještě než vám udělím slovo, přečtu omluvy. Omlouvá se Michálek Jakub od 13 do 14 hodin z osobních důvodů, Opltová Michaela celý jednací den zahraniční cesta a Šafránková Lucie od 12.30 do 16 ze zdravotních důvodů.

Prosím, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, na dnešní Fialovou vládou svolané mimořádné schůzi chce vláda prosadit zákony, kterými srazí důchodce do bídy. Hnutí SPD zásadně odmítá vládou navrhované zvýšení věku odchodu do důchodu a zásadně odmítáme i snižování valorizace důchodů. Jménem SPD podám návrh na zamítnutí tohoto vládního návrhu zákona již v prvním čtení.

Vládní návrh novely zákona o důchodovém pojištění není žádnou důchodovou reformou, kterou Fialova vláda lživě slibovala. Jde jen o sérii několika parametrických úprav, které mají vést ke snižování růstu důchodů a poškodí jak současné, tak i budoucí důchodce. V loňském roce většina Čechů kvůli neschopné Fialově vládě rekordně zchudla. Reálná mzda loni klesla o 7,5 % a teď se vláda již letos podruhé rozhodla okrást důchodce.

To, že vláda snižuje valorizace, musíme zasadit do celkového kontextu vládních opatření a stavu naší ekonomiky. Balíček vládní loupeže totiž mimo jiné pro důchodce znamená další zvýšení životních nákladů. Léky Fialova vláda zdraží zvýšením DPH z 10 na 12 %. Navíc se některé léky přesunují do kolonky na recept. To jednak zvýší tlak na lékaře a pochopitelně ani tyto léky nebudou zdarma. Zaplatí je zdravotní pojišťovny, kterým ale vláda neustále bere peníze. Navíc se vláda chystá na příští rok opět ukrást dalších 14 miliard korun z peněz na státní pojištěnce, tedy z peněz, které občané poctivě odvedli v rámci zdravotního pojištění. Zdravotním pojišťovnám, a tedy zdravotnictví, to bude logicky chybět. Co přijde, až pojišťovny nebudou mít na platby zdravotníkům? Signály už někteří ministři Fialovy vlády vyslali: chtějí zavést regulační poplatky v nemocnicích. Nic nového pod sluncem, už to tu bylo. Poplatky sice nemocnice nějak nespasily, ale zato přivedly desetitisíce lidí do exekucí.

Pamatuji, že jsme kdysi řešili případ důchodce, kterému z ničeho nic exekutor zabavil přes 100 000 na jeho účtu. Těch 100 000 tam měl, pro vaše info, jako válečné odškodnění, protože byl jako romské dítě vězněn v Osvětimi. Pak se zjistilo, že dluh vznikl tak, že pán měl infarkt, odvezli ho do nemocnice bez peněz, bez ničeho, nezaplatil nějaké třicetikorunové poplatky. Dluhy z poplatků nemocnice později prodala lichvářské firmě, která si nasadila svoje úroky, najala exekutory, a když dluhy lidem narostly, začala řídit a sdírat lidi o peníze. Připomenu, že nemocnic, co nevybrané poplatky následně přeprodovaly lichvářům a obchodníkům s dluhy, bylo podle médií vícero. To jen k tomu, co důchodce ze strany Fialovy vlády zase čeká: menší důchody a zároveň poplatky, kde to půjde.

Důchodce, kteří dnes bydlí ve vlastním a neplatí horentní nájmy, je podle Fialovy vlády taky potřeba zkásnout. To navrhuje Fialova vláda. A tak jim vláda zdvojnásobí daň z nemovitosti. Potrestat ty, co si našetřili a zaplatili ze svého na vlastní bydlení, to je skutečně v uvozovkách velmi pravicové a prorodinné. To myslím samozřejmě ironicky. To, co tady navrhuje Fialova vláda, je samozřejmě proti všem pracujícím a slušným lidem. Vláda prostřednictvím zvýšení DPH zdraží vodné, stočné, potraviny, teplo i dopravu. Zdražování všeho je skutečně v uvozovkách ukázkový boj s inflací.

Někdo v uvozovkách vládu omlouvá, že holt ve vládě není jediný odborník. Jediný ekonom tam není. Ale nezlobte se na mě, i absolvent zvláštní školy pochopí, že když vláda udržuje vysoké ceny energií a zvyšuje další ceny téměř všeho, tak ty ceny prostě budou vyšší

a vyšší, a tomu říkáme cizím slovem inflace, a také že ta inflace právě důchodcům, které se teď Fialova vládní pětikoalice chystá úmyslně okrást, krade celoživotní úspory. Zatímco my si třeba ještě něco vyděláme, tak staří lidé kvůli škodlivé a nekompetentní Fialově vládě právě teď přicházejí nenávratně o vše, co za svůj život vydělali. Ten skutečný hnus ze strany vlády je v tom, že v případě většiny důchodců mají úspory ti, kdo celý život pracovali, a těm jejich úspory znehodnocujete, zatímco ti, co celý život byli na dávkách, se smějí. Ti takzvaní nepřizpůsobiví vlastně nic nemají a o nic nepřijdou. A sociální dávky jim chtě nechtě budete zvyšovat. Tady bych jenom dodal, že právě Fialova vládní pětikoalice vloni odmítla tady ve Sněmovně návrh zákona SPD na ukončení zneužívání sociálních dávek nepřizpůsobivými. A za SPD říkám, že my budeme samozřejmě nadále bojovat za všechny slušné i pracující občany.

Jak jsem již říkal, co vláda předkládá, není žádná důchodová reforma. Vládě jde totiž jen o to, aby snížila důchody a zpřísnila podmínky pro odchod do předčasného důchodu. Fialova vládní pětikoalice chce snížit tempo řádných valorizací důchodů a ty mimořádné chce rovnou zrušit. To samozřejmě poškodí všechny důchodce a nejvíce ty nízkopříjmové důchodce. Zpřísnění podmínek pro odchod do předčasného důchodu zase neodůvodněně a silně zasáhne a poškodí občany, kteří tvrdě celý život pracují už třeba od 18 let v těžkých profesích a mají podlomené zdraví.

Návrh ministra práce a sociálních věcí Jurečky z KDU-ČSL snižuje rozsah řádné valorizace důchodů ze současného procentuálního poměru odpovídajícího polovině růstu reálných mezd na třetinu tohoto růstu a mimořádné valorizace rovnou ruší. Současné mimořádné valorizace důchodů v případě růstu inflace nad 5 % ve sledovaném období má nahradit jakýsi dočasný sociální příspěvek, nazvaný přídavek k důchodu, vyplácený jen po omezenou dobu několika měsíců do příštího řádného zvýšení penzí. Tento příspěvek by se navíc podle návrhu Fialovy vlády nestal na rozdíl od současné mimořádné valorizace trvalou a pevnou součástí výměru důchodu. To SPD zásadně odmítá, jelikož tato asociální změna by nenávratně poškodila velkou většinu příjemců důchodů a vedla by k pádu až desítek tisíc z nich do takzvané příjmové chudoby. A to je pro nás nepřijatelné.

Tady je potřeba zároveň zdůraznit, že to, že vláda chce zrušit řádnou valorizaci a že místo ní chce zavést jakýsi přídavek, ten sociální příspěvek dočasný, tak tady Fialova vláda okrade důchodce hned dvakrát, protože, jak jsem říkal, tak ten příspěvek právě na rozdíl od současné mimořádné valorizace se nemá stát trvalou a pevnou součástí výměru důchodu. To znamená, o to se pochopitelně sníží i ta další valorizace. Takže velmi takovým sofistikovaně hloupým způsobem, respektive průhledným způsobem Fialova vláda natvrdo okrade důchodce vlastně dvakrát, respektive už třikrát, protože už jste je okradli o tu valorizaci důchodů, kterou měli dostat od června, v průměru o 1 000 korun jste snížili všem důchodcům valorizaci, se kterou všichni počítali a měli ze zákona nárok. Teď ještě tady předkládáte další snížení valorizace, a ještě se nebude započítávat ten váš sociální příspěvek, který chcete ještě občas třeba vyplatit, tak se nezapočítá ani do toho základu pro tu budoucí valorizaci. To znamená, ano, je to trojnásobné okradení důchodců ze strany Fialovy vlády a zároveň i okradení všech budoucích důchodců, v podstatě všech občanů. A s tím samozřejmě SPD zásadně nesouhlasí.

Tato vládní opatření by ve svém souběhu přinesla markantní zhoršení příjmové a existenční situace všech důchodců a nejvíce těch nízkopříjmových a středněpříjmových. A vrcholným paradoxem je to, že by velmi reálně mohlo docházet k situacím, kdy by se důchody všech jejich příjemců k 1. lednu určitého roku po odebrání dočasného příspěvku nahrazujícího mimořádnou valorizaci mohly dokonce snížit. A dodejme, že kvůli tomu, že vláda Petra Fialy absolutně nezvládá boj s inflací, už druhým rokem klesají reálné mzdy českých zaměstnanců, což je celoevropský unikát, takže řádná lednová valorizace důchodů bude nižší než jindy už jenom proto, že růst mezd v ní nemůže být a nebude zohledněn, protože zde žádný není.

Tady bych rád poznamenal ještě jeden fakt, že podle evropského statistického úřadu Eurostat má Česká republika třetí nejvyšší inflaci v Evropě vůbec. Česká republika je kvůli

Fialově vládě pouze jednou ze tří zemí Evropy, které nemají hospodářský růst zpět na úroveň před covidovou krizí. Takže zcela objektivně je Fialova vláda jednou z nejhorších v Evropě vůbec. Je to nejneschopnější vláda v podstatě v Evropě. A jak jsme viděli i na žebříčku renomované mezinárodní analytické firmy Morning Consult, tak premiér Fiala je dokonce v mezinárodním žebříčku v průzkumu důvěry lídrů jednotlivých světových demokratických zemí, to znamená buď tam, kde je prezident, tak prezident, kde je tou hlavní postavou politickou, tam, kde je premiér, tak premiér, takže ve srovnání se všemi lídry demokratických zemí je dokonce na žebříčku poslední.

Je nejhorším premiérem na světě dokonce vůbec. A je to na základě průzkumu mezi občany těch jednotlivých zemí a tato americká analytická společnost dělá tento žebříček dlouhodobě. Takže Česká republika má nejhoršího premiéra na světě vůbec, s nejnižší důvěrou, zcela objektivně, každý se na ten žebříček může podívat, proběhlo to i mainstreamem, bylo to i na Seznamu, bylo to i na stránkách televize Nova a dalších médií. Takže my máme nejhoršího prezidenta (premiéra) vůbec, co se týče důvěry občanů ze všech demokratických zemí světa, a to je opravdu už mezinárodní ostuda. To, co předvádí Petr Fiala, jak se drží jako klišé u moci, Petr Fiala, předseda ODS, on je nejhorší z nejhorších a táhne prostě Českou republiku ke dnu a vzal si za rukojmí všech 10 milionů občanů České republiky!

To znamená, opravdu ta situace je mimořádně vážná. A to, že se chystáte okrást všechny příjemce důchodů kvůli tomu, že premiér Fiala je nejhorší na světě a je totálně neschopný a nejvíce neschopný premiér na světě, což tady vidíme i z toho aktuálního žebříčku té americké analytické firmy Morning Consult, tak to je prostě objektivní fakt. Takže on by to měl položit, kdyby byl co proto. Měl by to položit a odejít a nechat to jiným, schopným. A samozřejmě říkám na rovinu, že SPD má ambici být ve vládě. My chceme nahradit tu Fialovu vládní pětikoalici. SPD chce být ve vládě, jsme kompetentní vládnout a jsme připraveni vás nahradit. Jenže vy se tam držíte jako klišéata a to je prostě problém.

Samozřejmě není vůbec důvod, abyste si brali důchodce jako rukojmí a okrádali je dál a dál, protože když se na to tak koukám, na ta tvrdá data, tak Fialova vláda vybrala z důvodu dvouciferné inflace, kterou sama Fialova vláda způsobila svojí neschopností, a to už jsem řekl, že je to i ve srovnání s celou Evropou totálně neschopná vláda, tak vy jste z důvodu vámi způsobené dvouciferné inflace vybrali nad rámec celkově již více než 200 miliard korun na daních. Takže vy jste vybrali nad rámec více než 200 miliard a zároveň podle evropského statického úřadu Eurostat Česká republika má nejvyšší tempo zadlužování dokonce ze všech zemí Evropské unie! To jsou neuvěřitelná čísla! To je na okamžitou demisi, a už dávno. Je to neuvěřitelné, co vaše vláda předvádí. Ty dluhy po vaší vládě budou splácet už nejenom naše děti, ale děti našich dětí, protože veřejnost to asi úplně neví, novináři to vědí, ale nechťejí to napsat, mnozí z nich, že vy si berete na dluh, vy už teď na dluh zadlužujete Českou republiku, berete si úvěry u Evropské rozvojové banky a tak dále, což je unijní banka, ale tam ty splatnosti jsou až do roku 2057 tuším, jak který úvěr, ale to jsou splatnosti na déle než 30 let, kde vy zadlužujete Českou republiku! Hlava nehlava úplně, vládní pětikoalice ODS, Pirátů, TOP 09, STAN a KDU-ČSL. Takže vy všechno děláte na dluh a zadlužujete Českou republiku úplně na mnoho desítek let dopředu. Takže skutečně s vaší vládou, když to takhle půjde dál, tak hrozí České republice bankrot a řecký scénář. Úplně spálená zem po vás zůstane, a to jste u vlády rok a půl! To je šílený! Takže tady skutečně není jediný důvod, proč byste měli okrádat důchodce, protože kdyby tady byla jakákoliv jiná vláda než vaše, tak k tomu vůbec nedojde, k takovéhle tristní situaci.

Dámy a pánové z vládních lavic, proč vaši neschopnost bojovat s příčinami inflace, s deficitem veřejných rozpočtů, proti vysokým cenám energií, potravin a bydlení nahrazujete bojem proti seniorům a zhoršujete jejich životní a existenční úroveň? Není vám hanba? Jen dodám, že nižší inflace se rovná mimo jiné nižším nákladům na valorizaci důchodů, ale ve vašem případě jde možná už jen o ono pověstné házení hrachu na zeď, když vám to říkáme.

My v SPD požadujeme, aby se podoba řádných valorizací neměnila a aby institut mimořádných valorizací důchodů zůstal zachován a aby probíhal vždy o plný aktuální růst inflace v takzvaném důchodcovském spotřebním koši, protože pochopitelně ten důchodcovský spotřební koš je jiný než ten spotřební koš občana v produktivním věku, protože samozřejmě u těch důchodců do toho přibývají třeba léky, větší množství léků a tak dále. A chceme, za SPD říkám jasně, aby navýšení důchodů formou mimořádné valorizace bylo i nadále trvalé ve vztahu k výši důchodu.

A znovu zopakuji, aby to bylo jasné i pro předsedajícího, že dáme návrh na zamítnutí tohoto vládního návrhu zákona, kterým chcete okrást důchodce, a dáme návrh na zamítnutí již v prvním čtení.

U valorizací důchodů jsme ochotni jednat maximálně o takové jejich případné budoucí změně, která by jejich mechanismus nastavila co možná nejspravedlivěji, tak, aby nepoškozoval nízkopříjmové důchodce, k čemuž nyní nepochybně dochází, a přiznávají to i vládní činitelé. Já o tom hovořím od svého vstupu do Sněmovny. Proto už také dlouho navrhuje, aby byla v rámci valorizací co nejvíce zvyšována v závislosti na růstu míry inflace a reálných mezd o stejnou částku, vypočtenou například z aktuálního průměrného důchodu, základní složka důchodů, která je pro všechny její příjemce jednotná, při současném zachování určité míry zásluhovosti. O té debatujeme.

Co se týče vládního návrhu na zprísňení podmínek odchodu do předčasného důchodu, je pro nás nemyslitelné jej v předložené podobě podpořit. Zejména proto, že možnost odchodu do předčasného důchodu ztěžuje vláda příliš a naprosto nepřiměřeně, čímž ji činí pro široké skupiny občanů napříště prakticky nevyužitelnou. Zkracuje se totiž doba, kdy může občan do předčasného důchodu odejít, ze současných pěti let na tři roky před vznikem nároku na řádný důchod. Současně se prodlužuje doba odvádění sociálního pojištění pro tento nárok z 35 na 40 let, což prakticky znemožní odchod do předčasného důchodu vysokoškolákům.

Dále vláda výrazně zprísňuje i koeficient krácení a penalizace předčasného důchodu oproti řádnému důchodu a ještě k tomu se navrhuje, respektive vláda navrhuje, respektive Fialova vládní pětikoalice to navrhuje, razantně osekát valorizace předčasných důchodů oproti těm řádným tak, aby byla valorizována pouze jejich mnohem nižší základní složka, ale ta vyšší, procentní a zásluhová, nikoliv. To už je čirá diskriminace! A k tomu dodejme, že občané pobírající předčasný důchod jsou oproti těm, kteří pobírají důchod řádný, znevýhodněni i tím, že si k předčasnému důchodu nesmějí přivydělávat, takže jsou trestáni již teď více než dost a není důvod trestat je ještě více a vozit se po nich.

Obecně v SPD ohledně úpravy předčasných důchodů uznáváme potřebu nastavit podmínky jejich čerpání, jejich nastavení a jejich výše tak, aby předčasný důchod nebyl výhodnější než důchod řádný, k čemuž nyní v letech vysoké inflace někdy docházelo. Nikoliv vinou žadatelů o důchod. Ale vládní návrh jde v tomto směru mnohem dále, než je nutné. A uvědomme si rovněž, že občané do předčasného důchodu v drtivé většině případů nejdou proto, že už pracovat nechtějí a nějak silně se těší na dobu, kdy jejich příjem klesne o více než o polovinu. Je tomu naopak proto, tím důvodem je naopak to, že ze zdravotních důvodů již pracovat nemohou anebo o práci přišli a novou nemůžou, zejména v některých regionech, nalézt, protože lidé těsně v předdůchodovém věku jsou podle řady analýz na pracovním trhu v nejtěžší pozici. Anebo žádají o předčasný důchod zejména v poslední době i proto, že se oprávněně obávají asociálních změn v důchodovém systému ze strany současné vládní koalice a chtějí tak zachránit, co se ještě dá, a mít alespoň nějakou jistotu ve své životní situaci a ve stáří.

K tématu předčasných důchodů a údajné nutnosti zásadních změn v jejich nastavení z hlediska rozpočtových dopadů ještě doplním jedno vyjádření mluvčího Ministerstva práce a sociálních věcí z dubna letošního roku. A je to možná kouzlem nechtěného argumentu nikoliv na podporu vládního postupu, ale argumentu ve prospěch přístupu SPD k této problematice. Dle

tohoto vyjádření mluvčího Ministerstva práce a sociálních věcí, tedy je to vyjádření ministerstva, totiž – cituji to, co ministerstvo řeklo: "Trvalé snížení a krácení důchodů u předčasných penzistů" – já jenom k tomu dodám, že v současné podobě – "pokrývá náklady, které tito důchodci pro stát představují. Například v únoru roku 2023 bylo vyplaceno celkem 684 000 starobních důchodů, které byly trvale kráceny, protože byly přiznány před dosažením důchodového věku." Pokračuji v citátu mluvčího ministerstva: "Z pohledu dopadů do rozpočtových výdajů představují ti, kteří odešli do starobního důchodu předčasně a zatím nedosáhli důchodového věku, dodatečné náklady cca 800 milionů korun měsíčně. Na druhou stranu u těch, kdo již důchodového věku dosáhli, jsou v důsledku krácení předčasných důchodů výdaje nižší, než kdyby odešli až při dosažení důchodového věku. Tato úspora je přitom přibližně dvakrát vyšší než náklady na důchody vyplácené před dosažením důchodového věku a kompenzuje i potenciální ztracené odvody na sociální pojištění, které by jinak osoby v předčasném důchodu do dosažení důchodového věku odváděly, pokud by do předčasného důchodu neodešly." Konec citace mluvčího Ministerstva práce a sociálních věcí z dubna letošního roku.

Jde tedy o jasné přiznání toho, že předčasné důchody, a to ani v době, kdy o ně žádá vysoce nadprůměrný počet osob oproti předchozím létům, nepředstavují pro náš stát z hlediska rozpočtové bilance žádný problém. Naopak, stát potažmo vláda tím z dlouhodobého hlediska ještě ušetří a sám stát to přiznává. Takže změna naprosto nutná není a jde jen o jeden z mozaiky vládních kroků směřujících proti celoživotně poctivě pracujícím občanům.

To samé platí o vládním záměru na snižování budoucích valorizací důchodů. To je pro SPD nepřijatelné principiálně, sociálně i hodnotově. Spravedlivé nastavení řádných i mimořádných valorizací je totiž jedním ze základních rysů podstaty průběžného penzijního systému, jehož dlouhodobé nastavení a neměnnost podoby jeho klíčových parametrů jsou i určitou formou společenské smlouvy. Jakýkoliv odklon od platných pravidel v důchodové oblasti, který má podobu okrádání důchodců, pak podryvá důvěru občanů v penzijní systém jako takový, a tím i jeho motivační roli včetně ochoty občanů odvádět důchodové pojištění. A tohoto jevu jsme právě vinou Fialovy vlády svědky v přímém přenosu. A právě toto nejvíce ohrožuje stabilitu našeho důchodového systému a působí to jak proti jeho ekonomické efektivnosti, tak i proti samotným základům přirozené společenské a mezigenerační sounáležitosti.

Když hovoříme o vládních návrzích na změny v systému valorizací důchodů, tedy v překladu o vládních plánech na její výrazné a trvalé snížení, a tedy o plánech na trvalé snížení důchodů, což vláda plánuje u nových důchodů od roku 2026 ještě prohloubit tím, že jejich budoucí výpočet se stane nevýhodnějším než ten současný, tak musíme také velmi nahlas říci, že důchod přece není žádnou řadovou sociální dávkou, natož žádným milodarem od státu. Je to naopak pojistné plnění svého druhu, které si jeho příjemci za desítky let velmi tvrdě odpracovali a předplatili. A žádná vláda, ani ta současná, nemá právo jeho podmínky měnit v průběhu hry a toto plnění snižovat a vylepšovat si na úkor důchodců katastrofální rozpočtový schodek a státní dluh, který není zaviněn důchodci, ale z největší části právě diletantismem Fialovy vlády.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, prognóza vývoje a udržitelnosti našeho důchodového systému musí být zásadní otázkou politické debaty současnosti, ale debaty odborné, věcné a férové, kde budeme řešit záležitosti a problémy skutečně podstatné, a vláda musí hlavně říkat pravdu sobě a hlavně občanům.

Největší zátěží bude náš penzijní systém vystaven zhruba v letech 2035 až 2055, kdy se během deseti let zvýší podíl osob ve věku nad 65 let zhruba ze 2 na 3 miliony osob, tedy tempem 100 000 nových důchodců ročně. Pak se z hlediska stability průběžného systému situace ovšem zase začne významně zlepšovat, a to i při setrvalém demografickém vývoji, který není ideální, a my v SPD usilujeme o jeho změnu prostřednictvím efektivní prorodinné politiky. I to je třeba v debatách o českém důchodovém systému a jeho možných změnách na rovinu

říkat a nestrašit občany tím, že nebude na důchody, že jsme odsouzeni k trvalému prohlubování deficitu důchodového účtu a že všichni neodvratně zchudneme. Není to pravda. A je to i naprostá rezignace Fialovy vlády na jakoukoliv aktivní ekonomickou, hospodářskou, fiskální a rozpočtovou politiku a odpovědnost.

Nejsme ani odsouzeni k jedinému možnému řešení, kterým je v podání politiků vládní koalice zvyšování hranice věku pro nárok na odchod do starobního důchodu. Není tomu tak. Arbitrární a nucené prodlužování doby odchodu do důchodu i podle mnoha ekonomů a expertů na důchodovou problematiku nejenže nic neřeší, ale hlavně zároveň v podstatě likviduje možnost postupně zavést systém účinných motivací pro prodloužení doby dalšího dobrovolného, s důrazem na toto slovo, výdělečného uplatnění seniorů, což je ekonomicky z pohledu zvyšování příjmů státního rozpočtu skrze výběr důchodového pojištění řádově mnohem výhodnější než mechanické zvyšování věku odchodu do důchodu takzvané od stolu. Odborně se podpoře dobrovolné práce v důchodovém věku říká postgraduální bonus a my bychom jej realizovali například tak, že bychom dobrovolně pracujícím seniorům odpustili daň z příjmu a významně bychom jim současně zvýšili koeficient, který jim každoročně zvedne výměr jejich důchodu.

Ostatně sám ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka z KDU-ČSL v rozhovoru pro server peníze.cz loni v dubnu prohlásil – cituji: "Nešel bych tudy, cestou zvyšování hranice věku odchodu do důchodu. Chápu, že se zvyšuje doba dožití, ale na druhou stranu si musíme říci, jaká je kvalita života ve vyšším věku. Chci jít cestou motivace, říkat lidem, že pokud na to fyzicky i mentálně mají, ať pracují dobrovolně dál i v důchodovém věku. Ale říkat to paušálně všem ve všech profesích podle mě nejde. Když je člověk po celém dospělém životě v práci opotřebovaný, roste pak i riziko pro lidi, kteří jsou na jeho práci závislí. Paušálně zvyšovat věk odchodu do důchodu tedy nechci." Konec citátu ministra práce a sociálních věcí Mariana Jurečky z dubna loňského roku.

No a jaká je realita v podání ministra Jurečky? Jak se liší jeho slova od činů? Rok se s rokem sešel a pan ministr Jurečka buď radikálně změnil názor, což je během tak krátké doby a v dospělém věku nepravděpodobné, anebo už tehdy záměrně lhal. Obojí je u vysokého ústavního činitele dost tristní. A bohužel je to jev, který se v poslední době týká více členů vlády i jejího premiéra.

Dámy a pánové, když v SPD hovoříme o reformě důchodového systému, nemáme na mysli totální změnu jeho architektury od průběžného systému k fondovému, tedy k povinnému spoření na důchod v soukromých penzijních fondech. To naopak zcela jasně odmítáme. Máme na mysli reformu v oblasti daňové a sociální politiky, která dlouhodobě výrazně podpoří porodnost v pracujících rodinách a následně povede k citelnému zvýšení životní úrovně těchto pracujících rodin a poskytne jim veškerý servis k tomu, aby se nebáli mít tři i více dětí. Bavíme se tedy i o politice bydlení, o zajištění dostatečných kapacit ve školách a ve školkách, o vytvoření podmínek pro hladký návrat rodičů pečujících o nejmenší děti po rodičovské dovolené do zaměstnání, o částečných pracovních úvazcích.

A co se týče té politiky bydlení, bavíme se o návrzích SPD... nebo SPD, jak víte, navrhuje, má zásadní návrhy na zlepšení dostupnosti bydlení. Naopak jak víme, tak Fialova vláda zásadně zhoršuje dostupnost bydlení, a to i rodinám s dětmi. Což je tristní z toho pohledu, že ministrem práce a sociálních věcí je Marian Jurečka, předseda KDU-ČSL, která v programu, jenom verbálně samozřejmě, mluvila něco o podpoře rodin, přitom přesně v tom návrhu, který tady KDU-ČSL a pan ministr prezentoval, tak vlastně zařizli v přímém přenosu podporu právě pracujícím rodinám s dětmi a zdražili jim životy. Omezení slev na pracujícího manžela, manželku, zrušení školkovného. No úplně neuvěřitelné! Normálně vy jste zařizli, celá vaše vláda v čele s KDU-ČSL, zařizli jste prostě pracující rodiny s dětmi. Normálně jste jim podrazili nohy v přímém přenosu. To je opravdu neuvěřitelné a samozřejmě SPD s tím vůbec nemůže souhlasit.

Takže to, co já tady... to, o čem tady hovořím, o té reformě, kterou navrhuje SPD, tak to by byla ona potřebná reforma, která v dlouhodobém horizontu povede k zajištění dostatečného počtu plátců důchodového pojištění, kteří bez problémů ufinancují důchody budoucích seniorů a invalidů, bez zvyšování povinných pojistných odvodů či daní.

To, že průběžný penzijní systém může bez problémů a deficitů velmi dobře fungovat, vidíme mimo jiné na příkladu sousedního Rakouska. Píše o tom třeba docent Valeník a další odborníci. Průběžný důchodový systém a jeho účet je v Rakousku dlouhodobě vyrovnaný a zatěžuje ty, kteří do něj přispívají, výrazně méně než u nás. Výplaty z něj jsou ve vztahu k pojistným odvodům naopak procentuálně vyšší než u nás. A do důchodu se odchází v 65 letech a o zvýšení této hranice se neuvažuje. Rakušané, kteří odejdou do důchodu dobrovolně později, než činí jejich zákonem daný důchodový věk 65 let, se mohou těšit na výrazně vyšší penzi než ti, kteří odejdou do důchodu standardně. Při práci jeden rok po dosažení 65 let se jim totiž důchod zvýší o 4,2 %. To je dobrá motivace a dobrá cesta. Výše důchodu v Rakousku závisí na předchozích pracovních příjmech a získaném počtu let pojištění. V současné době se hodnotí příjmy za posledních 20 let, vyšší příjmy přitom znamenají vyšší státní důchod. Minimální garantovaný měsíční důchod v Rakousku činí 749 eur, tedy v přepočtu 18 000 korun měsíčně, pro jednotlivce, anebo 1 120 eur, tedy 27 000 korun, pro manželský pár.

Mimochodem tady bych rád upozornil, že návrh zákona na uzákonění minimálního důstojného důchodu na hranici minimální mzdy tady SPD předložilo. My jsme ho předložili, je tady ve Sněmovně předložen, protože právě mnoho těch vyspělých zemí má ze zákona, garantuje svým občanům ze zákona minimální důstojný důchod. Protože za ty důchody, co tady předvádí Fialova vláda, to jsou důchody 10 000, 12 000, 13 000, a za ty se prostě nedá žít. Nedá se za ně žít. Proto SPD právě po vzoru západních zemí, těch vyspělých zemí, navrhuje uzákonění minimálního důstojného důchodu na hranici minimální mzdy. Ale můžeme o té hranici diskutovat. Ale vidíte, že i nás – z příkladu sousedního Rakouska, tam ten minimální garantovaný měsíční důchod pro ty pracující občany nebo pro ty občany, co splnili podmínky pro nárok na získání důchodu, tak tam samozřejmě je. Navíc důchod je v Rakousku vyplácen čtrnáctkrát ročně. Při výpočtu důchodu je navíc mnohem menší redukce než v České republice a strop pro výpočet starobního důchodu je rovněž poměrně vysoký. Čili rakouský důchodový systém je ještě mnohem zásluhovější než český a více zohledňuje předchozí pracovní příjmy seniorů.

Co se týče poměru čistého důchodu k čisté mzdě dosahované před odchodem do důchodu, tak je v Rakousku na úrovni 90 %. Nestálo by tedy za to provést srovnávací analýzu našeho a rakouského důchodového systému, aby se odhalilo, kde je u nás problém? Namísto vládních experimentů, které nevratně poškodí současné i budoucí důchodce? Ale evidentně ani této analýzy a zpracování dobrých modelů z vyspělého zahraničí, ani toho není Fialova vláda schopná.

Fialova vláda zcela rezignovala na práci pro svoji zemi, rezignovala na pomoc starým a zranitelným lidem, českým občanům, pracujícím a slušným lidem. Místo toho se Fialova vládní pětikoalice soustředí pouze na to, jak naopak z České republiky vytáhnout maximum peněz na americké zbraně a pro Ukrajinu a Ukrajince. Současně Fialova vláda tuhle zemi vrhá do ekonomického kolapsu. A to nejen tím, že prostě nejsou kompetentní vládnout, ale i přistoupením na šílené zelené a bruselské nápady. Řízení veřejných financí vládou Petra Fialy z ODS je v naprostém rozkladu. Průběžný schodek státního rozpočtu za rok 2023 dosáhl koncem května rekordní historické výše 271 miliard korun, přičemž celkový schodek státního rozpočtu za celý letošní rok má dle platného zákona činit 295 miliard korun. A i tak už tento schodek je úplně astronomický a nevídaný. Je tedy evidentní, že řízení veřejných financí vládou Petra Fialy z ODS je v naprostém rozkladu a že už i samotný odhad rozpočtových příjmů a výdajů byl proveden v naprostém rozporu s realitou. To je politická odpovědnost premiéra

Petra Fialy z ODS a naprosto neschopného ministra financí Zbyňka Stanjuru z ODS, který by měl okamžitě odstoupit.

Jenže pan ministr Stanjura evidentně odstoupit nechce. A premiér Petr Fiala ho evidentně odvolat také nechce. A víme proč. Je to problém ODS. Protože právě Zbyněk Stanjura je jedním z několika klíčových lidí v ODS, kteří právě od začátku drží Petra Fialu v křesle předsedy ODS a křesle premiéra. Takže vlastně je to tak, vlastně Petr Fiala svojí neschopností a neschopností vlastně si udělat pořádek, tak vlastně všech 10 milionů lidí v České republice se ocitají v podstatě v kleštích, protože premiér Fiala Zbyňka Stanjuru odvolat nechce, protože by podrazil židli sám sobě. A Zbyněk Stanjura sám odejít taky nechce, protože se tam chce držet jako klíště, přestože to nezvládá. Takže já bych chtěl dát nějaký návrh, návod premiérovi Fialovi. Asi by se měl domluvit tedy s ministrem Stanjurou, že mu nabídne nějaký jiný pašalík. Třeba volitelné místo do Evropského parlamentu, protože jinak Zbyněk Stanjura evidentně neodejde a bude dál tento ministr financí ničit tuto zemi. Protože bez toho, že mu nabídne trafikku, tak se to v ODS přece dělá, tak ale i u lidovců a tak dále, tak přece Zbyněk Stanjura neodejde. To je přece jasné. Proto jsem chtěl panu premiérovi poradit. Evidentně si neví rady a je bezradný. Holt se bude muset nějakým způsobem domluvit, protože... Mně jde o jedno. Já nechci radit ODS, co mají dělat, ale já chci, aby přestali už škodit téhle zemi, protože to je úplně nevídané, že takhle nekompetentní ministr, ve vládě není jediný ekonom, takhle nekompetentní ministr financí že vůbec tam ještě dál může sedět. To je přece úplně šílené. Vy tu zemi vedete ke krachu, k bankrotu. Takže jsem chtěl jako vyzvat premiéra Petra Fialu, ať už se domluví, když je tak slabý a neschopný premiér, tak by se měl takhle nějak domluvit tedy s ministrem Stanjurou, aby odešel a aby byl nahrazen. Tak je to takový můj nápad, ale on si to musí domluvit sám. Já vnitrostranicky nebudu tady nic jako říkat, co kdo má dělat. Já myslím, že každý má ve svých vlastních stranách a hnutích práce dost, a samozřejmě uznávám, že každý tam máme různé problémy, můžeme mít. Někdy jo, někdy ne, tak je nás tisíce v těch stranách, takže zase to říkám, to říkám zase tak, jak to je, a snažím se být spravedlivý v tomto. Ale tady je problém, že vy jste ve vládě, to znamená, na tu vaši neschopnost doplácí bohužel všichni i včetně voličů SPD. A to je ta potíž, to je ten problém.

Takže když premiér Fiala nechce odstoupit sám, tak aspoň vyměňte toho nejvíce neschopného, který tady dělá ty problémy tou nekompetentností. Jelikož vláda katastrofální vývoj plnění státního rozpočtu zcela ignorovala a nic proti němu nedělala a nedělá. Pouze se spoléhá na výběr daně z mimořádných zisků, takzvanou windfall tax, který ovšem bude opět značně nižší, než je rozpočtový předpoklad, a dále spoléháte na dividendu od polostátní společnosti ČEZ. To ovšem drasticky se prohlubující rozpočtový deficit nespasí. Na astronomickém schodku se podílí zejména diletantsky nastavené a nadhodnocené kompenzace obchodníkům s energiemi v souvislosti s cenovými stropy na energie. Velkoobchodní cena elektřiny přitom za posledních 12 měsíců na burze klesla o 900 eur za megawatthodinu, takže k žádným kompenzacím není sebemenší důvod. Naopak musí dojít ke snížení cenových stropů pro české domácnosti a firmy. Dramaticky narostl i objem dotací vyplácených dalším soukromým podnikatelským subjektům a výdaje na obsluhu státního dluhu. Přitom výběr daní oproti loňsku významně vzrostl, celkově o 50 miliard. U daně z příjmu fyzických osob o 26,7 % a u daně z příjmu právnických osob o 21 %, tedy výrazně nad aktuální růst inflace.

Problém je tedy zjevně na straně rozpočtových výdajů. Vláda ovšem vůbec neplánuje skutečné a razantní šetření, včetně šetření výdajů na svůj provoz a na provoz státní byrokracie. Takzvaný konsolidační balíček obsahuje pouze mlhavé a obtížně uskutečnitelné škrty na roky 2024 a 2025. Jsou nutné rychlé a radikální kroky. Je nezbytné zastavit veškeré zbytečné vládní výdaje typu předražených zahraničních zbrojních zakázek za desítky miliard korun. Samozřejmě tím nejrozumnějším řešením, které by dramatickou rozpočtovou situaci mohlo zachránit, je okamžitý odchod škodlivé pětikoaliční vlády Petra Fialy. Jak jsem již říkal, tak... tady... Jo, ještě bych rád zdůraznil, že samozřejmě už jsem říkal, že hnutí SPD tento vládní

materiál v předložené podobě zcela odmítá a předložíme k němu své vlastní pozměňovací návrhy, které zajišťují důstojné peníze.

Samozřejmě je potřeba také zdůraznit, že Fialova vláda hospodaří s nejhorším deficitem v historii České republiky kvůli její nekompetentnosti a vede republiku k bankrotu. To už jsem zdůraznil. Jak už bylo i veřejně několikrát řečeno, tak za pět měsíců v podstatě Fialova vláda vyčerpala 92 % plánovaného deficitu. Jedná se dokonce o nejhorší deficit státního rozpočtu v novodobé historii České republiky vůbec. Je tedy jasné, že rozpočet na letošní rok je zcela nereálný, na což SPD upozorňovala již od samého začátku jeho projednávání ve Sněmovně.

Ministr financí Zbyněk Stanjura z ODS na teatrální tiskové konferenci představil takzvaný konsolidační balíček ve výši 94 miliard korun. No a po týdnu ale přichází s dalším konsolidačním balíčkem na úspory státu ve výši dalších 20 miliard korun. Prostě to je takový chaos už v té vládě! Chtělo by se mi říct bordel samozřejmě. To je úplně myslím adekvátní slovo. Protože to je nevídané. To je úplně nevídaná situace. Protože 10 miliard tam, 20 miliard tam, sem, tam, sem, tam. Vůbec nevědí, co říkají. Premiér neví, co říká. Před pár týdny říká, že vláda nebude zvyšovat daně, pak plošně zvýšíte DPH, všechny daně zvýšíte, všechny možné. To prostě je takový chaos, jaký jsem nikdy vůbec za tu dobu, co jsem v politice, nezažil. Dobře. Nejsem v politice tak dlouho jako právě pan Stanjura, jako premiér Fiala, jako pan Benda a další. Zdaleka nejsem tak dlouho v politice jako oni, ale nějaký rok tady jsem a to jsem nikdy nezažil. I když spolu programově nemusíme souhlasit, tak ale takový chaos při řízení státu, takový management, to jsem tedy nezažil ani jednou, musím říct. Takže to je opravdu neuvěřitelné i z toho pohledu, že jsem dlouholetý člen vedení obrovské nadnárodní cestovní kanceláře, kde jsou manažeři z celého světa. Tak tohle to by byl... Takový člověk kdyby mezi nás přišel, jako premiér Petr Fiala nebo Zbyněk Stanjura, tak je vyhazov snad do měsíce. Okamžitý vyhazov ještě snad během nějaké zkušební doby, protože to je úplně neuvěřitelné. Jakým způsobem... Oni by přišli, oni by prostě tu korporaci přivedli úplně ke krachu, normálně okamžitému. To je úplně neuvěřitelné, co tady předvádí Fialova vláda v přímém přenosu.

Ale tady je problém, že rukojmími jsme my všichni. Rukojmími téhle vaší vlády je bohužel i moje rodina, jak jsem říkal, i naši voliči. Já to nechci platit, já nechci, aby tady splácel můj syn ještě prostě dluhy po téhle vaší neschopné vládě. Já chci, aby lidi měli důstojné důchody, aby měli tady důstojné platy. A proti tomuhletomu se opravdu důrazně a opakovaně SPD ohrazuje. To je úplně neuvěřitelná záležitost, co tady Fialova vláda předvádí!

Dále samozřejmě v tom, co jste zase po týdnu přišli, tak navrhuje například snížení platových tarifů státních zaměstnanců o 5 % nebo odložení plánované valorizace plateb za státní pojištěnce, což i způsobilo oprávněnou stávkovou pohotovost pracovníků ve zdravotnictví, protože samozřejmě hrozí, že vy byste vzali už letos 14 miliard zdravotním pojišťovně, teď chcete vzít shodou okolností dalších 14 miliard, no a jaký bude výsledek? Vždyť já to znám. Já to znám, jaký bude výsledek, protože už jsme tady vládu ODS, TOP 09, už jsme tady zažili, za pana Kalouska a za pana Nečase. Vy to totiž směřujete k tomu, že příští rok řeknete – nejsou peníze ve zdravotnictví a za všechno si platte, řeknete občanům. Vždyť už jste o tom dokonce začali i mluvit, že chcete zavést regulační poplatky v nemocnicích. A vy tedy natvrdo směřujete k placenému zdravotnictví, aby si občané i důchodci i nízkopříjmové skupiny platili za zdravotnictví plně. A říkám plně, to jsem neřekl jenom, že to říkám jen tak, slovo plně.

Připomenu slova místopředsedy Správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny, dosazeného Fialovou vládou a Fialovými poslanci vládní pětikoalice, Miroslava Kalouska, který vloni řekl, přímo to řekl v médiích, že si myslí, že by si lidé měli plně hradit stomatologickou péči. Plně hradit. Takže už dnes řada slušných a pracujících občanů při té Fialově drahotě nemá ani na to, aby si udělali třeba, aby si pořídili nový zub nebo nové zuby, nemají ani na implantáty, nemají ani na základní servis, a teď ještě jim zástupce, významný zástupce Fialovy vládní pětikoalice, veřejně říkáte občanům, že si mají všechno u zubaře platit. A to ani evidentně... Vůbec, žijete opravdu mimo realitu, protože v mnoha regionech vůbec zubaři dostupní nejsou

pro občany. Například já jsem zvolený poslanec za Moravskoslezský kraj a nejenom tam, v příhraničních oblastech, je zubařů nedostatek. A to nemluvím už ani o zubařích, kteří mají smlouvu s pojišťovnou. Takže vy jste tady způsobili tenhle stav, na který SPD z opozice mnoho let upozorňuje, a teď ještě natvrdo říkáte lidem, že si to mají plně platit. A zase chcete brát peníze ze zdravotnictví, abyste právě mohli lidem za pár měsíců říct: nejsou peníze, budete si platit víc a víc. Nebo nejlépe všechno, podle názoru Fialovy vlády evidentně.

To jsou úplně nepřijatelné věci pro nás. Takže my s tím samozřejmě nesouhlasíme, s těmito návrhy Fialovy vlády, a budeme samozřejmě proti tomu důrazně protestovat. Ostatně proto tady také dlouze mluvím, protože jsme to avizovali, že samozřejmě budeme vám to vysvětlovat tady dlouze, že to, co děláte a jak chcete okrást zase všechny občany České republiky, že to je špatně.

Tady bych snad jenom připomněl, aby to zaznívalo opakovaně, že to byli právě poslanci Fialovy vládní pětikoalice, a vy jste si tady prohlašovali letos zvýšení platů politiků. Poslanci Fialovy vládní pětikoalice si tady prohlašovali letos zvýšení platů politiků. SPD hlasovalo proti. A naopak se tady hlasovalo o mém návrhu za SPD, kdy my jsme chtěli zamrazení platů politiků na celé volební období, ale vy jste to odmítli, můj návrh, a prohlašovali jste si zvýšení platů politiků. To je opravdu plivnutí do tváře všem občanům. To znamená, důchodcům berete, rodinám s dětmi berete, všem občanům berete, že zvyšujete DPH, všem občanům berete, zvýšili jste už i spotřební daň na pohonné hmoty minulý měsíc, samozřejmě SPD bylo proti, ale sami sobě jste si platy zvýšili. To je opravdu neuvěřitelný cynismus, neuvěřitelná arogance moci ze strany Fialovy vládní pětikoalice, což je ODS, Piráti, STAN, KDU-ČSL a TOP 09.

A jak už jsem říkal, český premiér Petr Fiala je podle průzkumu renomované mezinárodní analytické společnosti Morning Consult nejvíce nedůvěryhodný premiér či prezident na světě ze všech demokratických zemí. Českou republiku tedy vede prokazatelně nejhorší premiér na světě. Je to rekord, kterým zřejmě pan Fiala jako český politik překonal Biľaka i Jakeše. Je to opravdu mezinárodní ostuda, kterou nám dělá Fialova vláda, a totální selhání nejen premiéra Fialy, ale i celé vládní pětikoalice. To si opravdu naše země a naši občané nezaslouží.

Zdalo by se, že horší už to být nemůže, ale tahle vláda nám všem, a to jak opozici, tak svým vlastním voličům, připravuje nové těžké rány pod pás, nová zklamání, nová likvidační opatření – nejen proti starým lidem, ale také proti firmám, rodinám, všem lidem a proti celé naší zemi. Těžko říct, čím to je, jestli Piráti kolegům ve vládě sypou něco silného do kávy, nebo Brusel s Washingtonem vládě sypou něco ještě silnějšího a zvonivějšího. V každém případě tato vláda národní zkázy by měla ihned skončit a předat zemi kompetentnějším. A kompetentnější je v tomto případě prakticky každý, kdo má v hlavě alespoň nějaké zbytky zdravého rozumu. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, přeji pěkné odpoledne. Probíhá diskuse k návrhu pořadu schůze. Po předsedovi SPD je zde přihlášený pan předseda hnutí ANO Andrej Babiš s přednostním právem. Prosím, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Vážený pane předsedající, vážené kolegyně, kolegové, vážení spoluobčané, jsem velice rád, že tady můžu vystoupit, protože v neděli jsem neměl možnost říct všechno, co mám na srdci. Dnes tady projednáváme další návrh vlády, jak vzít důchodcům peníze. Ten hlavní problém, který my tady máme v mediálním prostoru, stokrát opakovaný, jsou nepravdy a lži, které stále dokola i pan premiér a vláda opakuje.

Mě až včera napadlo, abych udělal – a já myslím... a já doufám, že to konečně všichni pochopí. Já jsem tady potkal děti ze základní školy, tady jsou taky děti... (Ukazuje vlevo na galerii pro veřejnost.) Nazdar... A když se zeptám dětí, jestli 42 % je méně než 44,4, tak řeknou – ano. V neděli pan premiér ukazoval stejný graf, akorát on ho ukázal od roku 2020. (Ukazuje velkoformátový materiál.) A bohužel mě to nenapadlo dřív, jinak bych to ukázal v neděli. A ta

hlavní lež je, že nám hrozí bankrot našich financí. Pan premiér říká, že když neuděláme něco, tak hrozí bankrot.

Takže tady máme rok 2008 až rok 2013, a znovu opakuji, a milé děti, Evropa, Eurostat, které pan premiér občas zpochybňuje, ale je to objektivní statistika, eviduje zadlužení členských států Evropské unie poměrem absolutního dluhu vůči HDP. Takže tady máme to období od 2008 do 2013. Tam byl většinou ministr financí Kalousek, který teď chodí do médií radit. Nevím, co tam radí vlastně, mohl nám říct, proč navyšoval ten dluh z 28,1 na 44,4.

Možná jste zapomněli, že ta vláda, která končila v roce 2013, to byla Nečasova vláda, a v té vládě byl pan premiér Fiala jako ministr školství. Byl tam 430 dní asi. Jediné, co si pamatujeme, že chtěl zavést poplatek na školy, takže tady mládež by platila školné. Já myslím, že to není dobrý nápad. A byl tam i pan Stanjura. Pokud někdo říká, že v roce 2021, když my jsme končili a zadlužení bylo 42 %, co tady mládež říká, že je méně než 44,4, tak samozřejmě lže, protože to není pravda. To znamená, pan premiér to říká, ano, stále dokola, že když my jsme přišli do vlády a já jsem se stal ministrem financí 29. ledna 2014, tak jsme dali naše finance do pořádku. Zavedli jsme Daňovou Kobru, zavedli jsme kontrolní hlášení, zavedli jsme EET. Pan premiér argumentuje, že to EET, že jsme vypnuli... tedy když byl covid, ano, my jsme ho vypnuli, protože jsme chtěli ulehčit, ale jasně že se počítalo s tím, že budeme pokračovat.

V historii České republiky jsme měli pětkrát přebytkový rozpočet. Třikrát to měl pan ministr financí Kočárník, já jsem to měl v roce 2016, 61 miliard, a paní Schillerová to měla v roce 2019. My jsme dali veřejné naše finance do pořádku a byli jsme jedni z nejlepších v Evropě, co si pamatuji, tak jsme byli druzí za Lucemburskem. Potom přišel covid a teď nám pětikoalice stále vyčítá, že my jsme zadlužili. Ano, my jsme zadlužili, protože všichni zadlužovali – a my jsme měli dopustit, aby tady byla patnáctiprocentní nezaměstnanost, aby lidi přišli o práci? Vždyť jste na nás křičeli za covidu, že dáváme málo! Na těch sítích ze mě si dělají srandu, protože samozřejmě neumím tak dobře mluvit jak pan premiér, ale naši to zase sestříhají, to moje vystoupení, uděláme z toho ta videa a bude to systémové. Pan premiér mluví systémově, ale lže! Stále lže. A ty lži jsou neuvěřitelné.

Tady to strašení bankrotem – a to je ten důvod, proč berou lidem peníze. Důchodcům, ale i studentům. Když tady studenti půjdou na vysokou školu, a někteří z nich nemají rodiče, aby jim zaplatili drahý internát, aby jim zaplatili náklady – proč jim vzali slevu na jízdné, proč okamžitě vzali důchodcům slevu na jízdné, trapných 1,8 miliardy? To neumí najít pan premiér?

Takže tady už to jednou provždy, prosím vás, je jednoznačné, že Česká republika má dobré finance, zadlužení, když my jsme končili, jsme měli šesté nejlepší finance v Evropě. Tahle nekompetentní vláda klesla o dvě místa, ano, v roce 2022 už měli vyšší dluh, než nám zanechali v roce 2013. Ale nevymlouvejte se stále na hnutí ANO, že my jsme tady nechali naši zemi v nějaké špatné kondici. Není to pravda. Měli jsme šesté nejlepší finance, byli jsme devátá nejvíce prosperující země EU. Ano, my jsme navyšovali lidem platy, my jsme snižovali daně. My jsme snižovali daně. Takže tady to je. (Ukazuje materiál.) Je to modročervené. A jsou to statistiky.

Znovu opakuji... A ta lež, kde pan premiér říká, musíme něco udělat, nebo zbankrotujeme. Nezbankrotujeme. Dluh, i když za této vlády se zhoršil o dvě místa, je stále poloviční, poloviční vůči dalším členským státům EU. Poloviční. A samozřejmě provládní média vysílají, stále píšou články, jak to Řecko je příklad, jak se zlepšilo. Ano, Řecko se zlepšilo, protože bylo ve stadiu, že bylo vůbec nefinancovatelné na finančních trzích, a má 174 % zadlužení, no to je čtyřikrát víc než Česká republika. Takže to jsou samozřejmě ty neustálé nepravdy a manipulace a je to skutečně neuvěřitelné. To je ta největší, největší lež této vlády a pana premiéra, že zkrátka jsme na tom špatně. Nejsme na tom špatně. Nejsme na tom špatně. Za naší vlády my jsme snižovali daně, my jsme navyšovali platy. Ano, my jsme snížili daně.

A teď je ta druhá největší lež a to je inflace. Tady ještě před volbami jsme byli v debatě, premiér Fiala na mě křičel: Babišova dražota! A my jsme měli inflaci v prosinci 2021 5,3 %

nebo 5,4 %. A to jsme v listopadu a v prosinci 2021 snížili, srazili inflaci, a sám Český statistický úřad to potvrdil snížením DPH z 21 % na nulu. A doslova tam bylo napsáno, že inflace v energiích v listopadu a v prosinci 2021 byla negativní. Negativní, ano. A pan premiér a všichni a ti takzvaní experti – a tady se zastavím. Ti experti, prosím vás. Jako to je neuvěřitelné, že pan premiér se vymlouvá na ty experty – a kdo jsou ti experti? Kdo to tam vlastně seděl na té tiskovce vlády, co trvala dvě a půl hodiny? Ta paní, která pracuje v té bance, která podniká ještě v Rusku, a musí podnikat, protože jim propustili tisíc lidí v Rusku, no to by byla katastrofa. A ta druhá paní, která tam také vykládala nějaké věci. Ale tito lidé, tito experti, musíte se vždycky ptát, odkud přišli, co mají za sebou a kde byli zaměstnání. Mě také šokovalo, když jsem se připravoval, tak jsem se díval po delším čase na Českou televizi předtím, než jsem šel na Primu tu předminulou neděli, a tam jeden expert, který pracoval kdysi pro pana Bakalu, tak křičel, že je to neuvěřitelné, že naši spoluobčané chodí na dovolenou k moři. Představte si. Že lidé chodí k moři na dovolenou. Tak se mají dobře, tak to je skandál. Jak si to dovolují vlastně chodit k moři? Tak jim vezměte ty peníze, vezměte jim všechno, aby ani neměli kde bydlet, ne? Zakážeme kotle na uhlí, na plyn, vrátíme se do jeskyň, to je ta nová filozofie, a budeme jíst brouky, protože ta zelená Evropa nám zničí ty naše krásy. (Potlesk poslanců hnutí ANO.) Takže to jsou ti experti. To jsou experti, kteří tomu rozumí, většinou teoretici.

A mě vždycky šokovalo – a já k tomu dostanu, já mám tady krásný rozhovor od pana bývalého guvernéra. Ten vám, mládeži, zničil sen – a vy jste ještě mladí – (Otáčí se směrem ke galerii.) – ale těm mladým domácnostem, o vlastním bydlení. Ten zničil vlastně hypotéky. A teď v té debatě, to je také jako neuvěřitelné, jak ti lidé jsou odtrženi od té reality, protože oni nechápou, co to je zaměstnávat lidi, každý měsíc dát lidem plat a odvody. Oni to nevědí. Tak ten jeden expert v ČNB říká – teď se dobře soustřeďte – že by se neměly navyšovat platy, protože to způsobí inflaci. A tuhle pitomost stále všichni opakují dokola. Ano?

My máme – a myslím, že dneska budou publikována čísla na nezaměstnanost – my máme de facto nulovou nezaměstnanost, protože ti, kteří jsou nezaměstnaní, tak vlastně ani nechtějí pracovat. Já jsem byl v neděli po té Primě na velvyslanectví a tam bylo asi šest velvyslanců a ti si vyměňovali kontakty. Jeden nemůže sehnat zahradníka, druhý nemůže sehnat řidiče a uklízečku. Nejsou lidi a nebudou lidi. Nebudou. Nebudou, jo? Takže ti nezaměstnaní, ti nechtějí pracovat. Pokud pan ministr Jurečka slíbil, že bude proti tomu bojovat, když tedy úřady práce někdy začnou fungovat a vezmou životopis toho nezaměstnaného a přijdou do té firmy a ta firma řekne "já ho беру", a potom nenastoupí, tak nemůže dostat tu dávku, ano?

Takže tady samozřejmě je situace, kde... se vrátím se k té inflaci ještě jednou. Tady pan premiér tvrdí, že my jsme způsobili inflaci, protože jsme dali lidem peníze. Ano, my jsme navyšovali platy všem a snížili jsme daně. Celkově jsme snižovali daně o 504 miliard. Ano? Tak zkuste mi někdo vysvětlit... A ti experti to stále opakují, že... a ještě ten zástupce ČNB říká... takže lidi nejsou, zástupce ČNB říká, když jim dáte platy, bude inflace. Jak ty firmy potom mají najít ty lidi, když je nezaplatí? Já tomu nerozumím! Fakt to nechápu. Bylo by dobré, kdyby nám to někdo vysvětlil.

Takže ta inflace – tehdy pan premiér říkal Babišova dražota. Tak ještě jednou a snad to pochopí každý. My jsme dávali peníze, snižovali jsme daně, inflaci jsme měli 5,4. Pan premiér a jeho vláda nedávala lidem peníze, bere jim peníze a tu inflaci dohnala až do 19 % a stále jsme třetí nejhorší v Evropě. Třetí nejhorší v EU. No a proč to tak je? Proč se stále lže? Ty teorie o té inflaci? To je zajímavé, kdyby někdo udělal všechny výroky pana Rusnoka, jak on zatočí s tou inflací navyšováním úrokové míry české koruny, no tak se netrefil ani jednou. Ani jednou se netrefil. Protože to byla inflace, která přišla ze zahraničí!

A energetická krize? Ano, válka na Ukrajině zásadním způsobem ovlivnila energetickou krizi. Ale to první šílené rozhodnutí v Evropě udělala Angela Merkelová, když rozhodla, že Německo zavře všechny jaderné elektrárny, jenom proto, aby vyhrála volby v Hesensku proti Zeleným. Proti těm šíleným Zeleným, kteří chtějí zničit tu Evropu! Ano? Tam to začalo. A potom se dožijeme situace, kdy Finsko po 16 letech stavby jaderné elektrárny, která má

zpoždění 9 let, ji otevře – a stejný den Německo zavře poslední jádro. Neuvěřitelné! Tam to začalo, ano. Německo takhle rozhodlo. A bohužel, stále to máme na talíři.

Já jsem minule točil takové video, takové, řekněme s nadsázkou, že by mohl pan premiér Fiala zavolat kancléřovi Scholzovi, že by nám prodal ty tři jaderné elektrárny, každou za jedno euro, a my bychom je provozovali a ušetřili bychom – nevím, kolik budou stát Dukovany a kolik bude stát rozšíření Temelínu. Samozřejmě si z toho dělám srandu, protože pan premiér, tedy kancléř, by řekl, no ale to nemůžu. Ale i v tom Německu ti lidi začínají přemýšlet a možná ta CDU, když se možná jednou vrátí k vládě a odstraní ty zelené šílence, tak možná to spustí znovu. A tam to začalo. Tam to začalo.

Proč o tom mluvím? Protože vláda pana premiéra Fialy nezvládla inflaci. Mohla proti ní bojovat. Já jsem jim to tady navrhl 18. února 2022, když ministr hospodářství Sulík na Slovensku se domluvil s výrobcí elektřiny na zastropování ceny elektřiny na 1 500 korun za megawatt. No a hned potom to začala vláda zpochybňovat a nám se vysmívat. Proč to neudělali u nás? Proč nezastropovali cenu elektřiny u výrobce? Ať si všichni spočítají 1 500 korun za megawatt, co by to znamenalo. Obrovské úspory pro obyvatele. Hlavně ale elektřinu potřebujeme na všechno. Tady taky svítíme. Jenom velká debata o potravinách. No, tak si představte, že na výrobu potravin je potřeba elektřina a na ten kelímek na jogurt je taky potřeba elektřina. Ten jogurt se dá do kartonu a na ten karton je potřeba taky elektřina. Potom ten karton musíme odvézt do toho řetězce v čase, kdy nafta stála, nevím kolik, 52 korun.

Takže kdyby byla vláda zastropovala cenu elektřiny na 1 500 korunách za megawatt... Samozřejmě by tomu předcházelo to, co jsem tady říkal už x-krát, to znamená vykoupení 100 % akcií ČEZu, tak jako to udělal Elon Musk s Twitterem a jako to udělal Macron s Électricité de France, to je francouzský ČEZ, jako to udělali Španělé. Proč oni mají vlastně poloviční inflaci? Kdyby tohle vláda byla udělala, tak samozřejmě ty desítky miliard, nebo nevím, jestli stovky miliard, desítky miliard, by nebyli všichni zaplatili ve prospěch tří výrobců elektřiny v České republice, kteří se topí v zisku, a všichni ostatní to zaplatili. Nebyla by inflace, i naši důchodci by nemuseli platit tolik peněz za elektřinu a bylo by to vyřešeno. Vyřešeno.

Navíc ten ČEZ – protože pan premiér často mluví o té energetické závislosti a tak dále, tak se asi nebudeme vracet do doby kuponové privatizace, kdy tady ODS všechno rozprodala a zůstal nám ten ČEZ. A ten ČEZ kdyby stát vykoupil – a já si myslím, že ČEZ má dostatek peněz na to, aby ten výkup zrealizoval sám – tak kdyby stát získal 100 % ČEZu, tak samozřejmě na tom může budovat energetickou strategii a hlavně může ovlivňovat veškeré domácnosti, může ovlivňovat veškeré firmy, živnostníky, protože ta elektřina samozřejmě je problém.

Proto jsem byl v šoku, když pan guvernér teď nedávno poskytl rozhovor, kde říká: strop na energie byl pozdě a vysoko, zvedlo to inflaci. No tak to je šok, Když byl guvernér, tak o tom nemluvil. Ten článek vyšel jenom v Právu, na Novinky to z nějakých zvláštních důvodů nedali. Takže tohle je na stole. Pokud vláda vykoupí za peníze ČEZu a domluví se s těmi akcionáři, tak je to otázka vyjednávání. 30 % minoritních akcionářů za posledních pět let, pokud si dobře pamatuju, dostalo na dividendách asi 30 miliard. Vlastní jmění je 200 miliard. Je jasné, že stát rozhoduje. Když stát řekne, že nebere dividendu, tak nebere nikdo.

My nevíme, co vlastně vláda chce dělat s ČEZem. Pokud by to skutečně mělo dopadnout tak, že se to rozdělí a tu lukrativní část si nechají ti minoritáři, tak to by bylo absolutně skandální.

Takže pokud by vláda tohle zrealizovala, tak získá 100 % firmy, která má v Nizozemsku pronajatý terminál na LNG na pět let, která má 20 % distribuce plynu, která má lithium, které chtěli ukrást před minulými volbami, a my jsme tomu zabránili a dali jsme ho na ten ČEZ. A jsem rád, že pan premiér teď navštívil tu lokalitu, kde je to lithium, no, a tam může realizovat tu strategii. No ale to se nestalo.

Vláda a pan premiér neustále opakují, že my jsme způsobili inflaci tím, že jsme dali lidem peníze. To je absolutně nesmysl, protože úspory obyvatelstva za čtyři roky naší vlády stouply

o 900 miliard. Takže v podstatě je to nesmysl říct, že – a opakuje to i ten člověk z ČNB – nemůžete navyšovat platy, protože to způsobí inflaci! Co to je za pitomost? To jako že když navýšíme platy, tak rohlík nebude stát tři koruny, ale deset? Nebo co to je za nesmysl? Já tomu nerozumím, protože je to totální nesmysl! Protože zkrátka vládě ta inflace vyhovuje. A je to de facto inflační daň. Ano.

Takže vláda, protože tady udělala tu atmosféru, že máme nějaký problém ve veřejných financích, což je nesmysl, žádný nemáme, tak inflaci hází na nás, absolutně nepochopitelně. A ti teoretici, kteří defilují v televizi a vykládají o inflaci – no tak proč pan Rusnok, když byl guvernér, a předtím, než navýšil ty úroky na 7 %, proč neovlivnil kartel výrobců ropy? Ne? Mohl jít na to zasedání šejků a něco tam povídat. No protože na to neměl žádný vliv.

Emisní povolenky – když pan premiér na mě křičel, že s tím musíme něco udělat, no tak my jsme dělali. My jsme se snažili, a on potom neudělal s tím vůbec. Emisní povolenky, ano. Výrobci elektřiny z uhlí musí platit emisní povolenky. Emisní povolenky, a k tomu se ještě dostanu, samozřejmě ničí cena emisních povolenek, ničí průmysl. A po tom katastrofálním předsednictví to bude mít dopad samozřejmě na majitele aut, na majitele nemovitostí a tak dále.

Takže opakovat to, že my jsme způsobili inflaci, je nehorázná lež. Nehorázná lež. Nemá to logiku. Inflace, znovu opakuji, ceny energií ze zahraničí, lipská burza, emisní povolenky a samozřejmě celkově ta situace v Evropě. No a válka na Ukrajině, ano. Cena obilí a tak dále. Takže to způsobilo inflaci. A vláda místo toho, aby s tou inflací něco udělala, jak my jsme to udělali, a my kdybychom byli ve vládě, tak bychom byli snížili cenu elektřiny na 1 500 korun, tak neudělala nic. Proč neudělala nic? Protože zkrátka v roce 2022 kvůli inflaci zinkasovala o 140 miliard korun navíc a tento rok, pokud vím, tak už je to 59 miliard. Takže je to téměř 200 miliard, které zinkasovala vláda kvůli inflaci. Je to inflační daň. No a po tom, co samozřejmě ta inflace teď klesá a asi bude klesat, no, tak aby na to navázala vláda, že vzala lidem peníze kvůli inflaci, tak je teď brutálně zdaní, protože stále tvrdí, že my máme nějaký problém.

Podle mě ten problém je, že naše vláda zkrátka není schopna... není schopna a ani nechápe, že má příjmy. To je ten hlavní problém. Hlavní problém je, že vláda stále mluví o výdajích, mluví o tom, jak by se mělo šetřit. No, oni sami nešetří. Samozřejmě nezmrazili si ani ty platy, které my jsme schválili, to zmrazení, mimo justici a státní zastupitelství, už v září 2021. Potom s námi tady pětikoalice pokrytecky hlasovala pro, protože věděla, že po volbách to Senát shodí. Všude jsou nominanti, různí poradci a kolegové z politických stran pětikoalice, tři zbytečná ministerstva – takže to šetření samozřejmě by mohli ukázat lidem u sebe. Já jsem tam četl, že pan Bartoš má dokonce čtyři auta, já nevím, co všechno tam mají. Takže nešetří, ale vyzývají lidi, aby šetřili. A ti naši lidi, samozřejmě někteří, ještě stále žijí z těch úspor díky nám. Ale kolik lidí už muselo vypovědět předčasně penzijní připojištění? Kolik lidí je v prodlení s placením nájmu? Já nevím, jestli pan premiér ví, kolik stojí takový pronájem 3 + kk v Praze. Víte, kolik stojí? Třicet sedm tisíc bez energií. No a teď přijde pan ministr financí Stanjura a navýší majetkové daně. No tak co asi udělá majitel toho bytu? Je jasné, že to bude chtít od těch nájemců.

Takže ta vláda neřeší vůbec příjmy. No, a samozřejmě pan premiér to minule vysvětloval, a to je správné vysvětlení, že každá domácnost má příjmy, i firma má příjmy, a potom má výdaje. U státu z nepochopitelných důvodů to tak není. Stát, kdyby měl dostat razítko od auditora, tak nikdy ho nedostane. Protože samozřejmě ten rozpočet je o výdajích. Takže pokud dnes máme tenhle šílený deficit, který máme, no tak uvidíme, jestli vůbec pan ministr financí přijde se změnou toho deficitu, nebo zkrátka to nechá na ty příjmy, na náhodu.

Pokud byste byli zastropovali elektřinu na 1 500 korunách, tak vůbec se nemusela řešit ta windfall tax. To je samozřejmě nesmysl. Celá windfall tax, nejdřív to pan ministr financí odhadoval na 100 miliard, potom, teď řekl, že se spletl. Teď to bude, nevím, 60 nebo kolik, a spoléhá se na to inkaso. A co my slyšíme vlastně mezi firmami? Že je to další zásah proti

firmám, a to takovou formou, že od 1. 7. tohoto roku firmy budou platit zálohu na daň. A ta windfall tax se spočítá potom v červnu 2024. A tam se ukáže, jestli ty firmy neplatily... jestli mají ten zisk předpokládaný, na základě kterého Finanční správa vlastně požaduje ty zálohy. Ale já mám informace, že zkrátka vláda a stát si nehorázně půjčí vlastně ty peníze, protože ty zálohy budou pravděpodobně vyšší než ve finále ta daň. Tudíž stát bude muset vrátet. No a samozřejmě že vám nezaplatí úroky!

Rusnok tady zničil hypoteční trh. On ničí české firmy, které nemají možnost mít euro úvěry a mají jen korunové úvěry. Ano, 7 %. Sedm procent. A myslíte si, že ty firmy, které budou platit ty vysoké zálohy, a potom se zjistí, že nemají takový zisk, že jim ten stát zaplatí tu úrokovou míru? No samozřejmě jim nezaplatí! Takže to je další absolutní nesmysl.

Pan premiér vlastně se chlubil tím, že zastropovali ceny elektřiny. Ale na jaké úrovni? Vždyť my máme, a statisticky, když panu premiérovi se to nelíbilo a protestoval proti Eurostatu, máme jedny z nejvyšších cen elektřiny a plynu v Evropě. No a co se teďka děje? Děje se to, že na ten vysoký strop vlastně stát kompenzuje ty smlouvy, které byly uzavřeny předtím. Ale já se ptám, jakým způsobem? Když se dva domluví a zpětně podepíší smlouvu na dodávku elektřiny, aby ten stát oholili, tak kdo to bude kontrolovat? Ne? To si přece všechno už pamatujeme, jak to bylo s těmi soláry a tak dále. Takže to je další věc, která je problematická.

Vláda a ministr financí, jak jsem to už řekl opakovaně, neřeší příjmy. Mě šokuje, že pan poradce pana premiéra říká, že by naši spoluobčané měli chodit nakupovat do Polska. My jsme byli obviňováni, že jsme navrhovali zastropování pohonných hmot. Ano, navrhovali jsme na 36 korunách, ne jak Maďaři to měli na 24, jak Chorvatsko nebo Polsko. Ano, tehdy to bylo potřeba v tom období, ano. Ale co ty potraviny? U potravin Polsko snížilo DPH na nulu. Tady teď vláda v tom balíčku, a to je daňový balíček, to není žádný konsolidační balíček, navrhuje snížení z 15 % na 12. A samozřejmě že to nebude stačit. Samozřejmě že to nebude stačit a samozřejmě že je to pozdě. Já nechápu, že vládě nevadí to, že logicky naši spoluobčané chodí nakupovat do toho Polska. A poradce pana premiéra říká – no tak tam chod'te. Ale naši lidé tam nakupují všechno. A já jsem přesvědčen, že tam budou kupovat i ty kotle na uhlí, které z nepochopitelných důvodů tato vláda zakázala, nechápu to. Vláda zakáže prodej.

A co se stalo v Polsku? Tady mám článek, že tam zavedli, že vám to dovezou domů. Takže už nemusíte jezdit do Biedronky, ale stačí si to objednat. A naši lidé jsou podnikatelé podnikaví, tak vám to přivezou. A to jsou normálně miliardy korun, které budou chybět v rozpočtu. Mně to psali někteří spoluobčané, že kolik lidí, jak velký košík tam nakoupí, jak často tam nakupují, kolik to je lidí. A samozřejmě ty řetězce, které se nacházejí vedle hranice s Polskem, tak mají obrovský problém. Takže poradce pana premiéra říká – nakupujte v Polsku, když se vám to nelíbí.

No a tady je článek: Obrovské rozdíly cen zboží mezi Českou republikou a Polskem jsou živnou půdou pro firmy, které se snaží zprostředkovat nákup a jeho převoz do Česka. Často využívají toho, že polské e-shopy zboží přes hranice nezasílají, takže zprostředkovatelé nabízejí zájemcům z Česka vyzvednutí v Polsku a dovoz až domů. V poslední době se objevují nabídky, kde zákazníci osobně odvezou lidi, kteří nemají vlastní auto, zejména senioři. No, takže tady už máme portál nakupy-polsko.cz, můžete si všechno objednat a nikomu to nevadí asi. Já to nechápu. Vždyť to jsou všechno peníze našich lidí, které utratí v zahraničí, tudíž ty daně nezůstanou u nás doma – a nic se neděje. Nechápu to.

Znovu opakuju, že druhá největší lež po té první, že máme finance ohrožené bankrotem, a nevím co, je, že jsme měli údajně způsobit inflaci tím, že jsme dali lidem peníze. To je neuvěřitelné. Neuvěřitelné. A ti teoretici, ti různí experti, samozřejmě ti experti, kteří vystupují v médiích, jsou vybíráni podle toho, aby se vyjadřovali správně. Jediný expert, který byl v České televizi, který mluvil nějak jinak než ten člověk z ČNB a než ten člen ČNB, bývalý zaměstnanec banky... Mimochodem, slyšeli jste někdy, že by v médiích někdo řekl, že díky tomu, že pan Rusnok vyhnal úroky na 7 %, kolik dostaly banky za minulý rok od ČNB? Víte

kolik? 180 miliard dostaly. 180! Ony tam mají ty peníze, ty jsou tam stále, a skáčou ty úroky. Takže je absurdní říkat, že nemáme dávat lidem peníze, protože způsobí inflaci. Je to lež! Je to lež. Ta inflace byla způsobena jinými, vnějšími věcmi a vláda neudělala nic.

No a ta ČNB, když tam byl Rusnok, tak to bylo v pohodě. Teď když je tam Michl, tak dostává sodu. A já samozřejmě zásadně nesouhlasím s tím, co dělala ČNB pod Rusnokem, který vlastně zničil hypoteční trh, který poškodil firmy a tak dále. A za Michla je to stejný. Já nechápu, když exportujeme 87 % našeho zboží do Evropské unie a eurozóna v podstatě měla dlouze úrokovou míru na nule, potom šli na 2,5, na 3, zkrátka je teď půlka, a proč naši mají platit o 100 % vyšší úroky než eurozóna? Ano, i to předlužené Řecko, které se teda vylepšuje teď, ale ještě je stále čtyřikrát zadluženější než my, tak proč oni mají mít tu výhodu? To nechápu. Nechápu. Byl to zásadní omyl ČNB. Bylo to špatně, žádnou inflaci nesrazili, jenom slibovali. Nesrazili ji. A potom se dohadovali. Když tam byl Rusnok, tak pan premiér neříkal nic, když tam přišel Michl, tak začali mezi sebou, že kdo to způsobil? No tak samozřejmě, způsobil to nejdřív... A měli spolu debatovat. Já jsem zaznamenal ty debaty, jestli členy Bankovní rady ČNB má jmenovat prezident, to byl dokonce poradce prezidenta, který o tom mluvil v televizi, nebo vláda. Ale říkat, že je to oddělené a že vlastně vláda říká no my, ČNB, my s tím nic moc nemáme, teď jim nadávají, že vlastně oni to způsobili, a naopak. No tak asi by mělo logiku se o tom bavit. A ČNB zásadně pochybila potom, co pochybila vláda. Protože kdyby samozřejmě vláda srazila tu inflaci, tak by ČNB neměla žádný důvod navýšit ty úroky úplně šíleně, úplně zbytečně. A je to špatně samozřejmě, protože všechny ty prognózy nevyšly. No tak já jsem rád, že pan Rusnok teď 5. 6. říká, že teda strop na energie byl pozdě a vysoko. No fajn, tak vlastně říká to, co já jsem tady říkal dlouho, zvedlo to inflaci, tak jednou říká, že on bojuje, a proto navyšuje ty úroky... Takže nic není pravda. Tito lidé žijí v nereálném světě. Oni vůbec nechápou, jak to funguje, a je to špatně.

Takže znovu opakuji, já jsem rád, že jsme lidem dávali peníze, naši lidi nejsou hloupí. Mají úspory, ano. No a pan premiér, když říká, že my jsme způsobili inflaci – a pokud vím, tak jsme zrušení superhrubé mzdy tady zpracovali společně (směje se), tak to je bez komentáře. Takže takto to je.

Takže vrátím se k tomu nepochopení anebo nevěli, kde vláda místo toho, že bere peníze důchodcům a chce brát zaměstnancům a chce, aby lidi platili vyšší daně, všichni, i studenti, tak nechápe, že se má starat o příjmy. Ano. A je pravda, že ty příjmy se nerozpočtují. Je to sice nepochopitelné, ale je to tak. Protože každá domácnost nebo firma funguje tak, že mám příjmy, a potom, pokud samozřejmě se nechci zadlužovat, tak musím žít podle příjmu.

Další velká kapitola nepochopení a neschopnosti vlády jsou evropské fondy. To je jako neuvěřitelné, že o tom se vůbec nemluví. Když jsme my byli ve vládě, tak jsem trénoval často paní ministryni financí, aby mi řekla, kolik má v tom peněz. A ona samozřejmě to říkala ministrům. Protože ten systém je nenormální. Ten systém je takový, že evropské dotace stát zálohuje, takže nejdřív dá peníze a potom jde do Bruselu žádat o peníze. Ano? Nenormální, ne? Kdyby stát chtěl mít lepší cash flow... Ale je to takový systém, tak to funguje. Nemá to sice logiku. Takže kdyby to stát samozřejmě nechtěl financovat, tak nejdřív požádá a dostane – nedostane a potom vyplatí.

My když jsme nastupovali v roce 2014, tak jsme zdělili v podstatě to programové období 2007 až 2013 a ty peníze nebyly vyčerpané. Nebudu se vracet do historie, kdy tradiční demokratické strany, když zjistily, že existují nějaké evropské fondy a dotace, které tak panu premiérovi vadí, a to je výmysl Bruselu samozřejmě, tak si pamatujeme ty aféry, IROPy a všechno možné. Museli jsme vracet 38 miliard do Bruselu, protože ty prostředky byly hlavně určeny na to, aby se rozkradly.

Programové období 2014 až 2020 vyjednával pan premiér Nečas. Vyjednal 648 miliard. Ano? A to programové období, samozřejmě tam je ten systém N+3, to znamená, že ty peníze se musí vyčerpat do konce roku 2023. A já jsem tedy četl nějakou rizikovou analýzu od pana

Bartoše, MMR, kde mluví, že je tam riziko nedočerpání 5 miliard, možná víc. Ano? A hlavně tam vlastně zbývá ještě certifikovat, to znamená, požádat Evropu o 128 miliard. A tyto peníze z Evropy vcházejí do našeho rozpočtu, to znamená, všechny peníze z Evropy jdou do českého rozpočtu, kde potom jdou na důchody nebo na všechny náklady státu, takže proto je to důležité. A pokud vím, tak kromě těchto necertifikovaných peněz, tak je tam spousta peněz na cestě. Takže to jsou příjmy rozpočtu, o které podle mých informací se moc ani pan premiér, ani ministři nestarají. Ano? To znamená, že teď by mělo být to tempo až 15 miliard měsíčně. A místo toho, aby všechno, co má ruce a nohy, účtovalo a certifikovalo a honili to, tak podle mých informací se nic takového neděje. A to je to období minulé, kde podle mého názoru je skutečně, nevím přesně, ale může to být 150 až 200 miliard do rozpočtu. Ano? Ale o tom nikdo nemluví. A pokud já vím, tak se o to nikdo moc nestará, místo toho, aby na každé vládě ministři informovali, jak jsou na tom, kolik toho podali, co je ohroženo.

Programové období 2021 až 2027, to jsme vybojovali my. Ano, čtyři noci a pět dní jsem blokoval Evropskou radu. Získali jsme téměř o 1,6 miliardy eur peněz navíc, to bylo 42 miliard, a celkově je to 980 miliard. A toto nové období – z těch 980 miliard zatím se čerpá jenom 50, to je 5 %. Takže čerpá se špatně, protože se zkrátka tomu nikdo nevěnuje. No, a to je strašně důležité, protože my jsme samozřejmě v rámci těchto peněz měli projekt REACT-EU. A to byl velký boj na vládě, kde jsme bojovali, ano, MPSV. Ale já jsem podporoval Ministerstvo zdravotnictví. A z původních peněz, z 11 miliard, jsme nakonec přidělili 22 miliard apoliticky – upozorňuju, apoliticky. I malé nemocnice jako Nymburk dostaly 150 milionů, Chomutov – stavěla se nová nemocnice za 900 milionů a tak dál. Takže zdravotnictví bylo pro nás vždycky na prvním místě, na rozdíl od pana ministra Stanjury. Když jsem byl na konferenci o zdravotnictví, kde se ho ptali, jestli tedy zdravotnictví má prioritu, tak řekl, že nemá. No tak velká škoda, že paní Černochová není ministryně zdravotnictví. Moc tedy nechápu, proč ta 2 % jste schválili už na příští rok, ale k tomu se ještě dostanu, a ne, jak jste měli v programu 2025, protože to zdravotnictví a ty investiční plány, co jsme tam měli, a těch 22 miliard nakonec, tak mám radost, že se to povedlo, a doufáme, že to všechno dopadne.

Proč o tom mluvím? Protože pan Bartoš vůbec nepochopil svoji roli, respektive možná ani pan premiér. Za naší vlády byl jasný příkaz všem ministrům, že všichni mají hlásit převis. To znamená, když se vypíše nějaká soutěž, a teď velice konkrétně budu mluvit o výzvě 111 IROP, a to jsou peníze na základní školy. Základní školy, které... Teď je malá kapacita. Můžu ještě mluvit o tom, kolik jsme dali peněz do programu od června 2014 na Ministerstvu financí do kapacity škol a školek a sportovních hal a tak dále. V momentě, když výzva měla převis, tak ten ministr měl ode mě příkaz, že mě má informovat, ano?, abychom společně šli za ministryní financí Schillerovou a řekli: Hele, tady jsou investice. Investice znamenají navýšení HDP. Investice znamenají inkaso peněz pro státní rozpočet, tak ty musíš ty prachy najít zkrátka. No. Tak teď tu máme na stole... A potom, co tedy Klára Dostálová, která samozřejmě se v tom vyzná velice dobře, pomohla panu ministrovi Bartošovi nějak dodělat ten stavební zákon, tak by bylo dobré, kdyby šel k ní na školení. Protože v rámci té výzvy 111 IROP na základní školy podle mých informací přidělili 2,2 miliardy a přihlásilo se 6,3 miliardy, to znamená, že 4,1 je nepokrytých. A samozřejmě za naší vlády jsem to okamžitě řešil. A samozřejmě by bylo dobré, kdyby pan ministr Bartoš pochopil, co je to přezávazkováání. Jo? Dostálová ho to naučí. No, a on to neřeší. Dokonce jsem četl teď někde, jak se tváří vláda, že bude šetřit, že on nebude vypisovat výzvy! No, co to je, proboha? Co to je!

Takže na tuto výzvu potom, co vlastně tam chybí 4,1 miliardy, a znovu opakují, zdravotnictví na REACT-EU chybělo 11 miliard, a my jsme je sehnali, protože vždycky jsem chtěl, abychom ukázali, že něco za námi zůstalo. Nejenom nějaké plamenné projevy.

Tak teď vám přečtu těch 143 stížností. Tady, Ing. František Hajdůch. – A prosím vás, já vůbec nevím, za koho ti Starostové tam jsou. To vůbec neřeším, my jsme to nikdy neřešili. – Starosta Dolní Němčí. Naprosto amatérský postup a důkaz neschopnosti MMR nastavit transparentní podmínky pro hodnocení kvality a potřebnosti projektu. Proč MMR měnilo

podmínky spoluúčasti žadatelů? Nejprve 10 %, pak 25 %, poté zase 10 %. Při předpokládaném přetlaku žádostí měli nastavit výši dotace například na 50 %, aby eliminovali účelové podávání dotací. – Mimochodem za naší vlády jsme vždycky i přemýšleli o tom, abychom snížili to procento participace a kofinancování těch obcí.

Potom je tady pan Mgr. David Joska, starosta OÚ Cermna. Jak je možné, že jsou subjekty vyzývány k doplnění povinných příloh? Poctivě jsme nahráli všechny povinné přílohy v domnění, že nedoložení je důvodem k vyřazení žádosti.

Potom je tady Martina Pelikánová, Základní škola Vratimov, Masarykovo náměstí. Píše: Všichni ředitelé připravovali své projekty jistě dlouhou dobu tak, aby byly smysluplné a přinesly škole, tedy žákům, prospěch. Důvod, že projekt neprojde jen z časových důvodů, smysl absolutně postrádá. Ve školství jsme neustále vyzýváni k rovnému přístupu ke všem a snažíme se o něj. Péče o nadané žáky, žáky s podpurným opatřením, rozvoj talentů, ohled na individualitu žáka. Tady se mi rovný přístup zcela vytratil. Je v podstatě naprosto irelevantní, jak je projekt kvalitní a smysluplný. Podstatný je čas podání, což shledávám jako nedůstojné kritérium, stejně tak jak měnit minimální výši dotace měsíc nebo dva před podáváním projektu. Věřte mi, bere to chuť a energii a víru v to, že naše práce má přece jenom smysl.

Tady vtípně píše Petr Kukla, starosta Březolupy. To už je lepší vylosovat než klikačka. Pamatujeme si na losovačky ODS, ne? Tam, kde to bylo, v Ústeckém kraji.

Potom Ing. Petr Staša, Černilov, Základní škola a mateřská školka v Černilově. Žádáme dodržování zásad transparentního a rovného přístupu. Děkujeme.

Základní škola a Mateřská škola Radonice, okres Chomutov. Připojujeme se ke stížnosti ke způsobu předkládání žádostí. Bohužel jsme se opakovaně snažili o veškerá doplnění podkladů. V předchozím případě zrušené výzvy jsme byli výrazně výše za stejných podmínek.

Potom je tady Ing. Libuše Fialová, Městský úřad Klášterec nad Ohří. Datum založení žádosti – v systému je uvedeno založení 12.00, přitom ve 12.00 nás systém vyhodil a nebylo možné minimálně dalších 15 minut se vůbec prokliknout k výběru výzvy. Do cirká 13.00 se systém výrazně sekal, všechno se dlouho načítalo, nebylo možné přidělit přístup, nahrát plnou moc, systém vypadával. Zhruba stejná situace jako při prvním kole, výzva 23. Pokud řadě žadatelů systém první hodinu nefungoval, jak je možné, že všechny žádosti nad čarou byly podány během 44 minut, navíc první už ve 12.19. Dva vykřičníky. Většina projektů nad čarou byla podána do půl hodiny. My pracujeme v systému několik let, ale za nás nelze žádost vyplnit řádně a nahrát veškeré dokumenty do půl hodiny. I kdyby systém fungoval normálně, výhodu tedy mají ti, kteří vyplnění systému účelově odbudou. Toto vnímáme i jako velkou nevýhodu průběžných výzev, která de facto zvýhodňuje žadatele podávající neúplné a nekvalitní žádosti na úkor žadatelů pečlivých, podávajících žádosti dle požadavků poskytovatele podpory.

Potom tady je Petr Kouřil, starosta obec Určice. Neustálé změny v podmínkách pro danou výzvu před jejím vyhlášením a průběh celého procesu podání žádosti o podporu považujeme za zcela netransparentní a zejména neseriózní jednání vůči územním samosprávám a školským příspěvkovým organizacím, které nad přípravnou fází s cílem vytvořit kvalitní projekt strávily stovky hodin času a profinancovaly finanční prostředky v řádech milionů korun z vlastních zdrojů, které by jinak mohly efektivně uplatnit v jiných oblastech, například veřejné infrastruktury.

Potom je tady Ing. Michaela Matoušková, obec Řečany nad Labem. Klikací soutěž naprosto nevystihuje kvalitu ani potřebnost projektu, jen časové hledisko, které ovlivňuje mnoho faktorů od rychlosti porizení dat, co se týče jejich nahrání a velikosti souboru, jak je vidět i na časovém rozpětí podaných žádostí. Žádáme o navýšení alokace a do budoucna o přehodnocení způsobu podávání žádostí o dotaci. Děkuje.

Potom je tady Renata Válková, ředitelka, Základní škola Baška. Je zjevné, že potřeba finančních prostředků v této výzvě je výrazně vyšší. Je zjevné, že došlo ke klamání zájemců

o dotaci, protože není v silách žádného PC, aby povinné přílohy nahrál v tak rekordním čase, jak je uváděn v seznamu registrovaných žadatelů. Je nanejvýš potřebné, aby byla navýšena alokace pro tuto výzvu. – To jsme my dělali! To jsme dělali a já nevím, proč pan Bartoš to nedělá okamžitě.

Gabriela Palarčíková, to je Základní škola T. G. Masaryka a Mateřská školka Komorní Lhotka. Jako malotřídní škola je naším cílem modernizace multimediální a jazykové učebny, zajištění bezbariérovosti, bezbariérové sociální zázemí a kompletní konektivity školy.

Potom tady je Základní škola Rudolfa Koblíce, Kadaň, pan Stanislav Hakl a ten píše: Dne 21. listopadu 2022 jsme při podání projektu, mnozí již podruhé, zadávali projekt za podmínek, které neodpovídaly pravidlům, metodikám EU, Evropské komise, a v systému, který stejně jako při předchozí výzvě vykazoval známky nefunkčnosti. Domníváme se, že tak, jak je systém pro zadávání, posuzování a vyhodnocování nastaven, odporuje hned několika zásadním podmínkám a pravidlům projektů spolufinancovaných EU a specificky projektu IROP.

Potom tady máme: Monika Machytková, Waldorfská základní škola a Mateřská škola Olomouc. Píše: Náš projekt je další etapa už realizované výstavby. Má logickou návaznost. Bez jeho realizace nemůže škola plnohodnotně fungovat. Logicky.

Mgr. Libor Daňhel, Základní škola a Mateřská škola Ostrožská Lhota. Nelíbí se mi výmluvy MMR. Několikeré rušení, úpravy, odklady, zavání to korupcí, pane ministře!

Základní škola Újezd u Brna, okres Brno venkov, Mgr. Vladan Kupsa. Nastavený systém, kdy v jeden okamžik je otevřena výzva, spuštěn příjem žádostí a zveřejnění teprve podmínek výzvy, považujeme za zhoubný. Konkrétně pro výzvu pro základní školy, kde je evidentně obrovský převis žádostí oproti alokaci, je tento systém zcela nevhodný. Celou anabází výzev pro základní školy, zcela jsme v tomto textu vynechali několikrát posun výzev, změny zásadních podmínek na poslední chvíli a podobně, vnímáme jako selhání Ministerstva pro místní rozvoj. Vyzýváme tímto IROP ke zvážení výrazného navýšení finanční alokace výzev. Všem ředitelům základních škol jde v první řadě o kvalitu vzdělávání žáků. Domníváme se, že základní školy by neměly být stavěny do role závodníků absurdní klikací soutěže. – No, klikání. To máme tady, hlasování. – Kdy vítězem je ten, který nerespektuje doporučení poskytovatele dotace a žádost vyplní méně kvalitně, ale o to rychleji.

Potom je tady základní škola Jičín. Mgr. Michaela Štábová říká: Žádáme o rovný přístup k vyřizování žádostí.

Základní škola a Gymnázium Vítkov, příspěvková organizace, Mgr. Miroslav Bučánek. Stížnost ve věci předkládání žádostí o podporu v rámci 111. výzvy IROP.

Základní škola Nový Jičín, Tyršova 1, Magda Trávníčková: Zvažte, prosím, situaci, do které jsme se jako škola dostali. Věnovali jsme mnoho času i peněz přípravě projektu a nyní jen kvůli technickým problémům systému nemáme žádost schválenou.

Obec Baška, Ing. Tomáš Břežek: Domníváme se, že někteří žadatelé byli výrazně rychlejší, protože podali žádost neúplnou, například tím, že podali nekompletní projektovou dokumentaci, a vyhnuli se tak uploadu velkého objemu dat.

Základní škola Mezi stromy, Petra Doleželová: Bylo by dobré dodržet podmínky, které sám předkládáte. I po nás se to chce. Působí to tak velmi netransparentně ve smyslu – někdo důležitý se nedostal, pojďme to udělat znovu. Vzniklo obrovské rozčarování na naší straně těch, kteří dali vše tomu, aby to stihli, a podruhé vlastně také.

Obec Jistebník chce navýšení dotace.

Potom je tady Mgr. Barbora Veseleňáková, Základní škola Komenského Fulnek: Je nepřipustné, aby bylo žádáno v takových věcech časové soutěži. Kolik času a peněz nás stála příprava, zaplatíme si firmu a ta absolutně nemá šanci, i když je zkušená v podávání žádostí, je připravena v daný okamžik, ale stejně jsme daleko pod čarou? V první výzvě jsme uspěli, ale

ta byla zrušena. Proč? Jsme malá městská škola a absolutně nejsme schopni bez dotací realizovat naplánované projekty za několik milionů korun. Žádám o navýšení financí, aby se dostalo na všechny správně napsané projektové žádosti.

A naposled René Passinger, město Potštát: Nekorektnost při zadávání projektu.

No, takže prosím vás, já tomu nerozumím. Za nás, když mi napsala starostka z obce Drahelčice, že má pět dětí a že by se chtěla dožít toho, že aspoň jedno z těch dětí bude navštěvovat mateřskou školku, tak my jsme tam vyjeli se podívat, i paní Schillerová, i Dostálová. A snažili jsme se řešit všechny tyhle požadavky. Ano, a tu školku postavili, paní starostka ještě jednou otěhotněla, takže má šest dětí. A měli jsme z toho radost. Paní Kovářová se tam přišla vyfotit, není tu, ale to nevádí. A měli jsme ten program za 26 miliard, mimochodem i v Chýni, kde byla paní Kovářová jako starostka, tak tam dostali za 260 milionů dotací. Nová krásná hala, nové kapacity, všechno. A ta paní starostka v Drahelčicích, když se otevřela ta školka, no tak má projekt na novou školu pro 525 žáků. Teďka všichni jsou překvapeni, že není dost kapacit? Ano, my jsme udělali maximum pro to, a celkově tam šlo 26 miliard. Takže kdybych byl na místě pana premiéra, tak hned uložím panu ministrovi Bartošovi, aby to řešil, aby zkrátka našel peníze, protože není možné, a když čtete ty komentáře, tak to je fakt peklo, ty lidi kolik energie, úsilí na to věnovali, no a neuspěli. A měli by všichni uspět, tak jak jsme to udělali s nemocnicemi, původně 11, potom 22, a všechno jsme tak dělali. Když byl převis, museli jsme ty peníze najít.

No samozřejmě jedno řešení je, že by tam zajel osobně pan premiér. Mě tedy zkrátka překvapilo, že tady vláda stále říká, že nejsou peníze, nebudou peníze, a pan premiér včera na výjezdu ty peníze našel. Tak jsme se dozvěděli, že v Českých Budějovicích bude nový justiční palác za 680 milionů – no, kdo by to nechtěl v těch ostatních krajích? Že tam bude nějaká fantastická hala, národní sportovní hala, za 1,3 miliardy. No a potom pan premiér byl na tom obchvatu.

No, vzhledem k tomu, že naše provládní média vlastně nedělají tu historii, aby nikoho nepoškodila, tak já bych jenom připomněl, že ten tunel tam nikdy neměl být, protože je to skutečně tunel. A tam se vyhodila miliarda. A když si uděláte monitoring, tak se dozvíte, že například za vlády, ve které jsme byli my, například tady je článek z 22. srpna 2014: Stavba tunelu Pohůrka prodražuje dálnici. Ministerstvu se to nelíbí. No ano. Zbytečně vyhozená miliarda. A víte proč? No protože tam byl nějaký údajně první náměstek a developer František Jelen – já mám teda rád tu kapelu Jelen, ale tenhle Jelen z ODS zkrátka údajně měl nějaké pozemky no a ta dálnice se mu nehodila, tak ten Jelen asi zařídil, že se pojedou do tunelu. No, miliarda pryč. Nikomu to nevádí. Takže to jsou ty historické souvislosti. Dá se to všechno dohledat, ale já chápu, že to není pro média zajímavé, protože samozřejmě mají tu svoji roli.

Velká debata je o tom, že pan premiér stále opakuje, že snížil daně. Ale jaké daně? No, odpisy. A ty daně, které chce vláda a pan premiér navyšovat, se týkají všech občanů, DPH a tak dále. Mluvili jsme o tom tady. A to, že se snížily, nebo že pomohly firmám odpisy, tak to je samozřejmě neporovnatelné. A snížení spotřební daně na naftu. Pan premiér vykazuje, že snížil daně, ale zároveň to teď navyšují. Ta vláda se chová podle toho, když tedy něco klesne, ale není to její zásluha, ale si to berou za to, že se o to přičinili, že to nechali vlastně nějak – jak to mám říct – vyhnít, tak potom to hned prodávají, a když zjistí, že něco je levné, no tak to vypadá, že hned to chtějí zdanit. Takže není pravda, že by tato vláda vlastně snižovala, ano, je tady pár drobných, limit na povinné plátcovství, ale ty daně, které se navyšují a které tato vláda samozřejmě slíbila, že nebude navyšovat, jsou úplně jiného charakteru a samozřejmě se týkají všech.

Ještě k tomu strašení, že na bankrot a tyhle nesmysly. Vyšel nově článek, že české finance jsou na tom velice dobře a už příští rok podle Evropské komise sníží schodek veřejných financí na úroveň maastrichtského limitu pro přijetí eura, prognózy Evropské komise a tak dále. Takže

není to pravda, ty finance, i když ta vláda samozřejmě není schopna je udržet v takové kondici, jak jsme to dělali my, tak jsou na tom velice dobře.

Mě strašně baví debata o nákladech na obsluhu státního dluhu. My jsme před volbami měli v tom mediálním prostoru takového experta – oni jsou všichni, ti nezávislí, a po volbách se stali buď poradci pana premiéra, nebo šéf toho... rozpočtová rada, se to jmenuje. A tenhle pán, který byl v ČNB a asi má ambice nahradit toho Stanjuru a asi jen čeká, kdy ho pan premiér vlastně vymění, tak nás strašil, že obsluha toho dluhu a že to bude 100 miliard, že to bude všechno peklo. Tak protože novináři nepřipomínají období těch strašných vlád do roku 2013, tak bych jenom chtěl konstatovat, že když končila Nečasova vláda v tom roce 2013, tak čisté výdaje na obsluhu státního dluhu byly 50,9 miliardy. Ano? 50,9. A my jsme to srazili 2019 na 39,6.

Obsluha státního dluhu jsou úroky. Úroky, jo? Stát si půjčuje, platí za to úroky. Za nás, my jsme si půjčovali s negativním úrokem. Pamatuju si 15 % dluhu, půjčili jsme si, a ještě nám za to zaplatili, protože tam byly ty spekulace na měnu a tak dále. Takže my jsme končili jako 42 v roce 2021, ano? No a když to porovnáme 2013, když bylo 51, a 2009, když byla ta krize, kdy ta pravicová vláda s Kalouskem nedala podnikatelům ani korunu! Ani kačku, nic jim nedali! Absolutně je nechali v té krizi – vlastně aby si poradili sami. A minulý rok to bylo 49, ale samozřejmě před volbami s nimi strašili a tak dále, tyhle nesmysly.

My s panem premiérem – samozřejmě jsme si vyměňovali názory v neděli a pan premiér se strašně urazil. Neurazil, ale říkal, že to je strašně jako, jak bych to vyjádřil?, nekorektní, nebo jaké slovo použil, že jsem si dovolil zeptat, kolik vlastně my jsme dali na pomoc Ukrajině. Ale já o tom mluvím proto, aby zkrátka se to dalo spočítat. Co je na tom? Já jsem četl v médiích – já nejsem proti (nesrozumitelné), naše hnutí bylo jediné, jediná politická strana, která dala peníze. Já osobně jsem pomáhal, a tak dále. A já se ptám na to, že my to nevíme. A pokud víme přesně, kolik znamenal pro nás propad HDP v roce 2020 vůči 2019, a bylo to 82 miliard, a víme, kolik jsme dali firmám, 370 miliard. Dokonce i ten antibabišovský NKÚ teď řekl, že 48 miliard pro... už nevím, jaký to byl kompenzační bonus, že bylo správně. Nebo jsme měli nechat ty lidi jako na dlažbě? Všichni by byli... zavřeli bychom ty firmy. Mimochodem i Škoda Auto dostala 1,6 miliardy. Na to všichni zapomněli. Ty peníze, které my jsme vydávali, všechny ty peníze se dají dohledat na rozdíl od těch peněz, které dělají i tato vláda a jiné vlády.

Takže já jsem jen chtěl od pana premiéra, a pan premiér tvrdí, že se to dá někde dohledat, já jsem to nenašel, aby se to zobjektivizovalo, aby se řeklo tak fajn, na uprchlíky jste dali 30 miliard, na zbraně šlo já nevím kolik miliard, tak беру to jako číslo. Pan premiér říkal, že ten návrh rozpočtu je vlastně jenom nějaké číslo, tak já jsem chtěl to číslo, abychom mohli posoudit, jaký to má dopad na ten rozpočet.

Tady stále se opakuje to, že ten největší problém dopadu na veřejné finance je Ukrajina. A proto vláda se i vymlouvá, proto vláda ani jednou nevyhodnotila programové prohlášení vlády. Naopak ho změnila. Slibovala hory doly. A samozřejmě ten hlavní problém byly energie, že jste nic neudělali, a inflace, která vám vyhovovala. Takže tady to... A my, když jsme měli ten covid, ano, tak my jsme to programové prohlášení vlády stále vyhodnocovali, my jsme stále skládali účty. Vláda Petra Fialy ani jednou. Ani jednou jste nepředstoupili a nevyhodnotili. A my jsme splnili asi 80 % a to, co jsme nesplnili, tak jsme zdůvodnili proč. Tady vůbec, tady to nikomu nevadí. Tady je vlastně situace, kdy máme pocit, že všech těch pět koaličních stran je před volbami, každý má nějaký názor a vlastně nikdo neví, co vlastně ta vláda chce. Pan Stanjura dá už ten druhý, tedy návrh toho rozpočtu 2024, vlastně ani to, dá to hned do toho eKLEPU nějak tajně nebo jak, zkrátka nikdo se k tomu nemohl vyjádřit. No a pan premiér teď říká, že vlastně se to nebude řešit, že se bude čekat na toto. Ale já nechápu, jak je to možné. Nechápu.

A když se podíváme na ten rozpočet, tak to je neuvěřitelné, že Ministerstvo obrany má nárůst 48 miliard, a já nevím, jestli to paní ministryně utratí, nebo to vyplatí na nějakých

zálohách. Ale MPSV má jenom 22 miliard – a to jsou důchody a to je kapitola, která má 921 miliard na rozdíl od obrany, která má jenom 159 miliard. A školství minus 29 miliard. Paní Schillerová o tom mluvila.

Ale já jsem ještě zapomněl u toho převisu u MMR, tam ty obce chtějí peníze na ty školky a školy. A pan ministr Bek řekl, že tedy on přijde v rámci nevím těch návrhů o 2 miliardy(?) a půjčí si 45 miliard. Tak to je super, když si to půjčí. Tak normálně by to mělo jít do rozpočtu, ale necht' těch 45 miliard dá hned těm žadatelům, těm obcím, které chtějí postavit ty školy a školky. Necht' tam dá těch 5 (?) miliard. A když tam bude další převis, tak tam dejte ty peníze.

Mimochodem my jsme s panem ministrem Bekem o tom mluvili. Já jsem ho prosil, jestli by tedy se nepřimluvil i u ministra zdravotnictví, jestli by si nechtěl půjčit na ty projekty, které my jsme připravovali, ano, a které on ničí – jako Národní plán boje proti rakovině, reforma psychiatrické péče. Ano. Chtěli jsme postavit nejmodernější onkologickou nemocnici v Praze. Tak kdyby si půjčil – porodnice v Brně, tak všichni ve vládě jsou teď z Moravy. Teď i ředitel České televize. Moraváci. No tak nám říkali v té porodnici v Bohunicích, že tam ten primář čeká už dvacet let na tu novou porodnici, tak mu to udělejte. My jsme to vyběhali tady s paní Schillerovou, protože přesvědčit úředníky je peklo. A tak to dělejte, ty projekty. Spáleninový pavilon na Královských Vinohradech. Podívejte se, jak vypadá ta Thomayerka, plicní pavilon. Ještě díkybohu, že ten Masaryk nám to postavil. Jak vypadají Královské Vinohrady. A toto všechno – no tak bylo by dobré, když tedy pan Bek si půjčí 45 miliard, aby si půjčilo i zdravotnictví – a všechny ty projekty, které my jsme nestihli, a díky nám se staví v IKEMu nový pavilon na transplantace, Centrum prevence na Masarykově onkologickém ústavu. Mimochodem Pražáci, kteří chodí na prevenci do Brna, tak teď je termín v lednu. Jo, mohli jste mít tu nemocnici, ale tím, že nesnášíte Babiše, tak nebudete mít nic. A bůhví, jak to dopadne v tom Motole, kde to skončí, ty peníze.

Takže – a pan premiér teď na té konferenci, kde to bylo? Teď myslím, že na Moravě někde, nebo nevím kde, to je jedno, tak vlastně říká, že chystá úpravu podmínek investičních pobídek, ano, a plánování strategických investic. Já bych chtěl jenom říct, že my jsme připravili Národní investiční plán do roku 2050. Je tam 20 000 projektů za 8 000 miliard! Zdravotnictví tam má 164 miliard! Takže jenom stačí, když ten ministr si to nalistuje a potom za podpory pana premiéra půjde za Stanjurou a získá ty peníze, tak jak se vám to povedlo teď na výjezdu v těch Českých Budějovicích. No tak když jste tam rozdali 2 miliardy, no tak je potřeba navštěvovat všechna ta místa a bude to skvělé a ty peníze budou.

Takže my jsme dlouhodobě tady plánovali, dlouhodobě, i ty investice do zdravotnictví, celkové investice. Památky. To je super, že vlastně vy teď realizujete všechny ty projekty, když pan premiér říkal, že my ne. Všechny obchvaty, všechny dálnice, které Kupka teď otvírá, a nezve nás – proč by nás tam zval samozřejmě, když my jsme ho zvali, když jsme otvírali úsek na Karlovy Vary? – ale dobrý, tak jsou naše. Karlštejn, Císařské lázně, které jsem kdysi vymyslel a potom tlačil. Ale to nevadí, my se vyfotíme před těmi Císařskými lázněmi. Ale myslím, že Vildumetzovou pozvali. Uherské Hradiště, Invalidovna.

Kde je projekt Nové scény? A Národní galerie? To byl fantastický projekt. Já jsem to ukazoval Macronovi, tu francouzskou sbírku. Proč to neděláte? Proč nepokračujete v obnově našich kulturních památek? Tak já nevím, já myslím, že bylo by dobré, kdybychom se o tom normálně bavili, a ne jenom stále opakovali, že zkrátka... ono to vypadá, jako že my jsme nedělali. My jsme dělali strašně moc věcí, strašně moc věcí jsme připravili a my jsme to převzali 2014. Kolik tady bylo připravených dálnic – 800 metrů nebo kolik to bylo? Vždyť to ten Bárta 2010 všechno zardil. Teď jsem četl článek, co všechno se povedlo Polsku od roku 2010. Snad se jim povedlo postavit tisíce kilometrů. Ano, bohužel. My jsme to připravili, nádraží, nádraží za 10 miliard jsme tam měli.

Takže já jen chci říct, že pan premiér by si měl uvědomit, když tedy mluví... že chce zlepšit podmínky na příliv zahraničních investic. Tak jaký investor sem přijde, když vy jste

něco slibovali před volbami, že nebudete navyšovat daně – žádné daně, vy teď to měníte na nějaký jiný parametr. Vy jste zkrátka řekli, že nebudete navyšovat daně. Tečka. A to je ten největší podraz, největší zrada hlavně na vašich voličích, ale na všech. Takže jaký zahraniční investor sem bude chodit na investice, když neví, jaké budou daně? A když pan Stanjura zjistí, že zase je něco levné, tak hned to zdaní, nebo skutečně úspěšné, když pan ministr zemědělství mluví o tom, že rozpoutá válku mezi řetězci, a takováhle jako nesmysly.

Investiční pobídky, pokud, a já souhlasím s tím, že by se neměly dávat peníze, že by to měly být daňové pobídky. Ano, je potřeba vyhodnotit ty různé pobídky, ale hlavně, pokud není stabilní podnikatelské prostředí, tak si myslím, že to není vůbec dobře. No ale bohužel nevím, kdo panu premiérovi dělá ty podklady, ale pokud řekl, že i kdyby naše vláda neprosadila nic dalšího, tak její přínos je větší než přínos obou populisticko-socialistických vlád, které předcházely... Tak nevím, jestli je tady ten populist Jurečka? Ale není tady. On byl s námi ve vládě a my jsme tam hlavně snižovali daně pro rodiče, pro děti, na první, druhé, třetí dítě a tak dále. Takže mně je to líto, že tady se stále opakují ty lži, že evidentní věci, které jsou na stole, které jsou jasně dokladovatelné, tak zkrátka pan premiér řekne, že se mu to nelíbí a Eurostat se mu nelíbí a že vlastně bude bojovat proti názorům, které se mu nelíbí. Takže to tvrzení, to hlavní tvrzení, že musíme udělat tato opatření, jinak stát krachuje, je absurdní.

A prosím vás, přestaňte strašit ty lidi už konečně. Ti lidi vám věří, oni nevědí, že lžete, a přestaňte je strašit, to není jako sranda. Samozřejmě ti vaši experti, kteří tam chodí a kteří opakují ty nesmysly, tak tady mám například titulky: Žádná apokalypsa Česku nehrozí. Vláda se chytla do pasti a vystrašila veřejnost, říká Kovanda. Takže nic nehrozí a v podstatě všechno, co jste říkali, jste nesplnili. Ještě 4. prosince pan premiér říkal: My nevěříme, že se má jít cestou nějakého zvyšování daní a zatěžování firem a občanů, a tak dále. Já myslím, že na těch sítích je toho tolik, že už lidi si z toho dělají srandu.

Pan Švejnar, co říkal o tom balíčku? Že je klíčové zvyšovat životní standard. My jsme to dělali. Nám záleželo na tom, aby lidi se měli dobře. Vy za to říkáte, že jsme populisté. Populisti, ano. A dokonce extremisté. No my jsme hrdí populisté. Mně dělá radost, když lidi se mají dobře. Dělal mi radost, když jsme zvýšili životní úroveň. A my jsme předběhli Itálii, Španělsko. Teď už jste za nimi, už jste klesli z devátého místa nejprosperutější (nejvíce prosperující?) země v EU na dvanácté. I v tom zadlužování jste slibovali, a už nejste šestí, ale osmí. Vám vůbec nezáleží na zvýšení životní úrovně obyvatel. Vy zkrátka nemáte rádi lidi, hlavně ten váš ministr financí. Vůbec tomu nerozumím. Teď chce vlastně snižovat platy. Tak pokud chcete ušetřit, no tak já nevím, můžete propustit všechny členy vašich stran. Tak to budou mraky.

Já si pamatuju za první vlády, kdy jsem nechápal, když mi Sobotka s Bělobrádkem říkali, že musí mít nějaké náměstky za ně, a potom, když tam byl Jurečka, tak tam našlo tolik jeho spolustraníků. To jsme my nikdy nedělali. Tak můžete šetřit, jste příkladem. Platy jste si nezmrazili, jo, tohle jen říkáte, že lidi by měli šetřit. Takže pokud má nějaký ekonom jiný názor než ten establishment, a my tady máme už vlastně nový establishment, který ovládá všechno. Přitom je volilo jenom 46 % voličů. Samozřejmě do toho nepočítám pana prezidenta. No tak samozřejmě je to stále boj s těmi dezinformacemi a nepravdami, které vlastně se opakují, recyklují.

Když si vzpomenu, co všechno vy jste vlastně si vymýšleli. Když se vrátím k tomu, že jste vyčítali norský plyn, jo? Přitom bylo jasné, že ten kontrakt odešel z RWE. A dneska samozřejmě Maďaři mají 40 % distribuce plynu v Čechách, které tedy tato vláda nesnáší z nepochopitelných důvodů. Ale dobře, tak to je vaše strategie. Jak jste mluvili o tom, že my jsme nechtěli ten plynovod z Polska. No chtěli jsme. Samozřejmě Poláci ho nechtěli. A potom ten plynovod skončil někde blízko Slovenska, tak to jsou všechno... Emisní povolenky, jak jste křičel, pane premiére, ano? A já jsem se snažil, psal jsem dopisy, vystupoval jsem, ale zkrátka vy jste tam toho moc neudělal. Ty deklarace, a teď mluvím o té energetické závislosti, tak... že se odstříhnete od ruské ropy. No tak jste se odstříhl tak... a samozřejmě je to nesmysl, protože vy na to nemáte vliv, že minulý rok Česká republika dovezla o 850 000 tun ruské ropy víc než

rok předtím. Ano, tam děláte – MERO a rozšíření kapacity. A je zajímavé, že... Samozřejmě, že o tom rozhoduje majitel, a to jsou Poláci! Mimochodem i ti Poláci, kteří vás podvedli i s tím Turówem! Včera tam byl Morawiecki a vlastně popřel všechny vaše nevýhodné dohody. Tak to je další neúspěch.

No, a k těm energiím. My samozřejmě jsme už od první poloviny 2002 na to upozorňovali. Mimo jiné i proto, že podle zpráv společnosti Household Energy Price Index máme dlouhodobě nejdražší elektrickou energii v EU. Máme. Je úplně neuvěřitelné, že Česká republika vyvezla minulý rok třikrát více elektřiny do okolních států, kde mají levnější elektřinu než u nás. To je jako neskutečné. Fakt neskutečné. Jak je to možné? Totální selhání! A znovu opakuji, že máme nejdražší elektřinu z hlediska kupní síly obyvatel.

Když to oznámil Eurostat, že máme druhý nejvyšší z celé EU a že to dosáhlo meziročně, ten nárůst, 97 %, tak pan premiér protestoval, ale já myslím, že Eurostat se asi nemýlí. Naše domácnosti platily za megawatthodinu 9 130 a my jsme chtěli 1 500, Maďaři platili 2 570, Poláci 3 810 a Slováci 4 470. Takže nejvyšší ceny. Takže to je hlavní selhání, tam vznikla ta inflace, tam jste to nechali být. A stále opakujete tu nezávislost. Takže nejdřív pan premiér mluvil o tom, že nechce ruskou ropu, potom žádal výjimku, kterou tam vyřídil Viktor Orbán, a minulý rok v podstatě se dovezlo víc ruské ropy. Takže i ty deklaráce nefungují.

Potom tady se stále opakuje ten plyn. Ti, kteří rozumí plynu, jsou fascinováni tím, že někdo tvrdí vůbec – jak to může vědět, jaký plyn my tady dovážíme? Ano, ví to Český statistický úřad. A pokud Český statistický úřad říká, že se loni dovezl zemní plyn za 76 miliard, z toho bylo 81 % z Ruska, tak já nevím, jak je to možné, že pan Síkela tvrdí, že žádný plyn, a 18 % z Německa.

A tady v podstatě je takový článek, otázka, odkud čeští dodavatelé nakupují plyn pro své zákazníky. Fyzicky se jedná o ruský plyn, avšak přímo od Gazpromu jej prakticky nikdo nenakupuje. Dodavatelé plyn pořizují na velkoobchodním trhu, případně na energetických burzách. Takže ty deklaráce... ale dobře, já vám to neberu, já jen tady konstatuju, že lidi, kteří nakupují plyn, například Innogy Energie nakupuje plyn hlavně prostřednictvím společnosti MVM Energy a RWE Supply & Trading. A tyto dvě firmy jsou bývalými majiteli Innogy. Pražská plynárenská nakupuje převážně u velkých energetických dodavatelů. U Gazpromu nenakupuje vůbec, na burzách jen v řádu nižších jednotek plynu. Takže ČEZ tam měl taky plyn na kontrakt. Zkrátka je v tom totální zmatek, v těch deklarácích, protože se vlastně pořádně neví, odkud ten nakoupený plyn pro české spotřebitele pochází. Velcí mezinárodní obchodníci a burzy mají plyn z různých zdrojů, vedle Ruska také z Norska, Nizozemska a (nesrozumitelně) zemí, které vyvážejí zemní plyn ve zkapalněné podobě na lodích.

S ohledem na princip fungování trhu se zemním plynem u nás nelze odlišit, kde byl námi odebraný zemní plyn vytěžen. Takže ty politické deklaráce, samozřejmě se dělají swapy, tak bylo by dobré, aby se to uvedlo na pravou míru. Takže to jsou ty energie. Já bych se chtěl... Mimochodem, ty dovozy ruské ropy přes Družbu, teď všechno to teče přes jih, takže český Unipetrol podle zdrojů v červnu nakoupí až 430 000 tun ruské ropy po květnovém nákupu 400 000. Takže je to zvláštní. Pro mě je zvláštní, že ten ruský plyn teče přes Ukrajinu i na Slovensko, ale to jsou věci, které asi neumíme úplně pochopit.

Já se vrátím k tomu státnímu rozpočtu. Různé spekulace, jak by mohl na konci roku dopadnout. Vývoj státního rozpočtu v letošním roce vyvolává řadu dohadů především o tom, jaká bude nakonec výše jeho deficitu, protože již nyní po pěti měsících je jasné, že schválená výše deficitu rozpočtu je zcela nereálná. K modelaci výše letošního rozpočtu budeme potřebovat více čísel, než je obvyklé. Snad to laskavý divák tady pochopí, protože využití těchto čísel a propočtů by mělo umožnit lépe pochopit, jak se asi tento rozpočet tvořil.

Z čeho je možné vyjít? Domnívám se, že analýza letošního rozpočtu se musí opírat o posouzení takzvané alikvóty. Vycházíme z toho, že rozpočet je v průběhu roku v podstatě

rovnoměrně naplňován, tedy jak příjmy, tak jeho výdaje v průběhu roku se v podstatě rovnoměrně čerpají. Daňové inkaso běží kontinuálně. DPH přichází tak, jak probíhá spotřeba...

Mimochodem, já jsem vlastně ještě zapomněl u toho expoé nákupu potravinářského zboží v Polsku, že včera zase vyšla statistika maloobchodních tržeb a spotřeby – a zase to letí dolů. Zase to letí dolů, protože, ano, jednak lidi nakupují v Polsku a za druhé, protože jste je vystrašili a chudáci se bojí, co bude, strašíte stále – i válkou samozřejmě, nejenom bankrotem – a potom samozřejmě lidi kupují méně a tím pádem samozřejmě ty příjmy jsou takové, jaké jsou.

Ten rozpočet, pokud tam dochází k nějakým menším měsíčním výkyvům, tak ten výkyv se víceméně srovná v dalších měsících, a uplynulých pět měsíců je tak dostatečná doba, aby se menší výkyvy vyrovnaly. Právě posouzení alikvotního čerpání rozpočtu může proto odhalit, nakolik je rozpočet sestaven věrohodně. Měsíční alikvóta je tedy rozpočtena na 12 měsíců, tedy za jeden měsíc by mělo být dosaženo zhruba 8,3 %, jak čerpání rozpočtu, tak i jeho příjmů.

Co ukazují čísla o vývoji rozpočtu za letošních pět měsíců? Výdaje rozpočtu byly vyčerpány ve výši 41,7 %, to odpovídá alikvótě. Budeme-li, důslední, pak alikvóta je 41,5 %, tedy rozpočet je čerpán dokonce v nepatrném předstihu. Příjmy rozpočtu ale zaostávají – a to je o tom, co my mluvíme (říkáme), o těch evropských penězích, a čerpá se jenom 34 % a samozřejmě může to být to, že zkrátka tím, že jste řekli EET nás vlastně ani moc nezajímá, jestli ti podnikatelé vykazují tržby, nebo ne, tak se to projevuje. V minulém roce příjmy rozpočtu za stejné období dosahovaly 37,3 % celoročně, a byly tedy podstatně lepší. Byly především lepší daňové příjmy – 38,8 % plánu.

Letos jsou daňové příjmy také lepší – 35,9, ale to je díky samozřejmě inflaci, ale to zlepšení nestačí na pokrytí celého výpadku ostatních příjmů. Když to zjednodušíme, pak ten závěr je, že rozpočet obdržel příjmy pouze za těch pět měsíců jenom za čtyři, a v tom je podstata toho deficitu. Takže pokud rozpočet počítá s celkovými příjmy 1 941 miliard, tedy pokud to přepočteme na měsíční alikvótu, pak by každý měsíc měl dostávat zhruba 160 miliard příjmu.

Deficit rozpočtu zapracovaný na návrh rozpočtu na letošní rok je 295 miliard, znovu přepočteno do alikvóty, předpokládá se, že měsíční deficit bude kolem 24 miliard. Když toto vše promítneme orientačně do výsledku letošního státního rozpočtu za leden až květen, pak jeho výsledek je naprosto jasný, na pět měsíčních deficitů představuje 120 miliard a výpadek měsíčních příjmů 160 miliard. Proto samozřejmě výsledek nemůže být o moc jiný než skutečný deficit 271. Je také snad jasné, že pokud se nestane nic mimořádného – a teď pan ministr přichází, že chce šetřit 20 miliard tento rok, to je nová informace, asi nevím, ze kdy, ze včera – pak výsledek na konci roku se bude zásadně lišit od toho, co tato vláda slíbila a nechala si v Parlamentu schválit.

Zásadním problémem je však něco jiného. Letošní rozpočet počítá s tím, že jeho výdaje se oproti minulému roku zvýší o 18 %, jeho příjmy budou dokonce ještě vyšší, o 20 %, také oproti minulému roku. Vývoj příjmů rozpočtu se dá velmi jednoduše odhadnout od vývoje hrubého domácího produktu. Mluví se o takzvané složené daňové kvótě, to je podíl daňových příjmů plus sociální pojištění vůči hrubému domácímu produktu, nebo jednoduché daňové kvótě.

Použití vývoj daňové kvóty na orientační odhad příjmu rozpočtu je opodstatněné i tím, že příjmy rozpočtu v podstatě odpovídají vývoji ekonomické činnosti. Takže jestliže státní rozpočet na letošní rok počítá s růstem inkasa příjmů vyšším o 20 % oproti minulému roku, tak pak musí také kalkulovat s růstem hrubého domácího produktu o 20 % v nominálním vyjádření, takže daňové zatížení HDP se nezvyšuje. Ale je vůbec tehle předpoklad růstu nominálního HDP reálný? V minulém roce byl cenový nárůst HDP, takzvaný deflátor, 8,6 % a hrubý domácí produkt v běžných cenách se v minulém roce zvýšil o 11,2. Takže pro letošní rok jakýmsi blíže nespecifikovaným postupem zřejmě dospělo Ministerstvo financí k tomu, že růst nominálního HDP bude dvojnásobný oproti minulému roku, a tedy inkasa rozpočtu porostou tempem 20 %

meziročně. Lze sice registrovat, že deflátor HDP v prvním čtvrtletí letošního roku je vyšší o 11 %, ale to pořád nestačí. Navíc cenový růst se zpomalí, protože už bude růst proti zvýšenému růstu k minulému roku.

Pochopit logiku tohoto postupu je možné pouze tak, že někdo učinil toto politické rozhodnutí, které s reálným ekonomickým vývojem nemá vůbec žádnou souvislost. No a o tom to je. O tom to je, že někdo zkrátka si vymyslel hausnumero. Česká ekonomika má nulový růst, protože vláda samozřejmě potlačuje investice, bere lidem peníze, škrtí tu ekonomiku. A udrželi se tento růst do konce roku, pak to bude asi malý zázrak. Dá se spíš očekávat mírný pokles. Také okolní země kalkulují s poklesem růstu, tak proč by právě naše ekonomika měla být takovou výjimkou? Postavit růst daňového inkasa na tomto naprosto imaginárním růstu HDP, který se nedá vůbec ničím odůvodnit, je prostě diletantství.

Domnívám se, že odborný aparát ministra financí si musí být vědom toho, že takový předpoklad založený do rozpočtu na letošním roku je naprosto nereálný, a nemám pro to jiné vysvětlení, že k takovému návrhu rozpočtu byl přesvědčen nebo dostal i příkaz. Ono celkově ta nová koalice se s těmi úředníky moc nepáře, jo, a panuje tam velký, velký strach. Jak by tedy rozpočet na letošní rok mohl nakonec skončit? Vycházím z toho, že nic zásadního se v ekonomice nestane a vývoj bude pokračovat setrvačností dále. Ono zasahovat do některých výdajových položek rozpočtu v průběhu roku moc dobře nejde. Když se podíváme blíže na strukturu výdajů, tak už polovina výdajů je vydána a na největších položkách se moc ušetřit nedá.

Pokud jde o příjmy, je to obdobné. Myslím si, že inkaso DPH vzroste o 17 %, když maloobchodní obrat je letos za třetinu roku nižší reálně o 8 %. Započteme-li do jeho růstu 15 % růstu cen, což je nadsazené, tak pořád jsme nanejvýš někde kolem 6 až 8 % růstu tržeb, a teprve z nich se dá odvodit růst inkasa DPH, tedy zcela mimo záměr rozpočtu. Právě modelace vývoje DPH je ukázkou určité manipulace. Víme, že maloobchodní obrat reálně klesá již dvanáct měsíců, v průměru měsíčně více než o 6 až 7 %, ani růst cen ho nemůže dostat od úrovně, se kterou počítá rozpočet. Jak potom počítat s tak vysokými příjmy? Možná to ale není manipulace, je to jen snaha někdy ty daňové příjmy najít, když si to vrchnost žádá. Podobně je to i s jinými příjmovými položkami.

Pouze daně z mezd a platů se plní, zatím, také sociální pojištění. Takový docela realistický scénář o vývoji do konce roku by mohl počítat s tím, že se vládě podaří ztratit do konce roku ještě další příjmy k tomu již ztracenému jednomu měsíci příjmů. Vždyť na to má ještě sedm měsíců. Tak co by se tak mohlo na chování vlády zásadně v těchto měsících změnit? Protože vláda mluví stále že chce šetřit, ale v realu nechce. Ani ten vývoj vláda není schopna monitorovat. Možná ztráta příjmů již bude menší než dosud, potom na konci roku bude deficit státního rozpočtu z původně uvažovaných 295 miliard, k tomu se dají přičíst další desítky miliard, možná stovky. Tak možná by bylo dobré, aby nám to pan ministr vysvětlil, jak tedy to všechno dopadne. Doufejme, že to nebude, nevím, 400 nebo kolik a že zkrátka se stane nějaký zázrak a ten rozpočet dopadne dobře. Ale možná samozřejmě pan ministr financí ví víc než my všichni kolem.

Já jsem mluvil o tom zdravotnictví, to skutečně mi leží na srdci. Za naší vlády my jsme navýšili příjmy do našeho zdravotnictví o 229 miliard. 1. 6. 2020 jsme zvýšili platbu za státního pojištěnce o 500 korun, částka se zvedla z 1 067 korun na 1 567 korun, a od 1. ledna 2021 jsme platbu státu zvýšili o 200 korun, to je na 1 767, a od 1. ledna 2022 jsme přidali dalších 200 korun a platba státu měla být 1 967. To znamená, že jsme v průběhu dvou let platbu za státní pojištěnce zdvojnásobili a souhrnně zvýšili o 900 korun.

No a tato vláda nastoupila, a potom co tedy vzala důchodcům peníze, tu slevu a další, a teď jim bere 7 000, tak přišla a naše navýšení o 200 korun zrušila a tvrdila, že těch 200 korun ruší za podmínky, že se nastaví nový valorizační vzorec, který odráží inflaci a růst cen. Pro rok 2023 zákonem určili částku o 1 900 korun a od příštího roku měl nastoupit valorizační

mechanismus. Ten chce teď Ministerstvo financí o rok odložit. V praxi to znamená, že částku, kterou naše vláda určila na rok 2021, dostaneme někdy až v roce 2024. Ano. Takže my jsme to chtěli od 1. ledna 2022, tato vláda to zrušila, slíbila, že od 2023, teď říká, že ne a že to bude až 2024. To je neuvěřitelné! Neuvěřitelné, že zdravotnictví, které by mělo být absolutní prioritou, nebo jednu z nejvyšších priorit, takhle má přijít zase o peníze. Takže souhrnně tento přístup vlády znamená, že nemocní a potřební byli okradeni o 14 miliard v roce 2023 a v příštím roce budou znovu okradeni o dalších 14 miliard.

Takže vláda šetří na těch, které my jsme měli jako prioritu, na pacientech a zdravotnících. Nejsou doktoři, sestry, zubaři. My jsme v minulém roce měli projekt těch 43 ordinací pro zubaře. U nás 40 % lidí nechodí na prevenci, chodí k zubaři, až je bolí zuby, což je samozřejmě špatně. Je to problém. Chybí obvodní doktoři, dětské lékaři, neurologové, dětského psychiatra dneska sehnat, to je samozřejmě velký problém. A my jsme v 2018 rozhodli o navýšení kvót na lékařské fakulty v České republice, dali jsme tam program 7 miliard na deset let a další věci jsme měli připravené.

Nejsou léky. To už je normálně neuvěřitelné, co se tady děje. Ty léky, že... Pan ministr se vymlouvá stále. Za covidu jsme je museli sehnat. Šli jsme do Zentivy a Storová dala na počkání výjimku, a když něco chybělo, ten lék, už si nepamatují, jaký to byl, tak ho vyrobili. I ten Bamlanivimab i ten Regeneron a další věci jsme sháněli. A já jsem byl v první linii, protože šlo a bojovali jsme skutečně o záchranu životů našich spoluobčanů. Pan ministr nám říká – léky, no obvolejte si nejdřív sto lékáren. Teď říká, že když bude hezky, tak nepotřebujete léky. Teď chce vlastně rušit záchranky. To je fakt neuvěřitelné! To je normálně destrukce toho! A teď další nápad je, že budou dávat tablety nějaké. Místo toho nebude celé balení, ale budou předepisovat tablety. Je to chaos.

A za této situace přichází pan ministr Stanjura a chce vzít zdravotníkům 5 % z platu! Taky chce brát peníze pečovatelkám v sociálních službách, příspěvek na péči – to se týká samozřejmě našich důchodců – zaměstnancům v knihovnách, muzeích, galeriích, hasičům. No zkrátka všem. Takže protože vláda je neschopná srazit inflaci, protože máme nejvyšší propad reálných mezd v Evropské unii za rok 2022 a to je 8,5 %, tak ještě jim dá vláda další ránu, aby zkrátka přišli o peníze.

Takže když si dohledáte to, co nám koalice tady slibovala, tak se člověk nestačí divit. Tady je 13 důvodů, proč volit SPOLU. (Dívá se do materiálů, které má před sebou.)

Za prvé, jedině spolu porazíme Andreje Babiše. – Tak to se vám povedlo, gratuluji. Doufám, že spolu budete kandidovat i do Evropského parlamentu.

Postavíme kompetentní vládu. – Tak to se nepodařilo.

Dokážeme hájit zájmy České republiky v Evropě. – No tak k tomu se dostanu, to bylo peklo.

My vám daně nezvýšíme, zabráníme bankrotu státu. – Už před volbami jste lhali o bankrotu.

Jsme jedinou pravicovou volbou. – No tak, pane premiére, vy jste řekl, že jste na jedné lince s Piráty, a Piráti, to je ta novodobá extrémní levice. Mají tam tu Pirátku, která řekla, že by chtěla žít v tom dobrovolném komunismu. Oni ji už teď vyhodili, ale dostala asi 268 hlasů. Takže mě mrzí, že Piráti, kteří mají pár poslanců, čtyři poslance, vlastně to celé řídí.

Zajistíme dostupné bydlení. – No tak to určitě. A tak dále.

Rodina je základ státu. – Tak proč chcete brát to školkovné, proč chcete navyšovat daně pro manželské páry, kde jeden nepracuje? A tak dále.

Takže to vám samozřejmě novináři neřeknou nebo oni se k tomu nevracejí. Možná by bylo dobré vlastně vědět, co teď je váš program. Vy jste měli programové prohlášení vlády a vy jste ho nikdy nevyhodnotili. My jsme si ho vyhodnotili. Jedna z těch lží od vás, která je stále

v tom mediálním prostoru, je samozřejmě, že jste měli nějakou pandemii. Žádnou jste neměli. Žádný covid jste neměli. 17. prosince 2021 v 8 hodin ráno byla poslední rada proti zdravotním rizikům. Měli jste omikron, zátěž nebyla žádná. Takže ty lži, že zatočíte – energie, inflace a tak dále, to je fakt neuvěřitelné, jak to vůbec můžete v tom mediálním prostoru stále takhle propagovat. Ale samozřejmě ta média se vás moc neptají, jak je možné, že to vlastně neplníte, a bohužel to jde dál.

Samozřejmě ty dopady, to zdražování a ten váš asociální přístup pocítují samozřejmě nejvíc seniři, osamocené seniorky. Studenti. Já nechápu, proč – ještě jak jste je dehonestovali. Vy jste jim nejdřív vzali tu slevu na jízdě a vy jste řekli těm studentům, kteří někteří musí pracovat, protože nemají majetné rodiče, tak vlastně pan ministr řekl, že ten, kdo má vyšší příjem, tak vlastně nestuduje a je potřeba ho zdanit. Tak tomu nerozumím.

To DPH, ne, teď? Léky, ceny rostou, brýle, zubní péče, o tom jsem už mluvil. Takže ty dopady jsou hrozné. Vy jste se chlubili na začátku, když tedy přišla... že ti důchodci měli nárok podle zákona o inflaci. Tak nejdřív jste to vykazovali, jako že je to vaše zásluha – to jste samozřejmě zdědili a vnitřně jste s tím nesouhlasili – a potom jste to, ukázali, že jste jim to vzali, a teď vlastně v tom pokračujete. Je tady první ministr práce a sociálních věcí, který vystupuje proti důchodcům.

Z těch dalších věcí – majetkové daně. Tomu fakt tomu nerozumím, když všude na plakátech bylo, pan Stanjura říkal, že to nikdy nedopustí. Vlastně můžu vám to tady i přečíst, co jste tam říkali. My nezvedneme daně. A ty majetkové daně. Tady... (Hledá ve svých podkladech.) Zvyšování daní z nemovitosti je jedno z témat, které s vámi opakovaně řeším na svých cestách napříč Českou republikou, říká pan ministr Stanjura. Spousta z vás má strach, že levice daně zvýší. (Směje se.) Jo, ale vy už nejste pravice, vy jste levice, pane premiére. Vy jste dokonce extrémní levice. A vy jste napsal hezkou knížku, ten konzervatismus, já jsem to četl v té Budapešti. To je bible ODS, akorát že už jste na to zapomněl. Takže pan Stanjura říká: Spousta z vás má strach, že levice daně zvýší. Rozumím tomu, když se nám konečně podařilo daně snížit a nechat lidem více peněz v jejich peněženkách. Socialisté ovšem vyhlásí útok na peněženky. – Socialisté, tak to je tato vláda. Tak to být nemá. Stát by měl dát lidem prostor, aby mohli uspět, a nemá trestat aktivitu a pracovitost.

Zvyšování daně z nemovitostí nepomůže nikomu a nejvíce na to doplatí nájemci. – No souhlas. Jeden můj kolega si teď pronajímá nově 3+kk v Praze za tu šílenou cenu 37 000. No tak když mu navýšíte ještě tu daň, tomu majiteli, tak jasně že to bude muset zaplatit. Takže aby na to doplatili nájemci, kterým se nájem zvýší a bydlení bude ještě nedostupnější. Ano, bude nedostupnější. Vy jste historicky s tím bydlením nic neudělali, de facto.

No tady mám zase – Stanjura. Daň z příjmů ani DPH nezvýšíme. – Vy o tom mluvíte. Teď jste změnil rétoriku, že je to nějaká kvóta a nevím co všechno. Samozřejmě jsou to nesmysly. Jsou to nesmysly. Já vůbec nechápu, že si neuvědomujete, že vy jste zradili normálně voliče ODS, vy jste zradili voliče SPOLU, protože se vymlouváte na ty nesmysly, že nám hrozí, nevím co, bankrot – to je lež samozřejmě –, a nejste schopní, nejste schopní sestavit rozumný rozpočet.

Ano, ty debaty o tom... U nás lidi chtějí vlastnit – není to jako v Německu, kde 70 % lidí je v nájmu – a samozřejmě i ČNB jim vzala tu naději. Teď ohlásili, že se něco ulehčí v rámci vyřizování hypoték. Ale ten základ, to nejdůležitější, že musíte zaplatit akontaci 20 %... V Brně mi říkal jeden pán, 2+kk, on musí – nevím, tam to stojí snad pět milionů, takový byt – tak musí dát milion. Milion. A on na něj nemá.

Takže vy, a to ještě tady dohledám – jinak vy jste měli skvělý program, akorát jste na to na všechno zapomněli a jednoduše ho neplníte. Byl i hezký barevně, tady to mám. (Ukazuje.) Já vám připomenu, co jste měli v programu. Samé fajn věci.

Snížíme sociální pojištění na straně zaměstnavatelů o 2 procentní body. No tak akorát jim navyšujete. Zavedeme daňové prázdniny pro rodiny, které čerpají rodičovský příspěvek. No to určitě, berete jim to školkovné i tu slevu na dani.

Teď, představte si, co tady máte, pane premiére, v programu. Penzijní reforma. Základem reformy bude zaručený důchod navázaný na průměrnou mzdu. Jo, podepisuju. Ale za vlády Babiše průměrnou mzdu, ne za vaší vlády. Jo, dejte zaručený důchod a navyšujete mzdy a je to vyřešeno, celá reforma, která neexistuje. Ta reforma neexistuje.

Počkejte, co tady ještě máte – že budete bojovat s odlivem dividend do zahraničí. No to by mě zajímalo, jak tedy. Ale bylo by to fajn. Když jste všechno rozprodali do ciziny a odchází 250, 280 miliard, tak by to bylo fajn.

Tvrdě zakročíme proti nelegálnímu hazardu. Já jsem měl spíš pocit, že tam něco dlužíte nějakému sponzorovi, když to tady někdo už navrhoval, snížení té daně.

Takže to byla jedna věc. No, a toto je ještě důležité. Teď to hledám. Tady jsem viděl někde ty hypotéky, ale já to nemůžu teď najít. (Hledá v podkladech.) Že jste slibovali, že uděláte něco s hypotékami. Takže to se asi... Dostupné bydlení, strana 26, 25... Stavebník, jo: Zajistíme zvýhodněné hypotéky na první bydlení. Snížení povinné spoluúčasti. No to by bylo super! Přímá pomoc státu se spoluúčastí. Bonus za každé narozené dítě! No tak super! Tak proč to neuděláte? Toto je váš program. (Ukazuje.) Barevně, moc hezký. Spolu Česko dáme dohromady. No, vy jste to Česko úplně rozdrbali. Takže plňte ten váš program, tady máte skvělé věci a bude to v pohodě. Tak pokud vaši voliči, kteří vás volili a teď vidí, že vlastně všechno to byl jenom výmysl, tak já nevím, ale je možná, že jsou vám tak věrní, že všechno odpustí.

Takže ty majetkové daně – já tomu jako nerozumím. U nás si myslím, že je jiný sentiment a že byste měli z toho odejít.

Potom tady mám... Tak programové prohlášení vlády, já jsem vyhodnotil, tak já nevím, jestli bude zase nové nějaké. Jestli tedy veřejnost, novináři se na to neptají, že byste tedy po tom balíčku ho přepsali, jestli bude definitivní. Já mám takový pocit, že se to mění vlastně každý týden, ty vaše představy, jak... co vlastně chcete dělat. Jak chcete plnit ty... Vy jste se vyjádřil, že završením úsporného balíčku – to není žádný úsporný balíček, ale daňový – jsme naplnili jeden předvolební slib. A já jsem nedohledal, jaký je to slib. Fakt jsem to nenašel, snažil jsem se.

Green Deal. No, prosím vás, ten Green Deal a ti vaši provládní novináři stále melou ten nesmysl. Stále říkáte, že já jsem měl podepsat nějaký Green. Žádný Green Deal jsem nepodepsal. My jsme vybojovali s vaším přítelem, polským premiérem Morawieckým, že Česká republika a Polsko a nikdo nemá žádný konkrétní závazek. To, že chceme snižovat emise, to je snad jasné, ne? To chceme. Chceme. Ale ne za cenu zničení Evropy, ne za cenu, že se vrátíme do jeskyň a budeme jezdit na kole nebo chodit pěšky. Takže už to přestaňte opakovat! Přestaňte to opakovat, protože to není pravda.

Za naší vlády na Evropské radě jsme udělali politickou dohodu, že se budou snižovat emise. A to přece nemůže nikdo nikomu vyčítat. A hlavně jsme tam prosadili, že nemáme závazek 55 % snížit. Nemáme závazek. Takže to je jedna věc. Takže například Dánsko má 70 % výroby energie z obnovitelných zdrojů, a my kdybychom měli 40, tak to je 110 děleno dvěma, tak je to akorát, to je 55. A to si myslím, že jsme tam ještě probojovali do závěrů taxonomii. Jádro. Ta Ursula teď říká, že jádro nemá být emisní zdroj. No to se úplně zbláznila! Takže tam jsme bojovali a vybojovali jsme to a já myslím, že vy v tom pokračujete, a to je dobře, že chceme to jádro. Takže ten skutečný Green Deal přišel až s vaší vládou. Až s vaší vládou.

A vy jste například slíbil před volbami, že nedovolíte zákaz spalovacích motorů. A obviňoval jste nás, že neřešíme ty emisní povolenky. Já jsem navrhoval v září 2021, aby emisní povolenky byly maximálně 30 eur. To je spekulace! Někdo na tom vydělává. Ano, je to příjem rozpočtu, je to dobře, je to ten Modernizační fond, akorát vám se to nedaří dostat do

rozpočtu. Ale ta směrnice MiFID měla být zrušena. Já doufám, že po příštích evropských volbách tohle skončí, protože to ničí průmysl. Sám komisař Thierry Breton na rozdíl od toho šílence Timmermanse řekl, že pokud skončí výroba aut se spalovacími motory, tak bude 600 000 nezaměstnaných – 600 000 z automobilového průmyslu.

Váš problém je, pane premiére, že vy jste vůbec nepochopil, jak máte prosazovat ty zájmy v Bruselu. Vy jste vlastně tam ani moc nospíchal, na rozdíl ode mě, který jsem tam spěchal. Naše vláda vznikla 13. prosince 2021, už 14. prosince 2021 jsem – ne 2017, pardon, 2017 – a už 14. prosince 2017 jsem tam seděl! Protože to je to místo, kde je potřeba bojovat za české zájmy! Já vím, že máte koaličního partnera a Piráti, když to vypadalo, že pan Bartoš bude premiérem, tak chodil po Evropě, a oni by to dali, i dneska by předal řízení České republiky do Bruselu a do Evropského parlamentu. Vůbec nechápu, jak můžete mít, nechápu, proč vůbec máte ministra na EU, ale tam toho člověka, který mluví o tom, že bychom vlastně si chodili jenom pro příkazy do Evropy a plnili to, co si ti zelení fanatici vymyslí v té Evropské komisi, kterou nikdo nevolil, a co jsou úředníci, které tam posílají jednotlivé členské státy. Tak tomu jako nerozumím.

Evropská rada je místo, kde se tvrdě bojuje za ty zájmy. A bohužel vy jste to nevyužil v rámci českého předsednictví. No a samozřejmě pokud se bavíme o například migraci, která teď znovu ožívá, zase někdo přichází, nějaké kvóty, tak ano, my jsme tady vzali stovky tisíc ukrajinských uprchlíků, stojí to plno peněz, i Polsko i Slovensko i Maďarsko i Německo, ale ten Brusel – a vy jste nevyřídil ani euro. Oni nám nic nedali.

Řecký premiér teď znovu vyhrál volby a jedno volební heslo bylo, že postaví téměř 200kilometrový plot s Tureckem. A historicky Řecko, Itálie, Španělsko – všichni dostávali miliardy eur, i když tu migraci organizovali pašeráci a byla to ilegální migrace. A my tady jsme přijímali, a správně, uprchlíky před válkou – a na to nám nedala Evropská unie peníze? Na to jste si musel půjčovat? Tak já nechápu, proč jste to tam neprosadil. Protože zkrátka je to špatně a minimálně nám to Evropská komise měla zaplatit. Normálně to měla zaplatit a měli jste společně bojovat. Ale vy jste to neudělal a nakonec jste si na to půjčil. Mohl jste řídit Evropu, nedělal jste to. A nakonec to dopadlo, jak to dopadlo.

Mimochodem ten Green Deal, tu politickou dohodu, tehdy jsme souhlasili s tím, že budeme používat jádro. A že každá země bude mít vlastní cestu, jak emisních cílů dosáhne. A až za vaší vlády, pane premiére, se řešila již detailní prováděcí klimatická legislativa, ten klimatický balíček Fit for 55 představený Evropskou komisí v létě 2021.

A právě tady nastal průšvih a selhání vaší vlády pětikoalice a ten balíček byl navržen nevýhodně pro Českou republiku. A právě tady měla být vaše vláda a samozřejmě jako premiér jste měl být tvrdý. A vy jste udělali pravý opak. Všechno jste podpořili a zpět výměnou jste získali žalostně málo. Snad jen ty povolenky zdarma pro teplárny, ale já chápu, že je tam Topolánek, tak nevím, co tam bylo, jaká motivace. A to je všechno. Není pravda, že jste se museli držet mantinelů, které dojednala naše vláda. Žádné mantinely nebyly. Byla to jen deklarace politická, žádný závazek tam nebyl. Vy jste měli pokračovat v nastaveném směru a zajistit, aby se české zájmy dostaly i do prováděcí legislativy, což se nestalo, a klidně blokovat Evropskou unii po nezbytnou dobu. Například jak byly sankce. To my bychom dělali. Většina zemí Evropské unie čas od času bouchne do stolu – a není to jen Maďarsko, jak se někdy říká. Rozdíl je v tom, že ty velké státy to nemusí dělat tak nahlas. Německo si také prosadilo podporu svým občanům a firmám ve výši 200 miliard eur, i když se to většině Evropské unie nelíbilo. Syntetická paliva, a to je samozřejmě nesmysl, to je výmysl, protože neexistují ani možná v laboratořích, tak to tam prošlo vlastně díky bloku Německa.

A vy jste měl trvat alespoň na jedné z následcích věcí: Zastropovat emisní povolenky v čase. A já jsem v září 2021 říkal 30 eur. Prosadit možnost financovat jádro z Modernizačního fondu. A nic z toho není. Takže co udělala vaše vláda pro to, aby ten balíček odmítla nebo výrazně změnila? V podstatě nic, šli jste na ruku Evropské komisi. Dokonce Ursula von der

Leyen chválila české předsednictví, že mu jde klimatická politika. Ano, v čase, když ona byla zvolena za předsedkyni Evropské komise, tak samozřejmě ten parlament byl totálně zelený. Teď už to trochu bledne, ta zelená. Někteří na to upozorňují, že ten Green Deal je třeba zásadně přehodnotit po agresí Ruska na Ukrajině a v rámci toho, co se stalo v rámci této hrozné války.

Sliboval jste povolenky – výsledek katastrofa. Schválili jste, že jich bude méně, tak logicky je vyšší cena. Nezasťopovali jste cenu, rezerva – nástroj pro korekci ceny povolenky použitelný až po půl roce extrémně drahých povolenek. Průmysl přijde o povolenky zdarma výměnou za zavedení klimatického cla, které se bude opírat o pravdivost certifikátu z třetích zemí a pro kritické zboží. No já jsem na to zvědav, jak tohle může fungovat. To je absolutně chiméra. A pokud samozřejmě to zavedou proti celé Asii, proti Číně, Indii, Turecku, já nevím komu, no tak já jsem na to zvědav, co to udělá, jestli se nedostaneme do nějaké šílené obchodní války.

Schválili jste zavedení druhého trhu s povolenkami pro rodiny. Takže naši lidi budou platit povolenky pro rodiny, které jezdí autem a sami si topí. Já vůbec nechápu, proč jste vlastně teď zakázali prodej těch kotlů na uhlí, když výrobu jste nezakázali. Prostě zakázali... V okolních státech to není. Nechápu to.

Zákaz spalovacích motorů. Vy jste sliboval, že ho odmítnete, ano, a potom jste pro něj hlasovali v ministerské radě. A já nevím, jestli ta Hubáčková neměla mandát, ale to je vaše zodpovědnost. Já vím, že nemluvila anglicky, ale to je jedno. Zajíček... Kdo tady vlastně měl ty výsledky v rámci toho předsednictví? No Zajíček, to byl skutečně nejlepší úředník a já se nedivím, že si ho pan prezident tam vzal, protože to je skutečně člověk, který by mohl dělat určitě dobrého ministra zahraničních věcí zítra, nebo toho vašeho poradce pro EU.

V březnu 2023 Ursula von der Leyen prohlásila, že jaderná energie není strategická po dosažení EU klimatických cílů. No to je neuvěřitelné. Jak to může vůbec říct? Já nechápu, proč jste neprotestoval. V návrhu EU, který identifikuje strategické technologie, je jádro sice uvedeno, ale získá jen dílčí výhody oproti OZE. Mimochodem to OZE po tom vašem solárním tunelu, teda to byl Topolánkův solární tunel, který stál daňové poplatníky 600 miliard, tak teď lidi, firmy investují do solárů akorát, nechtějí je připojit. A taky, pokud je všechny připojí, tak jsem zvědav, když bude svítit slunce, co to bude dělat s tou celou soustavou. Takže nechápu, nechápu, jak si to dovoluje říct vůbec. Vůbec jako to jsou úředníci! Evropská rada má říkat, úředník by měl exekuvovat. I když já chápu, že ta politika je taková, že před italskými volbami Ursula vyhrožovala Italům: zvolíte Melonii, nedostanete peníze. No a Orbán, to známe, u mě to byl střet zájmů vymyšlený samozřejmě. Oni by chtěli všechno za nás rozhodovat. A vy jste tam měl bojovat za naše zájmy jako svrchovaný premiér České republiky. Takže je to nepřijatelné. Rozvoj jádra je součástí energetické strategie. My jsme připravili teď Dukovany, vy v tom pokračuje, to je super.

Teď mě napadá další taková lež, která tady byla v tom mediálním prostoru těch médií, co vám pomáhají, a to je, že údajně Havlíček měl nějakou slabost pro Rusko. Žádnou neměl. Žádnou neměl. Akorát ti novináři nenapíší, že ve finále tendru na Temelín byl Rosatom, ano, vážení občané, spoluobčané, Rosatom a Westinghouse. A vy jste seděl v té vládě i s panem Stanjurou. Jo, takže vy jste pustili do finále ruského dodavatele. A tady když připravoval kolega Havlíček ten tendr, tak jsme, ano, dělali bezpečnostní audit. A ty lži, které stále někdo opakuje... Opak je pravdou. A můžeme se tady bavit o tom, jakou my jsme měli pozici vůči Rusku, když za naší vlády jsme se stali druhým největším nepřítelem po Spojených státech.

Takže to předsednictví. Nechápu to. Nechápu, proč se Ursuly bojíte, proč jste tam neprosazoval naše zájmy. No a samozřejmě ten Timmermans, to je blázen, ten chce zničit tu Evropu, je to šílenec. A pokud on vás taky pochválil, no tak to už je úplně katastrofa.

Takže 27. června 2022 Hubáčková na Radě ministrů životního prostředí zvedla ruku pro konkrétní návrhy Fit for 55. Zákaz spalovacích motorů 2035, rozšíření emisních povolenek na domácnosti. Tohle všechno je negativní dopad. Nevím, proč neprotestujeme. A vůbec ta V4,

kteřou jste vlastně de facto rozbil, tak kolik V4 vyrábí automobilů? U nás je to 1,5 milionu, Maďaři, Slovači, ti mají ještě víc. Já nevím, teď si budu vymýšlet, možná 5 milionu automobilů? A všichni po těch letech, co investovali miliardy do snížení spotřeby, do snížení emisí a dosáhli fantastických výsledků, tak teď někdo přijde a řekne – konec! Já nevím, já jsem nikdy neslyšel, vy jste se k tomu nikdy nevyjádřil. A pokud to Hubáčková podělala, no tak máte možnost to napravit a dát si to do programu do evropských voleb. My to určitě tam budeme mít. Proč by někdo nám diktoval, že tady máme mít jenom auta, elektroauta? Proč? To, že v Mladé Boleslavi – a byli jsme tam teď – celé vedení je německé a z našich už tam nikde nezůstal. A vlastně nikoho to asi netrápí, co se stane, když – já doufám, že se to nestane – tak je to nenormální.

Potom čtu, že Čína navýšila zásadně export elektroaut. No a to jejich elektroauto stojí údajně 700 000. Já jsem si toho Enyaqa koupil za 1,6. Takže půlka! Půlka.

A samozřejmě to, co jste tam dojednal, ty emise na auta, tak Fabie... Tu ani nebudou vyrábět, ta zdraží o 200 000. A to jsou ty dopady na naše lidi. A my se musíme tomu bránit. A vy jste to bohužel nevyužil. Ničení průmyslu. Vždyť investoři – proč by měli ve finále jednat u nás investovat, když tedy ani nevědí pořádně, jakou vy máte strategii, hlavně daňovou? Ale vždyť ti ostatní nás převálcují. V Asii se ptají, co tam máte za problém s energiemi? V Asii není žádný problém.

Za českého předsednictví, za vašeho předsednictví, pane premiére, které je jednou za třináct let, ta dohoda je katastrofální. Zákaz spalovacích motorů od roku 2035. Rozšíření emisních povolenek pro domácnosti od roku 2027. Ano? To znamená, rodinný dům, co topí uhlím a plynem, byty, co mají plynový kotel, osobní auta na benzin a naftu. Vznikne nějaký fond. Zase tam budou něco rozdělovat. Sociálně-klimatický. Ano. A průmysl bude postupně přicházet o povolenky zdarma. A samozřejmě je tu riziko, že některé fabriky odejdou. Odejdou do Asie nebo do Spojených států.

V rámci našeho předsednictví a energetické krize jste nedokázali prosadit iberijský model, strop ceny plynu pro výrobu elektřiny – to jsme my doporučovali. Udělalo to Španělsko, proto mají nejnižší inflaci. A my z toho máme ten nesmysl windfall tax. Mluvili jste tam o energetické radě, jak všechno bude fungovat, jak všichni společně. Mě strašně bavilo, jak někteří vaši ministři říkali, že když nebude plyn, tak Němci odstaví svoje fabriky a budou dodávat nám. No tak to určitě! To jsem si zažil v rámci boje o vakcíny a ochranné prostředky, jak Angela byla s námi solidární tak, že zařizla Kurze i mě, a nerozdělovalo se to podle počtu občanů, ale podle toho, kdo byl v EPP a který poslouchá. Takže předsednictví vůbec nepřispělo k tomu, že budeme stavět jádro. A neudělal jste pro to téměř nic.

Taxonomie? Vy to stále vykazujete, že vy jste, ano, možná jste v tom pokračoval. Ale bylo to za nás. Byly to noci, kdy tehdy rakouská premiérka tam ještě i brečela, protože jsem to zkrátka blokoval. A tam je ten boj – boj za české zájmy. Naše předsednictví akorát udělalo užitečného idiota k prosazení zájmů Evropské komise a Německa díky tomu, že zkrátka jste to nezvládli. Ursula vás pochválila. Ano, ona musela políbit prsten v Evropském parlamentu Zeleným, jinak by ji nezvolili. To je ta bilance. A samozřejmě je to špatně.

Mě strašně zaujal tady článek, kde je rozhovor s Alexandrem Vondrou. Titulek je: Evropská komise nás podrazila. Běžní lidé nebudou mít na auta, říká váš europoslanec a pravděpodobně lídr vaší kandidátky do evropských voleb. Co se tady píše? Evropská komise nedávno ke všeobecnému zděšení představila novou regulaci automobilů, známou jako Euro 7. Podle mnohých kritiků by zavedení této normy do praxe znamenalo likvidaci automobilu jako dopravního prostředku pro široké vrstvy. Jedním z nich, který to tvrdí, je i Alexandr Vondra, europoslanec za ODS a zpravodaj normy v Evropském parlamentu. V druhé půli rozhovoru pak probíráme budoucnost V4, organizace, kterou Vondra pomáhal zakládat – no, představte si, to ještě Václav Havel zakládal – a proti které se nedávno vymezil nový prezident Petr Pavel, se tady píše.

Otázka: Jste velkým oponentem chystané normy Euro 7. Co vám na ní nejvíc vadí? Evropská komise nás podrazila. To je zajímavé. Tak proč jste se nechali podrazit? Její místopředseda pro Green Deal Frans Timmermans – to je ten šílenec, normální magor, kterého my, ve čtyřka jsme zabránili tomu, aby tenhle člověk se stal předsedou Evropské komise, on měl se stát radši Borrellem a měl dělat zahraniční věci, tam by se ten jeho charakter strašně hodil. A místopředseda pro Green Deal Frans Timmermans opakovaně sliboval, že projdou-li nulové limity na CO2 u osobních aut v roce 2035 – ano, to je to, co jste slíbil 19. prosince 2021, v neděli jste to slíbil v médiích, a nesplnil – tak Euro 7 bude jenom taková light verze, říká pan Vondra. Když ji pak loni v listopadu zveřejnil, bylo to všechno jiné, jenom ne light verze. Návrh je velmi tvrdý, může mít dalekosáhlé důsledky, ne někdy za deset let, ale prakticky okamžitě. Je to útok na automobilitu jako takovou. České předsednictví, jinak říká úspěšné – no dobře, tak je z ODS, co by měl říkat? – udělalo jednu chybu, když paní ministryně Hubáčková slibu uvěřila a nechala v říjnu ty limity na CO2 schválit v trialogu. A vy jste jí nedali mandát na vládě? Za nás ministři, když šli do Bruselu, tak měli mandát, musela jim vláda schválit mandát. A přece ten Zajíček tam musel s ní sedět, nebo někdo? Přece není možné, aby Hubáčková si tam dělala, co chtěla. A pochybuji tedy, že by ona vyjednávala s Timmermansem. Takže uvěřila slibu a nechala v říjnu ty limity na CO2 schválit v trialogu. Měla to odsunout, až uvidíme návrh na Euro 7, a nenechat se uchlácholit Timmermansovým šidítkem. Nemůžeme jen důvěřovat, musíme prověřovat. No, jasně. Tak hlavně Evropské unii, kde je brutální boj. Všechno v EU je tvrdý – no vidíte, tady to říká – všechno v EU je tvrdý výměnný obchod. Ale to vy jste nepochopil, že je to tvrdý výměnný obchod. Deal musíme dělat ve dveřích a nenechat dveře zaklapnout dřív, než dostaneme protihodnotu. Správně, akorát jste to nezvládli.

Změnu tedy tlačí Evropská komise? Ptá se tady nějaký redaktor – Ondřej Šmigol, nebo jak se jmenuje. A pan Vondra odpovídá: Komise, Timmermans a pak zelenosocialistická koalice v Evropském parlamentu – no, prosím, ale s tou sedíte ve vládě, to jsou Piráti, přeloženo volně na české poměry. Ale na rozdíl od dekarbonizační legislativy, kde se autopřemysl předem podvolil, tak tady je jeho odpor silný a tvrdý. Ty problémy jsou trojího typu. Zaprvé návrh Euro 7 je vztážený na všechno. Na osobní auta, dodávky, nákladáky i autobusy. No tak nebude jezdit nic. Všechno se hází do jednoho pytle, což je nesmysl, a působí to potíže. Zadruhé, pokud jde o auta se spalovacím motorem, návrh rozšiřuje požadavky na snižování jiných emisí, než je CO2, a hlavně zavádí jejich on-line monitoring, jestli se ty normy plní v jakýchkoli myslitelných jízdních situacích. Dovedeno do absurdity, pokud někdo pojedje po dálnici 200 kilometrů za hodinu – tak to jedině v Německu snad, u nás ne – čili překračuje povolenou rychlost a přitom zvyšuje své emise, tak to je přece práce pro policii. Proč by za to měli pykat automobilky a řidiči, kteří jezdí spořádaně? Správně. Jasně.

Otázka: Jak má tento on-line monitoring probíhat? Pomocí různých softwarových zařízení, která by se musela instalovat do aut. Šílené! Bude zase nějaké šmírování. Dojde k tomu, že kvůli nákladům na zabudování systémů do aut automobilky fakticky přestanou vyrábět levnější auta se spalovacími motory, u nás typicky Škodu Fabia. O tom jsem mluvil, že Škoda Fabia by se zdražila, nevím, někteří říkají 120 000, druzí 200 000. A to v podstatě hned. Automobilky tím otevřeně vyhrožují, protože vzniklé náklady nejsou schopny schovat do marží. U aut vyšší kategorie typu Škoda Kodiaq, které stojí přes milion, jsou schopny to schovat, protože zákazník tam až tak nehledí na to, jestli zaplatí o 100 000 víc. Proto otevřeně říkají, že pokud Euro 7 vstoupí v platnost tak, jak je navrženo, ukončí výrobu menších aut ne v roce 2035, ale v roce 2025 nebo 2026. Ano?

Takže když jste se v rámci toho předsednictví nechali obelhat Timmermansem, ano, a naštěstí po vás přišlo Švédsko a tam potom pan Kupka začal chodit do televize a říkal, jak budeme bojovat – ale byli jste tam půl roku. Vy jste se absolutně na to nepřipravovali, na to předsednictví! Vždyť vy jste měli obrovskou výhodu. Tam byl Macron před vámi, Francie, ne? Ten měl několik mimořádných Evropských rad. Vy jste mohl požádat o svolání Evropské rady. Tam jste to mohl přednést, neudělal jste to. Macron si tady udělal svůj summit v Praze. Všechno

špatně. Takže Euro 7, já pevně věřím a doufám, že teď, když už jste to tedy podělali, zkrátka se vám podaří najít spojení a že to nenastane, protože by to byla úplná katastrofa.

Já jsem tady minule zveřejnil jeden takový komentář. Nadpis je: Uhlí a plyn jako veřejný nepřítel. Zatímco Ministerstvo životního prostředí se od roku 2025 chystá zakázat prodej kamen na uhlí, která zásobují levným teplem stovky tisíc českých domácností – vůbec nechápu proč, a ještě chcete zakázat uhlí ještě dřív, než to mají například Němci. Vůbec nerozumím tomu! Tak bruselští byrokraté chtějí od roku 2029 rovnou zakázat plynové kotle. Takže ani kotle na uhlí, ani plyn, nevím, jestli zakážou i to dřevo. To vše v době, kdy stále ještě doutná energetická krize a vývoj války na Ukrajině může být jakýkoliv.

Takže také máte pocit, že se vláda pana premiéra Fialy a Brusel úplně pomátly? Ministerstvo životního prostředí chce zakázat hnědé a černé uhlí, antracit, koks i výlisky z uhlí. Přitom dřevo a uhlí nabízejí nejlevnější variantu vytápění, která za rok domácnost přijde na necelých 50 000 korun, zatímco u plynu to je dnes asi 80 000. Ceny ale skokově vzrostou a už v roce 2027 kvůli Fialově vládě, která v Bruselu prosadila proti zájmu České republiky emisní povolenky pro domácnosti a osobní dopravu, což v praxi bude znamenat zvýšení cen paliv, uhlí, plynu, benzínu a nafty, přitom premiér před volbami sliboval, že zatočí s povolenkami. V Bruselu si ale pana premiéra rychle ochočili. Ještě stupidnější, jinak to říct ani nejde, je Evropskou komisí navrhovaný zákaz plynových kotlů od roku 2029. V rámci svatého tažení proti všemu, co produkuje emise, chtějí eurobyrokraté donutit lidi kupovat si takzvané hybridní kotle, tedy plynový kotel napojený buď na solární panely, nebo na tepelné čerpadlo. Za takový kotel bude muset domácnost zaplatit 100 000 korun, i víc. V rámci EU by šlo o desítky milionů plynových kotlů, které by se postupně musely vyměnit. V řadě budov by je navíc z technických důvodů nebylo ani možné namontovat. A samozřejmě nikdo ani nedomýšlí, kolik hluku zejména ve městech by produkovalo tolik tepelných čerpadel.

Když jsme byli ve vládě, nešli jsme formou zakazu a restrikcí, ale formou pobídek. Ano, my jsme to tak dělali. Kotlíkové dotace. Rozjeli jsme úspěšný program kotlíkových dotací, kdy se podařilo vyměnit přes 120 000 nejstarších a nejvíce znečišťujících kotlů na uhlí první a druhé emisní třídy, často právě za moderní plynové kotle. Ve stovkách obcí se tím v topné sezóně zásadně zlepšila kvalita ovzduší. Proto by se mělo pokračovat v dotačních programech i na další typy kotlů na pevná paliva třetí emisní třídy, kterých je v České republice stále asi 200 000.

Kromě toho navrhujeme dotacemi podporovat i výměny, ano, ty dotace, které pan premiér nemá rád, ale dotace vymyslel Brusel, Brusel je vymyslel, tak mohli jste je tedy zakázat, když vadí. A ještě mě napadá v rámci toho daňového balíčku, vy tam mluvíte o tom, že zrušíte nějaké dotace, ale nikdo se nikdy nedozvěděl, jaké to vlastně jsou. To byste také mohli zveřejnit. Takže my navrhujeme dotacemi podporovat i výměny starších plynových kotlů za nové kondenzační, případně za tepelná čerpadla. Ale absolutní zákaz prodeje moderních uhelných, nebo dokonce plynových kondenzačních kotlů je nedomyšlená hloupost, která sníží konkurenci na trhu, zvýší ceny a lidem dál srazí životní úroveň. Bohužel. Chudoba.

Tyto dva nesmyslné zakazy jen potvrzují, proč bychom měli příští rok v eurovolbách vymést zelené fanatiky v evropských institucích a v roce 2025 samozřejmě také jít do vlády a dát naši zemi zase do pořádku. Tak to byl ten komentář.

A teď ty důchody. O nás pan premiér opakovaně říká, že jsme populisty a extremisty a já nevím, co všechno, a hnutí ANO vždy stálo na straně sociální spravedlnosti a sociálního smíru. Já se nestačím divit, jak v televizi pan předseda odborů vlastně servilně děkuje panu ministru financí, že ho přijme. Na mě řvali s Maláčovou a on: Jo, děkuju, vy mě přijmete? To je úžasné. To je úžasné! Podívejte se na tu tripartitu, co to tam je. Jeden odešel, ten má pár autobusů a kamionů, teď tam přišel někdo druhý. To je ten Svaz průmyslu, který dohlížel na to, když z Nové hutě Lakshmi Mittal vytáhl 52 miliard dividend, a nikomu to nevadilo. Novou huť. A teď předseda těm bytům, které Bakala ukradl horníkům. Tak to jsou novodobí představitelé Svazu průmyslu. A za Hospodářskou komoru je tam politik za ODS, ale Česká televize už mu

nepíše ODS, tak víme, jak to všechno... Takže je tady všechno. Je to pokryto, mají všechno, takže tripartita – nás tam drtili a my jsme to i uznali. A hlavně díky Dáše Žitníkové, která byla urputná, a vždycky jsme se domluvili, dostali zdravotníci tolik peněz. Ano. A fungovali jsme. Tady máme servilní tripartitu. Dobře vidí, co dělá tahle vláda, ale bude to pokračovat, ty tiskovky a úžasně a tak dále. Tak ještě dobře tedy, že my můžeme na to poukazovat a protestovat. A protestovat.

Takže k těm důchodům. Ano, my jsme, pokud chcete, populisti, protože my vnímáme požadavky lidí, kteří nesouhlasí s vládou. Nastudujte si to v té Wikipedii. Populista není negativní slovo. Peuple, to je po francouzsku lid. Takže ano, my jsme tady pro lidi. Můžou se všichni smát, a tak to bylo. Hnutí ANO vždycky tady bylo pro lid. A byli jsme hlavně k dispozici všem. Dneska údajně dostat nějakou schůzku u nějakého ministra... Já jsem všem odpovídal na esemesky. Mně všichni psali, my jsme to vyřizovali na telefonu, a tahle arogantní vláda to vůbec neřeší, ale oni jsou rádi. Já tomu rozumím, protože oni to válcují. Nebudete hodní, nedostanete příspěvek, ty svazy. Mimochodem mě teď napadlo, jak jsem byl v Lysé nad Labem na Natura Viva, tam také ještě nezavítal žádný ministr.

Rybáři, ne, nasadí... Já jsem tam byl s profesorkou Adámkovou, ona je za myslivce, střet zájmů, ona střílí ta zvířata, já je hladím. A to je jedno. Takže ti rybáři nasadí ryby za 250 milionů a za 100 milionů to ty vydry a kormoráni, nebo co to je, sežerou. No tak potom honitby, někdo lobbuje zase, aby honitba byla menší, zase nějaký lobbying. Včely. Normálně jim vzali peníze. Zahrádkáři, ti jsou šťastní, že jsem tady prosadil ten zahrádkářský zákon. Když nás paní Richterová školila z toho covidu, tak říkám, prosím vás, pojďme řešit ten zahrádkářský zákon.

Takže je potřeba i tady se jich zeptat. S nimi nikdo nemluví. Byl tam nějaký politický náměstek z Ministerstva zemědělství a paní Kovářová také. Ale oni na ně zkrátka kašlou.

Takže my jsme měli jiný přístup. My jsme byli tady pro lidi, my jsme tady byli pro všechny, snažili jsme se a také jsme měli nějaké výsledky a jsme na to pyšní, že jsme zlepšili životní úroveň lidem. A bohužel jsme v tom nemohli pokračovat. A měli jsme samozřejmě vždycky na paměti naše důchodce, matky samoživitelky a zdravotně postižené občany. Tak pokud berou zase důchodcům peníze, pokud nechtějí dávat příspěvek na péči, tak to je skutečně katastrofa. Takže naším cílem vždy bylo, je a bude ukázat úctu ke stáří a podporovat ty, kteří byli v minulosti opomíjeni tradičními stranami. Za našich vlád jsme proto důchody zvyšovali, aby naši senioři měli důstojný život, a to byla naše priorita.

A mimochodem, tahle vláda nemá žádné číslo v tom programu. My jsme tam měli plat učitelů, měli jsme tam čísla. Já mám rád čísla. Oni nemají žádné číslo. Vždycky tam mají – pokud to finanční situace dovolí. Tak to tam mají. Není tam nic.

Takže nám záleží na tom, aby naši senioři měli důstojný život. Já považuji za absolutně skandální, že vlastně tady bylo řečeno, že – já nevím, to snad ani úředník nemohl vymyslet, nebo to vymyslel pan ministr financí – že důchodci je hospodářská škoda. Hospodářská škoda. Takže naši důchodci jsou pro tuto vládu hospodářská škoda. To je jako neskutečné. Jak můžou vůbec mluvit o lidech, kteří vybudovali tuto zemi, naši zemi, jak takhle můžou vůbec o nich mluvit a se k nim chovat a tak dále? My jsme chtěli, aby naši senioři měli důstojný život, proto jsme snižovali DPH na léky, navyšovali jsme ty důchody. Měli radost z těch slev. Byly neuvěřitelné příběhy, kde ta babička nejezdila za vnučkou do jižních Čech, protože zkrátka neměla na jízdenku. A toto všechno skončilo a samozřejmě je to špatně.

My jsme splnili naše sliby vůči důchodcům za naší vlády, a protože tahle vláda – vlastně ten hlavní nepřítel je naše vláda, tak všechno, co my jsme dělali, tak oni se snaží to likvidovat. My jsme posílili také podporu pro zdravotně postižené občany, zvýšení příspěvku na péči, zvýšili jsme rodičovský příspěvek na 300 000, z 220 na 300. A v programu jsme měli 400 000. A po – já nevím, kolik tam je, 550 dní tato vláda tam je, a nakonec pan premiér po roce a půl řekne, že tedy asi jo. Rok a půl. A každá ta strana říká něco jiného. Takže ani vlastně nevíme, co se navrhuje.

My jsme poskytli podporu pěstounům, zavedli jsme náhradní výživné pro samoživitelky, ukončili jsme ústavní péči pro nejmenší děti, zaměstnancům jsme odstranili karenční dobu a zavedli elektronickou neschopenku. No a samozřejmě i když přišla pandemie, tak se nám podařilo udržet míru chudoby a nezaměstnanosti jako na jedné z nejnižších úrovní v celé Evropské unii. Ano, o tom, že jsme předávali zdravé finance – a mimochodem jsem zapomněl, že vlastně dneska jsem byl u Xavera a slíbil jsem mu, že řeknu tady na mikrofon, že vlastně tenhle graf (ukazuje do sálu) jsem ukázal poprvé u něj, tak se podívejte na můj rozhovor u Xavera v rádiu, já vím, že není oblíbený u mainstreamu, ale tam mě aspoň nechají mluvit, k Moravcovi už nechodím, to je zbytečné, no a na Primě to také bylo jako že když jsem chtěl reagovat, tak padla další otázka, ale dobrý.

No, takže my jsme, a znovu to zopakují, 21 předali zemi takhle – inflace 5,4 %, šestá nejméně zadlužená, devátá nejvíce prosperující, růst reálných mezd 8,2 % a snižování daní o 504 miliard a 229 miliard do zdravotnictví a pan Kupka měl připraveno 300 kilometrů dálnic a obchvatů, tak stačí, doufejme, že pan Stanjura mu nevezme ty peníze. Takže když to tu porovnám, vláda Petra Fialy inflace 16,5 teď, třetí nejvyšší v Evropě, zadlužujeme se nejrychleji, když slibovali, že nebudou, propad na osmé místo, index prosperity propad o tři místa na dvanácté, největší propad reálných mezd ze zemí OECD, plán na zvyšování DPH, vodné, stočné, teplo, léky a další. Právě to, co lidi potřebují. Nedostupné léky a tak dále. Takže to jsou čísla. To je Eurostat, to je Český statistický úřad.

A my jsme, ano, to už všichni zapomněli, jak jsme začínali v roce 2014, kde pan premiér říká, že to byla socialistická nebo nevím jaká, a pan Jurečka tam byl s námi tehdy, co jsme všechno dělali. A bylo to naše hnutí, které skutečně navyšovalo důchody a platy, a nejen před volbami, ale po celou dobu našeho působení, plnili jsme ta čísla. A tato vláda zkrátka nemá nic.

Mimochodem, i tehdy jsme starším (nad) 85 let navyšovali důchody o 1 000 korun měsíčně. V prosinci 2020 jsme kvůli dopadu covidu dali každému seniorovi jednorázový příspěvek 5 000 korun. Takže ve vládě jsme se snažili napravit letité křivdy. 2019 jsme zvýšili základní výměru důchodů z 9 na 10 % průměrné mzdy, to znamenalo více peněz pro lidi s nízkými důchody. A zavedli jsme to výchovné.

A teď vy to všechno chcete těm důchodcům vzít. A mě fascinuje to, jak pan ministr Jurečka tady ukazoval nějaký graf, nevím, do roku 2050. Vždyť to Ministerstvo financí teď předkládá návrh rozpočtu na 2024 a výhled do 2026. A kdo tedy ví, co bude 27, 28, 29 a tak dále? Na základě čeho to někdo může tvrdit? My jsme měli dva roky přebytečný důchodový účet. A když jsme končili, tak byl téměř ten výsledek vyrovnaný. Takže mě jen fascinuje i to, že když někdo nás obviňuje, že jsme měli udělat, a to opakují média, samozřejmě, protože média jsou na straně pětikoalice, a když to tady najdu... tak tady je náš program, o té důchodové reformě. To někdo říká, že jsme se zavázali dělat důchodovou reformu. Ne, my jsme měli v programu: sestavíme odborný pracovní tým pro důchodovou reformu, který zhodnotí dosavadní návrhy, aktuální situaci a předpokládaný vývoj a předloží návrh řešení, které zachová stávající nároky, definuje standard plošného zabezpečení ve stáří na principu solidarity, posílí princip zásluhovosti a bude motivovat lidi v aktivním věku, aby využívali podporované formy individuálního zajištění na stáří.

Ano, tak toto jsme my udělali. No a předsedkyní se stala paní Nerudová. To jsme netušili, že vlastně je to už prezidentská kampaň. A teď pan premiér říká, že my jsme nic neudělali. Ministr Jurečka říká, že chce stavět na výsledcích této komise, kde byly mimochodem všechny strany. A paní předsedkyně komise nás kritizuje samozřejmě, protože teď potřebuje urvat nějakou tu funkci někde, když tedy neuspěla jako prezidentka. Takže já tomu nerozumím. Takže neříkejte, že my jsme slíbili – ano, já jsem si v určité chvíli myslel, že se to dá zvládnout, ale když jsem chtěl vysvětlení po kolegyni Maláčové, aby mi vysvětlila tu důchodovou reformu, kde jsou ty příjmy, protože výdaje umí každý, no tak nebyla schopná, paní Nerudová taky ne. Takže byly u toho. Pan Jurečka říká, že je to super, že budete pokračovat. Koalice SPOLU má tam vazbu na průměrnou mzdu. To není špatné, zaručené, ale musí tam být ta záruka, že ty

mzdy pojedou nahoru. Takže to jsou stále ty dezinformace v tom mediálním prostoru. A samozřejmě když to ta média stále opakují a nahrávají vám, tak to je potom těžké stále vyvracet ty nepravdy.

Takže ten rodičovský příspěvek, to jsem zvědav, jak to dopadne tedy. Slevu na jízdné jste vzali. Zajímavé je, že tedy teď chcete zrušit tu inflační doložku. A já se chci zeptat pana premiéra, proč to nezrušil církvím? Proč tam církve dostanou miliardy z inflace? No tak důchodcům to berete a ty dostanou desítky miliard navíc. A ti naši důchodci, kteří budovali naši zemi, tak jim to chcete vzít. Takže to se mi zdá být nespravedlivé. Je to špatně a doufám, že se postavíte na stranu spravedlnosti a důstojnosti pro naše důchodce a že nebudete stále jim brát peníze, protože si to zkrátka nezaslouží.

No, já jsem předtím, než jsem šel do Partie proti panu premiérovi, tak jsem dostal tady od jednoho důchodce dopis. On chtěl, abych to tam četl. Tak tam prostor samozřejmě nebyl, ale tady vám to přečtu, abyste věděli, jak naši důchodci, v jaké jsou situaci:

Dobrý den, pane Babiši. Ani nevíte, jak mě trápí, že se k vládě dostala tahle banda chaotických asociálů. – No dobře, asociál ano, se omlouvám, jenom cituji. – V prosinci totiž budu mít šedesáté narozeniny a vzhledem k tomu, že mám problémy se zády a celkově pohybovým aparátem, ale na invalidní důchod to zase není, tak jsem viděl jako jediné východisko z této situace, že v srpnu zažádám o odchod do předčasného důchodu od 27. prosince. Neumíte si představit, jak se mi zhroutil svět, když ministr práce a sociálních věcí Jurečka vylezl se souborem šikanózních změn parametrů pro předčasné důchody. Místo 35 odpracovaných let rovnou 40, změnou koeficientu pro ještě větší krácení důchodů za předčasnost, zastavení valorizace po dobu předčasnosti. Ale to nejhorší – místo současných možných pěti let předčasnosti na pouhé tři roky. Ale to úplně nejhorší je překotné a neočekávatelné uvedení v platnost hned v průběhu roku z měsíce na měsíc rovnou od letošního září. Přitom ještě v březnu ubezpečovali občany, že připravovaná reforma se v žádném případě nedotkne lidí 50 plus, protože změny důchodového systému musí být v předstihu, aby se lidé mohli připravit. A největší demografický nápor začne až za někdy. Najednou si potichu schválí v podstatě zrušení předčasných důchodů. Ano, nejdřív pan Jurečka vyzýval, teď to vypadá, že dělá všechno pro to, aby je nedal. A to ještě na konci roku vybízeli lidi – ano, tady se to píše – ať si zažádají o předčasný důchod, nebo alespoň spekulativní fixaci výpočtu důchodu, protože to je výhodné. A aby ještě více zvýšil atraktivitu důchodu hlavně pro ženy a od ledna spustil výchovné za 20 miliard ročně, aby ještě více zahltil Českou správu sociálního zabezpečení. No a teď, když vidí, co způsobil, a všichni už zažádali o předčasný důchod, tak těch pár set čerstvých šedesátníků, co by ještě zažádali od září do konce roku, takhle neočekávatelně a asociálně hodí přes palubu. Trochu problém je, že takto brutálně diskriminovaná je poměrně malá skupinka lidí, protože ti, co jim bude 60 do září, jsou šťastní, že to ještě stihli. Těm, co teprve bude 58, zase mohou doufat, že až se vrátíte do vlády, tak tuto asociální prasečinu novým šedesátníkům zase zlidštíte. Pro ty, co jim bude 60 od 1. ledna, je to taky hrozná rána, ale ti asi trochu očekávali, že od Nového roku vláda zavede všechny změny k horšímu.

No, a my jsme rádi samozřejmě, že paní Nerudová to řekla naplno, že vlastně kvůli prezidentským volbám se všichni tvářili úžasně a potom – já jsem to i vlastně říkal dopředu. Na rozdíl od těch všech jejich balíčkových škrťů a změn, které jsou v budoucnu vratné a napravitelné, tak tato diskriminace nynějších 59letých seniorů zničí jejich životy už nenapravitelně a doživotně.

Ještě mě napadlo, jak skvělé by bylo pro lidi, kdyby si vyměnili ministerstva. Pasivní ministr Válek za – paní Černochová už odešla – že by šla na zdravotnictví. – No moje řeč. Kdyby byla na zdravotnictví, tak by tam bylo plno peněz.

Zdraví vás Radek a posílá vám námět na pár otázek na pana Fialu k závažnému tématu. Tak kdyby se vám některá z otázek hodila, abyste ho dostal do úzkých – ale pan premiér to má nacvičené, on to stále opakuje deset let, ty nepravdy – budu rád.

Za první. Co mají dělat šedesátiletí senioři, kteří už mají zdravotní problémy a pracovní nasazení už nemohou zvládnout, ale na přiznání invalidního důchodu to ještě není?

Za druhé. Uvědomuje si vláda, že zaměstnavatelé většinou raději přijímají mladší, rychlejší a zdravější lidi než šedesátileté seniory?

Za třetí. Proč mají nejdražší stíhačky nadlimitní BVP a neomezenou pomoc Ukrajině a doživotně platit budou šedesátníci? Navíc ještě potom, co jim vláda svou neschopností znehodnotí největší megainflací úspory na důchod během dvou let o 30 %.

Za čtvrté. To, že rostou náklady na důchody, je pravda v absolutních číslech, ale v reálných miliardách po započtení megainflačního znehodnocení k žádnému mimořádnému zvyšování výdajů nedochází. Je to jen kompenzace neřešené inflace.

Za páté. Důchody nejsou milodar vlády, ale lidé celý život musí odvádět sociální pojištění, aby byli zajištěni v důchodu. A je nepřijatelné, aby vláda takto svévolně a překotně, parametricky v podstatě zrušila možnosti předčasných důchodů.

Za šesté. Myslí si vláda, že pětiletý předčasný důchod je podle současných výhodných podmínek natolik vysoký, že je nutné měnit výpočtové koeficienty?

Za sedmé. Předčasný důchod neznamená zvýšené náklady pro stát v dlouhodobějším horizontu, protože je doživotně vyplácen výrazně nižší důchod než řádný.

Za osmé. Je cílem vlády vytvářet nedůvěru ve stát a důchodový systém těmito překotnými a nepromyšlenými změnami v důchodech a vytvářet novou skupinu seniorů absolutně bez zajištění? To je otázka.

Potom jsem tady dostal podklad od bývalého funkcionáře z Rady seniorů, který píše: V poslední době politici vládní koalice premiéra Fialy podsouvají české veřejnosti nepravdivá data o životní úrovni českých seniorů. Současně je využívají jako argument pro zakládané restriktce skromného nastavení českého penzijního systému. K podpoře objektivitu situace předkládám stručný přehled základních dat o životní úrovni českých seniorů. Průměrný starobní důchod k 31. lednu 2023 činil 19 438, k 1. červnu 2023 20 192. Ke konci roku bude činit 20 292. – No, tak to je stovka. Takže těch 7 000 je pryč.

Předčasné starobní penze, ztráta zaměstnání, respektive péče o osobu blízkou, jsou hlavními důvody odchodu do předčasných starobních penzí. V roce 2022 počet předčasných starobních penzí meziročně vzrostl z 555 728 na 561 849, to je o 6 121 příjemců. Z celkového počtu sólo penzí činily předčasné starobní penze 31,5 % a z celkového počtu všech starobních penzí 23,7 %. Průměrná výše předčasné starobní penze trvale krácené byla o 2 881 nižší než průměrná výše řádné penze starobní.

Mimořádná valorizace penzí k 1. 6. 2023. Vysoká meziměsíční inflace spotřebitelských cen Českého statistického úřadu za leden 2023 vládu České republiky zaskočila. – No, tak to nevím, s tím museli počítat. – Index spotřebitelských cen CPI, obecná inflace, měsíčně vzrostl o neuvěřitelných 6 procentních bodů a index životních nákladů důchodců, inflace měřená spotřebním košem důchodců, dokonce o 8,6 procentního bodu. V dlouhodobé historii Československa, potažmo Česka, tak vysoká meziměsíční inflace nikdy nenastala. Jde o důsledek nezvládnuté energetické krize vládou České republiky a s tím souvisejících zdražení v podstatě ve všech sektorech české ekonomiky. Situace v okolních zemích tak dramatická nebyla.

Podle původní dikce zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, měly být starobní penze navýšeny o 11,5 procentního bodu, což u průměrné starobní penze mělo činit 1 771 korun. K velké lítosti příjemců starobních, invalidních a pozůstalostních penzí byly penze navýšeny

o řád méně, konkrétně u průměrné starobní penze došlo k navýšení o pouhých 754 korun, to je o 1 017 korun méně. To znamená více než 7 000 tento rok a další roky. Samozřejmě. Tyto peníze budou důchodcům chybět zejména v roce 2024, kdy bude valorizace velmi nízká a inflace stále podle prognóz vysoká.

Valorizace starobních penzí k 1. lednu 2024. Z důvodu provedené mimořádné valorizace penzí k 1. 6. 2023 a zejména z důvodu absence možností navýšení růstu reálných mezd, které v roce 2022 o 7,5 procentního bodu poklesly – ale podle Eurostatu 8,5 –, revalorizuje se index meziročního růstu životních nákladů důchodců od posledního měření, to je za únor až červen 2023, plus půlka reálných mezd za rok 2022, bude valorizace starobních penzí k 1. lednu i podle současné dikce zákona č. 155/1995 velmi nízká. Dle kvalifikovaného odhadu chybí data meziměsíční inflace za květen a červen 2023, bude řádná valorizace penzí k 1. lednu 2024 činit 120 až 250 korun u průměrné starobní penze. Při vysoké inflaci, která je prognózovaná na první pololetí 2024, jde o navýšení penzí naprosto nedostatečné. Ve vztahu k ekonomicky aktivní části populace se situace obrátí, reálné mzdy budou v letech 2024 a 2025 růst a reálné penze klesat.

Nákladový poměr. Měřeno podle mezinárodních standardů, relace průměrné starobní penze sólo k průměrné nominální hrubé mzdě, dosahovalo sociální postavení českých starobních důchodců náhradový poměr v roce 2022 43 %. Tedy nikoliv 45 %, jak publikovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí. V prvním čtvrtletí 2023 dosahoval náhradový poměr 47 % a za celý rok 2023 bude podle kvalifikovaného odhadu činit 45,5 %, tedy nikoliv 50 %, jak publikovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí a neustále deklaruje premiér a ostatní politici vládní koalice. V historickém kontextu byl náhradový poměr v letech 1989 až 1993 ještě vyšší. Z mezinárodního hlediska je Česká republika v tomto ukazateli v dolní polovině států Evropské unie – říká bývalý člen Rady seniorů. Takže to jsou ta čísla. A je důležité, aby se i tento názor dostal na veřejnost.

Teď k té takzvané reformě. To žádná reforma není. Důchodová reforma předložená vládou má řadu problémů, které ji zcela degradují jen na politické deklaráce bez náležitého ekonomického odůvodnění. Dokonce některá ustanovení se navzájem vylučují, ale to nikomu nevadí.

První případ. Důchodový věk se bude postupně zvyšovat podle principu 21,5 roku průměrně strávených v důchodu dle dat o předpokládaném dožití. Lidé by měli mít vždy 15 let dopředu jistotu, kdy budou moci jít do důchodu. Toto tvrzení je úplně mimo realitu. Jaký je současný stav? Podle statistické ročenky z oblasti důchodového pojištění v roce 2021 je průměrná doba pobírání starobního důchodu v roce 2021 pro muže 18,88 roku a pro ženy 28,07 roku. Průměr tedy činí 23,92 roku – a v posledních letech klesá. Proč tomu tak je? V minulosti mohly ženy odcházet do důchodu v 57 letech, to byla ještě stará úprava z dob socialismu, a za každé narozené dítě se jim zkracovala doba odchodu do důchodu ještě o rok, a za každé dítě, maximálně však o tři roky. Tedy dost žen odcházelo do důchodu v 55 letech. Podle úpravy důchodů z roku 2016 se věk žen pro odchod do důchodu sjednocuje s muži a má být dosaženo sjednocení věku pro odchod do důchodu v roce 2030 na 65 let. Ale to samozřejmě ještě uvidíme, s čím přijde tato vláda. Ženy, které odešly do důchodu v minulosti, proto tvoří ještě velkou část množiny důchodců, a proto je délka pobírání důchodu žen tak rozdílná oproti mužům. To se ovšem poměrně rychle odstraní s odchodem této části populace.

Kromě toho tato ročenka uvádí taky věk dožití důchodce. Ten se liší od věku dožití, tedy bude predikován pro lidi ve věku 50 let, jak uvažuje předložený návrh. Tento věk dožití důchodce je totiž predikován vždy jen pro skupinu těch, kteří dosáhli důchodového věku. Tedy ti, co mezitím zemřeli, dříve než dosáhli věku pro odchod do důchodu, snižovali průměrný věk této skupiny. Jednoduše řečeno, ti, co se dostali do věku odchodu do důchodu, mají větší šanci se dožít vyššího věku než ti, kteří se do toho věku nedostali. Je to složitější, ale velmi zjednodušeně je to takto. Věk dožití pro důchodce, tedy pro ty, co se dožili důchodu, proto v roce 2021 dosahoval pro muže 79,6 roku a pro ženy 83,73 roku a v posledních letech spíše

stagnoval, průměrný věk dožití dosahoval 81,86. Je nutno dodat, že průměrná doba dožití v posledních letech již neroste oproti vývoji v minulých letech. V roce 2010 byl průměrný věk dožití pro muže 78,5 roku, pro ženy byl v roce 2010 průměrný věk dožití 81,49 roku. Pro obě skupiny také platí, že průměrný věk dožití se v posledních několika letech již nezvyšoval a v podstatě stagnoval.

Návrh Jurečky je proto úplný nesmysl, pana ministra. Podle statistiky je v roce 2021 pro lidi, kterým je 50 let, naděje na dožití dalších 26,2 roku pro muže, a ženy je to 31,8 roku. Pro muže 26 a ženy 31,8. Předložený návrh počítá s tím, že důchod budou důchodci pobírat v průměru 21,5 roku – to je ten revoluční návrh. Takže v 50 letech v roce 2021 by se muž měl dozvědět, že bude žít ještě dalších 26,2 roku, a protože by měl pobírat důchod 21,5 roku, tak může jít do důchodu, až mu bude 26,2 minus 21,5, to znamená 4,7, aby si to užil. Podle tohoto hloupého návrhu to bude asi tak, že by ženy odcházely do důchodu ještě déle než muži, a to v 60 letech. Pro ženy by platilo – v 50 letech je naděje na dožití 31,8 roku. Tedy 31,8 minus 21,5 10,3 roku. Ženy by tedy odcházely do důchodu v 60 letech.

K tomuto propočtu je možné ještě dodat, že samo nastavení této hranice 21,5 roku je nesmyslné. Patrně vychází z toho, že se očekává, že doba pobírání důchodu se samovolně sníží na tuto hranici, dnešních 23,92 roku. To ovšem nebude dlouho trvat, možná do pěti, sedmi let, protože ženy, které prodlužují dobu pobírání důchodů, do té doby zemřou, bohužel.

Je také zřejmé, že toto snižování doby pobírání důchodů bude dál pokračovat. To je nevyhnutelné vzhledem k charakteru tohoto souboru, protože ženy vstupují do tohoto souboru ve stále vyšším věku a přitom jejich věk dožití se v podstatě nezvyšuje. Navíc myšlenka, že člověk by měl čtvrtinu svého života pobírat důchod, se vylučuje s nápadem prodloužení odchodu do důchodu. Pokud by lidé měli odcházet do důchodu v 68 letech a současně mělo platit, že mají čtvrtinu svého života pobírat důchod, pak by se průměrný věk české populace musel zvýšit na více než 90 let. Takový průměrný věk obyvatel v dosud žádné zemi na světě není, ani pro nejbližší století nebude. Nejdelsí průměrný věk má Japonsko – 84, v Evropě pak Švýcarsko a Španělsko – 83. Pokud by měl platit vládou navržený propočet pro důchodový věk, pak by hranice pro odchod do důchodu byla nižší než 60. Co tedy platí? Od tohoto zásadního problému, který se vzájemně vylučuje, to je navzájem v rozporu, se pak odvíjí další.

Je ještě nutno dodat, že v prezentaci, kterou MPSV předložilo na jednání tripartity 15. května, se již návrh odečítat od věku dožití 21,5 roku neobjevuje. Nicméně se zde hovoří o tom, že bude stanoven automatický mechanismus zvyšování důchodového věku, pokud bude docházet k prodlužování doby dožití. Kolik pak bude onen sporný odečet let, se nikde neuvádí.

V druhém návrhu se uvádí: Do předčasného důchodu bude možné odejít po nejméně 40 letech pojištění. Lidem, kteří si platili pojištění aspoň 45 let, se zmírní krácení předčasného důchodu. Sociální pojištění se vztahuje na osoby od 18 let věku. Doba přípravy na povolání je započtena. Pojištění, tedy pokud lidé platí pojištění, mohou jít nejdříve do předčasného důchodu v 58 letech, ale pokud si platili pojištění až do 63 let věku, pak bude jejich předčasný důchod krácen méně.

Smysl tohoto nařízení není dost jasný, protože zjevně umožňuje odejít do předčasného důchodu již v 58 letech, ale není jasná výše redukce jeho důchodu. Toto nařízení nedává velký smysl, pokud není doprovázeno propočtem úspor. MPSV si ve své prezentaci také stěžuje, že ve skupině 20 až 24 let je dnes ekonomicky aktivních jen kolem 45 % osob, naproti tomu před 20 lety to bylo 70 %. To je důsledek zrušení učilišť a snahy dát každému vysokoškolské vzdělání. Potom je těžké dosáhnout minimální dobu pojištění 45 let pro předčasný důchod.

Třetí návrh. Lidé, kteří nesplnili 35 let pojištění, si budou moci o penzi zažádat už dva roky po řádném termínu důchodového věku, pokud platili pojištění aspoň 30 let. Dosud to mohli udělat až po pěti letech. Je to v podstatě technický problém. Pokud by platila hranice pro odchod do důchodu 68 let, jak původně MPSV navrhovalo, pak to znamená odchod do důchodu

v 70 letech. Opět bez propočtu přínosu, těžko posuzovat. Jak obě tato nařízení budou vykládána v souvislosti s flexibilní hranicí pro odchod do důchodu, je velkou otázkou.

Čtvrtý návrh. Lidé ve fyzicky náročných profesích budou moci nastoupit do důchodu dříve, ale zaměstnavatelé za ně budou muset odvádět více na pojištění. Na seznamu profesí se ještě pracuje. K tomuto problému již bylo mnoho napsáno. Největší výhrady lze mít k tomu, že zvýšený příspěvek bude začleněn do průběžného důchodového systému. Znamená to, že bude v daném roce také spotřebován, nebo bude evidován a vyčleněn z průběžného systému? Není přece možné spotřebovat tyto vyšší příspěvky do důchodového fondu v daném roce a pak, až pojištěnec půjde do předčasného důchodu, jako budoucí důchod financovat z příspěvku na ostatní důchody? To by bylo možné pouze tak, že by tyto ostatní důchody byly náležitým způsobem kráceny. Důchodový systém, respektive systém sociálního pojištění, musí být připraven evidovat tyto budoucí závazky na předčasné důchody pro náročné profese. O těchto zvýšených příspěvcích by proto mělo být účtováno zvlášť, mimo dosavadní systém. Se zavedením systému předčasného důchodu tohoto typu, při kterém jsou zachovány veškeré nároky na důchod a ten je vyplácen ve stejné výši, jako kdyby došlo k odchodu do důchodu v zákonem stanovené lhůtě, musí být současně vytvořen zvláštní důchodový fond. Tento zvláštní fond bude soustřeďovat vyšší příspěvky, respektive přesněji rozdíl mezi řádným příspěvkem podle výše platu pojištěnce a vyšším příspěvkem stanoveným pro náročné profese. Je zcela nepochybné, že zavedení možnosti předčasného důchodu bez zkrácení důchodu se do systému průběžného financování důchodů vkládá prvek kapitálového zhodnocování důchodových nároků, a ten by proto měl být ze systému průběžného financování důchodu oddělen.

Samozřejmě že je tam ještě problém oného flexibilního data pro odchod do důchodu. To jen dále tenhle systém zneprůhlední. Není dost dobře možné evidovat zvýšené příspěvky zaměstnavatelů, současně (nesrozumitelné) jako budoucí závazky a přitom provozovat vše v rámci současného průběžného systému. Navíc zde je ještě problém, který vláda dosud neuzavřela: okruh profesí zesílí tlak na rozšíření tohoto souboru.

Kromě toho je tam i podstatně snížen oproti předchozím úvahám počet let, které je nutno odpracovat k dosažení předčasného odchodu do důchodu. Započítává se zpětně pouze 10 let, maximální snížení počtu let za odpracovanou dobu je nejvýš 1,5 roku. Původní představa, že každých 10 let profesí v profesi se bude promítat do jednoho roku snížení věku pro odchod do důchodu, zjevně padla.

Pátý návrh. Garantovaný důchod má nově dosahovat 20 % průměrné mzdy, z toho 10 % bude základní část, na dalších 10 % se zvedne zásluhový díl. Má to pomoci lidem s nejnižšími penzemi. Vykládat tento návrh, který je sám o sobě málo jasný, lze zřejmě takto: K dosavadnímu garantovanému důchodu ve výši 10 (10 %) průměrné mzdy bude přidáno ještě dalších 10 % z průměrné mzdy. V současné době by byl tento takzvaný garantovaný důchod ve výši 8 080 korun, když desetina průměrné mzdy je 4 040 nebo 4 100. Tohle je rukopis paní Nerudové z poslední reformy penzí, kdy si myslela, že je nutno co nejvíce zvýšit nízké důchody i těm, kteří si neplatili sociální pojištění nebo jen minimum pojistného. Zásadní problém je v tom, že pokud se zvýší minimální důchody, co se stane s vyššími důchody? Také se takto jednorázově zvýší. Prezentace MPSV uvádí, že ostatní důchody se nezmění, což povede k tomu, že se opět oslabuje zásluhovost.

To je zásadní problém. Pokud lidé platí pojištění, mají dostávat důchod odpovídající výši jejich příspěvku. Tento návrh směřuje k tomu, zvýšit nejnižší důchody a přitom ponechat beze změn vyšší důchody, tedy směřuje k tomu, přejít do systému jednotného důchodu pro všechny bez ohledu na výši příspěvku do sociálního pojištění. V takovém systému se pak bude snadno řešit valorizace, protože se bude moci náležitě omezit. Všem se důchod zvýší o stejnou částku a hotovo.

Tento systém jednotného důchodu pro každého důchodce je dlouhodobě deklarovaným cílem ODS. Nelze vyloučit, že se tento návrh znovu neobjeví (objeví?), protože i tak nový systém může být deficitní. On totiž jednotný důchod znamená taky snížení sociálního pojištění, především na straně zaměstnavatelů, tedy snížení ceny práce, po kterém podnikatelská sféra tolik volá a co má i SPOLU v programu, 2 % tam mají, ale na to zapoměli. Jednotný důchod otevírá možnost mít dva zdroje starobního důchodu – první, který bude ze státem garantovaného systému s relativně nízkým důchodem, druhým zdrojem pak bude důchod z kapitálového pojištění, který si bude každý sjednávat samostatně. To rozvine byznys v řádu desítek až později stovek miliard ročně pro všechny kapitálové skupiny působící na našem trhu.

V dalším návrhu je také zvýšení důchodu pro osoby, které pobírají důchod a stále pracují. Taky se argumentuje tím, že to dnes znamená zvýšení důchodu o 80 korun – to zjevně převzali z argumentů ANO – i když zvýšení 80 korun se týká jen průměrného příjmu, a pokud je příjem vyšší, pak i zvýšení důchodu je vyšší, je to přesně 0,4 % výpočtového základu.

Další návrh je na zvýšení bonifikace slevou na pojistném, ovšem není známo jak. Připomínám, že návrh ANO byl na zvýšení 1,5 % výpočtového základu důchodu. Jinou možností je návrh na snížení pojistného pro takového člověka a taky pro OSVČ. Očekávám, že takové snížení by se týkalo i snížení pojistného na straně zaměstnavatele. Prezentace MPSV na tripartitě ukazuje, že možná některé nesmysly již byly opuštěny, ovšem některé další mohou být skryty v konkrétních propočtech, především však chybí konkrétní data, která prezentace obchází nejrůznějšími grafy bez podkladových dat.

Teď bych se chtěl vyjádřit k důchodům k 30. dubnu tohoto roku a je tady k dispozici informace o vyřizování agend České správy sociálního zabezpečení. Zachycuje stav k 31. 3. 2023 a současně porovnává tento stav s údaji za předchozí roky 2022 (2002?) až 2018, stav vždy na konci roku.

Za nejzajímavější lze považovat data o vývoji agendy pro starobní důchody. Počet důchodců setrvale klesá. Koncem dubna 2023 dosáhl 2 838 000 osob, koncem 2018 to bylo 2 896 000. K tomu je nutno připočítat asi 100 000 důchodců žijících v zahraničí. Počet vyplacených starobních důchodů na konci roku 2018 byl 2 410 000, z toho předčasných důchodů bylo 630 000, koncem dubna 2023 starobních důchodů bylo 2 359 000 a předčasných 691 000. Z těchto čísel jednoznačně vyplývá, že vláda a MPSV soustavně lžou o růstu počtu důchodů a podobně, nic z toho se v praxi neděje. No a to, že lžou o všem, tak to víme.

Přitom v těchto číslech je zahrnut i růst počtu předčasných důchodů, což fakticky snižuje pokles počtu důchodů. Kdyby počet předčasných důchodů zůstal na úrovni roku 2018, tak by pokles počtu vyplacených důchodů byl ještě vyšší o 60 000.

Předčasné důchody mají jen jeden efekt: snižují budoucí výši vyplaceného důchodu, protože při propočtu se uplatňuje redukce. Také je na růstu počtu předčasných důchodů vidět manipulace ministra Jurečky, když vyzýval k tomu, aby lidé odcházeli do předčasných důchodů. Zda to bylo pro to, dokázat růst počtu vyplacených důchodů, a tedy náležitě podpořit důchodovou reformu v uvozovkách, která žádnou reformou není, a pak si vytvořit půdu pro redukci valorizace, těžko říct. V každém případě to bylo hloupé. Snížení počtu vyplacených důchodů za toto období představuje bezmála 90 000 a to je ve finančním vyjádření, uvažujeme-li kolem 200 000 Kč ročně na průměrný důchod, kolem 18 miliard ročně pokles výplat, bez valorizace za jinak stejných podmínek.

Naprosto zásadní je pak selhání České správy sociálního zabezpečení při řízení a přiznání starobních důchodů. Podle uváděných dat počet přijatých žádostí nijak významně nepřevyšuje v posledních měsících situaci z let 2018 a 2019. V roce 2018 bylo přijato 199 000 žádostí a nevyřízeno zůstalo 30 000. V roce 2019 bylo přijato 213 000 žádostí a nevyřízeno zůstalo 40 000. V roce 2022 bylo přijato 225 000 žádostí a nevyřízeno v lhůtě do 90 dnů od podání žádosti zůstalo 95 000. A ještě horší je vývoj v roce 2023: ke konci dubna počet nevyřízených žádostí narostl na 102 000. To znamená, že Česká správa sociálního zabezpečení je schopna

zpracovat počet žádostí, který odpovídá nově podaným žádostem. Nejsou schopni počet nevyřízených žádostí snižovat. Za rok 2018 a 2019 zůstalo nevyřízené v lhůtě 90 dnů pouze 2,2 %, respektive 1,2 % podaných žádostí. V roce 2020 to bylo 17 %, tedy každá pátá žádost nebyla vyřízena včas.

Jak je možné, že v letech 2018 a 2019 při podobném počtu žádostí se dařilo tyto žádosti včas zpracovat? Jediné vysvětlení je, že to tehdy dělali lidé, kteří věděli, co dělají, a měli k tomu příslušné schopnosti. Dnes oproti situaci v letech 2018 a 2019 zjevně nejsou schopni přijmout potřebná opatření ke zlepšení organizace práce, zvýšení výkonu a tak dále. Samozřejmě by to měl někdo řídit, ne jen se uspokojit, že vyměním ředitele, ale jít do terénu. Je to bezesporu odpovědnost Ministerstva práce a sociálních věcí, které personální vývoj České správy sociálního zabezpečení nezvládá, byli tam dodáni političtí nominanti bez potřebných zkušeností.

Takže bohužel od 1. června, vlastně je to ode Dne dětí, začala vláda Petra Fialy obírat naše důchodce. Každý den měli podle zákona dostat o 33 korun víc, to znamená 1 000 korun měsíčně. Ale vláda samozřejmě zákony upravuje, jak je potřeba. Já jsem strašně zvědav na to, jak rozhodne Ústavní soud, a doufejme, že... A je velká škoda, že pan prezident na to nedal veto, i když sám vlastně potvrdil, že to není konformní s ústavou, a že kdyby hnutí ANO nedalo tu ústavní stížnost, že by to udělal sám. Tak tomu nerozumím. Je to velká škoda.

Závěrem bych chtěl jen zopakovat ty věci, které nepochybně pan premiér za chvíli bude opakovat a které jsou nepravdivé, ano? Takže ještě jednou. Není pravda, že české finance, že nám hrozí bankrot. Není to pravda. 40,4 – 2013 vláda Nečasova. (Ukazuje materiály.) Pan premiér tam seděl s panem Stanjurou. My jsme snížili na 30, covid, navýšili jsme na 42. To znamená, že jsme skončili – a to jsme dali lidem peníze – níž, než nám předala Nečasova vláda, kde pan premiér seděl. Takže to je první věc. Strašení lidí bankrotem, aby vláda jim mohla vzít peníze.

Inflace. Tady už jsem to vysvětlil. Já myslím, že to má logiku. Samozřejmě energie. Totální selhání. A hlavně ten problém je, že teď znovu tady pětikoalice chce vzít peníze důchodcům, bere a mění ten systém výpočtu důchodu, samozřejmě na kterém zase přijdou o peníze. Vzali jim slevu na jízdné, navyšují DPH, samozřejmě všechno se jich týká, a tak dále. Takže bylo by dobré, aby pan premiér zasáhl a přestal tady opakovat ty věci, které jsou nepravdivé. Kdybyste se starali o příjmy, kdybyste nezrušili EET, kdybyste čerpali peníze, kdybyste skutečně šetřili, protože nešetříte, kdybyste investovali, měli byste ještě vyšší HDP. Takže to jsou všechno opatření a naše stínová vláda předložila velice konkrétní plán, jak to řešit.

Mně je líto, že se neposloucháme a že pravděpodobně budete znovu opakovat ty nepravdivé věci, ale bohužel na to jsme si zvykli. Ale nevím, možná změníte názor nebo dospějete k tomu a předáte to řízení vlády někomu, kdo skutečně to bude řídit, bude rozhodovat, bude dávat úkoly. Já chápu, že v pětikoalici je to těžké. Ale přece jste měli své voliče, něco jste slíbili a zkrátka to neplníte a je to evidentní. Já nechápu, proč se neomluvíte, proč neřeknete lidem, proč to nějakým způsobem neřešíte a trvale opakujete ty nepravdy. Já předpokládám, že teď, když vystoupíte, tak já si zase budu psát všechny ty nepravdy, které bohužel stále opakujete dokola. Tak děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců ANO.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A další s přednostním právem je přihlášen předseda vlády Petr Fiala.

Předseda vlády ČR Petr Fiala: Vážený pane předsedající, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, já asi zklamal pana předsedu Andreje Babiše, který říkal, že tady budu opakovat nějaké pravdy (nepravdy?) o tom, jak to vypadá s naším rozpočtem, jak to vypadá s energetickou bezpečností a s dalšími věcmi, které naše vláda řešila, a řeší je úspěšně, a musela je řešit poté, co předcházející vláda v tom neudělala nic. Ale já to dělat nebudu. Já tady nebudu pokračovat v té debatě na Primě, kterou jsme vedli a kde jste asi všechno neřekl, co jste mohl

řící, anebo jste to možná neřekl, protože bych na to reagoval, na ty nepravdy a nesmysly, které tady jste teď vykládal, což tady bych také samozřejmě mohl. Ale my jsme se tu sešli na schůzi, která je o vládním návrhu, kterým se mění zákon o důchodovém pojištění. To je debata, která je pro Českou republiku mimořádně důležitá, a to je věc, které se také budu věnovat.

Zatím jsme tady slyšeli spoustu různých věcí v těch dosavadních vystoupeních, které se týkaly třeba rozpočtu. Ale všiml jsem si, že paní poslankyně Schillerová si plete rozpočet s Národním plánem obnovy, protože to je to, co jsme projednávali na minulých vládě. Slyšel jsem zde znovu některé věci, které by hnutí ANO chtělo udělat, takže jsem pochopil, že ty vaše dosavadní návrhy, které by znamenaly navýšení jakéhokoliv deficitu o 250 miliard korun, doplňujete o ještě asi dalších 200 miliard korun, o které byste dál zadlužili Českou republiku.

Slyšel jsem zde bohužel také opravdu osobní a myslím, že velmi nedůstojné, urážky na pana ministra financí Zbyňka Stanjuru, který se například věnuje tomu, aby si poradil s těmi náklady na dluhovou službu, což tady také zaznělo, které způsobila jeho předchůdkyně mimo jiné tím, že přijala nevýhodné krátkodobé úvěry, i když ji před tím experti varovali. Ano, ti experti, kteří také byli tady x-krát zpochybněni, stejně jako média. Protože každý, kdo má jiný názor a kdo ukazuje, v čem vláda Andreje Babiše selhala a v čem nás dovedla do obrovských problémů, se kterými se naše vláda musí potýkat, tak to jsou všechno lidé zaplacení, neobjektivní, hloupí a tak dále. Nechci opakovat všechno, co tady zaznělo. Možná některé věci je ale dobře, že veřejnost slyšela. Slyšeli jsme například v jedné větě, že naše vláda využívá, nebo pokračuje, jenom pokračuje v těch dopravních stavbách, které vaše vláda připravila, abychom v další větě slyšeli, že je škoda, že nepokračujeme v těch stavbách, které vaše vláda připravila, a proč to neděláme a tak podobně. Myslím, že každý, kdo to poslouchal, tak si na to udělá názor sám.

Já ale, protože nebudu tady vyvracet dvě hodiny nepravd a nesmyslů, které se tu objevily a které tu zazněly, tak ukážu veřejnosti, jaká je hodnota těch informací a těch tvrzení, které tady reprezentanti hnutí ANO vyslovili, teď naposledy pan předseda Andrej Babiš, na jednom jediném příkladu. To je Green Deal a to jsou emisní povolenky. Slyšeli jsme tady toho o tom opravdu hodně a podívejme se na jednoduchá fakta.

A ta fakta jsou takováto: Dosažení klimatické neutrality bylo do právního rámce Evropské unie přeneseno pomocí evropského právního rámce na klima, na kterém byla shoda v evropských institucích, v červnu 2021 – kdo vládl v červnu 2021 v České republice? – a staly se tak právní povinností. Česká republika přijetí obecného přístupu i finálního právního rámce pro klima podpořila. Byla to vláda Andreje Babiše.

Předtím politický závazek dosažení klimatické neutrality v roce 2050 obsažený v Zelené dohodě pro Evropu byl přijat Evropskou radou v prosinci 2019. Ano, ve chvíli, kdy bylo možno využít jednomyslnost, nebyla využita. Kdo byl tehdy členem Evropské rady za Českou republiku? Andrej Babiš. Ale to všechno je známé. Já tady připomenu ještě jednu věc, která se týká přímo těch emisních povolenek.

Ještě se nechci pouštět tady do polemiky, řekl jsem, že to nebudu dělat. Ale přece jenom směřovat rozhodování, kde máte jednomyslnost, s rozhodováními, kde je většina a kde už můžete jenom vyjednat zlepšení nějakých už dopředu daných podmínek, to jenom ukazuje tu neorientaci se v evropské politice, která vedla k tomu, že vláda Andreje Babiše pro české občany nebyla schopna vyjednat vůbec nic. To se ukázalo i na tom komentáři k Euru 7, kde tento návrh naše vláda vlastně řeší, vytvořila si pro to koalici a dokáže tento návrh upravit.

Ale zpátky k těm emisním povolenkám. Když přišel návrh na rozšíření emisních povolenek, tak byla v České republice u moci vláda Andreje Babiše a přijala rámcovou pozici k emisním povolenkám. Bylo to v říjnu 2021. Co se v té rámcové pozici říká? To jsou fakta, která si může každý ověřit. Česká republika považuje revizi směrnice k EU ETS, tedy k emisním povolenkám, za důležitou součást balíčku Fit for 55. Podle názoru České republiky jsou základní principy návrhu, tedy rozšíření emisních povolenek na další oblasti, dobrým

základem pro další diskusi v Radě EU i v Evropském parlamentu... O kousek dál. Česká republika považuje EU ETS, tedy ten nový návrh emisních povolenek, za hlavní nástroj pro snižování emisí a přechod na uhlíkovou neutralitu do roku 2050. Podporuje tedy jeho úpravu, aby spolu s nastavením další legislativy balíčku Evropské unie dosáhla čistého snížení emisí o 55 % do roku 2030 oproti roku 1990.

Toto je stanovisko vlády Andreje Babiše, s kterým vystupovala v České republice a s kterým hlavně jednala v Evropské unii. To jsou fakta, která si lze ověřit a může si ověřit každý. Takže tady jste jenom, pane předsedo Babiši, předvedl to, co jste dělal celá léta. Horoval jste tady doma proti Evropské unii a stavěl jste se jako bojovník, ale v Evropské unii jste, ať už z neznalosti, z dezorientace, nebo prostě z jiných důvodů, všechno odsouhlasil a pro české občany jste nevyjednal vůbec nic.

Naše vláda tímto způsobem nepostupuje. My jsme dokázali řadu těch věcí, které jste vy špatně připravili, revidovat. Podařilo se nám vyjednat rekordní množství peněz navíc, protože jsme se nesmířili s touto vaší pozitivní pozicí k emisním povolenkám. Prosadili jsme v rámci Modernizačního fondu navýšení alokace pro Českou republiku o 400 miliard korun. Naším vyjednávačem se také podařilo prosadit, že teplárny v České republice získají 30 % volně alokovaných povolenek, a také se nám podařilo dosáhnout takových podmínek, které zabrání dramatickému nárůstu ceny emisní povolenky prostřednictvím posílení mechanismu tržní stability. Čili jsme napravili ten jednoznačně pozitivní přístup k emisním povolenkám, který schválila v říjnu roku 2021 vaše vláda. To je jenom příklad, na kterém chci ukázat, že řada těch věcí, které tady zazněly, nejsou pravdivé.

Překvapují mě třeba tyto otázky: Proč to ministr Stanjura dal do eKLEPU, proč tam dal ten návrh rozpočtu? No to je opravdu zvláštní od někoho, kdo byl ministrem financí a předsedou vlády, že nezná legislativu, která ukládá ministru financí právě v této době první čísla o rozpočtu na příští rok předložit, a tedy do eKLEPU vložit.

Ale já jsem říkal, že nechci tady dvě hodiny polemizovat s tím souborem různých názorů, stanovisek, nepravd, iluzí a že se chci věnovat návrhu, který budeme dnes projednávat a který přináší první část opatření, na kterých stojí naše důchodová reforma. Proto se budu věnovat právě důchodům a důchodové reformě.

První změna se týká zejména pravidel pro využívání předčasných důchodů. Nebudu to rozebírat detailně, s podrobnějším výkladem vystoupí pan ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka. Já bych chtěl spíš využít tento prostor, abych trošku obecněji stručně představil, o co v této debatě jde, proč je to důležité a proč je důležité, abychom tomuto všichni věnovali náležitou pozornost. Ty debaty o rozpočtu a o tom, co je to populismus, a to, co tady všechno zaznívalo, to můžeme vést někdy jindy. Ale dnes jsme tu proto, abychom se věnovali té diskusi o důchodové reformě a o problematice důchodů.

První věc, která tu musí zaznít a kterou si musíme všichni uvědomit, je to, že důchody dnes představují zdaleka největší výdaj státního rozpočtu. A pokud bychom se nepustili do reformy penzí, výdaje na důchody by brzy tvořily většinu celého rozpočtu a vládě, každé budoucí vládě, ať bude jakákoliv, by nezbylo dost peněz na další věci, na investice, na vzdělání nebo třeba na obranu. A to je taky důležité – dokonce ani na nezbytná sociální opatření, jako jsou třeba rodičovské příspěvky nebo přídavky na děti. A toto je neudržitelný vývoj, se kterým je potřeba něco udělat.

Za druhé, naší vládě záleží na tom, aby se Česko opět dostalo do formy, aby hospodařilo udržitelně. Nejenom dnes, ale taky v příštích letech a také i za desítky let. Jsme po mnoha letech první vláda v České republice, která řeší dlouhodobé problémy a systémovou zátěž České republiky. Ano, není to jednoduché, není to populární, proto to také populisté nedělají, ale my to děláme a jsme první vláda, která se dlouhodobými problémy – po dlouhé době – dlouhodobými problémy a systémovou zátěží České republiky zabývá. A máme také výsledky. Stačí se podívat, jak se nám navzdory všem neočekávaným výdajům s energetickou krizí daří

proti předcházející vládě snižovat deficity státního rozpočtu. A přitom to děláme odpovědně, děláme to sociálně citlivě, děláme to cestou vyvážených opatření, nikoho nespravedlivě neomezujeme, a ještě dáváme rekordní prostředky, rekordní peníze do infrastruktury dopravní a další. A to je také důležité, protože to je předpoklad pro další rozvoj a prosperitu České republiky.

Pokud jde o důchody, tak chci také připomenout, že za naší vlády rostly důchody nejvíce v historii. To je také realita. Průměrný důchod letos přesáhne hranici 20 000 korun. Poměr průměrného důchodu k průměrné mzdě se během letošního roku zvyšuje až na rekordních 50 %, k čisté mzdě 60 %, to tu dlouho nebylo, a toto, přímo toto jsou nejvyšší čísla v historii České republiky. Důchodci, senioři, a to je dobře, se stávají jedinou společenskou skupinou, která má plně kompenzován růst inflace. Tento benefit žádná jiná společenská skupina nemá. To musíme mít také na paměti, když se bavíme o námi navrhovaných úpravách valorizačního mechanismu a dalších souvisejících úpravách.

Součástí konsolidace veřejných financí a těch systémových reforem, ke kterým jsme se zavázali v programovém prohlášení, které bereme vážně a které plníme, je také komplexní důchodová reforma. A proto jsme ji připravili. Slíbili jsme voličům, že dáme na stůl skutečnou reformu penzí, po níž odpovědní lidé volali už řadu let, a uděláme takovou reformu, aby i mladí lidé měli nějakou jistotu, že až půjdou do penze, tak budou mít možnost získat důstojné prostředky na svůj život v seniorském věku.

Já bych tady připomněl jeden z mnoha nesplněných slibů bývalého premiéra a současného lídra opozice Andreje Babiše z roku 2017. Hlavně chceme vyřešit důchody – cituji – hlavně chceme vyřešit důchody. Dvacet pět let mluvíme o důchodové reformě, takže to bychom určitě chtěli zkusit. 2017. A v programovém prohlášení vlády Andreje Babiše z června 2019 preambule, jaké jsou hlavní strategické směry: Za prvé. Chceme důchodovou reformu. Chceme konkrétní kroky bez zdlouhavých a neplodných diskusí. Konec citátu. Výsledek? Žádná důchodová reforma. Ani náhodou.

Já nepopírám, že to je náročný úkol a je to taky nevědecký úkol, to vidíme. Ale zároveň je to nutný úkol. A i v tomto případě jsme první vláda, která o reformě nejenom mluví, ale která konkrétně koná. Předchozí vlády na nic podobného kromě slov a slibů neměly odvahu a problém se v čase samozřejmě zvětšoval. Kdybychom ho řešili před pěti lety, kdybych ho řešili před sedmi lety, tak to řešení je mnohem jednodušší, než když k tomu přistupujeme my teď. A toto věčné odkládání, ty věčné výmluvy, že to nejde, a tam to ta způsobila a ta druhá paní a tamhle se to nepovedlo a ti, kteří měli přijít, nepřišli... To věčné odkládání nás bohužel všechny poškodilo. Demografický vývoj České republiky jde proti nám. Kdyby se reforma spustila dřív, tak jak po tom volali experti – kterými tady někteří pohrdají – tak jak jsme to všichni věděli, kdo se díváme na populační vývoj, tak ta opatření mohla být mírnější.

Reforma, jejíž základy chceme dnes položit, je samozřejmě v řadě směrů kompromisním návrhem, to my nijak netajíme. Setkává se s kritikou z obou stran. Jedni říkají, že by mohla být ještě radikálnější, druzí říkají, že je příliš tvrdá. Myslím, že i z toho je vidět, že to je do značné míry vyvážený kompromis a že ten náš přístup k tomu je odpovědný.

Fakt, že Česko potřebuje reformu penzijního systému, ten fakt je zcela zřejmý, a proto mi dovolu, abych tedy velmi stručně představil argumenty, proč je to právě naše reforma, která je v té dnešní situaci tou správnou odpovědí na problémy, které máme.

Při přípravě celkové penzijní reformy jsme sledovali tři hlavní cíle.

Za prvé: První, a tady skutečně ten první cíl je i základní cíl, první cíl je, aby si stát vůbec zachoval schopnost důchody udržitelně financovat. Pokud by tomu tak nebylo, dříve nebo později bychom zbankrotovali. A to není žádná politická hrozba, to je realita, na kterou upozorňují všichni, kteří se důchody, důchodovým systémem, ale i financemi v budoucnosti, nebo možnými financemi, financováním systému v České republice v budoucnosti zabývají.

Proto je taky nutné, abychom naplnili tento první cíl, tedy aby si stát vůbec zachoval schopnost důchody udržitelně financovat, abychom věk odchodu do důchodu postupně posouvali v souladu s tím, jak se prodlužuje očekávaná délka života. Počítáme s tím, že stát bude každému účastníkovi sociálního pojištění vyplácet důchody průměrně 21,5 roku. To je číslo, které by mělo zůstat stejné pro všechny generace občanů České republiky. Nově přiznané důchody od roku 2026 se také budou postupně valorizovat pomaleji, než tomu bylo dosud. Ale prosím, jde o snížení valorizace zhruba v řádu 150 až 200 korun.

Druhým cílem bylo posílení sociálního systému, čili zvýšení solidarity ve společnosti a výrazně robustnější ochrana těch nejohroženějších. Proto zvyšujeme minimální garantovaný důchod ze 4 800 na 8 000 korun. Proto také chceme zavést nová opatření, jako je sdílení důchodových nároků manželů, tedy rovnější rozdělení důchodů v případě, kdy manželé měli výrazně rozdílné příjmy. Dále při výpočtu důchodů chceme zohledňovat hlediska, která dnes nehrají roli, a mnoho lidí je tak do značné míry nespravedlivě znevýhodněno. Jde třeba o výchovu dětí, faktor náročnosti profese a další věci, o kterých se v té důchodové reformě hovoří.

Třetím cílem bylo zvýšit spravedlnost, férovost důchodového systému. To znamená, zajistit, aby do systému dostatečně přispívali všichni, kteří jej využívají. Někdy se hovoří o černých pasažérech sociálního pojištění, kteří odvádějí minimální odvody. Já nechci používat žádné názvy a nálepky, ale prostě musíme vidět, že i ti, co počítají s velmi malým důchodem, tak někdy platí příspěvky, které nestačí ani na ten velmi malý důchod. A společnost potom před nimi nemůže zavřít dveře, nemůže jim říct – tak vy jste si nenaspořili, vy jste neodváděli do sociálního systému, tak máte smůlu. Protože všichni, kdo se ve stáří dostanou do tíživé situace, tak se stávají klienty sociálního systému. A to posílení spravedlnosti, to posílení férovosti zajišťuje postupné zvýšení plateb například živnostníků, kteří neodvádějí tu minimální částku, či omezení kumulace dohod o provedení práce.

A ze stejného důvodu, o kterém jsem tady mluvil u těch obecných principů důchodové reformy, ze stejného důvodu představujeme také změny pravidel pro předčasné důchody. A to je právě problematika, kterou upravuje dnes projednávaný vládní návrh. Podle našeho návrhu musí člověk odpracovat minimálně 40 let a o předčasný důchod smí požádat teprve tři roky před stanoveným datem. Právě ten problém předčasných důchodů je potřeba řešit mezi prvními. Stávající systém po celé roky obsahoval nebezpečně slabé místo, které se projevilo teď v době vysoké inflace, a my ho musíme odstranit. Pro lidi bylo výhodnější jít do předčasného důchodu za určitých okolností než čekat na ten standardní termín. A to není správné, to není férové. To není prostě dobrý systém, a proto ho musíme rychle změnit. Počet těchto předčasných důchodů za minulý rok vzrostl o více než 80 000, to znamená, že pracovní trh předčasně opustila podstatná část lidí, zhruba jeden ročník podle aktuálních propočtů, což výrazně snižuje naši produktivitu. Komplikace to samozřejmě přináší další. Komplikace zaznamenala Česká správa sociálního zabezpečení, která nemohla být připravená na tak obrovský nápor žadatelů. A to vedlo i k tomu – za což jsem se i omluvil a co je opravdu z hlediska státu problematické – že se vyměřování důchodů zpomalilo. Ta situace se zlepšuje, během několika týdnů to přestane, ale i to je důsledek špatně nastaveného systému. Změnou pravidel pro předčasné důchody tedy také napravujeme problém, který tu aktuálně existuje, problém, který tu dlouhodobě byl a který se tak dramaticky projevil v době vysoké inflace.

Zároveň tato úprava je nutná podmínka pro to, abychom mohli potom představit zbytek zamýšlených opatření a naplnit cíle důchodové reformy, o kterých jsem tady hovořil. Jsem přesvědčen, že všechny cíle naší důchodové reformy, které jsem tady vyjmenovával, tedy ve zkratce a v heslech udržitelnost, solidarita a férovost, všechny tyto cíle dávají smysl. Proto věřím, že vláda svůj úkol naplňuje jak zodpovědně, tak také maximálně citlivě ke všem aspektům, které s sebou důchodová reforma nese. To chci doložit také na několika příkladech:

Za prvé se nám podařilo spojit požadavky, které jsou do jisté míry protichůdné. Na jedné straně požadavek na ozdravení veřejných financí, které jsme nepřevzali v dobrém stavu,

převzali jsme je v katastrofálním stavu, a na druhé straně požadavek na to, abychom vyřešili nespravedlnost a logické mezery stávajícího systému.

Za druhé, reforma garantuje maximum benefitů všem skupinám. Zaměstnancům garantuje slušnou výši důchodu, která bude znamenat menší zátěž pro státní rozpočet, a živnostníkům výměnou za vyšší povinné odvody u těch, kteří odváděli úplně minimální, nabízí alespoň minimální jistotu ve stáří a to, že se nestanou klienty sociálního systému.

Za třetí, reforma zajistí spravedlivý odchod do důchodu všem generacím. Věk, který se průběžně mění a je přímo závislý na statistických datech o české populaci. A zde reagujeme na fakt, který tu je a který není jednoduché řešit, a to je, že česká populace stárne, nesporně se prodlužuje délka lidského života. To jsou všechno pozitivní věci, ale na to musíme reagovat. A není jiná cesta, abychom zajistili udržitelnost i spravedlnost celého systému, než že se bude odchodu do důchodu průběžně zvyšovat právě v závislosti na těch datech, která jsem tady zmínil.

A konečně za čtvrté, změna systému penzí je podstatnou součástí našich širších reforem, které po letech neodpovědného vládnutí, vládnutí, které nemyslelo na budoucnost, vrátí Česko mezi země, které odpovědně investují do svých strategických priorit. To znamená, že dáme větší jistotu nejenom občanům, aby se připravili na penzi, ale i státu z hlediska udržitelného financování; že budeme schopni investovat do své budoucnosti, ať už je to kvalitní dopravní infrastruktura, ať už je to vzdělání; že budeme reagovat na klíčové trendy současnosti, budeme investovat do důležitých energetických zdrojů, do podpory investic, které pomohou transformovat náš průmysl a udrží nás ve světové konkurenci.

Dámy a pánové, dnešní návrh je prvním krokem k tomu, abychom mohli představit celou vyváženou důchodovou reformu, a tato důchodová reforma je podstatným dílem našeho rozsáhlého plánu na modernizaci České republiky. Český stát strávil příliš mnoho času odkládáním starých problémů. Je čas na to, abychom tyto problémy konečně vyřešili a mohli se soustředit na budoucnost, protože času, ve kterém to můžeme stihnout a kdy máme šanci ty věci ještě napravit, neustále ubývá. Obracím se proto na všechny poslankyně a poslance této Poslanecké sněmovny, kterým záleží na tom, aby Česká republika v následujících dekádách hospodářila zodpovědně a udržitelně, aby tento návrh podpořili. Děkuji vám. (Výrazný potlesk koaličních poslanců.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A další s přednostním právem je přihlášený pan vicepremiér Marian Jurečka.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Dobrý poedečer, vážený pane místopředsedo, kolegyně, kolegové. Já jsem rád, že alespoň v této fázi, kdy ještě nejednáme přímo o konkrétním návrhu, protože jsme stále ještě ve fázi teprve přednostních práv předtím, než se přímo mimořádná schůze k prvnímu čtení přímo jako k takovému dostane, dovolte mi, abych stručně vystoupil poté, co tady skoro šest hodin mluvili představitelé opozice, kdy tady bývalý premiér, předseda hnutí Andrej Babiš, který ještě před několika lety ve verzi Andrej Babiš 2013 říkal, že ve Sněmovně rozhodně nechce blábolit a že je to politik, který mluví stručně a věcně, tady dokáže překonávat dneska ve svých projevech i Tomia Okamuru více jak tříhodinovým projevem. Tomio Okamura byl na své poměry dneska velmi stručný, mluvil jenom hodinu. Tak jsme mohli slyšet tady nesourodé věci, které zaznívaly, a především nepravdivé. A já k některým těm nepravdivým se chci vyjádřit, než budu hovořit o podstatě toho materiálu, který chceme projednávat, a o věcech, které přináší důchodová reforma naší vlády.

Tady zaznívaly výroky na adresu mé osoby či pana ministra financí. Já se vůči nim chci ohradit. A prosím, aby předseda hnutí ANO nepoužíval nepravdivé a lživé výroky. Já si nepamatuju – a pokud to pan předseda Andrej Babiš tady říkal, tak ať to doloží – že by ministr

financí někdy řekl o českých důchodcích, že jsou nějakou hospodářskou škodou. Dneska to tady Andrej Babiš řekl několikrát. Buď ať to doloží, nebo ať se omluví za takovou lež.

Mluvil o mně, že já jsem v loňském roce vyzýval a říkal, ať si jdou lidé požádat o předčasný důchod, že je to výhodné. Ať to doloží, nebo ať se omluví, já jsem nikdy nic takového neřekl. Já jsem na dotazy novinářů, kteří znají problematiku důchodového systému a kteří si už na konci srpna loňského roku spočítali, že v okamžiku, kdy v daném roce je jedna či dvě mimořádné valorizace, tak nastane specifická, anomální situace, že je výhodnější si o předčasný důchod požádat nebo od něj odejít, anebo požádat a nechat si odloženou výplatu. A na to jsem řekl ano, je tato situace a v roce 2022 nastala. Ale nikdy jsem nikoho nevyzýval.

Já bych byl rád, aby tady nebyly používány výroky, které nejsou pravdivé. Můžeme si tady vyčítat ledacos. Ale jestliže se tady začne veřejně lhát, a opakovaně lhát, a padají tady slova o tom, že tato vládní koalice bere důchodcům, že si jich neváží a podobně, tak to jsou opravdu věci, které jsou těžce za hranou. My jsme za rok a půl naší vlády dle platné legislativy zvyšovali důchody, kdy došlo už ke třem mimořádným valorizacím a ke dvěma řádným. Důchody v České republice za rok a půl vzrostly o 30 %. Průměrná výše důchodů v České republice je po červnové mimořádné valorizaci na hodnotě 20 200 korun. Takže prosím pěkně, říkat tady, že vláda Andreje Babiše přidávala a za vlády této současné se důchodcům nepřidalo, je opět lež, nepravda a je to těžce zavádějící. Myslím si, že (není) nikdo z nás politiků, z nás dětí a vnoučat současných důchodců, (kdo) by současným důchodcům nepřál. Každý si přejeme, abychom je dokázali podporovat, abychom je dokázali chránit, abychom je dokázali podpořit v situaci, kdy kolem vzrostla inflace z objektivních globálních příčin. Ale zároveň každý zodpovědný nejenom politik, ale i rodič, táta od dětí, máma od dětí také má na paměti to, že je důležité nejenom myslet na současnost, ale také myslet na budoucnost. A opatření, která jako vláda děláme v rámci celé důchodové reformy, opatření, která představujeme v rámci tohoto konkrétního legislativního návrhu, jsou opatření, která v rámci celé důchodové reformy znamenají, že chceme zajistit dobré životní podmínky nejen pro současné důchodce, ale i pro jejich děti a pro jejich vnoučata, aby i dnešní generace padesátníků, čtyřicátníků, třicátníků a těch, kteří budou přicházet za námi, měla garanci, že v průběžném systému díky těmto úpravám, díky těmto změnám i oni budou mít šanci žít důstojně ve svém stáří.

Děláme úpravy, které jsou pozitivní, které jsou prorodinné, které jsou prosociální. A také oceňuji, že někteří kolegové a kolegyně z opozice opakovaně třeba v posledních týdnech je dokázali také kvitovat jako dobré a pozitivní. Například rodinný vyměřovací základ, který oceňuje zásluhu výchovy, investice do vzdělání, kterou investují rodiče do svých dětí, tím, že tato doba už nebude dobou almužny a potrestání těchto rodičů jednou v důchodu, ale bude oceněna hodnotou průměrné mzdy v tom roce, že to je opatření jednoznačně dobré a pozitivní. Že v rámci rodinného vyměřovacího základu je jednoznačně dobré a pozitivní také to, že lidé, kteří pečují o své rodiče, prarodiče, manželky, manžele, o někoho blízkého, kdo je v nějakém vyšším stupni závislosti, že toho člověka nedali do žádné péče nějakého pobytového zařízení, ale že o něj pečují doma, že i to bude oceněno v budoucím důchodu také vyšší průměrné mzdy v daném roce. To je obrovský posun. Dosavadní důchodový systém tyto lidi spíše trestal. To, že je tady jednoznačně pozitivní krok jako společný vyměřovací základ manželů, který bude umožňovat dobrovolné sdílení výše průměrných příjmů v daném roce, a z toho se budou vypočítávat jednou důchody, je krok, který zase bude přinášet stabilitu především pro ženy, tak aby jejich důchody v případě jakéhokoliv životního zvratu, v případě ovdovění měly důstojnou výši.

Je tam další důležité opatření, které pamatuje na vdovy a vdovce, které dává větší pravděpodobnost lidem, kteří někdy už i v pozdějším věku ztratí manžela a manželku a také při současných podmínkách nenávratně jednou provždy nárok na vdovský a vdovecký důchod, takže i pro ně bude ten systém o něco solidárnější. Je tam opatření, které zavádí vyšší hodnotu minimálního garantovaného důchodu, to znamená, že lidé budou vědět, že pokud odpracují alespoň 35 let v době pojištění, tak jejich garantovaná minimální část bude 20 % průměrného

výdělku. To jsou jednoznačně pozitivní opatření. Nebo také opatření, které bude umožňovat dřívější odchody u lidí, kteří vykonávají náročné profese. Myslím, že to jsou opatření, u kterých jsme se v diskusích na pracovní úrovni v zásadě shodli, že je podporují v principech i představitelé opozice. A jsou to opatření, která přinesly i dřívější důchodové komise, které tady byly, nejenom komise Danuše Nerudové za minulé vlády, ale i ty dřívější.

Ale kdybychom zůstali jenom u těchto opatření, tak by to znamenalo jen další výdaje ze systému, z důchodového systému, který už v letošním roce bude mít deficit větší než 80 miliard korun. O 80 miliard korun v letošním roce více vyplatíme na důchody, než se vybere. A kdybychom to nechali tak, tak v roce 2050 v tomto systému bude každý rok chybět více jak 350 miliard korun. Každý rok. A tu částku bychom museli buďto v budoucnu zajistit tím, že se vybere více peněz z daní, nebo by jiná ministerstva musela dramaticky ušetřit, nebo bychom museli výrazně snížit důchody. A jak některé odborné autority spočítaly, pak by budoucí průměrný důchod v dnešních cenách byl 12 000 korun. A pokud je tady politik, který je zodpovědný, tak ví, že toto nemůže dopustit.

Jsmo v situaci, kdy se tady 25 let téma důchodové reformy odkládalo. Já si pamatuji i Andreje Babiše, jak tady stál v roce 2014 na tomto místě a říkal: já tu důchodovou reformu mám, za pár měsíců ji představím a budeme ji realizovat. Mnoho vlád mělo ve svém programovém prohlášení vlády napsáno: důchodovou reformu uděláme, musíme ji udělat, je hazard ji odkládat. Většinová veřejnost v České republice je přesvědčena i podle mnoha průzkumů, že důchodovou reformu není možné odkládat a že je potřeba ji udělat. Pamatuji si ještě Andreje Babiše, který říkal: když budeme čtyři roky vládnout, tak ať už jako menšinová, nebo jednobarevná vláda se o důchodovou reformu pokusíme a uděláme ji. A dneska slyšíme vlastně spousty kritiky, často nepravdivé kritiky, ale nevidíme nic z toho, že za poslední roky, kdy Andrej Babiš byl premiérem nebo ministrem financí, že by takovýto návrh představil, nebo že by se o něj alespoň pokusil.

A my v rámci důchodové reformy děláme kroky, které vedou právě i ke stabilizaci, k tomu, aby budoucí důchody měly důstojnou úroveň a hodnotu. Proto děláme i některá opatření, která nejsou na první pohled možná pro někoho populární. Ale pokud má člověk rád své děti a svá vnoučata, tak si myslím, že rozumný člověk, člověk, který si v životě mnoho odřekl proto, aby se jeho děti a vnoučata mohly mít přiměřeně dobře, tak si myslím, že pochopí, že některá opatření je nutno udělat. A my tady máme před sebou dnes v návrhu, který chceme během příštích hodin projednat v prvním čtení, návrh, který míří do dvou oblastí – do oblasti úpravy valorizace, kdy bude platit, a to chci podtrhnout a zdůraznit, bude platit, že vždy k 1. lednu každého roku bude řádná valorizace plně o inflaci a o jednu třetinu růstu reálných mezd. Tedy parametry, které tady byly dlouhé roky do roku 2018 a které přinášely stabilitu a adekvátní růst pro zajištění dobré životní úrovně našich důchodců. To bude platit vždy. Na tom se nic nemění.

Pak upravujeme parametr, který se týká podmínek mimořádné valorizace. A proč ho upravujeme? Upravujeme ho proto, že ten současný mechanismus způsoboval, že nadprůměrné a vysoké důchody po mimořádné valorizaci rostly, a rostly už trvale více než ty podprůměrné a nízké důchody. Ty nůžky se mezi těmito skupinami starobních důchodců neférově rozevíraly. A my tímto nastavujeme ten mechanismus tak, aby pokud se někdy v budoucnu stane, že meziměsíční inflace v tom daném roce překročí 5 %, tak pak bude fungovat princip mimořádného příspěvku k důchodu, o který nebude muset nikdo žádat. Ten po zbývajícím měsíci daného roku pomůže díky tomuto vyššímu příspěvku zvládnout ten nárůst inflace starobním důchodcům a pak ke každému 1. lednu každého kalendářního roku dojde k té řádné valorizaci, která bude adekvátně valorizovat jak tu základní složku, tak tu zásluhovou. A je to férové, je to sociální, zohledňuje to ten vývoj inflace.

Pak také reagujeme na to, že upravujeme podmínky pro odchod do předčasného důchodu. A já jsem přesvědčen, že předčasný důchod nemá být využíván jako institut proto, že je to výhodnější v nějaký okamžik, nebo proto, že to je výhodné odejít z pracovního trhu, a využívá

to dneska 30 % lidí, kteří odcházejí do důchodu. Ale starobní důchod a ten předčasný, předčasný odchod do starobního důchodu má být využíván v situaci, kdy člověk z objektivních důvodů už prostě v tom svém produktivním životě nemůže dále pokračovat a odchází do důchodu. Ale nemá to být o tom, že to je momentálně výhodné, že se stane nějaký rok, kdy to je mimořádně výhodné. Proto upravujeme ty čtyři základní parametry, a to je to, že se ta doba, kdy se může odejít do starobního důchodu, upravuje na tři roky před nárokem na starobní důchod, že se za každých 90 dnů ten důchod bude snižovat koeficientem 1,5 % a že chceme mít požadavek na to, aby tento institut využívali lidé, kteří pracovali a měli pojistnou dobu 40 let. Připomínám, dneska průměrná doba, kdy odchází lidé v České republice do starobního důchodu, je 44,5 roku. Takže to není opatření, které by dneska lidé běžně nesplňovali. A poslední. Po tu dobu, kdy člověk pobírá předčasný důchod, tak se ta zásluhová část nebude valorizovat, bude se valorizovat pouze ta základní a bude se potom valorizovat v okamžiku, kdy ten člověk už přejde z toho institutu předčasného důchodu do toho řádného.

Myslím si, že když se nad tím člověk zamyslí, tak ta opatření dávají logiku, dávají prostor pro to, aby ti lidé odcházeli opravdu v situaci, kdy to vyžaduje například jejich opotřebením, jejich fyzická zátěž, a v kombinaci s tím, že počítáme, že od roku 2025 s celým tím balíčkem důchodové reformy budeme mít potom ten institut náročných profesí, tak si myslím, že to jsou opatření, která dávají logiku.

Já si dovolím ještě jenom připomenout to, co je také důležité, proč to děláme a proč to třeba není jednoduché a proč to někdy třeba lidé vnímají jako něco, co mají pocit, že by třeba se dělat nemuselo a mohlo se to třeba ještě odložit. Chci tady ukázat, jaký je dneska podíl výdajů ze státního rozpočtu na důchody. (Ukazuje graf.) Dneska vydáváme na důchody z rozpočtu 33,9 %. A jak jsem tady zmiňoval před chvílí, v letošním roce ten deficit, rozdíl mezi tím, kolik vybereme na pojistném a kolik vyplatíme, tak bude přes 80 miliard korun. Musíme těmi opatřeními dělat kroky k tomu, abychom nesměřovali k tomu obrovskému deficitu, který by znamenal kolem roku 2050 až minus 350 miliard korun. Jsme také v situaci, kdy naše populace stárne, za posledních 30 let se nám narodilo o 900 000 dětí méně, daleko později přichází mladší a mladší generace na pracovní trh a kombinace těchto faktorů bude znamenat, že dnes máme situaci, kdy kolem roku 2030 bude 1,5 pracujícího člověka v produktivním věku na jednoho důchodce a v roce 2050 ten poměr bude jeden pracující na jednoho důchodce.

To jsou fakta. To není strašení. To je konstatování situace. A politici mají říkat pravdu. Mají říkat, toto je skutečnost, toto je už velmi přesná prognóza, a proto máme dělat ta opatření, která třeba na první pohled nejsou populární, ale ona jsou vlastně populární pro ty budoucí generace, aby ony měly šanci na to, že v důchodu i oni jednou budou mít podobné zabezpečení jako jejich rodiče nebo prarodiče.

Ano, já souhlasím, a to v té důchodové reformě je a je to i v dalších opatřeních, která děláme, je stále velmi důležité podporovat rodiče, podporovat rodiny, podporovat odvahu, statečnost, úsilí rodičů mít děti, vychovávat je a investovat do jejich vzdělání. To stát musí dělat, obzvláště stát, který vymírá, a Česká republika stejně jako celá Evropská unie vymírá. Nemáme porodnost, která by měla hodnotu dvě a více dětí na jednu ženu. Takže o toto úsilí se máme stále snažit, nesmíme na něj rezignovat a naše vláda na něj také nerezignuje. Ale to, že nám chybí za těch skoro 30 let 900 000 dětí, už je fakt, který se stal, ten už nedokážeme zpětně změnit. Můžeme se snažit změnit ty budoucí roky, ale už nedokážeme změnit ten zásadní negativní výkyv, který nastane.

Pak jsem také chtěl ještě ukázat drobné srovnání, jaká je ta výše důchodů, když tady zaznívalo, že tato vláda nemyslí na důchodce. Tak se podívejme na ta nejposlednější data, která jsou aktuální. (Ukazuje.) Já jsem si tady dovolil drobné srovnání mezi Českou republikou aktuálně a posledními hodnotami, které jsou známé z veřejných zdrojů na Slovensku, což je červen 2023 v případě nás a duben 2023 v případě Slovenska. Doporučuju se podívat na to, jaká je výše průměrných důchodů v těchto dvou zemích. A myslím si, že když se podíváme i na ten poměr, náhradový poměr mezi průměrnou výší důchodů a průměrnou mzdou, tak jsme se

dostali prakticky na hodnotu 50 %, což je jeden z nejvyšších náhradových poměrů, vlastně nejvyšší za posledních 30 let. Ano, je to dáno také tím, že se zastavil růst reálných mezd. To je potřeba si přiznat, to je jednoznačné a jasné, ale vůči seniorům tato společnost z generování odvodů se zachovala v této situaci velmi solidárně. A my zapomínáme na jeden fakt. Nikdo z našich rodičů a prarodičů si ve svých odvodech neodkládal na svůj důchod. Je to průběžný systém. To znamená, to, co odvedli, se další měsíc vyplácelo na důchody jejich rodičů a prarodičů. A dnešní produktivní generace ve svých odvodech vytváří hodnotu toho, co je vypláceno další měsíc současným starobním důchodcům. A opravdu tady musí být vyvážená mezigenerační solidarita a musíme sledovat obě dvě ty misky vah.

A dovolím si poslední věc, do závěru ještě říct jednu podstatnou věc, co bylo důležité a co více jak 1,4 milionu žen, především žen, v důchodu pomohlo velmi výrazně, a to bylo od 1. ledna zavedení výchovného. I v rozpočtově složité situaci vláda toto opatření od 1. ledna realizovala. Ano, říkám na rovinu, já jsem tento návrh tady v minulém období jako opoziční poslanec předkládal několikrát a pamatuji si, jak mě tehdejší vládní koalice ANO a ČSSD s tímto opatřením několikrát odmítla podpořit.

Podářilo se to až na jednom z posledních hlasování tehdejší končící Sněmovny. A jsem za to rád, že se to podařilo, protože tím sice neřešíme příčinu, tu řešíme rodinným vyměřovacím základem, ale řešíme ten důsledek. Důsledek, kdy systém trestal naše maminky, babičky, které vychovaly nás, současnou produktivní generaci. A to je další krok, kdy mně velmi vadí, když tady zaznívá z úst některých opozičních představitelů, že my tady máme nějakou obsesi, posedlost, a že tady máme ambici řešit problémy deficitu rozpočtu tím, že něco snižujeme důchodcům. Není to pravda. Za rok a půl 30% nárůst výše důchodů, zavedení výchovného, které pomáhá především ženám, které mají objektivně výrazně nižší důchody než muži, a překročení vlastně té rekordní hranice více jak 20 000 korun průměrného důchodu.

Byl bych moc rád, aby ty příští hodiny, možná dny, uvidíme, opravdu byly vedeny konstruktivní debatou, a když sem někdo přichází a kritizuje, aby tady nemluvil od Šumavy k Tatrám, aby tady neříkal věci, které jsou zjevně nepravdivé, ale aby se pokud možno soustředil na podstatu toho, o čem se bavíme, a to je novela zákona o důchodovém pojištění, případně věci, které souvisejí s důchodovou reformou. A když někdo přichází a říká, je to špatně, tak bych očekával, že předloží a řekne: mám tady komplexní návrh, který řeší i tu otázku nejenom výdajů, ale především otázku příjmů. Tedy i věci, které nejsou populární, ale které se prostě musí odpracovat, pokud opravdu jako politik, který si stoupne k tomuto místu, to myslí vážně a myslí to vážně i vůči budoucím generacím, které přijdou za dvacet, třicet, čtyřicet, padesát let. A jestli neumí ten člověk dát relevantní lepší protinávrh, tak ta diskuse je hodně složitá a někdy bezpředmětná.

Dámy a pánové, děkuji za pozornost. (Potlesk zprava.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Další s přednostním právem je pan předseda Radim Fiala. Máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Vážené dámy a pánové, kolegyně, kolegové, vážení páni a dámy ministři a ministryně, než se dotknu důchodů, než budu mluvit o důchodech, jak tady o tom celý den diskutujeme, tak mi dovolu, abych začal tou neobvyklou ekonomickou situací České republiky, kterou nám před několika dny statistici řekli, to znamená, že už téměř máme deficit státního rozpočtu, jak jsme ho plánovali na celý rok. Ta situace není dobrá. Já si myslím, že hlavně ekonomická situace a z ní inflace je právě příčinou toho, proč se vláda snaží snížit valorizaci důchodů pro naše seniory.

Takže pane ministře, je to inflace, nejsou to ti senioři, kteří jsou tím důvodem. A já si myslím, že kdyby vláda zavčas a rychleji a účinněji bojovala s inflací, možná nemusela přijít s valorizací důchodů v takové míře.

Státní rozpočet na letošní rok skončil ke konci května v minusu ve výši 271 miliard korun, přičemž na celý letošní rok si koalice ODS, KDU-ČSL, TOP 09, Pirátů a STAN prosadila schodkový rozpočet ve výši minus 295 miliard korun. Takže za pět měsíců je 92 % deficitu vyčerpáno a jedná se o nejhorší deficit státního rozpočtu v novodobé historii České republiky vůbec. Je tedy jasné, že rozpočet na letošní rok je zcela nereálný, na což SPD upozorňovala již od samého začátku jeho projednávání ve Sněmovně.

Ministr financí Zbyněk Stanjura z ODS na teatrální tiskové konferenci představil takzvaný konsolidační balíček ve výši 94 miliard korun, ale po týdnu přichází s dalším konsolidačním balíčkem na úspory státu ve výši dalších 20 miliard korun. Navrhuje se v něm například snížení platových tarifů státních zaměstnanců o 5 % nebo odložení plánované valorizace plateb za státní pojištěnce, což již způsobilo stávkovou pohotovost pracovníků ve zdravotnictví.

Podle Eurostatu máme třetí nejvyšší inflaci v Evropě vůbec a Česká republika je jednou ze tří zemí Evropy, které nemají hospodářský růst zpět na úrovni před covidovou krizí. Vláda přitom vybrala z důvodu dvouciferné inflace nad rámec celkově již více než 200 miliard korun na daních.

Ministr financí Zbyněk Stanjura je nekompetentní a měl by jako správce státní kasy okamžitě odstoupit a s ním celá vláda. Já bych to ještě rád rozvedl. Problémem této vlády je, že dneska řešíme důchody a snížení valorizace důchodů, a jsou to právě veřejné finance a ekonomická situace, protože řízení veřejných financí vládou Petra Fialy je v naprostém rozkladu. Průběžný schodek státního rozpočtu – a o tom jsem teď už mluvil – je 271 miliard a je to 92 % a je to nejhorší výsledek v celé historii České republiky. My jsme jako hnutí SPD nesouhlasili s tímto návrhem rozpočtu a hned jsme říkali, že čísla, která si tam ministr financí Zbyněk Stanjura namaloval, jsou nereálná jak z hlediska příjmů, tak z hlediska výdajů, a jsme v situaci, kdy se celá věc potvrzuje. A to je politická odpovědnost právě ministra financí Zbyňka Stanjury, který by měl z těchto důvodů okamžitě odstoupit.

Je to prostě katastrofální plnění státního rozpočtu a vláda toto katastrofální plnění zcela ignorovala a nic proti němu nedělala a nedělá, pouze se spoléhá na výběr daně z mimořádných zisků, takzvaný windfall tax, který ovšem bude opět značně nižší, než je rozpočtový předpoklad, a také se spoléhá ještě na dividendu od polostátní společnosti ČEZ. Hnutí SPD upozorňovalo od začátku na to, že z windfall tax nevybere to, co si naplánovala, narozpočtovala tato vláda, protože naučí ty společnosti optimalizovat, převádět zisky do ciziny a podobně, ale nikdo nebude platit takové daně.

Ministr financí Zbyněk Stanjura do státního rozpočtu narozpočtoval tato čísla, která se ukazují jako nereálná a nerealizovatelná, prostě se tolik daní nevybere. To ovšem drasticky prohloubí rozpočtový deficit. Na astronomickém schodku se podílí zejména diletantsky nastavené a nadhodnocené kompenzace obchodníkům s energiemi. V souvislosti s cenovými stropy na energie přitom velkoobchodní cena elektřiny za posledních dvanáct měsíců na burze klesla o 900 eur za megawatt, takže k žádným kompenzacím není sebemenší důvod, naopak musí dojít ke snížení cenových stropů pro české domácnosti a firmy. Říkali jsme to od začátku, jenomže bohužel tato vláda se pravou rukou škrábe za levým uchem a myslí si, že to v pořádku není, prostě my platíme obrovské miliardy, desítky miliard platíme spekulantům a obchodníkům s energiemi. Bohužel jsou na to smlouvy, které tato vláda musí nebo chce dodržet.

Dramaticky narostl i objem dotací vyplácených dalším soukromým podnikatelským subjektům a výdaje na obsluhu státního dluhu. Přitom výběr daní oproti loňsku významně vzrostl, celkově o 50 miliard u daně z příjmů fyzických osob, tedy o téměř 27 procentních bodů, a u daně z příjmů právnických osob o 21 procentních bodů, tedy výrazně nad aktuální růst inflace.

Problém je tedy zjevně někde jinde. Problém je na straně rozpočtových výdajů. Vláda ovšem vůbec neplánuje skutečné a razantní šetření, včetně šetření výdajů na svůj provoz a na provoz státní byrokracie. Takzvaný konsolidační balíček obsahuje pouze mlhavé a obtížně uskutečnitelné škrty na roky 2024 a 2025.

Jsou nutné rychlé, radikální a plošné kroky. Je nezbytné zastavit veškeré zbytné vládní výdaje typu předražených zahraničních zbrojních zakázek za desítky miliard korun. Nejrozumnějším řešením, které by naši dramatickou rozpočtovou situaci mohlo zachránit, by byl ovšem okamžitý odchod této vlády.

Tak a pojďme už pomaličku k důchodům a řekněme si něco k tématu, pro které máme dnes svolanou tu dnešní mimořádnou schůzi. Na této schůzi se bude dnes v prvním čtení projednávat úvodní série vládních návrhů změn zákona o důchodovém pojištění a systému důchodu. Jde o opatření, která mají za cíl výrazně omezit budoucí valorizace důchodů a zásadně zpřísnit podmínky pro odchod do předčasného starobního důchodu. Hnutí SPD tento vládní materiál v předložené podobě zcela odmítá a předloží k němu své vlastní pozměňovací návrhy, které zajišťují důstojné penze.

Vláda Petra Fialy chce významně snížit řádné valorizace důchodů a ty mimořádné pro případ vyšší inflace chce úplně zrušit a nahradit je nízkým sociálním příspěvkem na omezenou dobu, který se ale nestane trvalou součástí výměry důchodu. To povede k dalšímu poklesu reálných důchodů, k propadu velkého množství seniorů do příjmové a sociální chudoby a zasáhne to nejvíce nízkopříjmové seniory. Neúnosné zpřísnění podmínek odchodu do předčasného důchodu zase poškodí zaměstnance v náročných profesích. Tato vládní předloha je tak jen snahou o snižování rozpočtového deficitu, který tato vláda sama způsobila a neustále jej prohlubuje na úkor příjemců důchodů a rezignací na skutečnou, přínosnou, dlouhodobou důchodovou reformu.

Dovolte mi v rámci mého vystoupení k vládnímu návrhu na omezení valorizací důchodů a zhoršení podmínek pro odchod do předčasného důchodu a jeho čerpání zamyslet se nad problematikou konstrukce našeho důchodového systému trochu šířeji, a to nejen v kontextu čistě sociální politiky státu. Nebudu hovořit v žádném případě mimo téma. To ostatně uslyšíte sami. Ale navrhované vládní úpravy nelze vytrhnout z logiky fungování systému důchodového pojištění a všech jeho souvislostí. A já považuji za svou povinnost, že vedle kritiky vládních návrhů a celého vládního přístupu k důchodům a důchodcům zmíním i některé podstatné ekonomické souvislosti a také nastíním určité představy hnutí SPD o našich přístupech k úpravám důchodového systému.

Nejprve krátká metodická strategická poznámka k problematice předčasných důchodů. Dle mého názoru zvolila vláda špatnou chronologii podniknutých kroků. Prioritně je třeba legislativně vyřešit možnost dřívějšího odchodu do důchodu bez jakéhokoli jeho dalšího krácení u zaměstnanců ve fyzicky náročných a stresujících profesích. My jsme v SPD vždy navrhovali a trváme na tom, aby byl seznam těchto profesí co možná nejširší a nejúplnější a aby byl vypracován na základě konzultací s experty na pracovní lékařství a s lékaři a hygieniky specializovanými na nemoci z povolání a na hygienu pracovního prostředí. Hnutí SPD tedy vždy ve všech jednáních požadovalo, aby byl návrh upravující dřívější odchod do důchodu u zaměstnanců v těžkých profesích schválen ještě před zpřísněním podmínek pro odchod do předčasného důchodu u ostatních plátců důchodového pojištění. Opačný vládní postup totiž nedává logiku ani smysl a brzo vyvolá velké problémy.

Jak už jsem předeslal, každá zodpovědná opoziční politická strana, když něco kritizuje, musí mít i jasnou pozitivní, konstruktivní alternativu. U důchodového systému a jeho potenciálních úprav, ať už jim budeme říkat důchodová reforma, nebo ne, to platí dvojnásob.

Tak začneme třeba jedním krátkodobým, ale nesmírně důležitým opatřením. Zcela klíčovým krokem k posílení našeho důchodového systému a zlepšení bilance důchodového účtu by byla reforma systému exekucí. Taková reforma, která umožní lidem v exekucích být

zaměstnaní na standardní zaměstnanecké smlouvy za důstojné mzdy, totiž neodpovídá současné situaci, kdy je takzvané nezabavitelné minimum ze mzdy pro zaměstnance v exekuci výrazně nižší než minimální mzda.

Tato reforma exekucí by rovněž měla vést ke změně současného nevyhovujícího stavu, kdy musí srážky ze mzdy administrovat a zajišťovat zaměstnavatelé, což je pro ně často nákladné, složité a náročné, zejména pro střední a menší zaměstnavatele, a proto nechtějí lidi v exekucích zaměstnávat. To se stává velmi často, že lidé přijdou žádat o zaměstnání, zaměstnavatel se zeptá, jestli má zaměstnanec exekuci, a pokud má, tak řekne, že o něho nemá zájem. To je samozřejmě velmi špatně. Zaměstnanci naopak hledají zaměstnavatele, který by je zaměstnal, dával jim peníze na ruku, to znamená v hotovosti, byť by měli smlouvu a budou čekat, až na ně prostě sociálka přijde, až zjistí úřad práce, kde jsou zaměstnání a začne jim strhávat a nařídí zaměstnavateli strhávat ty exekuce ze mzdy. Jakmile toto se stane, tak samozřejmě ti zaměstnanci odcházejí jinam a hledají nového zaměstnavatele, aby zas třeba dva tři měsíce mohli pobírat celou mzdu nebo celý plat.

Právě proto si myslím, že by se zaměstnavatelům měl umožnit nebo ulehčit ten systém zaměstnávání exekovaných. Tuto agendu by napříště mohly vykonávat například finanční nebo exekutorské úřady. Roční přínos těchto opatření by jen na pojistných odvodech, a to není něco, co jsme si vymysleli my, ale dle sociologa Daniela Prokopa ze společnosti PAQ Research mohl činit až 12 miliard korun ročně. Dvanáct miliard korun ročně. A lze to udělat relativně velmi rychle.

Co se týče opravdové a velké důchodové reformy, za její základ považujeme silnou prorodinnou politiku a podporu porodnosti v pracujících rodinách. Pokud toto vezmeme vážně, nebude vůbec nutné jakkoliv zvyšovat věk pro odchod do důchodu nad současných 65 let, což je pro SPD nepřekročitelná věc, a odchod do důchodu vyšší než 65 let zásadně odmítáme. O obou těchto záležitostech ještě budu dnes hovořit. Ale pro jejich důležitost považuji za nutné zmínit je i v úvodu a zvlášť.

Obecně nepochybně platí, že otázka ovlivnění výše salda důchodového účtu má více rozměrů, a to nejenom na straně výdajů, kam patří nastavení hranice věku odchodu do důchodu, a tedy aktuální počet důchodců a výše důchodu a jejich valorizací, které chce Fialova vláda snížit, ale také na opomíjené straně příjmů tohoto důchodového účtu. A sem jednoznačně spadá parametr počtu plátců důchodového pojištění, který musíme různými způsoby zvyšovat. A rovněž sem patří, což vláda úplně ignoruje, vývoj a stav makroekonomických ukazatelů, na prvním místě jednoznačně výše a míra inflace, potom míra nezaměstnanosti a sekundárně i vývoj objemu hrubého domácího produktu. Na tyto nástroje vláda zcela rezignovala. Pouze se, lidově řečeno, hojí na důchodcích a bere jim peníze, na které mají zatím zákonný, ale hlavně přece morální nárok. Pokud se například inflace vrátí do jednociferných meziročních hodnot, kde byla donedávna po desítky let, nebude vůbec třeba využívat systému mimořádných valorizací v řádu desítek miliard korun ročně a vývoj důchodového účtu bude mnohem udržitelnější. To znamená, to, co jsem řekl v úvodu, soustředit se na odstranění příčin inflace, hlavně co se týče cen komodit v takzvaném důchodcovském spotřebním koši. A pak také snižovat obří rozpočtový deficit.

Stát a vláda musí rovněž provozovat aktivní politiku zaměstnanosti, tedy vytvářet podmínky a prostředí pro to, aby co nejvíce občanů chtělo a mohlo pracovat ve standardním zaměstnaneckém poměru, a nikoliv mimo něj, či přímo načerno. Ale upřímně řečeno, kolikrát se jim ani nelze divit. Hovořil jsem už o statisících občanů v exekucích, kteří za žebračkou mzdu, zvláště když mají rodiny a děti, pracovat nemohou. Ale můžeme sem zahrnout i masivní administrativní a byrokratické bariéry, nároky a náklady sužující menší zaměstnavatele a živnostníky, což jim často znemožňuje zaměstnávat lidi standardním způsobem na plný zaměstnanecký pracovní poměr. Ulevme jim trochu, poslouchejme je v tom, co by jim pomohlo, a neházejme jim klacky pod nohy. Vyděláme na tom všichni. A samozřejmě sem patří otázka mezd, které stále výrazně zaostávají za našimi západními sousedy, přičemž produktivita práce

je u nás stejná, či ještě vyšší než tam, a západní nadnárodní korporace zde realizují pohádkové, často jen minimálně zdaněné zisky, či vůbec nezdaněné dividendy, aniž by adekvátně zaplatily české občany, kteří jim tyto zisky spoluvytvářejí.

Ale z dlouhodobého hlediska je alfou a omegou ona prorodinná politika. Co to vlastně znamená, co to obnáší? Výraznější daňová zvýhodnění na děti, zejména na třetí a další dítě v rodině, vyšší slevu na manžela či manželku pečující o malé děti, kterou teď vláda navrhuje významně omezit, což je vyloženě protirodinné opatření, protirodinná záležitost, takže se nemůže jednat o žádnou důchodovou reformu, ale změnu důchodových parametrů. Protože pokud nebudeme investovat do prorodinné politiky, tak nikdy nebudeme mít dostatek dětí a nadále potom lidí, kteří by svými daněmi platili seniory. Musíme pomoci nízkopříjmovým pracujícím rodinám, což mimo jiné znamená zákonem umožnit překlopení daňové slevy do daňového bonusu a odstranit minimální roční a měsíční hranici pro nárok na daňový bonus, což jsou zase relativně jednoduché úpravy v zákoně o daních z příjmů, ale těmto lidem by to prostě zásadně pomohlo i v rozhodování, zda mít či nemít další dítě. Dávno jsme tyto legislativní návrhy do Sněmovny předložili.

Dále jde o vyšší rodičovský příspěvek, vyšší porodné a porodné i u třetího a každého dalšího dítěte v pracující rodině – to je velmi důležité, v pracující rodině – o vyšší přídavek na dítě v těchto rodinách a o zvýšení hranice koeficientu životního minima, od které má rodič na přídavek na dítě právo. Mnohonásobně se nám to v budoucnu vrátí. Tyto pozměňující návrhy samozřejmě budeme navrhopvat v druhém čtení tohoto zákona, byť patří k jinému zákonu, ale podle nás jsou součástí důchodové reformy.

Zásadní musí být kroky směrem k ukončení současné nedostupnosti bydlení pro mladé rodiny s dětmi. V podstatě dnes si nedokážu představit, že by svým platem nebo mzdou mladí lidé dosáhli na svůj vlastní byt včetně hypotéky. Mají problémy našetřit jenom na akontaci na hypotéku. Prostě úroky jsou teď minimálně sedm osm procent, takže vlastní bydlení se mladým lidem v současné době neuvěřitelně vzdálilo. A řekl bych, že je v nedohlednu, a uvidíme, jak se to bude vyvíjet dál. Ale řekl bych, že se to prostě nebude nijak závratně zlepšovat, tak aby si mladé rodiny řekly jasně, dosáhneme na vlastní bydlení. Bohužel. K tomu musí vláda něco udělat. Například zavedení manželských půjček ze státní garancí, státní podpora splácení hypotečních úvěrů v době rodičovské dovolené, státní podpora další bytové výstavby, včetně družstevního nájemního bydlení, bezúplatné převody budov a pozemků ze státu na kraje a obce, které by právě umožnily stavět družstevní bydlení nebo i obecní bydlení. A další potřebná opatření. Finanční podpora částečných úvazků pro rodiče předškolních dětí, částečné pracovní úvazky za nižší sociální pojištění pro rodiče předškolních a školních dětí. Nic takového se neděje. Vláda nedělá žádnou prorodinnou politiku, jenom o ní mluví. Dále například rozšíření kapacit dostupných předškolních zařízení, příspěvek na školní pomůcky, který vláda samozřejmě ruší pro jistotu, a volnočasové aktivity. Nerušit školkovně, což současná vláda opět navrhuje a bere rodinám s malými dětmi z kapes dalších 17 300 korun ročně. Takže vláda bere školkovně, další věci a rodiny se budou rozhodovat o tom, jestli budou mít další dítě. No nebudou. Což je další protirodinné opatření této vlády oslabující i důchodový systém. To jsou spojené nádoby.

Pojďme dále. Vedle průběžného pilíře financovaného z povinného důchodového pojištění je nutné, aby stát výrazně motivoval občany, a to včetně těch nejmladších, k tomu, aby se na stáří mohli zabezpečit a připravit i jinými, doplňujícími způsoby, například prostřednictvím dobrovolného penzijního spoření v takzvaném třetím důchodovém pilíři. Vláda jde ovšem opačnou cestou. Podporu tohoto typu zabezpečení na stáří omezuje a jí navrhovaná opatření jsou spíše demotivační. Ministerstvo práce a sociálních věcí v balíčku, který nazývá důchodovou reformou a který zveřejnilo v polovině května, totiž navrhuje do budoucna již neposkytovat státní příspěvek k penzijnímu spoření občanům, kteří pobírají důchod. A hlavně se má zvýšit hranice měsíční úložky dobrovolného penzijního spoření, od které bude občanovi náležet tento státní příspěvek, a to z 300 korun na 500 korun měsíčně, což poškodí

nízkopříjmové občany, občany, kteří spoří třeba více svým dětem, a podobně. My bychom naopak státní příspěvek poskytli i k měsíčním úložkám pod 300 korun a mnohem výrazněji bychom podpořili penzijní spoření nízkopříjmových pracujících občanů a mladších lidí, například do 35 let věku. Protože skutečný smysl a efekt dobrovolného penzijního spoření nastává až tehdy, spoří-li si takto občan po celý svůj produktivní život, tedy co nejdéle.

Mimochodem problém onoho třetího dobrovolného pilíře nespočívá v nezájmu o něj nebo v akutní potřebě nějaké jeho transformace. Naopak. Čísla mluví jasně. V generaci, které chybí nyní do důchodu zhruba 10 až 15 let, mají smlouvu o dobrovolném penzijním pojištění uzavřenou čtyři z pěti budoucích penzistů. To znamená, že tito lidé si jasně uvědomují, že stát selhává a že by měli začít myslet sami na sebe. Jeho skutečné defekty jsou jinde. Toho pojištění, toho třetího pilíře. A vláda nikterak nepracuje ani náznakem na jejich odstranění, přestože by toto bylo skutečně důležitým a záslužným reformním krokem. Většina klientů totiž uzavírá smlouvu o tomto připojištění o 10 až 20 let později, než by bylo objektivně nutné. Když už tuto smlouvu uzavřou, tak si v průměru spoří až pětkrát méně peněz, než je potřebné k vytvoření dostatečně vysokého zůstatku na jejich privátním penzijním účtu na prahu důchodového věku. Podrobně to analyzuje například ekonom Jaroslav Šulc. A právě kvůli podstatně nižší naspořené sumě, než by stačilo k doživotní dotaci k poměrně nízkému státnímu důchodu, si asi tři čtvrtiny účastníků dobrovolného spoření na jeho konci vybírají jednorázové finanční vyrovnání. Další pětina se dokonce spokojí s takzvaným odbytným, kdy oželí i státní příspěvek. Pouze jednotky procent osob z těch, kteří si dobrovolně spoří ve třetím pilíři, se rozhodují pro výplatu doživotní renty, což je naprosté fiasko a popření původního záměru fungování tohoto systému. Pracujeme tedy na změně tohoto trendu. Některé návrhy jsem zde představil.

Peníze, které vydáme na podporu dobrovolného důchodového spoření dnes, nám ušetří násobně vyšší položky, které budeme jinak za desítky let vyplácet budoucím seniorům na nejrůznějších sociálních dávkách.

Poznámka k nastavení věku odchodu do důchodu. Již mnohokrát jsme za hnutí SPD zdůraznili, že hranice věku odchodu do důchodu na úrovni 65 let je pro nás neprolomitelná a nepřekročitelná i z toho důvodu, že průměrná doba dožití u mužů je nyní aktuálně 76 let a u žen 81 let. Ale ještě důležitější parametr – doba dožití je doba dožití ve zdraví. Je už přes 30 let prakticky neměnná, to znamená, že se nezvyšuje, jak nás někdy mylně někteří sociologové upozorňují, a to je u mužů 62 let a u žen 64 let. To znamená, že hranice 65 let pro odchod do důchodu je naprosto dostatečná, dokonce možná až příliš vysoká, jelikož mnoho lidí už nyní odchází do penze ve špatném zdravotním stavu. Příslušníci fyzicky těžkých profesí nyní musí od svého někdejšího vyučení pracovat přes 45 let. Možná si pamatujete velké stávky nedávno, velké stávky ve Francii, kdy Francie zvyšovala odchod věku do důchodu z 62 na 64 roků. A byly to obrovské stávky. O dva roky – a my se tady začínáme bavit o 68 letech. Tady jsem jasně argumentoval, vyargumentoval a dokladoval, proč je pro hnutí SPD 65 let nepřekročitelná doba a nepřekročitelná hranice.

Případné zvýšení hranice věku odchodu do důchodu také povede i dle mnoha expertů a dle zkušenosti ze zahraničí k nárůstu počtu předčasných a invalidních důchodů a k nárůstu dlouhodobých pracovních neschopností – ti lidé prostě už nebudou schopni pracovat – i ke zhoršení zdravotního stavu seniorů a k masivnímu náporu na systém sociálních dávek a systém zdravotnictví. Přinese to tedy i ekonomicky více škody než užítku.

Co platí rovněž a co je nesmírně důležité, jakákoliv důchodová reforma je proveditelná a hlavně dlouhodobě udržitelná pouze za předpokladu, že se s její podobou, respektive s jejími zásadními body, ztotožní jak aktuální vláda, tak parlamentní opozice. I o tomto jsme na těch schůzkách s ministrem Marianem Jurečkou hovořili. A že bude existovat konsenzus na dlouhodobé neměnnosti této reformy, to v případě současných vládních návrhů, které ani navíc žádnou důchodovou reformou nejsou, naprosto neplatí. A my v SPD jasně říkáme, že když některé pro nás a pro občany nepřijatelné změny v důchodovém systému projdou, tak je v budoucnu zase zrušíme. A řekli jsme to face to face i panu ministru Jurečkovi.

V debatách o úpravách parametrů důchodového systému bychom neměli používat nepravdivé argumenty a demagogie a zbytečně vyvolávat u občanů obavy z budoucnosti. To přece není zodpovědná politika. Žádný kolaps průběžného pilíře důchodového systému nám nyní nehrozí. Uvědomme si například, že Česká republika vydává na důchody v relativním poměru asi o čtvrtinu finančních prostředků méně než třeba sousední Polsko a další evropské státy, včetně států západních. My vydáváme zhruba 8 % HDP, jinde je to 10 i více procent. Nad tím se zamysleme. Anebo se zamysleme, na co ty peníze, které vláda sebere důchodcům, potřebuje. Na Ukrajinu? Na válku? Na co je vlastně potřebuje? Ani není jednou provždy dáno, že nepříznivý demografický vývoj bude pokračovat nenávratně desítky dalších let a že nás bude neustále ubývat. I to je ovlivnitelné skrze prorodinnou politikou, o které jsem hovořil, i dalšími prostředky, které má stát v rukou.

A také platí, že zatímco umíme poměrně přesně odhadovat budoucí míru úmrtnosti, u prognóz porodnosti je jejich pravděpodobnost mnohem nižší, hlavně proto, že tato veličina je ovlivňována mnoha faktory, počínaje ochotou žen mít děti a nepreferovat jiné hodnoty přes dostupnost bydlení, vývoj reálných mezd a míry zaměstnanosti a řadu dalších předpokladů nezbytných k fungování mladých rodin. Leccos jsem už v tomto směru naznačil. A ještě s mírnou nadsázkou k tomu odhadu vývoje porodnosti. Současná vláda se při odhadu rozpočtových příjmů sekla z roku na rok o více než 100 miliard korun. A my jí máme teď věřit, že úplně přesně ví, kolik lidí se narodí v roce 2070.

Dámy a pánové, nemohu samostatně a podrobněji nezmínit fenomén zatím vysokého odlivu dividend z České republiky, který se meziročně pohybuje v řádu 300 až 400 miliard korun. A to nehovořím o vnitrofiremních transferech v rámci nadnárodních společností a umělém snižování jejich daňového základu, tedy vnitrofiremních optimalizací těchto nadnárodních korporací. Toto vše ve svém úhrnu totiž snižuje prostor pro rychlejší růst potřeby (?) a investic, ale i mezd a platů, a tím i budoucích důchodů českých občanů. I tímto směrem musíme napřít svou pozornost a různými cestami a nástroji tlačit na to, aby zde tyto korporace své zisky reinvestovaly, a to hlavně formou významného zvyšování mezd jejich českým zaměstnancům.

Vzhledem k tomu, že v případě odlivu dividend jde o ekvivalent téměř poloviny ročního objemu důchodového účtu, je zřejmé, že v případě jeho snížení by mohlo jít o vítaný zdroj rezervy pro objektivně hrozící deficit tohoto účtu ve čtvrté a páté dekádě tohoto století, kdy bude vrcholit demografická krize, umocněná dlouhou fluktuací i poklesem porodnosti, počínající na začátku devadesátých let minulého století a pokračující až dodnes.

Je tedy jasné, že průběžný důchodový systém se nikterak nevyčerpal a že má šanci zajistit důstojný život i pro další generace důchodců – za předpokladu, že včas učiníme systémové kroky v rozpočtové a daňové legislativě, že budeme provozovat rozumnou a perspektivní hospodářskou, sociální a rodinnou politiku. Nic z toho ale vláda Petra Fialy nedělá a naopak naše ekonomické a sociální prostředí ničí. A v poslední době si nelogicky a hlavně amorálně vybral jako svůj hlavní terč důchodce, a to jak ty současné, tak i ty budoucí. A svědčí o tom i její návrhy na (změny?) zákona o důchodovém pojištění, které jsme zde dnes začali projednávat. To je pro nás v SPD nepřijatelné a nebude to mít naši podporu. A nejde z naší strany pouze o jednostrannou negaci. Naopak, my svá řešení a své programové alternativy, které umožní bezproblémové budoucí fungování důchodového systému, máme. Mnoho jsem jich zde představil a celou řadu dalších představím příště. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A vzhledem k tomu, že nemáme žádné další přednostní přihlášky, tak nyní zagonguji. Budeme hlasovat o celém návrhu pořadu 67. schůze Poslanecké sněmovny, a to tak, jak byl písemně předložen.

Já využiji chvíle a přečtu omluvy. Paní poslankyně Balaščíková – od 17 do 20 z pracovních důvodů; pan poslanec Carbol – od 18 do 19 z pracovních důvodů; pan poslanec

Feranec – od 19 ze zdravotních důvodů; pan poslanec Hájek – od 18 hodin, bere zpět svou omluvu z pracovních důvodů; pan poslanec Hájek od 16 hodin z pracovních důvodů; paní poslankyně Jílková – celý pracovní den, bez udání důvodu; pan poslanec Kettner – od 16 do 20 z pracovních důvodů; paní poslankyně Levko – po celý jednací den z důvodu zahraniční cesty; paní poslankyně Mračková Vildumetzová – od 17.05 do 20.15 z rodinných důvodů; paní poslankyně Němečková Crkvenjaš – celý jednací den, z pracovních důvodů; pan poslanec Richter od 16.30 ze zdravotních důvodů; paní poslankyně Šafránková – od 15 ze zdravotních důvodů; pan poslanec Milan Wenzl – od 19 ze zdravotních důvodů.

Z členů vlády: pan premiér Fiala – od 18.30 do 21 hodin z pracovních důvodů; pan vicepremiér Rakušan – celý jednací den z důvodu zahraniční cesty; pan ministr, vicepremiér Válek – od 14 hodin do 17 hodin z pracovních důvodů.

A omluvu ruší paní místopředsedkyně Kovářová.

Mám zde zájem o odhlášení, takže vás odhlašuji a prosím, abyste se všichni přihlásili.

A budeme tedy hlasovat o celém návrhu pořadu 67. schůze Poslanecké sněmovny tak, jak byl písemně předložen.

Já zahajuji hlasování. Táží se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 3, přihlášeno 136, pro bylo 80, proti 56. A výsledek: přijato. Konstatuji tedy, že pořad schůze byl schválen.

A nyní přistoupíme k jedinému bodu pořadu, bodu číslo 1, kterým je vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155... Já se omlouvám. Ano, prosím, pane poslanče.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Děkuji, pane předsedající. Já bych chtěl jenom zmínit, že mně nefunguje hlasovací zařízení. Nezpochybňuji hlasování, ale poprosil bych obsluhu, kdyby se mi na to podívali. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Ale pane poslanče, pokud nefunguje hlasování, musí se hlasovat znovu. Musí se opakovat, musí se opakovat hlasování. Takže já bych poprosil zkontrolovat, jestli skutečně nefunguje. (Kontrola hlasovacího zařízení.) Je to v pořádku? Ano. Tak já vás s dovolením odhlásím všechny opět a prosím, abyste se přihlásili. (V sále je velmi hlučno.)

A opakuji, že budeme tedy ještě jednou hlasovat o celém návrhu pořadu 67. schůze Poslanecké sněmovny tak, jak byl písemně předložen.

Zahajuji hlasování. Táží se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 4, přihlášeno 139, pro 82, proti 57. Výsledek: přijato.

A nyní ještě jednou, jsme u bodu číslo

1.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 458/ - první čtení

Z pověření vlády předložený návrh uvede místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí pan Marian Jurečka. Já vás prosím, pane ministře, abyste se ujal slova. A prosím všechny v sále, aby se ztišili, případně aby si vyřídili všechny věci před sálem, abychom všichni mohli slyšet pana vicepremiéra. (Bez odezvy.) Ještě jednou, prosím všechny... Ještě prosím o strpení, pane vicepremiére. Máte slovo.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji, vážený pane místopředsedo. Kolegyně, kolegové, já jsem rád, že po více jak sedmi hodinách se konečně naše jednání dostává po mnoha dlouhých projevech k tomu, abychom mohli začít věcně projednávat tento konkrétní návrh novely zákona o důchodovém pojištění, tedy zákona č. 155/1995 Sb., sněmovní tisk 458, první čtení.

Tento návrh je vlastně návrhem, který je důležitým prvkem celkové důchodové reformy, ale je tady předřazen z toho důvodu, abychom tímto návrhem řešili tu specifickou situaci, která díky ne úplně dokonalé současné platné legislativě vytváří prostředí, kdy v letech, kdy dojde k mimořádné valorizaci důchodů, vzniká takový specifický stav, kdy se následně potom stává výhodnějším odcházet do předčasného důchodu, a je to neférové vůči všem těm, kteří takovou možnost v tom daném roce, ani předtím, ani potom, nikdy neměli a mít nebudou.

Také zároveň tady reagujeme na druhou oblast, kterou řešíme, oblast jak mimořádné, tak řádné valorizace. Ten návrh je návrhem, který znamená, pokud jde o valorizace, že důchody v budoucnu ať už současným, nebo budoucím starobním důchodcům porostou. Připomínám, za poslední rok a půl nám ty důchody v České republice vzrostly o 30 %. Překonaly rekordní hranici průměrné výše důchodů – částku 20 000 korun. A i do budoucna bude platit to, že vždycky k 1. lednu každého kalendářního roku dojde k řádné valorizaci, která bude plně pokrývat ten předchozí inflační nárůst, a budou se tedy důchody valorizovat plně o inflaci. Zároveň upravujeme tady parametr, kdy budeme valorizovat důchody o jednu třetinu růstu reálných mezd, což je parametr, který tady byl opravdu historicky velmi, velmi dlouho, až do roku 2018, a kombinace těchto dvou parametrů zabezpečovala i před rokem 2018 garanci slušných, dobrých, důstojných důchodů, které také dokázaly reagovat na vývoj situace, ať už z pohledu právě případné inflace, nebo změn v rámci vývoje růstu reálných mezd.

Zároveň ale také upravujeme ty části, které se týkají mimořádné valorizace. Protože až teď zkušenost za loňský a letošní rok ukazuje, že současný princip mimořádné valorizace, která nastává v průběhu roku mezi těmi řádnými valorizacemi, v okamžiku, kdy meziměsíčně vzroste inflace o více jak 5 %, tak dnes se spouští ten mechanismus té mimořádné valorizace, která nevalorizuje tu základní výměru, ale valorizuje tu zásluhovou složku, ale následně ji takto valorizací, tu zásluhovou složku, zvýší již trvale, a to znamená, že důchody, které jsou nadprůměrné a vyšší, jsou vlastně trvale do konce života těch, kteří tyto důchody pobírají, vlastně zvýšeny více než důchody důchodců starobních, kteří mají podprůměrné a nízké důchody. Tedy mimořádná valorizace ve svém principu i v tom, jak se to chovalo v loňském, ale i v letošním roce, znamená, že se rozevírají nůžky mezi nadprůměrnými a vysokými důchody a těmi, kteří pobírají podprůměrné a nízké důchody. A to není v pořádku. Není to fér.

Proto nastavujeme princip, který tuto mimořádnou valorizaci s těmito parametry nahradí takzvaným mimořádným příspěvkem k důchodu, o který nebude muset nikdo žádat a který bude automaticky vyplacen, pokud ta meziměsíční inflace, tak jako nyní, vzroste o víc jak 5 %, a bude to příspěvek, který bude těm lidem po zbytek těch měsíců toho konkrétního roku pomáhat zvládat situaci a vykrytí dopadu inflace. A pak přijde 1. leden, kde se vždy valorizují důchody o inflaci těch předchozích dvanácti měsíců, a zvýší se samozřejmě i také ta základní výměra na hodnotu 20 % podle výše průměrné mzdy. Tento mechanismus opravdu je schopen garantovat změny, které jsou férové, které jsou předvídatelné, které pokrývají a zajišťují dobrou životní úroveň, a zajišťují nejen pro současné starobní důchodce, ale i pro všechny ty budoucí, kteří přijdou teprve do svého důchodového věku.

Pak se podíváme ještě na tu oblast, která se týká úpravy podmínek pro předčasné starobní důchody. Tady ty podmínky upravujeme a také říkám otevřeně, že je o něco zpřísnujeme. Protože si myslím, že institut předčasného starobního důchodu nemá být nástrojem, který je využíván proto, že je to v nějaký moment výhodnější, ale že to je nástroj, který je využíván, protože daný člověk je v situaci, kdy potřebuje odejít do předčasného starobního důchodu, protože třeba už nestačí na náročnost své profese, svého povolání.

Upravujeme tyto parametry, myslím si, že poměrně racionálně, v těch čtyřech oblastech. Tedy aby ten nárok a možnost odejít do předčasného starobního důchodu byl v situaci, kdy je člověk v té době tři let před nárokem na starobní důchod. Dnes je to pět let a zkracujeme to tedy na tři roky. Upravujeme tedy také výši krácení té procentní výměry, kdy budeme procentní výměru starobního předčasného důchodu krátit o 1,5 % za každých 90 chybějících dnů. Budeme také mít zde parametr, kdy pro to, aby tento institut byl využit, bude pojistná doba, kterou člověk musí mít, 40 let. Tedy nikoliv ta základní 35 let, která je dobou rozhodnou pro získání starobního důchodu, ale u toho předčasného důchodu bude ta doba 40 let doby pojištění nebo náhradních dob. Podotýkám, že dnes odcházejí lidé do starobního důchodu v situaci, kdy mají v průměru odpracováno 44,5 roku pojistné doby. Pak je tady poslední parametr, kdy říkáme, že po tu dobu, kdy člověk – tedy těch maximálně až tří let – pobírá tento předčasný starobní důchod, tak se mu ta procentní výměra nebude valorizovat. Bude se valorizovat vždy k 1. lednu pouze ta základní výměra a pak, až člověk dosáhne věku pro ten řádný starobní důchod, tak mu samozřejmě bude ta jeho následná výše už valorizována řádně. To jsou ty klíčové změny, které jsou obsahem tohoto návrhu novely zákona.

Chci podotknout – a to jsem říkal tady už asi před tři čtvrtě hodinou v tom svém vystoupení, ještě předtím, než jsme začali projednávat tuto konkrétní část tohoto tisku – že tyto kroky děláme proto, že to je součást celkových změn v rámci důchodové reformy. Proto, abychom dokázali zajistit důstojné starobní důchody nejenom pro současné důchodce, ale také pro jejich děti, pro jejich vnoučata, tedy pro generace, které přijdou do starobního důchodu za příštích 10, 15, 20, 30, 40, let, aby i oni měli šanci, že z průběžného pilíře budou moci mít nárok na důstojný a dobrý život umožňující starobní důchod. Když tyto kroky neuděláme, tak dostaneme budoucí vlády, ale hlavně ty budoucí generace do velmi složité situace, kdy neřešení tohoto problému bude znamenat buďto nutnost v budoucnu výrazně zvýšit daně, nebo výrazně snížit výdaje jiných rezortních kapitol, třeba v oblasti školství, zdravotnictví, sociální oblasti a podobně, anebo by došlo k výraznému propadu výše budoucích důchodů.

Myslím si, že je zodpovědné umět přijít a říci: Toto je reálná situace. Toto není žádné strašení, to je konstatování faktů, které dlouhé roky předchozí vlády věděly, ale ignorovaly je nebo se bály a neměly odvalu dokázat přijít a říci otevřeně – toto je stav, který je nutné změnit ve prospěch občanů této země, pro budoucnost. My to děláme, voličům jsme to slíbili a považujeme to za férové. Politik nemá být politikem, který maže med kolem úst a dělá všechno jenom pro to, aby občanům, kteří třeba nejsou v detailu všech informací a souvislostí, lakoval svět narůžovo, ale má předstoupit a říci, toto je skutečný, reálný, popis věci a navrhujeme tady racionální opatření. To děláme v rámci důchodové reformy. Důchodové reformy, která má jak ta sociální solidární opatření, ale má také opatření, která znamenají, že někde se musíme také podívat do oblasti ať už příjmů, nebo výdajů.

Jsem připraven na diskusi v rámci obecné rozpravy v prvním čtení i na následném jednání na výborech nebo na výboru. Budu rád, když se tady vystupující budou soustředit na to, jak by třeba oni upravili ty parametry jinak, ale hlavně aby dokázali říci, jak by ten systém chtěli mít trvale dlouhodobě udržitelný, protože to mně v té debatě někdy hodně chybí.

Dámy a pánové, děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Nyní prosím, aby se slova ujala zpravodajka pro prvé čtení, paní poslankyně Pavla Golasowská. Máte slovo.

Poslankyně Pavla Golasowská: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, přeji vám pěkný večer. Pan ministr již návrh zákona docela podrobně okomentoval, nicméně mi dovoluji přednést shrnující zpravodajskou zprávu, a to k vládnímu návrhu zákona kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Návrh zákona byl rozeslán poslancům jako tisk 458/0, a to 25. května 2023.

Navrhovaná změna představuje část reformních opatření, která mají zabezpečit přiměřené důchody akcentující mezigenerační spravedlnost a přispět k zajištění dlouhodobé udržitelnosti důchodového systému v rámci veřejných financí. Změny v oblasti předčasných důchodů jsou navrženy tak, aby byly přiměřeně restriktivní a aby zároveň došlo k omezení možnosti využívání předčasných důchodů prostřednictvím snížení motivace k předčasnému odchodu do důchodu.

Co se týká úprav valorizačního mechanismu, tak ty jsou koncipovány jako citlivé zásahy, které zásadně neovlivní okamžitou příjmovou a sociální situaci příjemců důchodů, ale mají v delším časovém horizontu potenciál dosáhnout významnější úspory výdajů státního rozpočtu na dávky důchodového pojištění.

Teď ještě krátké shrnutí, čeho se změny v tomto navrhovaném zákoně týkají. Je to maximální doba pro odchod do předčasného důchodu, minimální potřebná doba pojištění pro nárok na předčasný důchod, penalizace předčasných důchodů, valorizace předčasných důchodů, valorizace v řádném a mimořádném termínu a valorizace důchodů.

Ještě co se týká účinnosti. Je návrh, aby tento zákon nabyl účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, a to s výjimkou článku 1 bodu 1, který zavádí prodloužení potřebné doby pojištění pro nárok na předčasný starobní důchod, a to z dosavadních 35 let na 40 let. To se navrhuje odložit až na první den třináctého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

To je za mě jako za zpravodaje vše a já se pak ještě přihlásím v podrobné rozpravě ohledně návrhu na zkrácení lhůty na projednání. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, přeji pěkný podvečer. Děkuji zpravodajce pro první čtení, poslankyni Pavle Golasowské, za přednesení zprávy zpravodajky. Otevírám rozpravu, kde evidují několik přihlášek s přednostními právy. Jako první vystoupí paní předsedkyně Alena Schillerová, připraví se pan předseda Tomio Okamura, Radim Fiala a další. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo, Vážené dámy, vážení pánové, pane ministře, v posledních týdnech jsme bombardováni zprávami o tom, jak ministr Jurečka chystá důchodovou reformu. Představitelé pětikoalice slibovali hory doly černý les, a jak už tomu v případě pětikoalice standardně bývá, výsledek není zatím zcela žádný. Výkřiky o tom, jak nám pan ministr Jurečka představí dlouho očekávanou penzijní reformu, jsou zatím jenom kouřovou clonou. Bohužel jsme se jí nedočkali.

To, co tady dnes diskutujeme, se zcela jistě za důchodovou reformu považovat nedá. Jde totiž jenom o parametrickou úpravu, která je navíc ještě udělána tak, že jejím stěžejním a jediným cílem je snížení životní úrovně důchodců. Tak stále platí, že důchodci jsou hlavní skupinou, na které vláda škrtá. Pokud by se tedy jednalo skutečně o důchodovou reformu, byl by předložen soubor opatření, která reagují na dlouhodobě se měnící situaci na trhu práce, která reflektují nové změny organizace života, která reagují na nové podmínky doby a novou demografickou situaci.

Zákon předložený ministrem Jurečkou však tyto předpoklady absolutně nesplňuje, a je tedy jen obyčejnou parametrickou změnou aktuálně nastaveného systému. A tato změna sleduje jako svůj hlavní cíl připravit o finanční prostředky důchodce, kteří se provinili pouze jedinou věcí, a to je tím, že současnou pětikoalici primárně nevolí. Takže ačkoliv se ministr i vláda neustále chválí za reformu a odvahu, ve skutečnosti nám 11. 5. velmi okázale předložili nekoncepční směs náznaků toho, co by mohlo být. Některá z opatření se dublují s již existujícími, například fiktivní vyměřovací základ a výchovné, sdílený vyměřovací základ a vdovské a vdovecké důchody. Další pak jdou vysloveně proti sobě. Všechna opatření snižující

výši budoucích důchodů a garantovaná výše důchodů a dále opatření ke zvýšení příjmů systému a proti tomu úmysl zrušit odvody pojistného pracujícím důchodcům. Opatření rozhodně nejsou žádným komplexem. Je to výčet návrhů ekonomických poradců, ovšem panem ministrem velmi vágně formulovaných. Ten je doplněn neprovázaným shlukem nápadů, který působí jako výsledek smlouvání na orientálním trhu. A tak to taky nejspíš bylo.

Předložená novela zákona obsahuje několik parametrických změn. Já se postupně vyjádřím k jedné změně po druhé. Ještě jednou však opakuji, že jejich cílem je pouhé snížení výdajů na dávky. O situaci příjemců důchodu jim zcela jistě nejde. Jedno mají však všechna tato opatření společné – a tím je úplné nepochopení aktuální situace penzistů.

Ale postupně. Pětikoalice ruší mimořádnou valorizaci. Ano, slyšíte správně. Je pravdou, že místo tohoto institutu má být vyplácen dočasný přírůstek k důchodu. Jeho výše však bude zásadně nižší, než je aktuální mimořádná valorizace. A v tom spočívá podstata této krádeže. Vysvětlím. Toto zdánlivé přejmenování mimořádné valorizace totiž v sobě skrývá ožebračení českých důchodců. Změna, kterou si chystá prohlásit pětikoalice, totiž připravuje penzisty o 40 % valorizace, o částku, která by jim měla vynahradit 40 % růstu cen.

Dnes totiž pětikoalice místo toho, aby aktivně bojovala s vysokou mírou inflace, aby postupně přistupovala k jednotlivým opatřením, která by spotřebitelskou inflaci snížila – ostatně hnutí ANO poskytuje pětikoalici více než rok řadu návrhů, které mohly vést k výraznému snížení míry inflace, ale pětikoalice s námi vždy odmítla jakýmkoliv způsobem diskutovat. Místo toho svým amatérským přístupem inflaci prodloužila a prohloubila. Jediné, co dokázala udělat, bylo prosazení zákona o snížení zákonné valorizace, ke kterému se dnes ještě dostanu a na který jsme podali stížnost, nebo respektive přesněji řečeno návrh na zrušení této části zákona, na Ústavní soud.

Místo toho tedy, aby se vláda soustředila na včasné zkrácení inflace a nastartování růstu, vymýšlí nové metody, jak snížit původní mechanismus mimořádné valorizace jako nástroj, který má sloužit k dorovnání zvýšených životních nákladů v důsledku mimořádného růstu cen. Nyní se snaží vytvořit si nástroj na okradení naprosté většiny důchodců pro případ, že se jí nepodaří tuto inflaci zvládnout ani v příštích letech, a ještě se u toho tváří, jako že napravuje stav, kdy nízké důchody jsou valorizovány méně než ty vysoké. Nepřiznává ale, že svým návrhem okrádá všechny.

Tato krádež v podobě snížení mimořádné valorizace spočívá ve dvou samostatných bodech. A to – jednak reakce na inflaci je ve lhůtě pěti měsíců od splnění inflační podmínky, ale zároveň nejdříve v červenci. Tedy se prodlužuje interval, ve kterém penzisté zvýšené náklady nebudou mít hrazené. Současně, a to je ještě závažnější, se dle nového plánu pětikoalice nezohlední 100 % nárůstu cen, zohlední se pouze 60 % dosažené inflace. Například tedy při předpokládané 5% inflaci se zohlední pouhá 3 %. A to ještě tak, že část bude mít podobu rovného příspěvku a pouze část se promítne vypočteným procentem do zásluhové části důchodů. Tedy současná pětikoalice dle nových předložených pravidel chce valorizovat peníze českých důchodců v případě mimořádné inflace s opožděním, a navíc důchodce ještě připraví o 40 % nárůstu cen, který se vůbec nepromítne do tohoto nového přírůstku ani důchodu. To, kde mají najít zbylých 40 % na zaplacení účtů za elektřinu, plyn či potraviny, nikoho v pětikoalici nezajímá.

Pan ministr říká, že změna systému zavedení příplatku místo zvýšení důchodu je spravedlivá, protože je výhodná pro příjemce nízkých důchodů, kteří formou příplatku dostanou víc, než by dostali dosavadním způsobem. Zapomíná ale říci, že výhoda se týká pouze lidí s důchodem pod 12 000 měsíčně, a navíc odezní při následné řádné valorizaci. K 1. 1. následujícího roku se těmto lidem příjmy sníží. Je pravděpodobné, že část z nich mezitím stihne dvakrát doběhnout na úřad práce pro přepočítání dávek, nejprve nárok se zvýšením příjmů ztratí a poté ho zase získají. Ani nechci domýšlet ten zmatek, který nastane, když již tak přetížené úřady nebudou stíhat lhůty. Navíc se ptám: Mimořádné valorizace důchodů jsou zcela

mimořádný nástroj, který bývá využíván v dobách zrychlené inflace. V predikcích České národní banky, Ministerstva financí České republiky, ale i v predikcích od zahraničních institucí je předpokládán návrat k inflačnímu cíli již v průběhu příštího roku. Proto se tážou: Co motivuje pětikoalici k tomuto kroku? Očekávají i v dalších letech vysokou inflaci? Anebo to máme vnímat jako signál naprosté rezignace pětikoalice v souboji s inflací? A tedy vytváření si zadních vrátek, kdy se politika pětikoalice omezila pouze na ožebračování českých penzistů? Skoro bych si tipla, že možnost B je správně.

A když už mluvím o ožebračování českých penzistů, musím připomenout i zamýšlené snížení zápočtu růstu reálné mzdy při řádné valorizaci penzí z jedné poloviny na jednu třetinu. Jde tak o návrat do období předcházejícího vládu Andreje Babiše z roku... nebo Andreje Babiše, ve které byl Andrej Babiš a hnutí ANO, z roku 2017. V důsledku tohoto opatření nastane situace, kdy čím déle budou penzisté žít a pobírat důchod vyměřený před lety a valorizovaný pouze o jednu třetinu růstu reálných mezd, tím více se jejich životní úroveň bude propadat za životní úroveň celé společnosti. Tedy budou chudnout. Opravdu si to přejeme? Opravdu chceme, aby se staří lidé, kteří už objektivně nejsou schopni zvýšit si své příjmy přivýdělkem, propadali v poměru ke zbytku společnosti do chudoby, ačkoliv skutečně celý život pracovali a odváděli vše, co měli? Čím se provinili?

Naše vláda se právě v minulosti snažila snížit propast mezi generacemi důchodců tím, že hnutí ANO prosadilo od roku 2018 automatické zvýšení důchodů o 1 000 korun měsíčně pro lidi ve věku 85 plus, tedy pro ty, jejichž důchody jim nedovolovaly žít stejně důstojně jako mladším penzistům. V tomto směru je třeba pokračovat, vážená pětikoalice.

Třetí úprava v rámci valorizace novely zákona počítá s odstraněním sledování dvou statistických indexů změn cenové hladiny, a to CPI indexu, indexu spotřebitelských cen a indexu životních nákladů důchodců. Toto povede – a teď prosím cituji důvodovou zprávu: "dlouhodobě ke snížení výdajů na důchody" – což se opětovně potvrzuje, že je jedním z hlavních cílů navrhovaných změn.

Valorizace penzí čistě na základě indexu životních nákladů domácností důchodců vypadá zdánlivě logicky. Problém je ale v tom, že spotřební koš pro výpočet indexu životních nákladů důchodců není dobře nastaven. Nízkou, respektive nevyhovující váhu v něm mají například náklady na bydlení, které právě v této době činí důchodcům, a nejen jim, velké potíže. Navíc ještě vím z období, kdy jsem byla na Ministerstvu financí, že se diskutovalo o tom, že index CPI a index životních nákladů důchodců nezohledňuje správně realitu, a pětikoalice opětovně místo řešení skutečného problému jenom odsuzuje důchodce k nižším valorizacím. Navíc využívání obou typů indexu, tak jak je tomu dnes, to znamená index spotřebitelských cen pro důchodce a pro zbytek ekonomicky činného obyvatelstva, kdy valorizujeme dle indexu, který má vyšší hodnoty, má své opodstatnění i v tom, že penzisté zdaleka nejsou homogenní skupinou.

Dalším bodem, který současná novela mění, je způsob odchodu do předčasných důchodů a valorizace těchto předčasných důchodů. Zde se shodujeme v jednom bodě – a já se tomu věnuji také, protože jsme konstruktivní opozice a přiznám to, v čem se shodujeme – že způsob výpočtu, kdy se předčasný důchod vyplatí více než jít do penze ve standardní dobu, není dobrý a je třeba ho napravit a přenastavit. Na druhou stranu je třeba si uvědomit, že přísná penalizace předčasných důchodů staví do velice nevýhodné pozice pracující, kteří jsou v takzvaném předdůchodovém věku a kteří v případě ztráty zaměstnání, kterou dopředu nezamýšleli, mohou být trvale kráceni na svých penzích i přesto, že drtivou většinu života pracovali. Penalizace nastavená v návrhu zákona je skutečně relativně přísná. Navíc ještě navrhuje, že možný předčasný odchod do důchodu bude zkrácen na tři roky. Také minimální potřebná doba pojištění pro nárok na předčasný důchod má být navýšena z dosavadních 35 let pojištění až na 40 let, a to včetně náhradních dob pojištění. Takto významný skok může být komplikací pro ty, kdo na možnost odejít do předčasného důchodu z jakéhokoliv důvodu čekají. Problematická je právě krátká lhůta, kterou by v případě přijetí novely měli dnes pracující na změnu své životní strategie. Ano, prodloužení doby sice není podle dat České správy sociálního zabezpečení

zásadním problémem pro současnou generaci, ale mohl by to být problém pro aktuálně mladší ročníky, které nastupují do procesu ekonomické aktivity mnohem později, než tomu bylo dříve, tedy alespoň tak to je v současnosti. Bohužel s aktuálním přístupem pětikoalice k mladým se to může do budoucna výrazně změnit.

To, v čem pětikoalice dnes zcela selhává a s čím vůbec nepracuje, je aktivní politika zaměstnanosti, která má zabránit předčasnému a vynucenému odchodu z trhu práce. V tom pětikoalice zcela selhává a zjevně si toho ani není vědoma. Nechala se ukolébat nízkou mírou nezaměstnanosti, kterou jim předala vláda Andreje Babiše, a o problematiku trhu práce za poslední rok a půl ani nezavadila. Až jedna třetina žadatelů žádá o předčasný důchod. To je obrovské číslo, se kterým pětikoalice vůbec nic nedělá. Pětikoalice se vůbec nezabývá otázkou, proč tomu tak je, proč až jedna třetina lidí je ochotna si zkrátit svoji penzi. Z dat, která jsou předložena v důvodové zprávě, vyplývá, že lidé, kteří odchází do starobního důchodu předčasně, jsou ze zhruba dvou třetin ti, kteří byli těsně před odchodem výdělečně činní, více než čtvrtina byla v evidenci úřadu práce a ze zbytku byla zhruba polovina těch, co pečovali o závislou osobu, a druhá polovina byla invalidní. Proč s tímto nepracujete? Proč úřady práce v rámci aktivní politiky zaměstnanosti cíleně nepracují s generací 60 let a více? Ostatně mělo by to vysoký počet pozitivních benefitů, a to od benefitů pro veřejné rozpočty až pro lepší psychický stav starší části populace, která by byla ještě stále pracovně aktivní.

Bohužel, a to bych chtěla dnes zdůraznit zejména, pětikoalice vykopává zákopy, příkopy mezi důchodci a zbytkem společnosti, kdy na jedné straně se snaží vzbudit dojem, že kvůli zákonnému nároku penzistů současná pracující generace nebude mít na slušné důchody, a navíc v argumentaci pětikoalice zcela opomíjí – já osobně se domnívám, že záměrně – fakt, že důchody nejsou milodar, že důchody jsou něco, co si generace penzistů plně zasloužily léty své poctivé práce.

Dnešní balíček opatření však není první snahou pětikoalice ušetřit na českých důchodcích. V dnešních dnech je na Ústavním soudu žaloba, která se týká změny valorizačního schématu, kdy jste průměrného českého důchodce připravili v průměru o 1 000 korun měsíčně, a to v rozporu s českou ústavou. Důvod, proč k tomu došlo, je jednoduchý. Zbyněk Stanjura, ministr financí, se rozhodl upřednostnit baťovský schodek minus 295 miliard před odpovědným promítnutím valorizace důchodů do rozpočtu. Představte si, že při plánování svého rodinného rozpočtu nezapočítáte například výdaje na nájem či výdaje na splátku hypotéky, se kterými musíte bezpodmínečně počítat. To je, věřím, pro všechny zcela nemyslitelná situace. Toto však nastalo ve státním rozpočtu pro rok 2023. Ministr financí z údajně rozpočtově odpovědné koalice nezapočítal ani korunu do plánovaných výdajů na mimořádnou valorizaci důchodů.

Existuje tady řada důkazů, které ministra Stanjuru usvědčují z toho, že o potřebných výdajích na mimořádnou valorizaci věděl, a to z odborných podkladů z jeho vlastního Ministerstva financí, ve kterých se o valorizaci píše. Konkrétně jsou zmíněny již ve fiskálním výhledu z listopadu 2022. Tyto informace mohl čerpat také od Národní rozpočtové rady, která již 8. prosince 2022 upozornila, že k mimořádné valorizaci v roce 2023 dojde. Pokud by se pan ministr rozhodl naprosto ignorovat podněty ze svého vlastního ministerstva či volání Národní rozpočtové rady, tak se tuto informaci mohl dozvědět dokonce z médií nebo z jednání Poslanecké sněmovny, kde jsme já a mí kolegové na problém nepromítnutí výdajů spojených s mimořádnou valorizací upozorňovali opakovaně. Ministr financí však na naše rady opakovaně nereagoval, a tak jsme došli – zcela náhodou až po prezidentských volbách – do situace, kdy k úpravě mimořádné valorizace došlo. Protože ministr financí neměl na tento výdaj vyčleněnou ani korunu, rozhodl se ve stavu legislativní nouze snížit zákonnou valorizaci, a to již v době, kdy nárok na valorizaci vznikl a kdy jsme byli tedy v časovém intervalu, který měl sloužit k administrativní přípravě ministerstev.

Samotní důchodci již v tuto dobu měli zcela logicky vytvořená jistá očekávání ohledně navýšení jejich penzí. A navíc, ještě jednou opakují, že k tomuto zcela bezprecedentnímu připravení každého z milionů důchodců průměrně o 1 000 korun měsíčně došlo ve stavu

takzvané legislativní nouze, což je mimořádná parlamentní procedura, která má významné ústavněprávní rozměry. Při této proceduře dochází k významnému omezení poslaneckých, výborových a samozřejmě i opozičních práv. Tou zcela mimořádnou okolností byla pouze laxnost ministra financí při tvorbě státního rozpočtu.

Pětikoalice s ohledem na svou stoosmičku si tuto protiústavní změnu prohlašovala, a tím se trvale snížily důchody všem penzistům. Argumentace, že čeští penzisté jsou příliš bonitní ve vztahu k průměrné mzdě, že dnes žijí v mimořádném luxusu oproti zbytku populace, že kvůli nim se Česká republika ubírá směrem řecké cesty, jsou jenom hloupou propagandou elit, které neopustily prostě své kanceláře a neznají život normálních Čechů, Moravanů a Slezanů. Navíc, a to zde opětovně zdůrazňuji, mimořádná valorizace není skutečným zvýšením penzí. V rámci mimořádné valorizace jde jenom o dorovnání penzí cenovému nárůstu. Ti, kteří prezentují, že se důchodcům reálně zlepšila životní situace díky mimořádné valorizaci, vůbec nepochopili, co se tady v České republice v období pádivé inflace děje.

Vážení kolegové, milé kolegyně, pokud bychom tady chtěli hovořit o skutečné důchodové reformě, museli bychom si vyjasnit zásadní proměnnou, která tuto důchodovou reformu definuje. Základním problémem v rámci našeho penzijního systému je problém demografický. Česká republika, ostatně jako drtivá většina rozvinutých zemí, nemá dostatečnou porodnost. Celkový počet obyvatel republiky sice postupně roste, ale tento jev je způsoben primárně migrací do České republiky. To znamená, že z pohledu věkové struktury Českou republiku čeká stárnutí. Toho, že by vedla pětikoalice rozumnou rodinnou politiku, jsem si tedy za poslední rok a půl vůbec nevšimla. Je tedy zřejmé, že hlavní problém pětikoalice již standardně opomíjí. Já jsem si nevšimla žádného opatření, které by mělo za cíl zvýšit porodnost, které by ulehčilo život rodinám s dětmi, které by zvýšilo motivaci mladých směrem k založení rodiny.

Stárnutí populace má z pohledu veřejných rozpočtů, což je primární oblast mé specializace, mnoho závažných dopadů. Tento proces stárnutí populace má mimořádně závažné konsekvence zejména u zemí, které mají financování penzí prostřednictvím průběžného systému. Ten máme v České republice a znamená, že současná generace obyvatel financuje penze současných důchodců, přičemž se očekává, že generace jejich dětí budou financovat zase penze svých rodičů. Tento systém mimořádně dobře funguje v případě zemí, kde se rodí větší počet dětí, než je seniorů. Naopak je problematický v situaci, kde se projevuje stárnutí populace. I v situaci stárnutí populace je samozřejmě možné se spoléhat na rostoucí produktivitu práce, která částečně může snížit negativní demografický vývoj, ale je tu každopádně zřejmý limit této cesty. V České republice se navíc těžko můžeme spoléhat na rostoucí produktivitu práce v období, kdy vláda plánuje dramaticky seškrtnat výdaje na vědu, výzkum a inovace. V období, kdy pětikoalice pravidelně ohrožuje samotné fungování podnikatelského sektoru.

Prodlužování odchodu věku do důchodu, což je dnes již zcela jistá budoucí taktika pětikoalice, má své jednoznačné a výrazné limity. Je samozřejmě pravdou, že pravděpodobnost dožití jen v období historie samostatné České republiky se výrazně zvýšila. O tom není pochyb. A já říkám díkybohu. Na druhou stranu schopnost aktivně vykonávat pracovní pozici nesouvisí ani tak s délkou dožití, ale s délkou života ve zdraví. Přitom samotná délka života ve zdraví je o mnoho kratší a bohužel zdaleka neroste tak dynamicky jako pravděpodobnost dožití.

Obyčejné mechanické posouvání věku odchodu do důchodu je něčím zcela nepřijatelným. Samozřejmě, že je dnes v aktuální situaci, kterou v České republice máme, důležité české penzisty aktivně motivovat, aby zůstali v pracovním procesu co nejdéle. Ostatně to není dobré jen pro stav veřejných financí, ale je to dobré taktéž pro samotné občany. V případě penzistů často nejde pouze o materiální stránku, což je samozřejmě také důležité, prodloužit si aktivní pracovní život v pracovním kolektivu a v práci, která vás ideálně baví, přispívá k psychické pohodě a spokojenosti se životem starších obyvatel. Navíc zcela jistě má generace občanů 60 let a více obrovské množství životních zkušeností. Zcela jistě má jiný pohled na svět a v mnohých pracovních kolektivech by mohla být výrazným obohacením. Chce to jen aktivně pracovat

s politikou zaměstnanosti, zařadit místo neutrálu alespoň jedničku a začít konečně něco dělat. Zdůrazňuji, že mluvím zejména o lidech, kteří pracovat mohou a chtějí, ale i tomuto je třeba jít naproti. Je potřeba české starší občany motivovat. Bohužel pětikoalice jde cestou příkazů a zákazů bez předložení jakéhokoliv dlouhodobého plánu o lepším využívání úřadů práce. O využívání aktivní politiky zaměstnanosti pro občany 60 let a více jsem už teď mluvila.

Pokud mluvíme o důchodové reformě, je jednou ze zásadních věcí, která v systému chybí, motivace občanů, aby si vytvořili také své vlastní úspory. Faktem je, že je v dlouhodobém zájmu státu podpořit odpovědnost, pragmatismus a racionalitu pracující části populace zvýšením benefitů u důchodového připojištění. Já vůbec nechápu, že takto zásadní a potřebné opatření není součástí něčeho, co je prezentované jako důchodová reforma. V případě, že se pětikoalice tváří, že chce dělat důchodovou reformu, musí přece motivovat primárně současné třicátníky, aby si vytvořili úspory. Avšak tato pětikoalice místo toho vytvořila prostředí, které je charakteristické jednou z nejvyšších měr inflace ze všech zemí Evropské unie, a tím znehodnotila současné úspory drtivé části populace. A nejenže připravila o úspory současné pracující a také penzisty, ale současně zcela zásadně snížila důvěru ve vytváření si úspor, které zůstanou zachovány.

Fondový systém spolufinancování důchodů musí být totiž již ze své podstaty založený na dlouhodobé stabilitě, prosperitě ekonomiky a předvídatelnosti dalšího vývoje, kdy si obyvatelstvo země může být jisto, že o své úspory v tak dlouhém časovém intervalu, jako je například i 30 let, nepřijde. Bohužel, současná pětikoalice se podílí na zcela zásadním narušení jakékoliv důvěry občanů vůči kapitálovým trhům. Tady nebudu zmiňovat velice bohatou historii stran vládní pětikoalice z devadesátých let. Stačí totiž zmínit dnešní situaci. Dva roky po sobě setrvávající dvouciferná inflace, se kterou pětikoalice nic nedělá, společně se zpětnými úpravami již fungujících smluv, jako například plánovaná změna v případě stavebního spoření, decimuje důvěru a náladu, která v této zemi panuje.

Samozřejmě důvěře nepřidává ani fakt, že v rámci pětikoalice funguje strana, která má velmi blízko k neomarxistickým ideologiím. Nepomáhá ani fakt, že pětikoalice plánuje zdvojnásobit daně z nemovitostí. Cesta pětikoalice je v tomto směru tedy zcela opačná, než by měla být. Místo motivace lidí k vytváření finančních rezerv, k úsporám, které mohou čerpat k důchodu, lidi výrazně demotivuje a odrazuje od vytváření si vlastního kapitálu v podobě úspor na bankovním účtě či například investicí do nemovitostí.

Na závěr svého projevu se zde musím vyjádřit ještě k jednomu tématu, které se zde zcela jistě bude opakovat i následujících hodinách. Je zcela objektivní pravdou, že zatímco jsme byli ve vládě, si Česká republika prošla svojí největší krizí ve své novodobé historii v podobě světové pandemie. Připomeňme si, že v tomto období umírali po celém světě miliony lidí a snad celý svět byl největším ohrožením od doby druhé světové války. Kdyby nedošlo k takto zásadní krizi, tak bychom zcela jistě důchodovou reformu předložili my. Čímž se nechci vymlouvat, jenom připomínám, jaké tady byly podmínky.

Je však třeba jasně uvést, že ideální čas na provedení penzijní reformy byl promrhán. Tento čas byl na přelomu milénia, v období, kdy jsme ještě zdaleka tak výrazně necítili stárnutí populace, jako ho cítíme dnes. V období, kdy jsme měli navíc mimořádné příjmy v podobě příjmů z privatizace, které měly být použity na mimořádné výdaje v podobě důchodové reformy. Proto bych poprosila všechny členy vládní pětikoalice a vládní poslance, aby části projevů, ve kterých chtějí kritizovat hnutí ANO za neprovedení reformy, ve vlastním zájmu přehodnotili, je to na vás samozřejmě, případně ho rovnou roztrhali a rituálně spálili, protože tyto části projevu nemají aktuálně žádnou relevanci. V případě, že chcete někoho kritizovat, zameťte si nejdřív před svým vlastním prahem a diskutujte toto se svými stranickými kolegy.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, opakuji zde ještě jednou, že to, co dnes tady na tomto místě projednáváme, může důchodovou reformou nazývat jenom někdo, kdo o problematice penzí zaslechl poprvé v životě. To, co je zde nyní předloženo, je jenom úprava parametrů, které

mají za cíl připravit současné i budoucí důchodce o finanční prostředky. Úpravy, které jsou vnitřně nekoherentní a které jsou nastavené tak, aby náklady zoufalého rozpočtovacího procesu ministra financí Stanjury nesla ta část populace, která je nejvíc zranitelná a která se současně provinila tím, že vás, pětikoalice, z velké části nevolí. Děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Upřesním jednu omluvenku – pan poslanec Richter omluven do 16.30 dnes z dnešního jednání.

Faktickou poznámku má pan ministr Jurečka. Prosím.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji, vážený pane místopředsedo. Mnoho věcí z toho, co teď řekla paní předsedkyně poslaneckého klubu hnutí ANO, by se dalo tomu i věřit, kdyby – a teď si dovolím odcitovat jednu takovou zajímavou textaci: "Důchodová reforma je jednou z priorit naší vlády, a to zcela logicky, protože už dnes víme, že okolo roku 2030, až začnou do důchodu odcházet silné ročníky ze 70. let, bude již demografické složení naší společnosti takové, že pokud bychom do té doby opravdu s ničím nepřišli, problém s udržitelností našeho důchodového systému už nebude jen hrozbou, ale tvrdou realitou." Řekla Alena Schillerová v srpnu 2019. Zároveň také jasně řekla, že chce otevřít debatu na úrovni vlády o zvýšení věku odchodu do důchodu. Je to, předpokládám, asi ta stejná Alena Schillerová, která dnes, poslední měsíce, říká, že ona v žádném případě nepřipustí takovou debatu, a mluví takto za hnutí ANO. Tak já nevím, co se stalo s Alenou Schillerovou, ministryní financí roku 2019, kdy si každý může dohledat ve veřejných zdrojích, jak mluvila o parametrech důchodové reformy, o tom, že důchodovou reformu tvoří její vláda, její koaliční kolegyně, a mluvila o tom jako důchodové reformě, byť ten návrh, který tenkrát nakonec tu podporu hnutí ANO neměl, to je korektně potřeba říci, tak byl jenom sedmiparametrický (?) návrh, který znamenal jenom zvýšení výdajů z toho důchodového systému.

Já bych byl rád, aby politici, kteří sem chodí, byli konzistentní a mluvili v principu úplně stejně, jako mluvili v době, kdy byli ministryní financí a byli součástí vládní koalice! (Potlesk vládních poslanců.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Faktickou poznámku má paní předsedkyně Alena Schillerová. Vaše dvě minuty. Prosím.

Poslankyně Alena Schillerová: Pane ministře, teď byste si měl prostě nařezat, promiňte, protože přesně o tom jsem mluvila! Citoval jste rok 2019 a já jsem vám řekla, abyste se vrátil po trajektorii 30 let zpátky. Tam jste promarnili a promrhali ty peníze – v době privatizace, v době, kdy jste měli použít! A já jsem vám také řekla, že to bylo těsně předtím, než vypukla pandemie. Aniž bych se vymlouvala, tak tehdy jsme byli v takovém masakru, že rozhodně na důchodovou reformu jsme ani nepomysleli. Takže vy jste přesně zopakoval to, na co jsem vás upozornila ve své řeči. Ale rozumím tomu, vrtěti psem. Pojd'te radši skládat účty z tohoto nesmyslného asociálního návrhu, který jste sem do Poslanecké sněmovny přinesl! (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Další faktická poznámka – pana ministra Mariana Jurečky. Prosím, pane ministře.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Já si dovolím reagovat. Víte, paní předsedkyně, to byl rok 2019 a to už jste byli ve vládě jako klíčová

strana skoro rok a půl. Já jsem dneska jako ministr práce a sociálních věcí necelý rok a půl ve funkci a důchodovou reformu předkládám.

A vy jste tady mluvila ve vašem předchozím vystoupení o tom, že někoho okrádáme, že někomu něco bereme. Tak to vysvětlíte fakticky, když důchody rostou o 30 %, překonaly hranici 20 000 korun, všechny budoucí valorizace vždycky k 1. lednu budou zpětně za to období 12 měsíců valorizovat současné i všechny budoucí důchody o inflaci. Jak můžete říct, že někomu něco bereme, že někoho okrádáme? To prostě není pravda a je to vlastně nesmysl. A je potřeba si říct, že my můžeme pracovat s tím, co vždycky za námi ta produktivní generace, kterou jsme buďto porodili a vychovali, dokáže produkovat na ty naše budoucí důchody, anebo jsme tolik té generace nedokázali vychovat, a pak musíme ty parametrické změny udělat. A jestli to nazýváme důchodová reforma, nebo používáme jiný terminus technicus, to není to klíčové. Klíčové je to, jestli směřujeme k tomu, aby i pro ty děti a vnoučata současných důchodců byl ten průběžný systém ten, který jim nabídne důstojné a férové důchody, a to ten návrh v sobě zakomponovává. Dokonce vlastně zakomponovává věci, které vy jste tenkrát chtěla po Janě Maláčové a které tam ona nedala, protože ona dala jenom všechny výdajové položky. A jsou dva členové vlády, kteří mohou udělat podle kompetenčního zákona něco s důchodovým systémem v rámci průběžného nebo třetího pilíře, a to je buď ministr financí, nebo ministr práce a sociálních věcí. Vy jste byla čtyři roky ministryně financí a neudělala jste vůbec nic z té oblasti, za kterou jste byla zodpovědná!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Jsou zde tři faktické poznámky, přečtu pořadí. První je paní poslankyně Alena Schillerová, paní poslankyně Jana Pastuchová, Aleš Juchelka a další. Prosím, vaše dvě minuty, paní předsedkyně.

Poslankyně Alena Schillerová: Pane ministře, vy jste nepředložil žádnou důchodovou reformu. Nenalhávejte si to a přečtěte si pořádně, co jste sem přinesl! Vy nám tady neříkejte, že rostou důchody. Také roste inflace! Vy nedáváte žádné milodary těm důchodcům. Vy pouze jste byli povinni díky platným zákonům chránit jejich koupěschopnost. Ještě v lednu tohoto roku jste tvrdil v pořadu Otázky Václava Moravce, že nemůžete změnit valorizaci, že se nemůžete chovat protiústavním způsobem, abyste to potom po prezidentské volbě udělal. A ta paní profesorka Nerudová, o kterou se tak opíráte, že čerpáte z její pracovní skupiny, ta to tento týden potvrdila. Takže prosím, nelžete si do kapsy! Není to žádná důchodová reforma, jenom pokračujete v tom trendu, který jste započali v červnu. To je celé! (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Jako další s faktickou poznámkou paní poslankyně Jana Pastuchová, připraví se pan poslanec Aleš Juchelka. Prosím.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji, pane místopředsedo. Paní předsedkyně Schillerová mě předběhla. Já to zopakuji znova. Pane ministře, vy jste řekl, že předkládáte důchodovou reformu. To nemyslíte vážně. Tohle není důchodová reforma! Vy jenom umíte na sítích říkat lidem, jak jste těmto důchodcům za vaší vlády... Vám když se to hodí, tak jste tady jenom necelé dva roky a vlastně jste nestihl nic udělat, ale když se vám to hodí, tak na tweetu a na sociálních sítích píšete, jak vaše vláda přidala důchodcům. Přidala jenom to, co vám přikazuje zákon! Jinak vůbec nic.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Pan poslanec Aleš Juchelka, připraví se pan ministr Marian Jurečka. Prosím.

Poslanec Aleš Juchelka: Já děkuji moc, pane předsedající. Já tady mám několik poznámek. Tak co udělala minulá vláda Andreje Babiše? Tak například zvýšila základní výměru důchodů z 9 na 10 % nebo taktéž odsouhlasila, že všichni senioři nad 85 let budou mít tisícovku navíc. Vy jste byli několikrát ve vládě, určitě třeba od roku 2000, a mohli jste také předložit důchodovou reformu. Už se o tom bavíme skutečně posledních 23 let, určitě od roku 2000, a nic takového se nestalo.

A to, že ta minulá vláda nic neudělala, tak to vy si protirečíte, pane ministře. Takže ještě jednou. Já tady budu citovat to, co jste řekl na tiskové konferenci, kde jste měl vedle sebe Danuši Nerudovou. Cituji: "Danuše Nerudová je také ta, která tady v posledních letech vedla tu poslední odbornou komisi pro změnu důchodů." To bylo v té vládě Andreje Babiše. "A my jsme neudělali to, že bychom všechno stavěli na zelené louce. My jsme vzali ty dobré věci, které byly odpracovány" – cituji znovu – "na kterých byla odborná i celospolečenská shoda, a na základě těchto jsme stavěli dále návrh důchodové reformy, který budu za chvíli konkrétně představovat." A to je vaše citace, to jsou vaše slova, která jste řekl na té tříhodinové tiskové konferenci. Takže neříkejte, že nikdo nic neodpracoval. Každá vláda měla nějakou zásluhu na tom, že to posunula někam dál. Ale v tuto chvíli my opravdu neřešíme během dnešního dne důchodovou reformu jako takovou, ale pouze změnu parametrů pro současné starobní důchodce a pro ty, kteří půjdou do důchodu za pár let. A proč? Protože chcete naplnit státní rozpočet.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Nyní faktická poznámka pana ministra Mariana Jurečky. Prosím.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji. Jsem rád, že vlastně po sedmi hodinách se konečně debata vede o konkrétním návrhu této novely zákona, která vlastně pokrývá pouze dva konkrétní body, které jsou součástí potom té celé důchodové reformy, která v legislativním procesu bude ve druhém pololetí tohoto roku. Ale já chci tady jenom podotknout, to, co tady řekli ti, co mluvili přede mnou, že si musíme uvědomit, že my tady vlastně neplníme státní rozpočet, že bychom ho tady někde plnili nějakým přebytkem. My se snažíme ucpat ty obrovské díry, které tady jsou, proto, aby ten systém, který letos bude mít ten deficit zhruba více jak 80 miliard korun, na který si bude muset tato země půjčit a který nás stojí obrovské finanční náklady v rámci dluhové služby, protože už nemáme dávno dobu záporných úroků a ta dluhová služba nám vzroste v příštích zhruba třech letech z 50 miliard korun na víc jak 100 miliard korun, a to už jsou opravdu problémy, které tady jsou.

A znovu se vracím k tomu, že my tyto změny děláme proto, aby i za 20, 30, 40 let pro děti a vnoučata současných důchodců, jejich rodičů a prarodičů, kteří si ve svém životě dokázali hodně věcí odpustit proto, aby je mohli postavit do života a vychovat, zaplatit jim vzdělání, tak aby i pro ně jednou byly důstojné důchody z průběžného systému. To je potřeba si uvědomit. Proto to děláme.

Moje poslední poznámka. Již tady zaznělo, že došlo ke zvýšení o jeden procentní bod u základní výměry. Já tady nechci soutěžit, kdo co víc, ale jenom připomínám, že v tom návrhu, který jsem představoval, se bavíme o tom, že ta základní garantovaná výměra nebude 10, ale 20 % z výše průměrné mzdy.

A poslední věc. Já jsem rád, že jsem mohl postavit některé věci a navázat nejenom jako výstup z komise Danuše Nerudové, ale i z těch předchozích.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji i za dodržení času. Faktická poznámka pana poslance Aleše Juchelky.

Poslanec Aleš Juchelka: Děkuji moc. Vážený pane ministře, vy moc dobře víte, že ten průběžný systém, do kterého vplují finanční prostředky od všech těch, kteří platí důchodové pojištění, a na druhé straně vyplují jako solidarita pro všechny ty, kteří pobírají důchody, tak je plus minus vyrovnaný. To, pokud vy tady mluvíte o těch 80 miliardách, tak to je pouze důsledek neřešení inflace, které se musely vyplatit u dvou mimořádných valorizací. To je celé. To jenom tak abychom byli faktičtí.

A pokud vy tady neustále říkáte, jakým způsobem se musíme chovat k těm budoucím generacím, já s vámi samozřejmě jakoby souhlasím, ale taktéž mám na paměti tu generaci, která vychovala mě, moji maminku i moji babičku. My, kteří v tuto chvíli přispíváme do toho průběžného systému, aby ani oni nebyli bití na tom, že celý život poctivě pracovali, vychovávali děti a ve své minulosti byli těmi, kteří skutečně tu ekonomiku se svými protějšky táhli, byli ti, kterým skutečně záleželo na tom, jakým způsobem jejich děti budou v budoucnu vychované, co jim všechno předají. A já nechci těmito mimořádnými valorizacemi a řádnými valorizacemi právě uvrhnout do chudoby, a je tam čím dále tím více seniorů, právě ty předešlé generace, které se tak strašně poctivě staraly o to, abychom se my jako ta generace další měli dobře.

Takže já trošičku ten narativ otočím. A promiňte, nechci být falešně tady odpovědný, protože já nesnáším faleš, falešnou skromnost, falešnou odpovědnost, prostě to, že to tady srdíčkově celé vybalím. Prostě a jednoduše se bavme fakticky o tom, co se tady dnes děje. A to jsou mimořádné a řádné valorizace a předčasné důchody. Proč? Kvůli státnímu rozpočtu.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Faktická poznámka pana ministra. Prosím, pane ministře, vaše dvě minuty.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Státní rozpočet a takzvaný virtuální důchodový účet jedno jest. Příjmy z výběru důchodového pojištění jsou součástí příjmů státního rozpočtu a výdaje na důchody jsou součástí státního rozpočtu. Pokud ale v naší diskusi, kterou v České republice používáme desítky let, mluvíme o důchodovém účtu, mluvíme o té virtuální části objemu příjmů důchodového pojištění, objemu výdajů, a ty v letošním roce překročí deficit 80 miliard korun, a hrozně bych si přál, aby platilo to, co říkal Aleš Juchelka, že to je jenom teď jako jednorázový výkyv na základě mimořádných valorizací loňského a letošního roku. Ale on není mimořádný. To je výdaj, který je už jednou provždy mandatorním výdajem do konce života všech těch starobních důchodců, kterým byl tento důchod přiznán a takto zvýšen. Na tom už nezměníme nikdo z nás ani korunu. To znamená, ten deficitní systém, který jsme v predikcích odhadovali, že začne do deficitu se propadat výrazně po roce 2030, tak se nám začal výrazně propadat už teď. A nedostane se do toho, že by byl v přebytku, jako se v několika málo letech, v posledních třiceti letech, dostal do přebytku.

Takže to je prostě popis faktů, která tady jsou. Jsou země, kde každý rok je vyplaceno na důchody pouze to, co se vybere a je to bodovým systémem takto následně vypláceno. To znamená, je to opravdu ryze průběžný systém. U nás mluvíme o průběžném systému, ale zároveň velmi solidárním, protože ho doplňujeme z jiných daňových příjmů. Ale musíme si uvědomit, že kdybychom mluvili čistě o tom průběžném, o tom, co ta následující generace vyprodukuje, tak by to muselo být takto.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji i za dodržení času. Nyní pan poslanec Aleš Juchelka, poté Alena Schillerová. Faktické poznámky. Prosím.

Poslanec Aleš Juchelka: My se bavíme o tom průběžném důchodovém systému a to je správně, protože to je, a na tom se myslím shodneme, to páteří, co by mělo zůstat v rámci důchodového systému.

Ten samotný penzijní systém – já nemluvíím vůbec o účtu, protože prostě neexistuje žádný důchodový účet a možná, že by měl – tak do něho jsme za posledních pár let, a to my dva jsme za to zodpovědní jako hnutí ANO i KDU-ČSL, dali například nesystémový prvek, a to je 500 korun výchovné. A tady tento nesystémový prvek, a je tam samozřejmě v tuto chvíli, a já s tím souhlasím, ano, určitě, 500 korun na vychované dítě, i když to bylo samozřejmě napsáno špatně. A v tuto chvíli na České správě sociálního zabezpečení leží zhruba sedm nerozhodnutých žádostí, které – dnes se neví, jakým způsobem se mají vypořádat. Zdali to bude pro maminku, pro tatínka a kdo jak kdy vychovával, a rozděleno, a tak dále. Tak ty nesystémové prvky samozřejmě zasáhly do toho průběžného důchodového systému. A možná bychom se měli zamyslet nad tím, že pokud chceme do budoucna nějakým způsobem bych řekl upřednostnit ty, kteří do toho systému přidali, i samozřejmě díky porodnosti, děti, no tak bychom třeba měli udělat opravdu jakoby systémový prvek a těch nesystémových se zbavit, protože nám zbytečně ten systémový, ten penzijní systém zaplevelují.

Ovšem co se týká opravdu těch 80 miliard, tak to je skutečně zodpovědnost vaší vlády a neřešené inflace. To je prostě celé, to se nedá nějakým způsobem okecat. A řekl bych, že v tuto chvíli bychom to měli o těch 80 miliard očistit, pokud tedy nechcete mít tady pořád dvoucifernou inflaci. A já věřím tomu, že nechcete.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní paní předsedkyně Alena Schillerová, poté opět pan ministr Marian Jurečka. Prosím.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji. Pane ministře, doufám, neberu to vážně, ta vaše slova, že bychom tady mohli být na tom ještě hůře. Ještě bychom mohli mít jenom systém, kdy se vyplatí to, co se vybere. No to snad ne! Doufám, že to nebyla žádná výhrůžka, že s něčím takovým přijdete za dva měsíce, protože tady už člověk opravdu neví, co může čekat.

Pane ministře, díval jste se na návrh rozpočtu na rok 2024? Viděl jste tam, že armáda roste o 48 miliard? Viděl jste tam, že vaše kapitola roste jenom asi o 22, pokud se dobře pamatujete? Přece to je o vašich prioritách, o politice vaší vlády, o tom, co je pro vás prioritní. My podporujeme armádu, chápeme závazky vůči NATO, ale holt když na to není, tak prostě musíme dát přednost školství, které nemůže škrtnat 30 miliard. Musíme dát přednost vašemu rezortu, musíme dát přednost dopravě a tak dále. A prostě posilovat rezort obrany tak, jak si můžeme rozpočtově dovolit.

Takže nestavte pořád problémy rozpočtu jenom na sociální politice. My jsme povinni vyplácet důchody, jsme povinni prostě respektovat zákony. A přece vy nepočítáte s tím, že mimořádná valorizace se bude dále vyplácet, teď už nehrozí podle čísel Českého statistického úřadu. To znamená, že vy se chováte tak, jako by ona tady měla být další dva roky, ale nic tomu nenasvědčuje. A to, co chcete udělat řádnými valorizacemi, opět otevře ty staré nůžky, které tady byly, když prostě začaly růst mzdy. Ono se to hned neprojeví, protože je teď propad reálných mezd, ale až začnou růst, tak se opět rozevřou nůžky a vy ty lidi pošlete na sociální úřad pro dávky. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní pan ministr Marian Jurečka s faktickou poznámkou. Prosím.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji. Paní předsedkyně, nekládejte mně do úst, co jsem neřekl. Já tady nikoho nestraším. Vedeme doufám u prvního čtení debatu, kterou můžeme také vést na odborné úrovni faktů. Já jsem řekl příklad, že jsou jiné státy a jiné systémy. Nevkládejte mi do úst něco, co jsem neřekl. Nedělejte to, co dělá váš pan předseda, kdy potom následně mluví nepravdu a lže. To si myslím, že nemáte zapotřebí.

Já jsem si dovolil tady vzít data Ministerstva financí v době, kdy vy jste byla ministryní financí. A ten zdroj z roku 2019 říká, jestliže od roku 2000 sečteme hospodářské výsledky důchodového účtu, tak se dostaneme ke ztrátě ve výši 372,4 miliardy korun. Z toho je patrné, že již nyní důchodový systém příliš nefunguje a je nutná jeho reforma. Z dlouhodobého hlediska se nejedná o udržitelný stav. To říkám především proto, tuto citaci. A je k tomu graf, takový pěkný. (Ukazuje.) To říkám především pro kolegu Aleše Juchelku, který říkal, že to je výjimečný stav. Tak já nevím, jestli do roku 2019, vy jste byla v tu dobu už druhým rokem ministryní financí, ty deficity znamenaly to, že tady byla inflace, kterou by ta vláda neřešila, způsobila tedy těch minus 372 miliard korun. Tak prosím pěkně, neříkejme nepravdy, i pro lidi, kteří to sledují, pojmenovávejme ty věci na základě faktů, konkrétních čísel. A pokud jde o inflaci, tak také asi určitě jste zaznamenali, kteří sledujete informace, že třeba nejposlednější, nejaktuálnější data Českého statistického úřadu o vývoji za – vývoj inflace mezi březnem a dubnem – ukazovala, že se nám inflace v těchto datech zastavila a byl tam vývoj minus 0,2 %. Přejme si, aby toto zůstalo, abychom se opravdu nedostávali do těch složitých situací. A neříkejte, že někdo něco důchodcům bere a že se na ně nepamatuje. To není pravda!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní pan poslanec Aleš Juchelka a po něm paní předsedkyně Alena Schillerová. V obou případech faktické poznámky. Prosím.

Poslanec Aleš Juchelka: Pane ministře, já se strašně jakoby moc omlouvám, ale dneska asi přišel do schránek, nebo v průběhu tohoto týdne, váš dopis všem starobním důchodcům, kde vy tady – jako hodně hezky tady o tom píšete. Pokud se někdo dostane do problémů, má volat různé neziskovky, například Člověka v tísní. Píšete tady pro případ exekucí kam. Ale tady píšete také větu: Dále bych vás rád seznámil se základní myšlenkou připravované důchodové reformy. Ta se vás jako nynějších příjemců důchodů nijak nedotkne. – Vždyť to je přece lež! My tady dneska budeme řešit přece snížení řádných valorizací a to se těch důchodců dotkne. Protože pokud se to schválí, tak v tom dalším roce už budou mít nižší výpočet důchodu u řádných valorizací.

Například pokud se týká mimořádných valorizací, tak vy čelíte ústavní stížnosti, protože jste v polovině hry najednou změnili pravidla. A ti důchodci taktéž přišli o 7 000 korun do konce roku. Místo 1 750 dostanou teď v červnu 750 korun zhruba. Takže vy tady píšete dopisy všem starobním důchodcům, kterých jsou 2,3 milionu. Ani nechci vidět ty náklady, které to muselo stát, poštovné, tisk a tak dále. A ještě v tom dopise 2,3milionkrát neuvádíte pravdu.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní paní předsedkyně Alena Schillerová, potom pan ministr Marian Jurečka. Prosím.

Poslankyně Alena Schillerová: Samozřejmě že ten průběžný systém se pohybuje s ohledem na demografickou linku, s ohledem na ekonomickou situaci, na to, v jaké fázi ekonomické se nacházíme. To všechno má na to vliv. Pak samozřejmě byste také mohl jmenovat roky, kdy to bylo přebytkové. Ale prosím, pane ministře, řekněte nám tedy, když tady tak hájíte tento svůj postup, řekněte nám tedy, kde se projeví ty úspory, které tedy, se kterými my nesouhlasíme, na úkor našich důchodců aby se takto prostě postupovalo. Ale řekněte nám, kde jsou ty úspory, kde, co tím dosáhnete. Co tím dokážete.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Nyní pan ministr Marian Jurečka. Prosím.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji. Znovu se pokusím více, jednodušeji vysvětlit, aby i paní předsedkyně Alena Schillerová potom pracovala s tou formulací opravdu objektivně.

Pokud budeme v budoucnu vždycky k 1. lednu valorizovat řádně důchody, budeme valorizovat plně o inflaci. Ten princip funguje tak, že vždycky se bere období od konce června do konce června toho předcházejícího roku a půl a za těch 12 měsíců od konce června do konce června se vyhodnotí ta míra inflace. To se plně promítne do té řádné valorizace k 1. lednu. To znamená, neplatí to, co jste říkala tady v úvodu, ani to, co jste říkala tady před chvílí, že by těm důchodcům nebylo dáno to, co jim náleží, na základě právě toho vyrovnání té inflace. A inflace jim bude plně 1. ledna každého roku za těch předcházejících 12 měsíců, to období od června do konce června, plně vykryta. Plně vykryta.

A otázka růstu reálných mezd – odpovídám pro kolegu poslance Aleše Juchelku, prostřednictvím pana předsedajícího – nebude relevantní při zvyšování důchodů v příštích minimálně dvou či třech letech. Nebude v tom vzorci hrát žádnou roli, protože poklesem reálných mezd v loňském a v letošním roce je nutné, aby se ten procentický pokles vyrovnal v příštích letech. Až se ten rozdíl dorovná, pak možná za tři, za čtyři roky začne tento parametr hrát roli při zvyšování toho budoucího důchodu. A vracíme to na parametry, které tady byly velmi dlouho před rokem 2018.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní má faktickou poznámku pan poslanec Jiří Mašek a po něm pan poslanec Aleš Juchelka. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové. Pane ministře, vy jste na to v podstatě ke konci teď své poslední faktické odpověděl, ale skutečně pan Juchelka tady měl pravdu v tom, že se ty parametry mění. A jsou to právě ty průměrné mzdy a započítávání jenom jedné třetiny versus jedné poloviny. Takže nelze říkat, že se nic nemění a že to od té... (Hlas mimo mikrofon.) Reálné, promiňte, reálné mzdy. Takže nelze říct, že se nic nemění a že ti důchodci nebudou nijak postiženi, byť to teď oddalujete, že to bude v současném vývoji třeba za tři čtyři roky nejdříve. Takže změny tam jsou. A já si víc věcí nechám do svého příspěvku.

Nicméně chtěl bych zdůraznit, že vy prostě teď to hasíte velmi narychlo, protože kdybychom započítali vlastně to, co se nevyplatilo při té poslední mimořádné valorizaci, která je v současné době předmětem jednání, nebo bude u Ústavního soudu, tak vy už jste teď překročili těch 295 miliard propadu státního rozpočtu. Takže ta situace, chápu, je vážná, ale nemůže se řešit jenom na úkor důchodců. Máme určitě i jiné prostředky. Například je to otázka, jestli je opravdu nutné teď zvýšit to 1 % výdajů státního rozpočtu pro armádu, když efektivně to utratit bude asi velký problém. Původně to bylo plánováno na rok 2025. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní pan poslanec Aleš Juchelka a jeho faktická poznámka. Prosím.

Poslanec Aleš Juchelka: Já budu velmi stručný. Přečtu ty dvě věty z toho dopisu. Cituji: "Dále bych vás rád seznámil se základní myšlenkou připravované důchodové reformy. Ta se vás jako nynějších příjemců důchodů nijak nedotkne." A pan ministr řekl, že se to nedotkne skutečně u té řádné valorizace třeba dva tři roky podle toho, jakým způsobem ty reálné mzdy se dorovnají. Do budoucna se samozřejmě ale dotkne, protože nepředpokládáme, že všichni ti, kterým jste to 2,3milionkrát napsal, do tří let zemřou.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nevidím žádnou další faktickou poznámku. V tom případě budeme pokračovat v přednostních právech. Jako další v pořadí vystoupí pan předseda Tomio Okamura. Prosím, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, Fialova vláda tady předkládá ve Sněmovně změnu zákona o důchodovém pojištění, která obsahuje pouze sérii parametrických změn. A samozřejmě to není žádná důchodová reforma, kterou Fialova vláda lživě slibovala. Jedná se totiž pouze o změny, které výrazně poškodí všechny příjemce důchodů, a to jak ty současné, tak i ty budoucí.

Hnutí SPD zásadně odmítá vládou navrhované zvýšení věku odchodu do důchodu. Zásadně odmítáme i snižování valorizace důchodů a rovněž zásadně odmítáme zpřísnění podmínek pro odchod do předčasného starobního důchodu, které tady navrhuje Fialova vládní pětikoalice a ministr práce sociálních věcí Marian Jurečka z KDU-ČSL. Proto hned tady na úvod, pane předsedající, podávám jménem SPD návrh na zamítnutí tohoto zákona v prvním čtení, takže o tomto mém návrhu budeme hlasovat.

Předkládaný návrh totiž zahrnuje v podstatě pouze rozsáhlé snížení a omezení budoucího zvyšování důchodů a rovněž zásadně zpřísnuje, jak už jsem uvedl, podmínky pro odchod do předčasného starobního důchodu. Vláda Petra Fialy z ODS chce jednak významně snížit řádné valorizace důchodů, kdy hodlá v porovnání se současným stavem mnohem méně zohledňovat růst reálných mezd, a to jen ze třetiny, kdežto nyní je to o polovinu. To povede k zaostávání růstu důchodů za růstem průměrné mzdy. Pokud tedy reálné mzdy vůbec porostou, protože od nástupu této Fialovy vlády již druhým rokem setrvale klesají, což je v celoevropském kontextu smutný a negativní unikát. Mimořádné valorizace důchodů pro případ růstu inflace nad 5 % navrhuje Fialova vláda, konkrétně ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka z KDU-ČSL, zcela zrušit a nahradit je..., navrhuje vláda nahradit je nižší sociální dávkou, takzvaným dočasným přídatkem k důchodu na dobu tří až šesti kalendářních měsíců, který se navíc již nestane trvalou součástí výměry důchodů. Takže to povede pouze k dalšímu poklesu reálných důchodů, k propadu velkého množství důchodců do příjmové chudoby a zasáhne to nejvíce nízkopříjmové důchodce. Může dokonce docházet i k tak paradoxním situacím, že v určitém roce k 1. lednu po odebrání dočasného přídatku a připočtení snížené řádné valorizace mohou aktuální důchody všem jejich příjemcům klesnout.

V oblasti předčasných důchodů vláda navrhuje velké zpřísnění přístupu k nim. Občané budou moci na základě toho vládního návrhu, co tady předkládá Fialova vláda, tak občané budou moci nově odejít do předčasného starobního důchodu až tři roky před dosažením standardního důchodového věku, zatímco nyní je to pět let. Dále se mění podmínka potřebné doby důchodového pojištění pro nárok na předčasný důchod z dosavadních 35 let na 40 let. A to ještě s tím, že některé náhradní doby pojištění se pro tento účel budou zohledňovat už pouze v rozsahu 80 %. Vláda navrhuje, respektive vládní návrh obsahuje i zpřísnění krácení a penalizace předčasného důchodu, kdy se má jeho procentní výměra snižovat jednotně o 1,5 % výpočtového základu za každých započatých 90 dní rozdílu mezi zákonným věkem pro odchod žadatele do důchodu a podáním žádosti o předčasný důchod. Dosud je toto krácení mírnější a zohledňuje dobu, která žadateli schází do dosažení řádného důchodového věku. Poslední zpřísnující podmínkou ze strany vlády je těžce diskriminační návrh, aby procentní, tedy ta zásluhová a vyšší složka předčasného důchodu, nebyla vůbec valorizována.

Toto nespravedlivé zpřísnění podmínek odchodu do předčasného důchodu poškodí zaměstnance v těžkých profesích, občany, kteří pracují od 18 let, i pracující s vysokoškolským vzděláním a povede i k dalšímu razantnímu nárůstu počtu žádostí o předčasné důchody za současných výhodnějších podmínek, a tudíž i k dalšímu zahlcení již tak přetížených poboček České správy sociálního zabezpečení. Toho jsme ostatně svědky již nyní. Navíc je naprosto nepochopitelné, proč se změnou zákona nejprve neřeší podmínky pro dřívější odchod do řádného důchodu u zaměstnanců v náročných profesích, a pak až teprve případná úprava

předčasných důchodů. Tato vládní předloha je tak jen snahou o snižování rozpočtového deficitu, který Fialova vláda neustále prohlubuje, na úkor příjemců důchodů a rezignací na skutečnou a opravdu přínosnou důchodovou reformu.

Hnutí SPD tento vládní materiál v předložené podobě zcela odmítá a předloží k němu své vlastní pozměňovací návrhy, které budou směřovat k ochraně příjmů a životní úrovně současných i budoucích důchodců.

V podstatě to, co tady předkládá Fialova vládní pětikoalice, když to shrnu, tak v podstatě vláda chce prosadit pokles reálných důchodů a propad seniorů do chudoby. To samozřejmě SPD odmítá a předložíme ve Sněmovně vlastní pozměňovací návrhy, které zajišťují důstojné penze.

Samozřejmě se musíme podívat, proč vlastně nebo z jakého důvodu se tady důchodci a příjemci důchodů dostali nebo stali se rukojmími této neschopné Fialovy vlády, a jak víme, tak i na základě průzkumu renomované americké analytické firmy Morning Consult je premiér Fiala dokonce nejméně důvěryhodný lídr ze všech demokratických států na světě. To znamená, je nejhorší na světě, krátce řečeno. To znamená, koaliční vláda ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a Pirátů... kterou vede Fialova vláda, je nejhorší na světě. Ano, americká renomovaná analytická firma Morning Consult, prošlo to i mainstreamem. Takže v podstatě místo aby už odstoupili a přestali škodit, tak oni dál pokračují v tom, přestože jsou nejhorší na světě, a tak v tom prostě dál tady pokračují, v tom nekompetentním vládnutí.

Dokonce je premiér Petr Fiala v důvěryhodnosti politiků ze strany občanů za opozičními lídry. To znamená, ani další průzkum, a už opakovaný tedy – Centrum pro výzkum veřejného mínění, CVVM, potvrzuje, že Fialova vláda prostě důvěru nemá a měla by to položit a přenechat vládnutí opozici současné. Takže ty průzkumy jsou už jeden za druhým, skutečně je to objektivní zcela, a nejvíce nepopulární politici jsou opět za vládu. Je to paní Pekarová Adamová, jeden ze tří nejvyšších ústavních činitelů, zvolený tady Fialovou vládní pětikoalicí ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a Pirátů. Takže skutečně ta situace je tristní a v podstatě občané si nepřejí už tuto vládní pětikoalici Petra Fialy.

A přestože je tady takový stav, kdy občané jasně a opakovaně dávají najevo, že si nepřejí Fialovu vládní pětikoalici, tak vy tady pokračujete v těchto šílených asociálních návrzích. A jeden z nich tady právě teď projednáváme, to znamená, že chcete okrást už podruhé letos, chcete okrást i ty současné, i ty budoucí důchodce. Už letos podruhé. Takže samozřejmě to není dobře. A vy na jednu stranu tvrdíte, že nemáte peníze na důchody, ale už neříkáte to pravdivé B, že ty peníze vláda nemá, protože je sama Fialova vláda totálně neschopná, že vy jste prošustrovali ty peníze.

A já to zase podložím tvrdými daty, protože podle Eurostatu, což je evropský statistický úřad, takže předpokládám, že vládní politici mu věří, když se to týká té jimi milované Evropské unie, že těm institucím věří, a já si myslím, že zrovna tato čísla objektivní bezesporu jsou, to je jasné, já je na rozdíl od premiéra Fialy nezpochybňuji, zoufale – takže podle Eurostatu má Česká republika třetí nejvyšší inflaci v Evropě vůbec. A Česká republika je jednou ze tří zemí Evropy, které nemají hospodářský růst zpět na úrovni před covidovou krizí.

To znamená, je to zcela objektivní fakt, že vládní koalice KDU-ČSL, ODS, TOP 09, STAN a Pirátů by prostě měla skončit. A já, když vidím, čemu se věnují, čemu se věnuje premiér Fiala a poslanci Fialovy vládní koalice – cestují po světě, mimo Evropu, lítají si v business class po celém světě do dalekých krajín, a že se tím chlubí. Takže vy si tady užíváte luxusu plnými doušky, místo abyste konečně něco dělali pro občany. Mohl bych jmenovat konkrétní příklady, ale neudělám to, protože nejsem takový zoufalec, na rozdíl od těch, co jmenují mě, který samozřejmě nikam takhle nejel. Ale nebudu trapný a nebudu tady říkat takovéto věci. Ale to, že místo abyste pracovali pro občany, tak si za státní peníze užíváte plnými doušky luxusu a přepychu, tak to opravdu je špatně v situaci – minimálně je to špatně v této situaci, nebo rozhodně je to špatně v této situaci, abych se správně vyjádřil – kdy chcete těm nejchudším brát peníze. A už opakovaně. Už opakovaně. Takže já bych se mohl ptát, jaké

jsou výsledky jednání, cest vládních poslanců do Japonska a do dalších exotických zemí. Pro občany nic, nula. Nula. Ale pojďme dál. Pojďme dál. Pojďme dál.

Takže já jenom chci říct, že kdyby si v tom Japonsku aspoň brali příklad z toho, že tam funguje přímá demokracie, jsou tam přímo volení hejtmani, starostové... Ale to je marné, to je, jako když hrách hází na zeď. Samozřejmě, výsledek nula. Takže to jenom říkám na okraj.

Další věcí je – a taky kdybyste si brali příklad třeba v Japonsku z toho, že tam když ministr má být náznak skandálu, tak okamžitě rezignuje. Okamžitě rezignuje. A týká se to i premiérů. Okamžitě rezignuje při náznaku sebemenšího skandálu a pokládá funkci premiéra. To znamená, to jsou všechno věci, které bych čekal, že se tam někdo poučí. Ale tyhle výlety, kde samozřejmě žádný přínos to pro občany nemá, tak to samozřejmě je špatně. To znamená, tohle je ta realita. Ale pojďme skutečně dál. Já na to schválně narážím, protože jsem se musel zasmát, úplně, když jsem to slyšel, třeba o tomhle konkrétním případě. Takže pojďme dál.

A proč nejsou ty peníze na důchodce? Proč nejsou peníze na ty důchodce? Protože samozřejmě Fialova vláda hospodaří s nejhorsším deficitem v historii České republiky a vede republiku k bankrotu. Takže nejenom že jsme ohledně inflace, jak jsem říkal, třetí největší inflace vůbec v Evropě, dlouhodobě jedna z nejhorsších zemí, vysoko nad průměrem Evropské unie, hospodářský růst – jednou ze tří zemí – nemáme zpět na úrovni před covidovou krizí kvůli Fialově vládě. Máme potraviny dražší než v Polsku a v Německu kvůli Fialově vládě, občané tam jezdí nakupovat. Je to problém na problém a premiéra Petra Fialu to evidentně vůbec nepálí.

Takže samozřejmě je to ještě navíc v situaci, kdy Fialova vláda vybrala z důvodu dvouciferné inflace nad rámec celkově již více než 200 miliard korun na daních. Ale samozřejmě, přestože je výběr vyšší, tak ty peníze prošťustrováváte, desítky miliard, do zahraničí a tak dále. Takže samozřejmě takovým tím minimálním požadavkem by tady mělo být i vzhledem k tomuto zákonu, co tady navrhuje, k tomu, že chcete okrást důchodce, tak by mělo být to, aby nekompetentní ministr financí Zbyněk Stanjura z ODS by měl jako správce státní kasy okamžitě odstoupit. A s ním celá vláda.

Samozřejmě problémem je to, že vy... Mně na tom celém vadí to, jak tady Fialova vláda lže v tom, že vy řeknete, že nemáte peníze na důchody. Přitom, jak jsem říkal, vy jste způsobili to, že není na ty důchody. Ono na ně je totiž ve skutečnosti, takhle bych to řekl. Na ty důchody samozřejmě peníze jsou, ale není to vaše priorita. Není to vaše priorita. Není to vaše priorita.

To řízení veřejných financí vládou Petra Fialy z ODS je prostě v naprostém rozkladu. A já opravdu jménem SPD odmítám, abyste tuhle vaší nekompetentnost a neschopnost, abyste si jako rukojmí brali slušné občany České republiky a říkali, že pro ně nemáte peníze, když si prostě na dluh, na dluh posíláte peníze desítkám miliard Ukrajincům, na dluh prostě děláte zahraniční drahé nákupy, a všechno na dluh ale, všechno na dluh. To znamená, českého občana sedřete z kůže. Sami vládní poslanci vládní pětikoalice si tady zvýšili letos svoje platy. Ano, hlasy poslanců KDU-ČSL, TOP 09, ODS, STAN a Pirátů si tady vládní politici zvýšili platy. My jsme hlasovali proti. My jsme hlasovali proti za SPD, a dokonce jste mi tady zamítli i můj návrh na zamrazení platů politiků na celé volební období. A to je ten problém. Protože vy sami sobě zvýšíte platy a na druhou stranu vlastně sdíráte a snižujete peníze lidem, kteří si desítky let poctivě odváděli sociální pojištění, a mají tedy nárok na ten důstojný důchod. To je to, co je ošklivé. To je to, co je a priori nepřijatelné. Mimo to, že já tady ten návrh na zamrazení platů politiků už dávám třetí volební období za sebou, takže k tomu přistupujeme konzistentně. To samozřejmě je problém.

Takže to, že řízení veřejných financí vládou Petra Fialy je prostě v naprostém rozkladu. Průběžný schodek státního rozpočtu za rok 2023 dosáhl koncem května rekordní historické výše 271 miliard korun, přičemž celkový schodek státního rozpočtu za celý letošní rok má dle platného zákona činit 295 miliard korun. Je tedy evidentní, že řízení veřejných financí vládou Petra Fialy z ODS je, jak už jsem říkal, v naprostém rozkladu, a že už i samotný odhad rozpočtových příjmů a výdajů byl proveden v naprostém rozporu s realitou. To je politická

odpovědnost neschopného ministra financí Zbyňka Stanjury a premiéra Petra Fialy, oba z ODS. A měli by prostě odstoupit.

Vláda katastrofální vývoj plnění státního rozpočtu zcela ignorovala, nic proti němu nedělala a nedělá. A teď přicházíte s tím, že potrestáte důchodce za něco, ty současné i budoucí, za což oni vůbec nemůžou. Oni nemůžou za to, že vy jste amatéři a neumíte řídit stát. Vláda pouze spoléhá na výběr daně z mimořádných zisků, z takzvané windfall tax, který ovšem bude opět značně nižší než rozpočtový předpoklad, a na dividendu od polostátní společnosti ČEZ. Ale my jsme na to přece upozorňovali. Upozorňovali jsme na to, že ten výběr daně z mimořádných zisků, takzvaný windfall tax, bude nižší a že to máte nadhodnocené. Ale tak jako tak to samozřejmě drasticky prohlubující se rozpočtový deficit nespasí.

Na astronomickém schodku se podílí zejména diletantsky nastavené a nadhodnocené kompenzace obchodníkům s energiemi v souvislosti s cenovými stropy na energie. Velkoobchodní cena elektřiny přitom za posledních 12 měsíců na burze klesala o 900 eur za megawatthodinu, takže k žádným kompenzacím není sebemenší důvod. Naopak musí dojít ke snížení cenových stropů pro české domácnosti a firmy. Dramaticky narostl i objem dotací vyplácený dalším soukromým podnikatelským subjektům a výdaj na obsluhu státního dluhu. Přitom výběr daní oproti loňsku významně vzrostl. Celkově o 50 miliard, u daně z příjmu fyzických osob o 26,7 %, u daně z příjmu právnických osob o 21 %. Tedy výrazně nad aktuální růst inflace.

Problém je tedy zjevně na straně rozpočtových výdajů. Vláda ovšem vůbec neplánuje skutečné a razantní šetření, včetně šetření výdajů na svůj provoz a na provoz státní byrokracie. Takzvaný konsolidační balíček obsahuje pouze mlhavé a obtížně uskutečnitelné škrty na roky 2024 a 2025. Jsou nutné, rychlé a radikální kroky. Je nezbytné zastavit veškeré zbytné vládní výdaje typu předražených zahraničních zbrojních zakázek za desítky miliard korun. Samozřejmě nejrozumnějším řešením, které by naši dramatickou rozpočtovou situaci mohlo zachránit, a o tom už jsem hovořil, by byl okamžitý odchod škodlivé Fialovy vlády.

Ale pojd'me samozřejmě k těm penzím, pojd'me k těm důchodům. Ona totiž Fialova vláda – nejenom že tady prosazujete teď v tomhle zákoně, kterému my se snažíme tady z opozice bránit, byť jsme v drtivé menšině, nás je 20 poslanců v SPD proti vládní většině 108, tak vy nejenom že snižujete, chcete snížit a omezit budoucí zvyšování důchodů, ale Fialova vláda také výrazně zrušuje podmínky penzijního spoření. SPD naopak navrhuje rozšíření a zvýšení státní podpory penzijního spoření. Ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka z KDU-ČSL totiž navrhuje v rámci opatření, které zavádějícím způsobem nazývá důchodovou reformou, výrazné zhoršení a zpřísnění podmínek státní podpory dobrovolného penzijního spoření občanů. Konkrétně se jedná o významné omezení a v některých případech až o zrušení státních příspěvků na tento typ spoření.

Příspěvek od státu tak mají nově dostávat jen ti občané, kteří si své úspory z penzijního spoření nechají posílat po dobu deseti let ve splátkách jako rentu. Když si je vyberou jednorázově, o státní podporu přijdou. Jde o naprosto nedůvodné a diskriminační opatření, které trestá zodpovědné občany, kteří se dlouhodobě zajišťovali na stáří. Vláda chce navíc změnit i další podmínky státní podpory penzijního spoření. Například zvýšit povinnou měsíční výši úložky, od které je poskytován státní příspěvek, z 300 na 500 korun a úplně odebrat tento příspěvek občanům, kteří si platí na penzijní spoření i v důchodovém věku. To už jsou opět demotivující návrhy, které oslabí ochotu občanů spořit sobě nebo svým dětem a vnukům na penzi. Hnutí SPD naopak navrhuje rozšíření a zvýšení státní podpory penzijního spoření. Státní příspěvek bychom poskytli i při měsíčních úložkách nižších než 300 korun měsíčně, abychom tak výrazněji podpořili nízkopříjmové a mladší občany. Rozšířili bychom i státní podporu stavebního spoření, kterou chce vláda Petra Fialy z ODS naopak také výrazně omezit.

Ale vy vlastně v podstatě zhoršujete celý rozsah, celý rozsah v podstatě podmínek pro pracující občany, ale i pro ty slušné občany jako takové. Vláda Petra Fialy z ODS chce totiž

v rámci takzvaného úsporného konsolidačního balíčku zhoršit podmínky i pro vyplácení podpory v nezaměstnanosti pro občany, kteří krátkodobě přišli o práci a hledají si novou anebo se rekvalifikují. K získání podpory v nezaměstnanosti by do budoucna mělo být potřeba odvádět sociální pojištění o tři měsíce déle, než je tomu nyní. A úřad práce by měl navíc přestat propuštěným zaměstnancům poskytovat kompenzace v případě nevyplaceného odstupného.

Hnutí SPD s těmito návrhy nesouhlasí. Podpora v nezaměstnanosti je pojistnou dávkou, která náleží pouze občanům, kteří poctivě pracují a odvádějí sociální pojištění ze zaměstnání nebo živnostenského podnikání. Není žádný důvod ji snižovat. I vzhledem k tomu, že její výše může dosahovat maximálně 22 790 korun měsíčně. Prodloužení povinné doby odvádění pojistného pro vznik nároku na podporu v nezaměstnanosti poškodí nejvíce nejohroženější skupiny nezaměstnaných, což jsou osoby v předdůchodovém věku, proto o tom tady hovořím, či rodiče samoživitelé. Ukončení poskytování kompenzace v případě nevyplaceného odstupného se zase negativně dotkne občanů s předchozími nižšími pracovními příjmy. Ze strany vlády jde o nadbytečné a asociální opatření, které nijak zásadně nesníží výdaje státního rozpočtu, ale dlouhodobě ublíží pouze poctivě pracujícím občanům, kteří přechodně přišli o zaměstnání.

Co se týče úspor v sociálním systému, SPD považuje za prioritní okamžité ukončení zneužívání sociálních dávek takzvanými nepřizpůsobivými, tedy osobami, které se dlouhodobě vyhýbají práci, ačkoliv pracovat mohou. Příslušný zákon jsme již dvakrát předložili do Poslanecké sněmovny, ale současné vládní strany jeho schválení vždy znemožnily.

No, ono těch problémů ohledně důchodů, co tady předvádí Fialova vláda, je samozřejmě mnohem více. Řekněme si na rovinu, že právě ministr práce Jurečka a Fialova vláda nesou odpovědnost za to, že desítkám tisíc občanů nebyly přiznány důchody v zákonné lhůtě. Česká správa sociálního zabezpečení, která přímo podléhá ministru práce a sociálních věcí Marianu Jurečkovi z KDU-ČSL, nestíhá vyřizovat žádosti občanů o důchody. Desítky tisíc občanů, konkrétně to ještě nedávno bylo 25 500 osob, v posledních měsících neobdržely rozhodnutí o přiznání důchodu a jeho výplatu v zákonné lhůtě 90 dnů. Není výjimkou, že občané čekají na důchod i déle než půl roku, aniž by jim Česká správa sociálního zabezpečení podala jakoukoliv informaci o stavu jejich žádosti nebo se jim omluvila. To je samozřejmě pro hnutí SPD zcela nepřijatelné.

Ministr Jurečka se vymlouvá na přetíženost a vysoký počet žádostí o důchod. Jde ale prostě o naprosté manažerské selhání Fialovy vlády a výsměch občanům. Povinností ministra i celé vlády je, aby byl v praxi dodržován zákon o důchodovém pojištění, aby důchody byly přiznávány a vypláceny včas. Musím říci, že ministr Jurečka tento kritický stav prostě uspokojivě neřeší. Naopak dochází k rušení poboček České správy sociálního zabezpečení, například v Praze, což situaci naopak nadále zhoršuje. Obdobně neuspokojivě z hlediska dodržování lhůt pro výplatu sociální podpory a pomoci fungují i úřady práce, opět řízené ministrem Jurečkou, jehož manažerská neschopnost by měla být jasným důvodem k jeho odvolání z pozice ministra práce a sociálních věcí a člena vlády.

Takže proč to tady říkám? Protože lidé, co mají zákonný nárok na důchody, tak se za Fialovy vlády, konkrétně za vedení KDU-ČSL, které vede Ministerstvo práce a sociálních věcí, nemohou ani domoci důchodů, na které mají ze zákona nárok. Občané, kteří na to mají nárok, desetitisíce občanů, na ty důchody čekají. Čekají měsíce vůbec na nějakou odpověď.

Zároveň tady teď vláda předkládá návrh zákona, kterým chce i ty důchodce, kteří už ty důchody mají konečně po celoživotní práci, okrást o ty předpokládané valorizace. Ještě i těm pracujícím lidem, kteří se do důchodu chystají, zpříšňujete podmínky pro odchod do předčasného starobního důchodu a omezujete i to budoucí zvyšování důchodů. No je to šílený úplně. Je to prostě šílený stav.

Do toho samozřejmě se vyhazují desítky miliard do zahraničí na výdaje, které vůbec nic českým občanům nepřináší. Například přes 40 miliard na zbraně na Ukrajinu. SPD se hlásí

k tomu, že jsme tady jedinou stranou, která je proti posílání zbraní na Ukrajinu, a podporujeme v tom i maďarského premiéra Orbána. No, tak vy jste si vybrali, Fialova vláda si vybrala, prostě cizinu a cizince, a teď samozřejmě sdíráte Čechy na dřevě. Když, já znovu zdůrazním, že je to navíc ještě všechno na dluh, který budou splácet ještě další generace našich občanů. Tak tady přesně vidíme ten rozdíl. To znamená, sami si užíváte plnými doušky, o tom už jsem mluvil, občany sedřete z kůže, ale když si Kyjev, Brusel nebo Washington lusknou prstem, tak tam se posílají české miliardy, ale ještě navíc na dluh. To je politika Fialovy vládní pětikoalice – ODS, KDU-ČSL, TOP 09, Pirátů a STAN. No to je samozřejmě úplně otřesné.

Jsem rád, že už to drtivá většina českých občanů vidí, protože důvěra ve Fialu vládu klesla na minimum a konkrétně KDU-ČSL má podporu 3 %. Ale to nechci nějak víc hodnotit, protože vím, jak je to v politice, jako na houpačce a nikdy nevíme, co kde bude a jak všechno dopadne. Takže hodnotím jenom stávající stav. A sám vím, jak je to samozřejmě velmi těžké, a tady bych to víc nerozebíral. Nicméně je vidět, že ty kroky, co dělají lidovci, tak rozhodně nějakou podporu nemají ve společnosti. Takže takhle.

No a to, že s tím vašim takzvaným úsporným balíčkem, takzvaným konsolidačním balíčkem, takzvaným ozdravným balíčkem, který samozřejmě není ani žádný konsolidační balíček, ani ozdravný balíček, naopak je to škodlivý balíček, tak mi dávají za pravdu i občané. Protože tyto vaše návrhy a před jedním z nich... dneska ho tady máme ve Sněmovně, to je tento návrh, ke kterému teď hovořím. To znamená, že chcete okrást všechny důchodce, i ty budoucí. Vy vlastně způsobíte jenom další zdražování a ožebračování lidí.

Podle aktuálního výzkumu agentury STEM/MARK s opatřeními spojenými s těmito vašimi návrhy dvě třetiny občanů nesouhlasí, a to ještě ani nepocítily ty dopady, které budou mnohem drsnější a bude to samozřejmě hrůza. To zatím občané jenom slyšeli, ale ještě nepocítily, protože právě teď to tady navrhujete. Ten zákon teprve bude přijat, nebo snažíte se ho prosadit. My tomu tady bráníme, ale jak říkám, je nás tady 20 poslanců SPD proti většině. Je nás málo, ale bojujeme. Bojujeme samozřejmě za všechny slušné občany. No a dvě třetiny občanů nesouhlasí. Takže mohu jenom konstatovat, že postoje hnutí SPD jsou v tomto ohledu shodné s většinovým odmítavým názorem českých občanů.

To, co tady vláda předvádí, tak se jedná v podstatě o nejzrozsáhlejší zvýšení daní v dějinách samostatné České republiky. Jedná se v podstatě o nejhorší návrhy pro občany týkající se důchodů. Samozřejmě tyto návrhy jako komplex povedou ke zdražení absolutní většiny typu zboží a služeb, což posílí růst inflace. Dalším důsledkem vládních opatření bude citelný propad čistých příjmů domácností, které nejvíce postihnou pracující rodiny s předškolními dětmi, jež v důsledku zrušení školkovného a omezení možnosti využití slevy na manželku přijdou o více než 40 000 korun ročně. Což je potřeba taky samozřejmě říkat nahlas, že Ministerstvo práce a sociálních věcí, které vede KDU-ČSL, které jakoby naoko hovoří o tom, že dělají prorodinnou politiku, tak právě KDU-ČSL, lidovci, zařizují pracující rodiny s dětmi v přímém přenosu. Normálně rána na solar, bodnutí do zad. Protože je to právě návrh této Fialovy vlády, kde vy navrhujete a prosazujete zrušení školkovného a omezení možnosti využití slevy na manželku. Pracující rodiny například s předškolními dětmi kvůli tomuto vládnímu návrhu, který lidovci plně podporují, KDU-ČSL ho podporuje samozřejmě, jsou součástí vlády, dokonce sedíte na Ministerstvu práce a sociálních věcí, tak vy připravíte pracující rodiny s předškolními dětmi o více než 40 000 korun ročně. To je tedy už velká citelná částka. Jo, to je velká citelná částka. Je to prostě otřesné.

Dále Fialova vláda zvyšuje všem občanům daně na vodu, teplo, léky, dopravu, kadeřnické služby, pivo a mnoho dalšího. Takže ještě zdražíte všem lidem plošně bydlení, neboli zhoršíte dostupnost bydlení. To znamená, je to zařiznutí rodin s dětmi opravdu v přímém přenosu. Je to samozřejmě absolutní podraz i na všechny důchodce, na všechny slušné lidi. Takže vy je teď okradete o důchody, s kterými počítali, a těm, co půjdou do důchodu, zvyšujete věk odchodu do důchodu i nad úroveň hranice v sousedních zemích. To musím jasně dodat a je potřeba si

toto zapamatovat. Ano, je to výše, než je to v Polsku, Maďarsku, na Slovensku například. Takže opět to jenom dokládá, že Fialova vláda je ta nejhorší vůbec i ve srovnání s okolními zeměmi.

Navíc vy plánujete také zvýšené odvody daní z příjmů právnických osob. To znamená, místo abyste podpořili nastartování ekonomiky, tak naopak ještě firmy dusíte, dusíte ekonomiku.

No a prosazujete zavedení nemocenského pojištění zaměstnanců a vyšší odvody pro živnostníky a zvýšení daně z nemovitosti dokonce o 100 %, což je samozřejmě úplně neuvěřitelná situace, protože to zvýšení daně z nemovitosti až o 100 %, tak to je tedy opravdu, to je opravdu tedy návrh, u kterého se s dovolením musím chvilku zastavit. Protože já bych očekával od lidovců, KDU-ČSL je to, já jsem někde opakovaně četl, že vaši voliči jsou hlavně na venkově. A často jsou to starší generace. Prý. No ale oni bydlí v těch svých domech, často jim zemřel třeba partner, lidem v seniorském věku. Takže vy babičce, které zemřel manžel, partner, která stěží vyžije z důchodu, který teď ještě snižujete, už snížili ten důchod, protože jste proti našemu odporu, mluvil jsem tady jednorázově sedm hodin, přes sedm hodin, a opakovaně na jaře, tak vy jste prosadili snížení té zákonné valorizace, kterou měli dostat od června, takže jste okradli ty stávající důchodce v průměru o 1 000 korun měsíčně, takže vy snižíte důchody lidem, kteří mají poctivě odpracováno, a ještě těmto lidem, kteří už jen tak tak vyžijí, lidovci, KDU-ČSL tady, a koalice ODS, TOP 09, Piráti, STAN a KDU-ČSL, tak ještě chcete těmto lidem o 100 % zvýšit daň z nemovitosti, z toho jejich domečku? Z té jejich nemovitosti, kde bydlí? Aby aspoň trošku ušetřili. Vždyť kolik jsme viděli těch případů i v televizi. Ti lidé už ani přes zimu netopili. Doslova už to není ani z ruky do úst, protože už nemají ani, co vzít do té ruky často za nějaké adekvátní jídlo. A vy jim ještě i tu poslední věc, že by měli třeba bydlení nějak jako relativně levně i ti důchodci, tak vy ještě jim uzavřete i tu poslední skulinku a zvýšíte jim daň z nemovitosti. Takže nemají úniku už. Vy obšancujete – KDU-ČSL, lidovci a SPOLU s tou ODS, Piráty a TOP 09 a STAN – takže vy dostáváte úplně ty slušní lidi do kouta. To je přece šílený úplně. To je šílený! To je šílený. To je šílená situace úplně. Nemají úniku už ti slušní lidi. Nemají úniku. Kvůli Fialově vládě.

No a to nemluvím o tom, už jsem to tady naznačil, že když jsme u těch nízkopříjmových občanů a středněpříjmových, a mezi ty bezesporu patří kvůli všem dosavadním vládám i čeští senioři a příjemci důchodů, proto tady o tom hovořím, tak máme stále jedny z nejdražších potravin v Evropě a naši občané jezdí za levnějšími nákupy do Polska a Německa. Tak vždyť už jsem to tady říkal i v souvislosti s těmi důchodci, ale i s dalšími, matkami samoživitelkami a dalšími, už jsem to tady říkal loni na jaře, před více než rokem, že máte snížit DPH alespoň na vybrané základní potraviny na nulu po vzoru Polska, které to udělalo, tuším loni v únoru to zavedlo. Ale teď mě nechtejte za slovo, teď to tady zrovna nemám v podkladech, tuším, že to udělali od loňského února. No a vy jste neudělali nic! Nic. Takže my máme jedny z nejdražších potravin v Evropě a naši občané prostě jezdí za levnějšími nákupy do Polska a do Německa. A to nemluvím ani o kvalitě například německých potravin.

Proč o tom zase mluvím v souvislosti s důchody? Nejenom tím, že vy zdražujete plošně životy všem, i těm důchodcům, ale všem občanům, ale zároveň je to ukázka té vaší nekompetentní politiky. Protože logicky peníze, které občané vydělají v České republice, naši občané, tak cílem jakékoliv alespoň trochu kompetentní vlády by mělo být, aby občané utráceli ty peníze zpátky v České republice, zpátky do českého rozpočtu. Ale to premiér Petr Fiala neví. Ani tyhle základní ekonomické poučky. Neví. Neví to ani ministr financí Stanjura. To znamená, oni nevidí problém v tom, že občané peníze, které generují v České republice, masivně utrácí v zahraničí do rozpočtu jiné země. Fialova vláda v tom problém nevidí. No tak to je tedy neuvěřitelný, co tady jako předvádíte! A pak řeknete, že není na důchody! Vždyť to není pravda, na důchody je přece! Ale to by tady nesměla být vaše vláda. To znamená, to je úplně neuvěřitelný. Vy nás dostáváte do takového, řekl bych, finančního kolotoče, koloběhu, kde prostě je to jedna chyba za druhou! To je úplně neuvěřitelný! To je fakt úplně neuvěřitelný.

Takže samozřejmě se všechno zdražuje, základní potřeby se zdražují, a samozřejmě je potřeba se v tomto ohledu soustředit i na Piráty. Protože na Piráty se zapomíná. Oni v podstatě

– tady se trochu divím, musím říct, lidovcům, divím se tomu, že právě pan ministr Jurečka z KDU-ČSL je takovým mluvčím těch nepopulárních kroků, které jsou podle mého názoru samozřejmě chybné, ale v každém případě jsou nepopulární. Ale že necháváte úplně stranou v té vaší vládní koalici Piráty! Já se tomu divím, protože Piráti mají na starosti bydlení! Ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš, předseda Pirátů, on přece má v gesci bydlení a zajistit dostupné bydlení a předložit změny v této oblasti. Takže tady se trochu divím, a možná je to inspirace pro vás ve vládní koalici, ostatně proto o tom hovořím, abyste se zaměřili mezi sebou na kritiku Pirátů. Protože v podstatě mluvčím všeho je tady pan Jurečka. Všeho špatného, všeho negativního, samozřejmě všech těch chyb, co vláda dělá. Pan Stanjura, ten to nevidí vůbec, ministr financí, ten říká, že je to správně a dobře. Ale nezapomínejte na Piráty, kteří svojí neschopností – předseda Bartoš není schopen vůbec představit koncepci dostupného bydlení. A to už je tam rok a půl. A jak tak koukám, tak preference mají třikrát větší než lidovci. Já si myslím, že – a třikrát větší než TOP 09. Že když třikrát tři nebo třikrát, dokonce snad třikrát tři, tak to právě říkám, tak já vám to chci jenom připomenout, abyste se zaměřili na Piráty. Říkám to schválně samozřejmě i z toho důvodu, že nám to pak vyhovuje, když se trochu pohádáte mezi sebou a rozklíčíte, ale já myslím, že vy jste... Je to ale pravda, protože tak jako dostupné bydlení, a on vůbec nedělá svoji práci. Ivan Bartoš z Pirátů.

Dnes jsem někde četl článek, že zase někde říkal, že tedy nějakou koncepci dostupného bydlení chystá a představí. Vždyť už je tam rok a půl, a tvrdili, že to mají připravené, před volbami! Vždyť už to tvrdili před dvěma roky. Nemají nic. Nemá nic. Nic! A jenom proto, že hrajou mrtvého brouka, a v podstatě to dělají chytrě, protože oni nechávají všechny ty chybné kroky na ostatních koaličních partnerech, přitom jsou sami součástí vlády, a ke všemu jakoby mlčí, aby se stali tou alternativou a přebrali vám ostatním ve vládní pětikoalici voliče. Ale myslím, že je potřeba jasně tady pojmenovat, a já to tady pojmenovávám, že právě to, že tady není dostupné bydlení a že tady není žádná koncepce, je totální selhání Pirátů, kteří už rok a půl mají Ministerstvo pro místní rozvoj, které to má na starosti, a vede ho dokonce předseda Pirátů!

Takže to je skutečně potřeba tady říct a je to prostě fakt. Je to prostě fakt. Takže to jsem vám chtěl jenom na takovou radu v rámci pětikoalice. Ale moje rady nemusíte poslouchat, protože víte, jako já vím, že značná část poslanců vládní pětikoalice mnou opovrhne a vysmívá se mi, to je v pořádku, já jsem zvyklý na roli outsidera, mně to nevadí. Já se budu věnovat té své drobné práci a já jsem na to zvyklý, takže v pohodě. Ale možná to byla taková jako vsuvka, jako že tam máte někoho, kdo tady parazituje na vás ostatních a schovává se, a přitom on by měl předložit radu zásadních návrhů a nedělá to, předseda Bartoš z Pirátů. Takže toto bych chtěl jakoby říci.

Pojďme ale dál. A teď jsem se dostal přirozeně právě k Pirátům. Protože s čím oni teď přichází? Takže místo aby řešili dostupné bydlení, a to neřeší a nic nepřipravují a byla to prázdná slova a evidentně to už ani nevyřeší, jak to tak vidím, protože do voleb jsou dva roky a něco, tak to už je evidentně marný, byla to lež, tak to už můžu říct teď, protože když to vidím, tu pětikoalici, tak k žádnému zásadnímu zlepšení dostupnosti bydlení nedojde za Fialovy vlády, protože Ivan Bartoš nemá připraveno vůbec nic. No ale to, co připravil, je rušení rodných čísel a jejich nahrazení jakýmsi identifikátorem za 56 miliard korun. Za astronomických 56 miliard. No tak já se nebojím říct, že je to tunel Fialovy vlády na peníze občanů. Protože od příštího roku mají začít úřady veřejné správy měnit rodná čísla občanů za nové identifikátory, které již nebudou obsahovat údaje o datu narození nebo pohlaví občana. To mimo jiné zahrnuje i výměnu všech občanských a řidičských průkazů. Zavedení tohoto systému bude enormní finanční a administrativní zátěž pro veřejný i soukromý sektor a jeho náklady experti odhadují minimálně na 56 miliard korun. Jedná se o naprosto neodůvodněný a drahý projekt, který zkomplikuje životy občanů a tisíců institucí a firem a bude znamenat další nesmyslné náklady pro stát v době, kdy musí být prioritou šetření na straně veřejných výdajů. Efekt tohoto opatření, které na vládní úrovni prosazuje Ivan Bartoš z Pirátů, na zlepšení životů lidí a fungování veřejné správy, tento efekt bude nulový až záporný. To je přece úplně jasné.

Například Česká asociace pojišťoven spatřuje velké riziko v tom, že rušení rodných čísel může znamenat složitější komunikaci nejen pro klienty pojišťoven, ale i mezi státem a soukromým sektorem. Může dojít i k ohrožení ochrany soukromí občanů. Jedná se tak hlavně o snahu nalézt pracovní náplň pro Fialovou vládou zbytečně nově zřízenou a drahou Digitální a informační agenturu. No, to je ten nový úřad, který tady proti vůli SPD – my jsme hlasovali proti – zřídila Fialova vládní pětikoalice. Je to takový pomník Pirátům za miliardu korun! Zřízení tohoto nového státního úřadu, až 200 zaměstnanců nebo 250, má stát a bude stát, už jste to zřídili letos, miliardu korun na úvod. Takže miliarda na další úřad, na další zbytečný úřad je a teď se hledá náplň. To znamená, mají se rušit rodná čísla a nahrazovat identifikátorem za 56 miliard. No a teď hledáte za každou cenu náplň. Přitom současný systém identifikace občanů pomocí rodných čísel je zažitý a plně funkční a není jediný důvod jej měnit.

Abych těch 56 miliard zasadil do nějakého kontextu. Takže na jednu stranu vláda tady na jaře před třemi měsíci říkala, že nemáte 19 miliard na valorizaci důchodů, a okradli jste plošně všechny příjemce důchodů, jak invalidních, starobních, vdovských, tak sirotčích, všechny příjemce důchodů jste okradli o valorizaci a říkali jste, že vám chybí 19 miliard. Ale 40 miliard na zbraně na Ukrajinu, 56 miliard na rušení rodných čísel a na jakýsi identifikátor, tak to máte. To je potřeba si říct. To je potřeba zasadit vedle sebe do kontextu. Jenom připomenu, jak jsme tady navrhovali, SPD, loni na jaře už opakovaně ukončení zneužívání dávek takzvanými nepřizpůsobivými, což jsou lidé – to nemá nic společného s nějakou barvou pleti – jsou to lidé, kteří jsou práce schopní, dlouhodobě nepracují, nehledají si dlouhodobě práci a udělali si životní program ze sosání sociálních dávek. No a Fialova vládní pětikoalice nám tady ten návrh odmítla. Mimochodem, to by přineslo do státní kasy cca miliardu korun. Takže nepřizpůsobivé podporujete, nějaký identifikátor chcete za 56 miliard, ale na důchodce, na matky samoživitelky, na pracující lidi peníze nemáte? Vždyť rušíte i slevu na studenty! Dokonce i studenty jste podrazili, snížili jste slevu na jízdné pro studenty a důchodce, to už je loňská záležitost. Takže vy okrádáte úplně všechny, ale horem dolem rozdáváte na ty, kteří buď nemají s Českou republikou vůbec nic společného, nebo jste se tam zaprodali, nebo dokonce na systému České republiky parazitují.

Takže to samozřejmě vnímáme jako velký problém. A je to všechno v tom kontextu toho, co tady teď navrhujete, to znamená, že chcete snižovat důchody, zvyšovat věk odchodu do důchodu, protože prostě vaše priority jsou jinde. Vaší prioritou není český občan. Není to český občan. No a to ani nehovořím o tom, ale samozřejmě o tom hovořit budu a taky to teď musím okomentovat, že Fialova vláda nadále bude zdražovat životy českých občanů. Takže i z těchto všech důvodů je pro nás nepřijatelné, abyste prostě snižovali důchody. Protože Fialova vláda podpořila opatření Evropské unie, které výrazně poškodí naše občany a Českou republiku. Zástupci vlád členských států EU, včetně ministra průmyslu a obchodu Jozefa Síkely z hnutí STAN za Českou republiku, a zástupci Evropského parlamentu koncem března rozhodli o zvýšení dosavadního závazku podílu na celkové spotřebě energie v roce 2030 z takzvaných obnovitelných zdrojů, což je solární, větrná a vodní energie, z 32 na 42,5 %. A i podle energetických analytiků a odborníků jde o velmi ambiciózní a obtížně realizovatelný cíl, který budou doprovázet spory členských států při rozdělení plnění tohoto závazku. Tento závazek rovněž povede k dalšímu růstu cen elektřiny a zemního plynu a k razantnímu zvýšení dotací z veřejných rozpočtů producentům energie z obnovitelných zdrojů. To ještě zvýší již tak enormní zadlužení našeho státu. Čím dál více se tak ukazuje ekonomická nevýhodnost členství České republiky v EU – to ještě jenom dodám za SPD. A mimochodem tady by bylo opravdu na místě, abyste konečně přijali ten zákon SPD o referendu, ve kterém by naši občané mohli odmítnout škodlivé kroky Fialovy vlády, ale také aby mohli hlasovat například o vystoupení České republiky z EU a sami občané aby se rozhodli o své budoucnosti ve své zemi. Ne Okamura, občané, ať to rozhodnou. A vy jim v tom bráníte. Takže vy na jednu stranu jedním hlasováním za druhým i v rámci Evropské unie tak prostě prosazujete a podporujete a realizujete zdražení životů občanů a na druhé straně berete těm potřebným a v případě

příjemců důchodů často lidem, kteří si sami už nemůžou pomoci, ten jediný příjem a jedinou šanci na důstojný život.

A to ještě ani nemluvím o tom, ale to tady hnedka dodám, že za podpory Fialovy vlády Evropská unie schválila markantní zdražení benzínu, nafty či uhlí. Členské státy EU, včetně České republiky reprezentované zástupcem vlády Petra Fialy z ODS, definitivně schválily další balíček závazných klimatických norem, který má začít platit od roku 2027 a přinese markantní zdražení benzínu, nafty či uhlí pro české občany a firmy. Česká vláda souhlasila se všemi předloženými návrhy. Takže podraz na občany, opět. Podstatou těchto nových opatření Evropské unie je budoucí nesmyslné zpoplatnění emisí z vytápění budov a silniční dopravy. Tyto nové emisní povolenky zdraží litr benzínu či nafty zhruba o 3 koruny. Nejdratičtější bude nárůst cen černého uhlí pro vytápění domácností, kde lze očekávat zdražení minimálně o 40 %. V souběhu s růstem cen elektřiny a plynu jde o další likvidační opatření pro české domácnosti a o přímý doklad ekonomické a sociální škodlivosti EU. No a samozřejmě o škodlivosti Fialovy vlády. Zároveň jde o přímý důsledek postupné realizace plánu EU Green Deal, který za Českou republiku v minulosti podpořil expremiér Babiš z hnutí ANO, a naprosto aktivně a otevřeně jej podporuje i současná Fialova vláda ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a Pirátů.

Dle názoru hnutí SPD by Česká republika neměla tato škodlivá opatření implementovat do svého právního řádu a naopak bychom měli usilovat o přijetí zákona o referendu, jak jsem hovořil, aby občané tyto záležitosti mohli odmítnout, když to nechce odmítnout Fialova vláda.

A když jsem u těch výdajů, protože mluvíme o tom, že vy tady navrhuje snížování důchodů, snížování valorizace, zvyšování věku odchodu do důchodu, a navrhuje tady vládní koalice dneska zpřísnění podmínek pro odchod do předčasného starobního důchodu, tak se podívejte, že většina občanů si prostě už myslí, že i ta podpora Ukrajiny ze strany Fialovy vlády je prostě příliš vysoká. A je to tak, přesně to, co jsem říkal od začátku. Centrum pro výzkum veřejného mínění CVVM zveřejnilo výsledky průzkumu, ze kterého vyplývá, že více než polovina českých občanů nesouhlasí s mírou vládní podpory Ukrajiny a myslí si, že tato podpora je příliš vysoká, rozsáhlá. Jen pouhých 12 % českých občanů by případně podpořilo vyslání českých vojáků na Ukrajinu a jejich přímé zapojení do bojů. Ale to už jenom dodávám. Tady to, co jsem chtěl říct, tak je, že přes polovina občanů prostě říká, že ta vaše podpora Ukrajiny je příliš vysoká, rozsáhlá. Tak my si to myslíme taky a říkám to od začátku.

A ty nadávky, co jsem si užil, ty sprostárny, co jsem si užil od některých vládních poslanců, kteří mi za tento můj politický názor a zcela legitimní názor tady o mně lhali, neustále mi nadávali, tak to samozřejmě bylo velmi odporné, ale já jsem to zvládl a zvládnu to. Protože jsem zvyklý od těch nonamů, anonymů, kteří se potřebují vozit po mém jméně, na to jsem zvyklý dnes a denně. Takže mně je to stejně jedno, protože to nestojí za řeč. Ale chci jenom říct, že už si to myslí přes polovina občanů České republiky. Takže už nechte těch lží, že ten, kdo kritizuje tu vaši přehnanou podporu Ukrajiny, že je proruský. Už přestaňte lhát! Jsou to zoufalé výkřiky. Nelžete už. Je to trapný. Neodvádějte pozornost od toho, že ničíte Českou republiku a že máte podporu už jenom 30 % občanů České republiky, a to je pět stran dohromady. To jsem se zasmál. Když jsem na svých sociálních sítích zveřejnil ten opakovaný průzkum, že Fialova vláda má podporu pouze 30 % občanů, a teď jsem tam zaznamenal nějaké zoufalé výkřiky nějakých aktivistů podporujících vládní pětikoalici, kolik prý má podporu SPD, a že menší. No jo. Jenže my jsme jedno hnutí, jedna strana. Vás je pět dohromady. Pět na jednoho. To je fěrovka v podání Fialovy vlády. Ale to už jsme tady viděli v minulosti ve Sněmovně. Takže to je fakt úplně směšný. A to je snad úplně trapný. Pět na jednoho, a ještě se to někomu zdá normální. Kdybych měl násobit preference SPD krát pět, tak jsme na tom přece v takovém porovnání, to by bylo přece potom úplně jinak. Ale my jsme jeden. A jeden na pět. Takže tady nemíchejte jablka s hruškami. Tohleto je jedna věc.

Takže chci jenom říci, že skutečně už byste tady měli přestat lhát, protože my prostě tady znovu a znovu říkáme, a říkám to konzistentně od loňského jara, že jakákoliv finanční pomoc

českého státního rozpočtu cizím státům a cizím státním příslušníkům nesmí probíhat na úkor českých občanů, zejména jejich nejohroženějších sociálních skupin, jako se tomu děje nyní. Říkám to znovu. A už bych tady čekal, jak někdo z vládní koalice tady začne zase na mě křičet a lhát, že jsem proruský. Přitom to vůbec není pravda. Takže vám to tady klidně zopakuju znovu a ty lži už si nechte. Zase bych mohl být konkrétnější, ale nechám si to, protože to nemá vůbec smysl. Protože samozřejmě největší útoky z této strany jsou od lidoveckých poslanců vždycky. Lidovci vždycky lžou a útočí na mě v tomto smyslu nejvíc. Vždycky na sociálních sítích lžou, když jsem to říkal. Takže Okamura je proruský, proputinovský. Putina jsem nikdy neviděl. Ale to jsou ty lži. To jsou ty lži. To jsou ty lži. A samozřejmě čím jsou ty strany slabší a zoufalejší, tím je těchhle výkřiků a lží vždycky víc. A pak ještě vždycky na mě podávají trestní oznámení, která potom jdou do ztracena. To jsou vždycky lidovci. Vždycky trestní oznámení na mě někdo. Pak to jde do ztracena. Vždycky taková zoufalá špína, zoufalý výkřik nějakých anonymů. Tak to prostě je. Ale už si nepamatuju, ale už se u toho nebudu dál ani samozřejmě zastavovat, protože mně tady jde o ty důchodce.

Mě prostě trápí nebo rozčiluje mě, že vy si vezmete za rukojmí 3 miliony důchodců. Tři miliony důchodců si vezmete za rukojmí a zdůvodňujete to úplně zástupnými důvody. To je to, proč o tom hovořím. Já to vydržím, mně je to úplně jedno, já spím dobře. A že nějaký pisálek z řad KDU-ČSL, a je jich tam víc takových, že na mě útočí různé lži a výmysly, já to ani nesleduji, já si ani nepamatuju jejich jména v podstatě ve finále, kdybych si to neprogoogloval zpětně. Ale na to jsem zvyklý, to je v pořádku. Jako jo, to asi v pořádku není, ale patří to k lidovecké kultuře jako politické, takže jen tak dál. Jen tak dál, jen tak dál. Já myslím, že to klidně takhle dělejte dál, mně to nevádí. A občané to zajisté vidí, jak tak vidíme. Takže to je v pořádku, tyhle lži a útoky na mě.

Ale prostě problémem je, když si za ty rukojmí a za oběti téhle vaší politiky jsou prostě ty 3 miliony důchodců, kteří si opravdu nemůžou sami pomoci. To je to, proč tady o tom hovořím a spíš to tak jenom tady komentuju, protože samozřejmě nezastírám, že mým cílem i mého vystoupení je oddálit to, abyste okradli důchodce, oddálit to, abyste snížili důchody. Proto tady jsem a proto tady rozebírám věci podrobněji. Je to tak. A nestydím se za to, že SPD hájí 3 miliony důchodců proti. Hájíme je, bráníme je! A bráníme nejenom 3 miliony důchodců. My bráníme v podstatě i další miliony občanů, kteří se teprve chystají do důchodu, protože i těm vy chcete zpřísnit a navrhujete tady podmínky pro odchod do předčasného starobního důchodu a chcete omezit i budoucí zvyšování důchodů. To znamená, proto tady jsem. A můžete mě tady z vládních lavic nenávidět, což já vím, že mě nenávidí řada z nich, především lidovci mě nenávidí, ale to tak je mezi nimi, ne všichni, pravda, ne všichni, ne všichni, ale prostě jsou tam taková ta někteří, ze kterých ta nenávisť vždycky jenom tryská vůči mně. Ale prostě mně by to bylo jedno a nemluvil bych tady o vás, kdybyste právě vy neměli to Ministerstvo práce a sociálních věcí, které právě navrhuje tyhle příšerné návrhy, že tady prostě zařídíte rodiny s dětmi v přímém přenosu, slušné pracující rodiny, důchodce, invalidy. A k tomu prostě nemůžu mlčet. Nemůžu mlčet k tomu. Vy jste si prostě to ministerstvo vzali. Vzali jste si ho dobrovolně. A je potřeba, protože paní Pekarová Adamová, která se taky profilovala před volbami 2021, jako říkala, že chce být ministryní práce a sociálních věcí, tak pak si uvědomila, že na to nemá, a pak couvla, stejně jako paní Richterová z Pirátů. Ta to taky všude vykládala, že je stínovou ministryní práce a sociálních věcí. Obě dvě si radši vzaly, šly, nechaly se zvolit do vysokých funkcí ve Sněmovně. No a zbylo to na lidovce. Zbylo to na lidovce. Takže to prostě tak je. A vy jste to vzali a tak jste za to prostě politicky odpovědní. Takže to je prostě problém.

Jinak samozřejmě, když se koukám na to, kam vy dáváte peníze... No vždyť je to dva měsíce zpátky. Vždyť je to dva měsíce zpátky. Vždyť je to dva měsíce zpátky. Vy jste si tady prohlasovali, Fialova vládní pětikoalice, zvýšení výdajů na zbrojení, na zbraně, o 48 miliard korun už v letošním roce. O 48 miliard korun navíc na dluh. Česká republika na to nemá peníze. Stát na to nemá peníze. Všechno je na dluh. Všechno je v obrovském deficitu kvůli Fialově vládě. A vy ještě více, protože jste to naslibovali Američanům a v NATO, tak vy ještě více

zadlužíte Českou republiku. Místo abyste zmodernizovali gripeny násobně levněji, tak prostě chcete nejdražší americké stíhačky F-35 za 100 miliard. A to je jenom nástup. To je jenom nástup. Tam je potřeba zmodernizovat všechna letiště, logistiku, výcvik, všechno. To je úplně... další desítky miliard. Prostě minimálně desítky miliard navíc.

Takže prostě astronomické částky, na které vůbec Česká republika nemá peníze, ale vy jste prostě nasmlouvali, vy prostě dáváte peníze na nesmysly a samozřejmě potom tady říkáte, že nemáte peníze na slušné lidi. Samozřejmě, protože vaší prioritou není prostě český občan. Takže sami vládní politici, ještě zopakují, si zvýšili platy politiků sami sobě, my jsme hlasovali proti, ale na peníze občanů sáhnete a okrádáte je o ty peníze. A to je ten problém. To je to, co já tady kritizuji od začátku, že prostě kážete vodu a pijete víno! To je ten problém. Kdyby to bylo z vašich soukromých peněz, tak je to přece jedno. To si přece pořizujete, co chcete. Já určitě si nemyslím – takové ty trapné výkřiky piráta Michálka, tady toho poslance, který hodnotil moji vířivku, jako kdyby to byl nějaký luxus mít doma vířivku. To mají tady statisíce lidí. Takže takhle nízko, na takovouto trapnou úroveň, že už se vůbec snižují vyjádření vládních poslanců, zoufalé výkřiky, to opravdu jsem tady ani nekomentoval, tu konkrétní výtku, protože to je šílený. Potom za mnou chodili dokonce i zástupci vládních poslanců, protože řada z nich samozřejmě žije standardní život, a kroutili hlavou. Samozřejmě bych mohl jmenovat, i konkrétní stranu, co za mnou chodili, a já jsem to ocenil, protože to už jsou opravdu nenormální výroky. To mi chce tady pirát Michálek zkontrolovat, i jakou mám kuchyňskou linku nebo jaký mám talíř nebo jako na čem doma spím nebo co? Chtějí Piráti, to jsou vlastně neomarxisté, chtějí nás kontrolovat, všem nám, domovy, jak vlastně žijeme a jestli žijeme tak, jak máme žít, nebo podle jejich vidění světa, všechno sdílet nebo co? Prostě to je úroveň opravdu neuvěřitelná! Neuvěřitelná úroveň, kterou tady někteří vládní poslanci vůbec předvádí, že vůbec tohleto jim není trapné hodnotit vůbec, kdo má co doma! Přitom to mají doma minimálně desítky tisíc lidí, ne-li statisíce dokonce. To je prostě úplně neuvěřitelný!

Takže to prostě je problém. A proč o tom hovořím? Čím vy se zabýváte, čím se vládní poslanci zabývají, a zároveň tady okrádáte důchodce a i ty, co půjdou v budoucnu do důchodu, což půjde samozřejmě většina z nás, nebo budeme příjemci důchodů. Proč říkám většina? Je to smutné, ale řada občanů mi píše, že se kvůli Fialově vládní pětikoalici těch důchodů ani nemusí dožít už dokonce. A je to jedna z nejčastějších věcí, co mi občané říkají i na veřejných setkáních, že propadají skepsi, že se kvůli Fialově vládě ani už důchodu nedožijí. Takže to není to, že bych tady o tom hovořil jen tak. Záměrně jsem řekl, že mnozí se nemusí ani tím příjemcem důchodu stát, protože řada občanů nabývá přesvědčení, že se kvůli vaší vládě už ani důchodu nedožije. A já sdílím tuto obavu, musím říct. Já s těmi občany tu obavu sdílím, protože to, jak teď ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka navrhuje tu úpravu parametrů, tak v podstatě z toho vyplývá, že ti nejmladší lidé, v podstatě ti ani nemají vidinu nějakého věkového stropu, když jsme se na to dívali. Takže v podstatě to může být nekonečně úplně, to navyšování věku odchodu do důchodu.

Na druhou stranu zase férově musím říci, abych tady na pana ministra – myslím, že to беру poměrně věcně a vynechávám ho tady z nějakých osobních komentářů, protože já si velmi cením toho, že ministr Jurečka je jediný ministr v podstatě, který skutečně oslovil opozici. To je pravda a to tady řeknu, protože je to prostě pravda, a toto zase musíme ocenit, že našel odvahu, a opravdu nevím, jak s ANO, ale s námi dochází k pravidelným několika schůzkám, kde jsme skutečně byli informováni, můžeme hovořit o formě anebo včasnosti podkladů, ale prostě je to první ministr, který projednal aspoň nějakým způsobem s námi ty věci, co se chystá navrhovat kolem důchodů. To je pravda. A já jsem se toho jednání, toho posledního, účastnil a bylo to velice věcné jednání tedy musím říct, a myslím, že jsme tam probrali hodně věcí a hodně názorů. Myslím, že jsme ten čas využili velmi dobře. A vážíme si toho zase, pane ministře, to musím tady říct před všemi, že ta jednání budou pokračovat, a určitě to do značné míry, nebo do jisté míry zahájilo nějakou diskusi a určitě to otupilo nějakou takovou tu osobní rovinu, která tady někdy bývala v tom, že nějaká komunikace se nastolila. Máme zástupce v důchodové komisi,

byť tam nemáme žádnou sílu, protože máme jednoho zástupce, ANO má také jenom jednoho, jsme tam v drtivé menšině, ale prostě ty informace máme, můžeme s nimi pracovat. A já si myslím, že i díky tomu ta vyjádření naší zástupkyně Lucie Šafránkové, Radim Fiala tam chodí, tak že jsou velmi věcná a že si myslím, že prostě se nemusíme dohodnout na spoustě věcí, ale také jsme sdělili otevřeně, a byl to výsledek právě těch opakovaných jednání, že některé z věcí, ale to není to, o čem tady hovořím, to jsou jiné záležitosti, tak prostě tam nějaké dílčí věci k diskusi určitě byly. A řekli jsme to i v médiích a myslím, že to je dobře, že u takto zásadní věci alespoň nějaká komunikace probíhá, a určitě to je krok správným směrem, že aspoň nějaká diskuse se tady aspoň s někým na nějaké téma, které je určitě důležité, tak se zahájila. Takže to zase musím říct na rovinu, že pan ministr Jurečka v podstatě je jediným ministrem, který u nějakého takto zásadního tématu, těch zásadních témat je tady ale více, tak skutečně tady nás odvážně oslovil. Ne mě tedy, ale předsedu klubu Fialu, ale to je v pořádku. Radima Fialu. Proč ne? A určitě jsme za to rádi, protože jestli se nám jedná, a to se nám jedná v SPD, o to, abychom nepolitikařili, to my nechceme a neděláme to, ale aby se nějaké věci aspoň posouvaly dílčím způsobem, tak bychom se měli umět nějakým způsobem bavit. Takže to určitě tady musím říci, že to zase tady jako nelze zamlčet, tenhle okamžik, a my se těšíme na schůzku v červenci, která byla avizována s panem ministrem, zase nad dalšími novinkami, které se týkají jeho návrhu na rezortu práce a sociálních věcí. Takže to určitě ano. A zase tady je určitě pozoruhodné, že v podstatě strana, která v podstatě, bych to čekal třeba od nějaké strany, třeba ODS, která má nejvyšší preference, tak naopak strana z toho opačného pólu takhle v podstatě – si myslím, že to byl dobrý krok a určitě to otupilo určitým způsobem ty hrany, a byl to poměrně prozíravý krok, bych řekl. Takže to víc nemá smysl rozebírat a v každém případě se určitě těšíme na další pracovní setkání a určitě budeme rádi za ty informace a za tu další diskusi nad těmi návrhy z MPSV, protože prostě je to důležité a týká se to milionů lidí.

Ale teď, když jdu zase dál, ale to už se teď zrovna týká zase pana ministra Jurečky, tak prostě já vůbec nechápu ty priority Fialovy vlády. To vůbec nechápu, protože vy prostě máte čas na všechno ostatní než na řešení problémů českých občanů. Takže vy tady schválíte smlouvu třeba o té vojenské přítomnosti USA v České republice. Já vůbec nevím, jako vy jdete na ruku, prostě 48 miliard navíc. Armáda ani neví pořádně, jak to utratit takhle najednou, aby to bylo opravdu efektivní, na tom se shodují i odborníci na vojenství, ale úplně pustíte problémy českých občanů, kteří jsou ve finanční nouzi. Vždyť přece znáte tu statistiku, že 40 % – teď jsem zapomněl, to byl Sociologický ústav Akademie věd? – že 40 % matek samoživitelek žije ve finanční nouzi? Ale ony si nemají, jak vlastně pomoci, že ano? To prostě je opravdu velký problém. A vy se tady věnujete úplně jiným věcem. Samozřejmě víc nebudu rozebírat tu smlouvu, protože teď mluvíme o důchodech, takže samozřejmě jako vždy se snažím mluvit k věci, ale prostě kroutím nad tím hlavou.

Dovolte mi v rámci mého vystoupení k tomu vašemu vládnímu návrhu na omezení valorizací důchodů a zhoršení podmínek pro odchod do předčasného důchodu a jeho čerpání zamyslet se nad problematikou konstrukce našeho důchodového systému trochu šířeji, a to nejen v kontextu čistě sociální politiky státu. Navrhované vládní úpravy totiž nelze vytrhnout z logiky fungování systému důchodového pojištění a všech jeho souvislostí. A já prostě považuju za svou povinnost vedle kritiky vládních návrhů a celého vládního přístupu k důchodům a důchodcům, tak bych rád zmínil i některé podstatné ekonomické souvislosti a také nastíním představu hnutí SPD o našich přístupech k úpravám důchodového systému.

Takže já si myslím prostě na úvod, když se na to trošku podíváme na tu problematiku, že dle mého názoru zvolila vláda mimo jiné špatnou chronologii podniknutých kroků. Prioritně je třeba legislativně vyřešit možnost dřívějšího odchodu do důchodu bez jakéhokoliv jeho dalšího krácení u zaměstnanců ve fyzicky náročných a stresujících profesích. My v SPD jsme vždy navrhovali, a trváme na tom, aby byl seznam těchto profesí co možná nejšířší a nejuplněnější a aby byl vypracován na základě konzultací s experty na pracovní lékařství a s lékaři a hygieniky specializovanými na nemoci z povolání a na hygienu pracovního prostředí. Hnutí

SPD vždy na všech jednáních požadovalo, aby byl návrh upravující dřívější odchod do důchodu u zaměstnanců v těžkých profesích schválen ještě před zpřísněním podmínek pro odchod do předčasného důchodu u ostatních plátců důchodového pojištění. Opačný vládní postup nedává logiku ani smysl a brzo vyvolá velké problémy.

Jak už jsem předeslal, tak každá zodpovědná opoziční politická strana, a tou samozřejmě SPD je, když něco kritizujeme, tak musíme mít jasnou pozitivní alternativu, a tu máme. U důchodového systému a jeho potenciálních úprav, ať už jim budeme říkat důchodová reforma, nebo ne, to platí dvojnásob. Tak pojďme začít třeba jedním krátkodobým, ale nesmírně důležitým opatřením.

Zcela klíčovým krokem k posílení našeho důchodového systému a zlepšení bilance důchodového účtu by byla reforma systému exekucí. Taková reforma, která umožní lidem v exekuci být zaměstnaní na standardní zaměstnanecké smlouvy za důstojné mzdy, což ale neodpovídá současné situaci, kdy je takzvané nezabavitelné minimum ze mzdy pro zaměstnance v exekuci výrazně nižší než minimální mzda. Tato reforma exekucí by rovněž měla vést ke změně současného nevyhovujícího stavu, kdy musí srážky ze mzdy administrovat a zajišťovat zaměstnavatelé, což je pro ně často nákladné, složité a náročné, zejména pro střední a menší zaměstnavatele, a proto nechtějí lidi v exekucích zaměstnávat. Tuto agendu by napříště mohly vykonávat například finanční nebo exekutorské úřady. Roční přínos těchto opatření by jen na pojistných odvodech dle sociologa Daniela Prokopa ze společnosti PAQ Research mohl činit až 12 miliard korun ročně. Lze to udělat relativně velmi rychle.

Co se týče opravdové a velké důchodové reformy, za její základ považujeme silnou prorodinnou politiku a podporu porodnosti v pracujících rodinách. Pokud toto vezmeme vážně, nebude vůbec nutné jakkoliv zvyšovat věk odchodu do důchodu nad současných 65 let, což v SPD zásadně odmítáme. O obou těchto záležitostech ještě budu hovořit. Ale pro jejich důležitost považuji za nutné zmínit je i v úvodu a zvlášť.

Obecně nepochybně platí, že otázka ovlivnění výše salda důchodového účtu má více rozměrů, a to nejenom na straně výdajů, kam patří nastavení hranice věku odchodu do důchodu, a tedy aktuální počet důchodců a výše důchodů a jejich valorizací, které chce Fialova vláda snížit, ale také na opomíjené straně příjmů tohoto důchodového účtu. Obecně nepochybně platí, že otázka ovlivnění výše salda důchodového účtu má více rozměrů, a to nejenom na straně výdajů, kam patří nastavení hranice věku odchodu do důchodu, a tedy aktuální počet důchodců a výše důchodů a jejich valorizací, které chce Fialova vláda snížit, ale také na opomíjené straně příjmů tohoto důchodového účtu. Sem jednoznačně spadá parametr počtu plátců důchodového pojištění, který musíme různými způsoby zvyšovat. A rovněž sem patří, což vláda úplně ignoruje, vývoj a stav makroekonomických ukazatelů, na prvním místě jednoznačně výše a míra inflace, potom míra nezaměstnanosti a sekundárně i vývoj objemu hrubého domácího produktu. Na tyto nástroje vláda zcela rezignovala a pouze se, lidově řečeno, hojí na důchodcích a bere jim peníze, na které mají zákonný i morální nárok.

Pokud se například inflace vrátí do jednociferných meziročních hodnot, kde byla donedávna po desítky let, nebude vůbec třeba využívat systému mimořádných valorizací v řádu desítek miliard korun ročně a vývoj důchodového účtu bude mnohem udržitelnější. To znamená, soustředit se na odstranění příčin inflace, hlavně co se týče cen komodit v takzvaném důchodcovském spotřebním koši, a pak také snižovat obří rozpočtový deficit.

Stát a vláda musí rovněž provozovat aktivní politiku zaměstnanosti, tedy vytvářet podmínky a prostředí pro to, aby co nejvíce občanů chtělo a mohlo pracovat ve standardním zaměstnaneckém poměru, nikoliv mimo něj či přímo načerno. Ale upřímně řečeno, kolikrát se jim ani nelze divit. Hovořil jsem už o statisících občanů v exekucích, kteří za žebráckou mzdu, zvláště když mají rodiny a děti, pracovat nemohou. Ale můžeme sem zahrnout i masivní administrativní a byrokratické bariéry, nároky a náklady sužující menší zaměstnavatele a živnostníky, což jim často znemožňuje zaměstnávat lidi standardním způsobem na plný

zaměstnanecký pracovní poměr. Ulevme jim trochu, poslouchajme je v tom, co by jim pomohlo, a neházejme jim klacky pod nohy. Vyděláme na tom všichni.

A samozřejmě sem patří otázka mezd, které stále výrazně zaostávají za našimi západními sousedy, přičemž produktivita práce je u nás stejná, či ještě vyšší než tam, a západní nadnárodní korporace zde realizují pohádkové, často jen minimálně zdaněné zisky a nezdaněné dividendy, aniž by adekvátně zaplatili české občany, kteří jim tyto zisky spoluvytvářejí.

Ale z dlouhodobého hlediska je alfou a omegou ona prorodinná politika. Co to obnáší? Výraznější daňová zvýhodnění na děti, zejména na třetí a další dítě v rodině. To říkám tu představu SPD, vyšší slevu na manžela či manželku pečující o malé děti, kterou teď vláda navrhuje významně omezit, což je ze strany Fialovy vlády vyloženě protirodinné opatření. Musíme pomoci nízkopříjmovým pracujícím rodinám, což mimo jiné znamená zákonem umožnit překlopení daňové slevy do daňového bonusu a odstranit minimální roční a měsíční hranici pro nárok na daňový bonus, což jsou zase relativně jednoduché úpravy v zákoně o daních z příjmů, ale těmto lidem by zásadně pomohly i v rozhodování, zda mít další dítě. Dávno jsme tyto legislativní návrhy do Sněmovny předložili.

Dále jde o vyšší rodičovský příspěvek. To navrhuje SPD. Vyšší porodné a porodné i u třetího a každého dalšího dítěte v pracující rodině. O vyšší příspěvek na dítě v těchto rodinách a o zvýšení hranice koeficientu životního minima, od které má rodič na přídavek na dítě právo. Za SPD jsme přesvědčeni o tom, že se nám to mnohonásobně v budoucnu vrátí.

Zásadní musí být podle názoru SPD kroky směrem k ukončení současné nedostupnosti bydlení pro mladé rodiny s dětmi. O tom už jsem hovořil, že Piráti, kteří vedou právě to Ministerstvo pro místní rozvoj, které to má na starosti, v tom nedělají vůbec nic. SPD prosazuje zavedení manželských půjček se státní garancí, státní podporu splácení hypotečních úvěrů v době rodičovské dovolené, státní podporu další bytové výstavby včetně družstevního a nájemního bydlení, státní podporu další bytové výstavby včetně družstevního a nájemního bydlení.

Je potřeba také realizovat bezúplatné převody budov a pozemků ze státu na kraje a obce a další potřebná opatření. SPD navrhuje finanční podporu částečných úvazků pro rodiče předškolních dětí, částečné pracovní úvazky za nižší sociální pojištění pro rodiče předškolních a školních dětí. Chceme rozšíření kapacit dostupných předškolních zařízení, příspěvek na školní pomůcky a volnočasové aktivity. Nerušit školkovné, což současná vláda opět navrhuje a bere rodinám s malými dětmi z kapes dalších 17 300 korun ročně, což je další protirodinné opatření této Fialovy vlády oslabující i důchodový systém.

A pojďme dále. Vedle průběžného pilíře financovaného z povinného důchodového pojištění je nutné, aby stát výrazně motivoval občany, a to včetně těch nejmladších, k tomu, aby se na stáří mohli zabezpečit a připravit i jinými doplňujícími způsoby, například prostřednictvím dobrovolného penzijního spoření v takzvaném třetím důchodovém pilíři. Vláda jde ovšem opačnou cestou. Podporu tohoto typu zabezpečení na stáří omezuje a její navrhovaná opatření jsou spíše demotivační. Ministerstvo práce a sociálních věcí v balíčku, to znamená ministerstvo, které vede ministr Marian Jurečka z KDU-ČSL, v balíčku, který nazývá důchodovou reformou, což, jak jsem už vysvětlil, tak to žádná důchodová reforma není, a který zveřejnilo v polovině května, totiž navrhuje v budoucnu již neposkytovat státní příspěvek k penzijnímu spoření občanům, kteří pobírají důchod. A hlavně se má zvýšit hranice měsíční úložky dobrovolného penzijního spoření, od které bude občanovi náležet tento státní příspěvek, a to z 300 na 500 korun měsíčně, což poškodí nízkopříjmové občany, občany, kteří spoří třeba více svým dětem a podobně. My bychom naopak státní příspěvek poskytli i k měsíčním úložkám pod 300 korun a mnohem výrazněji bychom podpořili penzijní spoření nízkopříjmových pracujících občanů a mladších lidí, například do 35 let věku. Protože skutečný smysl a efekt dobrovolného penzijního spoření nastává až tehdy spoří-li, takto občan po celý svůj produktivní život co nejdéle.

Mimochodem problém onoho třetího dobrovolného pilíře nespočívá v nezájmu o něj nebo v akutní potřebě nějaké jeho transformace. Naopak čísla mluví jasně. V generaci, které chybí nyní do důchodu zhruba deset až patnáct let, mají smlouvu o dobrovolném penzijním připojištění uzavřenou čtyři z pěti budoucích penzistů. Jeho skutečné defekty jsou jinde a vláda nikterak nepracuje ani náznakem na jejich odstranění, přestože by toto bylo skutečně důležitým a záslužným reformním krokem. Většina klientů totiž uzavírá smlouvu o tomto připojištění o deset až dvacet let později, než by bylo objektivně nutné. A když už tuto smlouvu uzavřou, tak si v průměru spoří až pětkrát méně peněz, než je potřebné k vytvoření dostatečně vysokého zůstatku na jejich privátním penzijním účtu na prahu důchodového věku. Podrobně to analyzuje například ekonom Jaroslav Šulc. A právě kvůli podstatně nižší naspořené sumě, než by stačilo k doživotní dotaci k poměrně nízkému státnímu důchodu, si asi tři čtvrtiny účastníků dobrovolného spoření na jeho konci vybírají jednorázové finanční vyrovnání. Další pětina se dokonce spokojí s takzvaným odbytným, kdy oželí i státní příspěvek. Pouze jednotky procent osob z těch, které si dobrovolně spoří ve třetím pilíři, se rozhodují pro výplatu doživotní renty. Což je naprosté fiasko, a popření původního záměru fungování tohoto systému. Pracujme tedy na změně tohoto trendu. A některé naše návrhy jsem zde představil. Peníze, které vydáme na podporu dobrovolného důchodového spoření dnes, nám ušetří násobně vyšší položky, které budeme jinak za desítky let vyplácet budoucím seniorům na nejrůznějších sociálních dávkách.

No a ještě poznámka k nastavení věku odchodu do důchodu. Již mnohokrát jsme za hnutí SPD zdůraznili, že hranice věku odchodu do důchodu na úrovni 65 let je pro nás neprolomitelná a nepřekročitelná, i z toho důvodu, že průměrná doba dožití u mužů je nyní aktuálně 76 let a u žen 81 let. A ještě důležitější parametr – doba dožití ve zdraví je už přes 30 let prakticky neměnná, 62 let u mužů a 64 let u žen. To znamená, že hranice 65 let pro odchod do důchodu je naprosto dostatečná, dokonce možná až příliš vysoká, jelikož mnoho lidí už nyní odchází do penze ve špatném zdravotním stavu. Příslušníci fyzicky těžkých profesí nyní musí od svého někdejšího vyučení pracovat přes 45 let. Takže tady je důležité, abychom se dívali přece na tu dobu dožití ve zdraví, která už 30 let je prakticky neměnná. Nikoliv to, jak argumentuje vláda, na průměrnou dobu dožití. Případné zvýšení hranice věku odchodu do důchodu, což prosazuje Fialova vláda, také povede i dle mnoha expertů a dle zkušeností ze zahraničí k nárůstu počtu předčasných a invalidních důchodů a k nárůstu dlouhodobých pracovních neschopností. i ke zhoršení zdravotního stavu seniorů a k masivnímu náporu na systém sociálních dávek a systém zdravotnictví. Přinese to tedy i ekonomicky více škody než užítku.

Co platí rovněž a co je nesmírně důležité, jakákoliv důchodová reforma je proveditelná a hlavně dlouhodobě udržitelná pouze za předpokladu, že se s její podobou, respektive s jejími zásadními body, ztotožní jak aktuální vláda, tak parlamentní opozice a že bude existovat konsenzus na dlouhodobé neměnnosti této reformy. To v případě současných vládních návrhů, které ani navíc žádnou důchodovou reformou nejsou, naprosto neplatí. A my v SPD jasně říkáme, že když některé pro nás a pro občany nepřijatelné změny v důchodovém systému projdou, tak je v budoucnu zrušíme.

V debatách o úpravách parametrů důchodového systému bychom neměli používat nepravdivé argumenty a demagogie a zbytečně vyvolávat u občanů obavy z budoucnosti. To není zodpovědná politika. Žádný kolaps průběžného pilíře důchodového systému nám nyní nehrozí. Uvědomme si například, že Česká republika vydává na důchody v relativním poměru asi o čtvrtinu finančních prostředků méně než třeba sousední Polsko a další evropské státy, včetně států západních. My vydáváme zhruba 8 % hrubého domácího produktu, jinde je to 10 i více procent. Nad tím se zamysleme. Ani není jednou provždy dáno, že nepříznivý demografický vývoj bude pokračovat nenávratně desítky dalších let a že nás bude neustále ubývat. I to je ovlivnitelné skrze prorodinnou politiku, o které jsem hovořil, i dalšími prostředky, které má stát v rukou. A také platí, že zatímco umíme poměrně přesně odhadovat budoucí míru úmrtnosti, u prognóz porodnosti je jejich pravděpodobnost mnohem nižší. Hlavně proto, že tato veličina je ovlivňována mnoha faktory, počínaje ochotou žen mít děti a nepreferovat jiné

hodnoty přes dostupnost bydlení, vývoj reálných mezd a míry zaměstnanosti a řadu dalších předpokladů nezbytných k fungování mladých rodin. Leccos už jsem v tomto směru naznačil.

A ještě s mírnou nadsázkou k tomu odhadu vývoje porodnosti. Současná vláda se při odhadu rozpočtových příjmů sekla z roku na rok o více než 100 miliard korun. A my jí máme teď věřit, že úplně přesně ví, kolik dětí se narodí v roce 2070?

Dámy a pánové, nemohu samostatně a podrobněji nezmínit fenomén zatím vysokého odlivu dividend z České republiky, který se meziročně pohybuje v řádu 300 až 400 miliard korun, a to nehovořím o vnitrofiremních transferech v rámci nadnárodních společností a umělém snižování daňového základu. Toto vše ve svém úhrnu totiž snižuje prostor pro rychlejší růst spotřeby investic, ale i mezd a platů, a tím i budoucích důchodů českých občanů. A tímto směrem musíme napřít svou pozornost.

Já nevím, jestli je to tím, že je tady takový ticho, ale jako je to hrozně slyšet, že jo, tamhle rozhovor dvou pánů, ale strašně je to slyšet, asi jak jste jediní, kdo si povídají v sále totiž. Tak já vím, že je to hloupý, ale chci vás poprosit...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Mám je požádat o ztišení? Pánové, poprosím vás, zda byste...

Poslanec Tomio Okamura: Já vím, já to řeknu jenom takhle. Ale je to náhoda, protože vím, že vy mluvíte potichu jinak, ale je to asi tím, že vy jste jediní, kdo mluví. Takže já vás nechci nijak napomínat.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: To nechte na mně. Já bych...

Poslanec Tomio Okamura: Snažil jsem se asi jednu stránku přečíst, ale pořád to slyším hrozně, jako kdybyste byli metr ode mě.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Dobrá. Já jenom poprosím pány, aby popřípadě ztlumili svůj rozhovor. Prosím, pokračujte.

Poslanec Tomio Okamura: Mluvíte potichu, ale je to prostě hrozně slyšet zrovna. Nechci vám tady něco vytýkat.

Takže toto vše ve svém úhrnu samozřejmě snižuje prostor pro rychlejší růst spotřeby a investic, ale i mezd a platů, a tím i budoucích důchodů českých občanů. I tímto směrem musíme napřít svou pozornost a různými cestami a násilím tlačit na to, aby zde tyto korporace své zisky reinvestovaly, a to hlavně formou významného zvyšování mezd jejich českým zaměstnancům. Vzhledem k tomu, že v případě odlivu dividend jde o ekvivalent téměř poloviny ročního objemu důchodového účtu, je zřejmé, že v případě jeho snížení by mohlo jít o vítaný zdroj rezervy pro objektivně hrozící deficit tohoto účtu ve čtvrté a páté dekádě tohoto století, kdy bude vrcholit demografická krize umocněná dlouhou fluktuací a i poklesem porodnosti, počínající na začátku devadesátých let minulého století a pokračující dodnes.

Je tedy jasné, že průběžný důchodový systém se nikterak nevyčerpal a že má šanci zajistit důstojný život i pro další generace důchodců za předpokladu, že včas učiníme systémové kroky v rozpočtové a daňové legislativě a že budeme provozovat rozumnou a perspektivní hospodářskou, sociální a rodinnou politiku. Nic z toho ale vláda Petra Fialy nedělá. Naopak naše ekonomické a sociální prostředí ničí a v poslední době si nelogicky a hlavně amorálně vybrala jako svůj hlavní terč důchodce, současné i budoucí. A svědčí o tom i návrhy Fialovy vlády, které tady právě dneska probíráme na změny zákona o důchodovém pojištění. Prostě ty

návrhy Fialovy vlády, a já myslím, že to tady popisují poměrně podrobně a zcela věcně jsem to tady probral, tak jsou prostě z těch všech důvodů, které jsem uvedl, pro SPD nepřijatelné a nebudou mít naši podporu. A nejde z naší strany pouze o jednostrannou negaci. Naopak my svá řešení a své propracované alternativy, které umožní bezproblémové budoucí fungování důchodového systému, máme a podrobně jsem je tady představil. A samozřejmě celou řadu dalších našich návrhů představíme i příště, protože SPD má kompletní program na řešení budoucnosti České republiky a dobré životní úrovně pro všechny naše slušné občany.

Takže já bych chtěl samozřejmě zdůraznit, že dávám návrh na zamítnutí tohoto návrhu, vládního návrhu zákona, již v prvním čtení, protože se mezitím změnil předsedající, tak aby to bylo zcela jasné. A děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, děkuji. Měla jsem zde i v poznámkách, že dáváte tento návrh. Mám zde přihlášeného s faktickou poznámkou pana poslance Hayato Okamuru. Prosím, máte slovo. Vaše dvě minuty.

Poslanec Hayato Okamura: Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych se v mezích té kratinké faktické poznámky vymezil vůči jedinému momentu toho dlouhého projevu svého bratra Tomia, prostřednictvím paní předsedající, který se týkal snižování významu zahraničních cest našich sněmovních delegací a byl konkrétní, jmenoval nedávnou cestu sněmovní zahraniční delegace do Japonska, která byla ostatně společná, koaliční i opoziční. A já jsem byl členem té delegace. Můžu vám říci, že hlavním tématem bylo jednání o mezinárodní bezpečnosti v situaci, kdy je bezpečnostní situace na mezinárodní scéně vyhrocená, tak jako už nebyla řadu dekád, a stojí tady proti sobě demokracie napříč světem, to znamená i naše země, evropské demokracie, a Japonsko, severoamerické demokracie na straně jedné, a ty diktatury, Rusko a Čína, které nerespektují mezinárodní řád a rozbíjejí ho, na straně druhé. Takže naše delegace měla jednání například na Ministerstvu obrany v Tokiu, s poslanci bezpečnostního výboru, zahraničního výboru japonského parlamentu, s experty z významného think-tanku Sasakawa Foundation v Tokiu a tak dále. A hovořili jsme právě o těchto věcech. Tak jsem jenom chtěl připomenout, že rozhodně tato cesta, které jsem se já osobně zúčastnil, měla velký smysl právě pro zajištění mezinárodní bezpečnosti našich občanů, a věřím tomu, že mám v tom shodu i s poslanci minimálně opoziční ANO, protože jeden z nich byl také členem naší delegace. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče, za dodržení času. A nyní zde mám s přednostním právem pana předsedu Radima Fialu. Stahujete? Dobře, děkuji. Další s přednostním právem vystoupí pan ministr Marian Jurečka. Také nebudete vystupovat? Stahujete tedy svoji přihlášku? Děkuji. A nyní je přihlášen pan poslanec Juchelka. Připraví se paní poslankyně Jana Pastuchová.

A ještě než vám udělím slovo, přečtu omluvy. Omlouvá se Dufek Aleš od 19.30 z pracovních důvodů, dále pak Kott Josef od 22.00 ze zdravotních důvodů, Stržínek Robert bere zpět svou omluvu, Teleky Róbert se omlouvá od 19.30 z pracovních důvodů. Z členů vlády pak Pavel Blažek od 20.00 hodin, zdravotní důvody, a paní ministryně Černochová od 20.00 hodin z pracovních důvodů.

Prosím, máte slovo.

Poslanec Aleš Juchelka: Moc děkuji, paní předsedající. Já budu poměrně stručný, krátký, nebudu tak dlouhý jako mí předřečníci, poněvadž se chci zamyslet právě nad tímto, co se tady děje, i z jiného úhlu pohledu.

Co nás trápí tady v České republice dlouhodobě – jedna z nejvyšších inflací v Evropě, jedna z nejvyšších cen energií v Evropě, drahé potraviny, rekordní schodky rozpočtu a třeba nedostatek léků. A toto všechno je výsledek této vlády. Všechny tady tyto věci, které jsem tady jmenoval, tak strašně psychicky dopadají na seniory i na ostatní obyvatele České republiky, ale poněvadž ti senioři jsou skutečně v tuto chvíli jedny z nejohroženějších skupin, a za chvíli řeknu taktéž, proč a jaké jsou na to statistiky, tak mi opravdu leží na srdci, poněvadž pro mě nejsou tak jako pro tuto vládu senioři pouze nějakou účetní položkou.

Podle tíšňové linky seniorů dvakrát více seniorů si chce sáhnout na život, aby vyřešili svou zoufalou situaci. Není to vývoj za posledních dvacet let, není to ani vývoj za pět let. Je to srovnání mezi roky 2021 a 2022 – za jediný rok Fialovy vlády. A to je asi na celé té situaci nejsmutnější. Vláda se snaží házet vinu za svou neschopnost na jednu zranitelnější skupinu za druhou. Vedle důchodců jsou to nyní nově, jak jsme si včera mohli přečíst, nebo především, zdravotně postižení. Máme rekordní schodek rozpočtu a tato vláda vzbuzuje pocit viny v důchodcích, že za to mohou oni. Toto je snad nejhorší na této vládě. To obviňování, že způsobují potíže svým vnukům a zadlužují je do budoucna.

Tím, že se volalo po mezigeneračním solidaritě, tak tu tato vláda vyžadovala jen po důchodcích. Došlo k velkému nabourání pochopení mezi generacemi a to považují za nejhorší signál, který tito veřejní činitelé zaseli do společnosti.

Petr Fiala a někteří jeho ministři se proslavili vysláním signálu místo řešení. Hned na začátku roku 2022, přesněji tedy 23. ledna, tweetoval pan premiér: "Vláda chce a musí dát jasný signál, že chce bojovat s inflací." A ještě pro odlehčení dodám zbytek tohoto tweetu: "Nebudeme celkově zvyšovat daně, k tomu jsme se zavázali občanům v našem programu i ve vládním prohlášení." Ten stejný rok stoupla inflace trojnásobně a sebevraždná nálada seniorů dvojnásobně.

Jak vidíte, dámy a pánové, vláda Petra Fialy skutečně má tu moc svými signály stimulovat jak inflační spirálu, tak lidské zoufalství. Vše začalo pomalu díky mimořádným valorizacím a vyvrcholilo na začátku tohoto roku, kdy bylo jasné, jak dopadne červenová mimořádná valorizace. My jsme na to podali ústavní stížnost, podali jsme ji ve třech částech. Ta změna byla dle našeho názoru uprostřed nějakého legitimního očekávání všech těch, kteří si už mohli vypočítat, co je v červnu čeká. Bylo to ve stavu legislativní nouze, to znamená v nějaké právní normě, která se používá opravdu velmi okrajově a velmi citlivě. A za třetí to bylo ohnutí jednacímho řádu, protože jsme všichni byli svědky toho, co se tady v Poslanecké sněmovně dělo.

A vše to bylo samozřejmě jasně připravené. Potvrdila to i neúspěšná kandidátka na hrad Danuše Nerudová. Cituji: "Vláda věděla zhruba od října, kdy jsme my ekonomové upozorňovali, že v souvislosti s vysokou inflací nastane v lednu či v únoru problém, že půjde o velký zásah do výdajů státního rozpočtu. Myslím si, že to zpomalení valorizace důchodů bylo učiněno pozdě. Dovedu ale pochopit strach vlády z prezidentské volby." Konec citace Danuše Nerudové. To je přece naprosto skandální! Takto odporně si sebrat seniory jako rukojmí! A to že tato vláda udělá, zřejmě věděla dopředu. Proto si vládní koalice nedala i přes doporučení a několikrát apely Národní rozpočtové rady do svého rozpočtu 20 miliard na mimořádné valorizace. Protože to prostě věděla dopředu. Poněvadž politikařili a dopolitikařili to až k Ústavnímu soudu. A nejen u seniorů podlomili podstatnou ztrátu důvěry ve stát. (?)

Za hnutí ANO mohu říct, že jsme dodrželi slib a na začátku května podali ústavní stížnost k Ústavnímu soudu. Jaké signály ale vysílala tato vláda? Po dobu jednoho roku vysílal premiér Fiala spolu s ministrem průmyslu Šíkelou jasné signály energobaronům, že neudělají nic proti zdražování energií, a děsivě tak roztočili inflaci až skoro ke 20 procentům. Vždyť na ceny energií, které čtyřnásobně zdražily, je navázáno úplně všechno, co se vyrábí, prodává a konzumuje. A je úplně jasné, že to zastropování energií bylo špatně, vždyť jenom ČEZ má oproti minulému účetnímu období osminásobný zisk.

Několikrát jsme tady řešili ceny potravin, že jsou levnější v zemích okolo, v Polsku, Rakousku, dokonce i v Německu. A co udělala tato vláda? Stala se marketákem jednoho řetězce a prostřednictvím twitterového účtu ministra zemědělství lákala do Lidlu na mouku za 12,90. Tak to je politika této vlády. Nahrávat energetickým firmám a propagovat cenové slevy řetězců. Po dobu jednoho roku vysílal premiér Fiala spolu s ministrem práce a sociálních věcí Jurečkou jasné signály seniorům, že jim nikdo s těmito děsivými cenami nepomůže. A nejen že nepomůže. Fialova vláda té nejslabší skupině ještě aktivně přitížila. Jak jsem řekl, protiústavní snížení mimořádné valorizace důchodů podle nás, plán na snížení veškeré další valorizace, tedy řádné, a teď dokonce i zrušení valorizace příspěvku na péči pro ty, kteří se o sebe nejsou schopni sami postarat. To bude zákon, malá novela zákona o sociálních službách, která k nám poputuje do Sněmovny.

Tato asociální vláda dokonce zlomila v některých lidech hrdost a nahnala je na úřad práce, kde alespoň částečně zafungoval příspěvek na bydlení, vyplaceno je jich zhruba 250 až 260 000 měsíčně, což je asi odhadovaná polovina těch, kteří na to mají nárok. Místo aby řešili zastropování cen energií jako v okolních státech Evropské unie, raději zahltla úřady práce, kde se zpožďovalo vyplacení dávek. A zpožďuje se doteď až o 90 dnů. Jaký signál tím vydává Fialova vláda našim seniorům? Byli bychom rádi, kdybyste snad asi vůbec neexistovali, protože jste otravné položky ve státním rozpočtu.

Dámy a pánové, teď mluvím hlavně k vám, ke 108 poslancům pětikoalice. Chtěli jste moc, a tak ji máte. Uvědomujete si ale, že to je zároveň i moc nad jednotlivými lidskými životy? Uvědomujete si, že to, co uděláte tady ve Sněmovně, má dopad až v té nejzazší výspě naší země, že přímo a nevratně ovlivňujete životy lidí, které sice neznáte, ale spojení s nimi byste měli alespoň cítit? Je to vaše nečinnost, která způsobila, že senioři nemají na léky a jídlo po zaplacení elektřiny a plynu a že peníze, které jim zbyly, mají zásadně nižší hodnotu než před dvěma lety. Je to vaše činnost, která způsobila, že mají nižší důchody. Vaše neustálé vymlouvání se na Ukrajinu, které způsobuje, že se k existenčním problémům našich seniorů přidává temný strach z války. A podtrhují to různá vaše prohlášení na sociálních sítích a v poslední době i ve veřejném prostoru. K tomu všemu ještě přidáváte obvinění, že kvůli vyšším důchodům by nebyly peníze ani pro mladé rodiny na navýšení příspěvku na péči nebo samozřejmě rodičovského příspěvku. Pobízíte naše seniory, aby se cítili hloupě a provinile?

A o tom je i tady tento zákon. Nemá s penzijní reformou samozřejmě nic společného. Je to jen změna parametrů, která se bude týkat lidí, kteří jsou, nebo kteří jdou do důchodu za pár let. Jaké podmínky jim tedy změníte? Už tady bylo několikrát řečeno, jsou to samozřejmě podmínky u předčasných důchodů. Skandálně navrhuje, aby místo mimořádné valorizace, která tady zafungovala jako pojistka pro všechny ty, kteří si nemohou vydělat druhým nebo třetím zaměstnáním, aby se jim dorovnal inflace, tak to měníte za nějakou kvazi sociální dávku a opět vzkazujete do společnosti: důchody jsou sociální dávka. Nejsou. Ti důchodci nepřicházejí s nataženou rukou, aby žádali o důchod. To je nároková část, která se vypočítává na základě toho, kolik třeba dětí vychováte, jaké máte příjmy, jak dlouho studujete, jak dlouho platíte pojištění a tak dále. Není to žádná sociální dávka!

Proto já jsem proti změně tady u těchto mimořádných valorizací, u zákona, který nesmyslně měníte, protože nejste schopni nic udělat s inflací, a který jako pojistku tedy spouštíme jednou za 15 let. No a samozřejmě že řádné valorizace, tak tam u toho se také neshodneme, tam změna opět před rok 2018, kdy se bude měnit z jedné poloviny reálných mezd na jednu třetinu, tak to opravdu jenom odskočí životní úroveň všech těch, kteří budou aktivně vydělávat, od těch seniorů, právě proto se to udělalo, na polovinu reálných mezd, i když je pravda, že třeba dva tři roky se to netýká, protože ty reálné mzdy klesají.

Je pravdou, že jedna třetina lidí opouští (?) důchody předčasně. Analýza v důvodové zprávě říká, co to je za lidi, ale velmi tam chybí to B, a to je jakási politika zaměstnanosti, jakási životní strategie, kdy bychom měli k těm seniorům přistupovat, abychom v rámci třeba politiky zaměstnanosti pro ně skrze úřady práce nabídli nějakou rekvalifikaci, kdy by mohli ještě z těch

sil, které mají, které jim zbývají, nějakou činnost, dělat. To B tam vůbec není. My jenom natvrdo měníme předčasné důchody a jejich parametry. To si myslím, že by mělo jít ruku v ruce, úplně stejně jako diskuse o těžkých profesích, což je samozřejmě Pandořina skříňka, kterou tady do budoucna otevřeme, ale myslím, že pokud podmínky u předčasných důchodů měníme, tak bychom měli říct, i pro které profese to třeba bude výhodnější a zdali se třeba nevrátíme k institutu vedle předčasných důchodů právě znovu otevřít třeba ty dřívější takzvané odchody do důchodů.

Ve státní kase je díra o velikosti několika set miliard. Nerozumím tomu, proč berete jednotky miliard důchodcům a stovky milionů mladým rodinám. No protože jsou to pro vás snadné cíle. Důchodci, kterým jste snížili valorizaci, a maminky, kterým třeba chcete vzít školkovné, vám nepřijdou demonstrovat před Úřad vlády, a to ani zdravotně hendikepovaní. Místo pracovního řešení inflace a rozpočtování národní ekonomiky, kterou jste zadřeli, se zabýváte škrtáním podpory pro ty, kteří se bez ní neobejdou. Tohle je skutečná neúcta k lidem. A to samozřejmě bude dalšími zákony pokračovat.

Říkáte si, oni to nějak zvládnou. Tak já říkám ne, nezvládnou. Běžte si sednout na linku tísňového volání aspoň na jediný den. Uvědomíte si, že je tu obrovské množství lidí, kterým stačí vzít málo, abyste jim nakonec vzali všechno. Mluvím tady o lidech, kteří dali této zemi drtivou většinu svého času a mládí, ale teď se nedokážou ohnout, aby si umyli nohy. Jsou to lidé, kterým se třesou prsty tak, že si nedokážou zapnout knoflík. Mluvím o lidech, kteří chtějí jen něco málo, ale to málo potřebují absolutně. Mluvím o lidech, protože v nich vidím lidi, nikoliv pachatele drobných ekonomických škod na státním rozpočtu Zbyňka Stanjury. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Hezký večer, dámy a pánové. Nyní zdravím paní poslankyni Adámkovou, která je přihlášená s faktickou poznámkou, a předám jí rovnou slovo. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji, paní předsedkyně, za slovo. Dámy a pánové, krásné sdělení mého ctěného kolegy pana Juchelky ve mně vyvolalo jednu věc, kterou tady posloucháme dnes opakovaně, zejména tedy při projevech pana ministra Jurečky. Já jsem si uvědomila, že on tam často používá výraz, který vzhledem k těm důchodcům je důležitý, a to je doba dožití. Já chápu, že to někdo připravoval samozřejmě. Chtěla bych jenom upozornit na to, že to je termín, s kterým se trošku hazarduje v současné době. A chápu, že samozřejmě toto není důchodová reforma, to je jakási snaha zaplácnout díru, která vznikla nezodpovědností tedy v tom rozpočtu. Ale musíme si uvědomit jednu věc. Jestliže budete s těmito termíny operovat, tak je potřeba si uvědomit dobu dožití podle data narození, to je jeden z úkolů, který tam je, nebo dožití ve zdraví? To jsou velké rozdíly, a podle toho bychom měli tedy ty důchody počítat, nebo vy, protože je to váš nápad. Musíme říci, že ne úplně dobrý.

Chápu i dobu prodloužení odchodu do důchodu, koneckonců víme všichni dobře, že dávno to bylo 25 let, kdy člověk si platil to pojištění, dnes by to samozřejmě bylo málo a je potřeba s tím pracovat. To já všechno chápu. Ale velmi důrazně upozorňuji na to, nepoužívat promiscue výrazy, které jsou zavádějící, kterým úplně nerozumíte a nejsou vysvětleny, protože uvádíme, nebo vy tedy uvádíte občany do určitého omylu, nejasnosti a nejistoty, jakým způsobem se mají tedy které té situaci, která není vysvětlena dobře, postavit.

Takže uvědomme si, že doba dožití ve zdraví je u nás něco přes 40 let, vůbec se nějak nezvýšila, dále jsou lidé nemocní, nemohou pracovat, a ta doba dožití je i regionálně rozdílná. Takže kdybyste chtěli být úplně fěr, tak byste museli i toto všechno vzít v úvahu toho rozpočtu. A to jsem tam tedy dneska neslyšela. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Já děkuji za dodržení času. Ještě než dám slovo paní kolegyni Pastuchové, tak načtu dvě omluvy. Paní poslankyně Adámková se omlouvá od 23.45 ze zdravotních důvodů a pan předseda vlády se omlouvá ze zdravotních důvodů od 23.00 hodin, tedy Petr Fiala se omlouvá od 23.00 hodin.

Nyní už paní poslankyně Pastuchová, připraví se pan poslanec Novák. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji, paní předsedkyně. Tak tři čtvrtě na jedenáct. Tato schůze byla svolána paní předsedkyní Pekarovou Adamovou, tedy předpokládám, že pětikoalici, protože jim hrozně záleží na tom, aby to prošlo, a když si to spočítám, tak tady sedí deset poslanců z pětikoalice, dva ministři. Teď přišel pan ministr Síkela, takže tři. Takže to je asi tak, jak se navzájem posloucháme a jak ta schůze je strašně důležitá. Ale až se bude hlasovat, tak tady bude zase všech koaličních poslanců tolik, aby přehlasovali i to, co bylo navrženo, a to zamítnutí v prvním čtení.

Já chci říct ve svém vystoupení to, že teď, když tady jsem třetí volební období a mohu to srovnat, tak cítím, že tady máme vládu, která si libuje v tom, že štvе lidi proti sobě. Nebyli tu ještě ministři, kteří by s takovou vehemencí podporovali mezigenerační konflikt. Je zde vláda, která s jistou zvrhlou dávkou škodolibosti štvе děti proti rodičům a prarodičům. Taková míra cynismu a politického kalkulu zde, co si já pamatuji, ještě nebyla.

Argumentace vlády, že je potřeba snížit důchody, protože jinak penzisté a budoucí důchodci zadluží své děti, je nejen nepravdivá a nebezpečná, ale především neuvěřitelně hloupá a je věcnou ostudou KDU-ČSL, že na ni přistoupila. A je pro mě naprosto nepochopitelné, že v čele tohoto rozeštvávání rodin mezi sebou stojí pan předseda, nyní pan ministr, vaším prostřednictvím, pan ministr Jurečka. Ve snaze zalíbit se koaličním partnerům a udržet si pozici neváhal ani na chvíli hodit přes palubu nejen jednu z hlavních hodnot křesťanských demokratů, ale především lidi samotné. O křesťanských hodnotách ani nemluví.

Pan ministr se rád chlubí tím, že důchody za tu dobu, co je ve vládě, přesáhly v průměru 20 000 korun. Já už jsem to zde zmiňovala při faktické. Ale už nedodává, že je to proto, že on a jeho kolegové nechali vyrůst inflaci až téměř k 20 %, a také proto, že doposud byl valorizační systém nastavený tak, aby důchodcům inflaci kompenzoval. Ano, takto zde byl roky, protože všechny vlády respektovaly dluh a vděk společnosti vůči našim seniorům. Ostatně argument pana ministra práce a sociálních věcí, že tento růst zde byl jen proto, že autoři tohoto inflačního vzorce nepočítali s tak velkou inflací, je pravdivý, protože zkrátka nikdo opravdu nečekal, že by tu někdy mohla být vláda, která hodí lidi i průmysl přes palubu a na boj s inflací se prostě a jednoduše vykašle.

Takže pokud se tu pan ministr a pan premiér chlubí tím, že penze jsou dnes v průměru přes 20 000, tak by také měli dodat proč. A o tom cudně mlčí i ve svém dopise, který na státní útraty rozeslal seniorům. Asi nedopatřením mu z toho vypadlo, že v době, kdy nastupoval do vlády, stál chléb zhruba 30 korun, dnes je to 50 a výše. O cenách nájemného a energiích mluvit nebudu. To zde zaznělo už mockrát. I v tomto směru doporučila vláda lidem, kteří celý svůj život pracovali a odváděli daně, ať si skočí pro podporu do fronty před pracák anebo ať vyberou své životní úspory, které měli na ten důchod, aby si přilepšili. Tato vláda opakovaně straší mladé lidi a lidi ve středním věku a říká jim, že pokud jejich rodiče mají mít důstojnou penzi, tak oni na ni budou muset vydělávat. Velmi empatické vyjádření.

V rádiu asi především jsem slyšela, že by si každý na svou penzi měl ušetřit alespoň 2 miliony korun, 2 miliony korun, aby na těch 20 let z toho života – děkuju moc paní profesorce Adámkové, vaším prostřednictvím, protože si myslím, že jako zdravotníci víme, kolik je 81 let nebo 80, ale kolika seniorů se to týká, kteří jsou zdraví, těch si nemyslím, že je tolik. Takže 2 miliony si máme všichni ušetřit, abychom neztratili svůj standard v tom důchodu.

Zajímavé je, že mladší generaci vláda zároveň říká, že až ona zestárne, tak pokud nebude mít v životě štěstí, tak bude mít jen minimální penzi, se kterou bude obtížné vyjít. Zástupci vládních poslanců také říkají mladým lidem, že si mají šetřit a investovat, což jistě rádi udělají, zvláště v situaci, kdy tato vláda zároveň připravuje kardiální podraz na minoritní akcionáře ČEZ. I to jistě podpoří touhu lidí investovat v České republice.

Možná to pan ministr Jurečka nebo pan premiér Fiala nikdy neslyšeli, ale již delší dobu existuje obor, který se jmenuje behaviorální marketing. Ten se věnuje mimo jiné tomu, jak lidé upravují své vzorce chování v návaznosti na dění ve společnosti. Jeho veselejším poznatkem třeba je, že když v České republice začíná krize, tak lidé začnou nakupovat ve velkém cukr, v Británii třeba zase fazole v tomatové omáčce. Tento obor ale také umí popsat, co se stane ve chvíli, kdy spotřebitelé nebo občané dostanou informace, že se stát nechová fér nebo se jim chystá sebrat něco, na co mají podle svého názoru právo. Opravdu si někdo myslí, že mladí, úspěšní, talentovaní a nadějní lidé budou chtít žít ve státě, který jim nedává žádnou perspektivu? Opravdu si pan ministr myslí, že zde někdo bude chtít platit dobrovolně vyšší sociální pojištění nebo daně, když ví, že ve stáří za to nemá garantovaného vůbec nic? Fakt si myslíte, že lidé budou chtít odvádět daně státu, jehož ministři okázale pohrdají prací svých úředníků a zároveň si změní zákony a valorizační schémata v neprospěch lidí podle své libovůle? Nebo si myslíte, že budou chtít žít v zemi, kde se škrtná podpora na vědu a výzkum?

Ostatně oněch povinných 40 odpracovaných let, než lidé mohou odejít do důchodu, navrženo, znamená jediné. Pokud chcete jít v 65 letech, což už asi teď nepůjdeme, tak musíte ukončit studium do 25 let. Takže jinými slovy, zapomeňme na Ph.D., docentury nebo profesory, protože pokud nebudete mít majetek a bohaté rodiče, máte smůlu.

Tato vládní novela nepřináší nic z toho, co by se alespoň zdálky mohlo nazývat penzijní reformou. Neexistují žádné studie a podklady, podle kterých se pan ministr a jeho ministerstvo rozhodovali. Nikde není zohledněna změna průmyslu, příchod umělé inteligence a další věci, se kterými již okolní státy ve svých penzijních systémech počítají. I proto si dovoluji tvrdit, že to, co zde předložil pan ministr Jurečka, je paskvil, který je lepší odložit, a udělat to pořádně.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, obracím se teď na vás, těch deset či třináct poslanců z koaličních stran, a ptám se, proč jste neřešili inflaci? Proč tolerujete zdražování? Proč stále přemýšlíte, komu kde co sebrat? Důchodcům zdravotně postiženým, živnostníkům, podnikatelům, zaměstnancům, prostě všem. Vy vůbec neřešíte problémy, se kterými se lidé dnes a denně setkávají. Vy jen hledáte nejjednodušší cesty, jak zalepit díry ve státním rozpočtu, které ale sami děláte. Neřešíte příčiny. Necháváte lidi krváct a čekáte, až to někdo vyřeší za vás. Ale nevyřeší. Důchodcům jste již jednou peníze prostřednictvím snížení valorizace sebrali. Teď to chcete udělat znovu. Nevím, zda si umíte představit život osamělé ženy, vdovy, která žije z 10 000 korun a která zoufale čeká na jakékoliv přílepení. Nevím, zda si umíte představit život lidí, kteří žijí jen tak, že počítají náklady na bydlení, energie, léky a jídlo, to poplatí jen tak tak a na nic jiného jim nezbyvá. Nemají peníze na to, aby zašli s kamarádkou na kafe, do divadla, aby si třeba pro takovou příležitost koupili něco nového na sebe. Jsou to lidé, kteří tu celý život pracovali, kteří budovali naši ekonomiku, pravděpodobně řada z nich neměla moc peněz ani dříve, měli ale alespoň nějakou náplň života. Tu práci. Teď nemají nic. Je to život v beznaději, kterou si svými kroky ještě prohlubujete.

To je to, co jste již udělali, ale vám to nestačí, vy v tom chcete dál pokračovat. Jste takoví pomalí a krutí mučitelé. Vyrábíte v České republice skupinu lidí, která v podstatě jen čeká na smrt. Při každém puštění zpráv v televizi, pokud ji tedy ještě mají a mají na poplatky, se jen děsí, co nového vymyslíte. Rozdělujete společnost. Děláte, jako by důchody byly sociální dávka a lidé, kteří jsou na nich závislí, si je nezasloužili a chtějí je jen proto, aby okrádali mladší generace. Tak to prostě není. A nás, když se je snažíme alespoň trochu chránit, nazýváte stále populisty.

Jenže chránit a pomáhat těm nejohroženější, to by měla být vaše práce. Je povinností vlády postarat se o ty svoje občany, kteří to prostě sami z různých důvodů udělat nemohou. A kdo jiný to je než důchodci a zdravotně postižení? Máte jim pomáhat a zbytku společnosti vysvětlovat, proč je to potřebné. Ovšem vy děláte pravý opak, vy na ně ještě zakleknete. Vy jste ti, kdo rozdělují, jste tady ti populisté. Nikdo z nás nezpochybnuje potřebu důchodové reformy, ale ta nesmí negativně dopadat na ty, kdo již v důchodu jsou nebo jsou těsně před ním a nemají možnost se už jakkoliv připravit na změny, které plánujete a které přicházejí. A to, že jsou nezbytné, by pro vás rozhodně neměl být argument. Vy máte ohrožené skupiny chránit.

Všichni v minulosti, i vy, ctíli, že na důchodové reformě má být široká politická shoda, aby se podařilo zajistit, že podmínky pro důchodce se nebudou stále měnit a zůstaly alespoň pár desítek, nebo alespoň pár let takové, jaké je Sněmovna nastavila. Ale kde je tahle – a znovu zdůrazňuji vaše – proklamace? Vy to tu všechno přes jasný nesouhlas opozičních stran stejně protlačíte. Vy s námi nejednáte, jen nám předkládáte svoje šílené nápady a divíte se, že proti nim bojujeme, že pro ně nechceme zvednout ruku a že je tedy evidentní, že to, co si tu prosadíte, budeme buď my, nebo někdo jiný jednou měnit. To vám přijde správné a důstojné?

Z velké části se vámi navrhované změny dotýkají současných důchodců. Lidé nevědí, co bude, nemohou se na to nějak připravit. A to je to, co já osobně vám vytýkám nejvíc. Není to žádná důchodová reforma, i když si na to hrajete. Změny, které děláte, jsou nesystémové. Neumíte řešit současnou situaci. Proč si tedy myslíte, že umíte řešit budoucnost? Neustále trvají problémy s výplatou dávek na úřadech práce, i když se přerозdělují z Prahy do Brna, jiné kraje. Snížilo se, ale ty fronty jsou tam stále. Nesmyslně jste totiž nahnali všechny na Úřad práce s tím, aby si tam zažádali o ty dávky, a tím ty úředníky i úřady práce přetížili. Od začátku jsme vás na to upozorňovali, že to ti úředníci nemohou stihnout, ale jak jinak, opět jste to ignorovali.

Co se stalo? Pan ministr vyměnil ředitele Úřadu práce, a i to velmi pochybným způsobem, a to bylo vaše řešení. Nebudu mluvit o České správě sociálního zabezpečení, kde čeká i nyní mnoho lidí na výpočet důchodů a mnoho z nich po termínu. Lidem, kteří již mají nárok na penzi, jen nemají výměr, přicházejí upomínky za nezaplacené zdravotní pojištění. Vy jste se za to omluvili, pan ministr Jurečka i pan premiér – a to má stačit? S tím mají ti lidé, kteří jsou kvůli vám ve stresu z upomínek úřadu, vystačit a žít? Z vaší omluvy? To je vaše velké selhání. To vy jste lidi vyzvali, aby šli do předčasného důchodu. To kvůli vám teď úřady nezvládají. A vy tu sedíte, ani neposloucháte. Ale vy vlastně navrhuje zprísnit podmínky pro vše. Senioři vás nezajímají, berete jim, co se dá, slevy na jízděném, peníze, potýkají se s výpadky léků. To je ta vaše perfektní účta ke stáří. Místo abyste za ně, pane ministře, bojoval, sám ještě přicházíte s návrhy vašeho ministerstva, kde jim vzít.

Vy se orientujete na dílčí kroky a ne na důchodovou reformu. Nepředložili jste opravdu žádné analýzy a varianty. Vždy něco vypustíte, vypustíte informační balonek nebo váš oblíbený signál a čekáte, co to udělá. Já bych řekla, že jeden takový balonek, třeba společné započítávání důchodových odvodů manželů nebo prodloužení nároku na vdovské a vdovecké důchody, o. k., s tím v principu problém nemám. To je ten hezký balonek.

Pak tu máme zase ten ošklivý balonek. Je pravda, že jsme to ještě neviděli, ale média nám řeknou vše, čerpám z médií. Je to zásah do důchodového spoření, kdy chcete, aby si lidé, kteří do něj poctivě řadu let odvádějí peníze, neměli možnost o nich samostatně rozhodovat, aby si je museli vybírat několik let a ne najednou. To je ten ošklivý balonek. Já bych to možná i chápala, ale zase, přece to nemůžete udělat u již uzavřených smluv. To jsou peníze, které, ano s podporou státu, si naspořili ti lidé, ale uzavírali to s tím, že tam jsou nějaké podmínky. Možná s nimi mají jiné plány. Kde berete odvalu, nebo budete brát odvalu jim diktovat, na co a kdy je použít? Co když je chtějí použít třeba na zateplení nebo na něco jiného? Třeba chtějí využít váš vlastní program Zelená úsporám pro seniory, aby snížili svoje výdaje za energie. Ovšem jiné úspory než důchodové spoření nemají, protože padly na energie už teď. Kde mají vzít peníze na takovou investici? Vy jim řeknete ne, ze svých úspor na stáří to zaplatit nesmíte,

z těch můžete čerpat jen po částkách. A ty malé částky zase padnou na ty vysoké výdaje za energie, protože oni si je nemohou jednorázovou vyšší investicí snížit.

Zvyšování věku pro odchod do důchodu. To je podle mě další šílený nápad z vašeho pera. Argumentujete průměrnou délkou dožití. Ale tady se budu opakovat, měli byste argumentovat průměrnou délkou zdravého dožití. Paní profesorka Adámková, vaším prostřednictvím, tady o tom mluvila. Takže tento odstavec, abych říkala, co je zdravé dožití, nebudu říkat.

Troufám si říct, že teď už při tomto složení Sněmovny vím o mnoha lidech, kteří dlouho pracovali, těžce pracovali a neseděli celý život třeba tady nebo jenom v kanceláři. Někteří pracovali opravdu těžce rukama. Je to třeba zedník nebo dojička krav nebo uklízečka. Po celý život dostávali za tu potřebnou práci nízký a podprůměrný plat, budou mít také malé důchody. Podle vašich plánů budou dřít třeba do 65 let. Já, když si vezmu, že chcete udělat náročné profese, tak se pořád jako zdravotník zamýšlím nad tím, že to je vlastně všechno bráno podle hygienických tabulek a tam nepatří opravdu mnoho dalších profesí, které by si to zasloužily.

Já bych asi takto mohla pokračovat dále, mám toho ještě víc. Ale určitě budu ráda, až se tady vyjádří i mí další kolegové, kterých je myslím ještě dost. Schůze opravdu začala pro nás obyčejné poslance vlastně až teď, takže já jsem ráda i za všechny příspěvky, které si zde poslechnu. Je vás tu ještě míň, tak vidím, že opravdu čekáte asi jen na to, abyste to odmávali, aby to šlo do druhého čtení. Máte tu stoosmičku, ale vlastně ti senioři a ti, kteří nás vychovali, tak na ně prostě úplně kašlete. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní je s faktickou poznámkou přihlášen pan ministr Jurečka, následuje paní poslankyně Adámková s faktickou poznámkou. Prosím, máte slovo.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji, vážená paní předsedající. Já si dovolím stručně reagovat, pouze aby tady paní kolegyně poslankyně Pastuchová dávala ty informace opravdu pravdivě. Když mluvila o Nové zelené úsporám light, tak já jenom připomenu, že ten nástroj je právě koncipován tak, aby tam žádná spoluúčasť ať už starobních, invalidních důchodců anebo příjemců příspěvku na bydlení nebyla. Právě proto jsme to tak koncipovali, aby tito lidé mohli tato opatření udělat, abychom u nich neřešili hašení důsledků, ale řešili jsme tu příčinu.

Druhou faktickou poznámkou si dovolím. Když tady byl povzdech nad tím, že až po sedmi a půl hodinách se ke slovu dostali řadoví poslanci, tak když vezmu těch sedm a půl hodin, tak já s panem premiérem jsme mluvili dohromady asi 35 minut. Ten zbytek byla vystoupení především s přednostními právy ze strany poslaneckého klubu hnutí ANO. Tak tolik jenom pro nějakou relevanci těch faktů, jak dneska od 12 hodin tato schůze probíhá.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Paní poslankyně Adámková s faktickou poznámkou. Následuje paní poslankyně Pastuchová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Vystoupení, která zazněla, mě vedou ještě k jedné věci. Chtěla bych panu ministru Jurečkovi říct některé postřehy z terénu a velmi důrazně varovat před tím, co prosáklo médiu. To znamená, určité omezení, nebo velké omezení v možnosti nakládání s důchodovým pojištěním, respektive připojištěním.

Pane ministře, opravdu velmi důrazně prosím a žádám, zatím žádám a prosím, abyste toto velmi zvážili. Protože uvědomte si jednu věc. Ti lidé ho zakládali – a to jsou ti, kteří se o sebe chtěli postarat, to nejsou ti, kteří by jenom natahovali ruku – zakládali v době, kdy jim třeba bylo 45 let, cítili se zcela zdraví a zakládali ho proto, aby mohli právě v důchodu si vyčerpat ty

peníze, eventuálně si připlatit na léky nebo jet ještě na nějakou dovolenou nebo do lázní, protože ne všichni mohou jezdit na křížkové lázně.

To, co prosáklo médií – a já pevně doufám, že takovou hloupost byste neudělali, že to je nesmysl médií, že někdo tomu špatně rozuměl, že určitě nedojde k tomu, aby tito lidé, kteří mají dlouhodobé důchodové připojištění, se náhle ocitli v takových kleštích, že s nimi nebudou moci nakládat, nebo notabene co psala média – opět doufám, že to je nesmysl – že tam dojde k takovému vlastně penále, řekněme, za to, že si chtějí vybrat to důchodové připojištění v plné výši. I když teď víme, že je rozumnější vybírat si ho v několika dávkách. Že to není pravda. Opravdu velmi žádám, abyste se na to podíval, aby to opravdu pravda nebyla.

Co se týče toho důchodového připojištění a současných seniorů okolo 70 let, což je ta doba, kteří – ti zodpovědní, vlastně dobíhá to jejich pojištění, oni opravdu už s tím mají své záměry, třeba ty lázně, což je velmi důležité, nebo nějaký stomatologický výkon, který není plně hrazen ze zdravotního pojištění. A jestliže by tam bylo to, co píší média, to znamená několik let výběru, tak by to bylo znemožněno. Doufám, že to není pravda. Děkuju.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji za dodržení času. Nyní paní poslankyně Pastuchová s faktickou poznámkou. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji, paní předsedkyně. Ráda bych krátce reagovala na pana ministra, vaším prostřednictvím, ohledně té Zelené úsporám. Víte, pane ministře, oni by si ti senioři třeba tu zelenou úsporu teď i rádi jako vybrali, ale já už asi měsíc nebo dva, doufám, že se můj kolega nebo kamarád na mě dívá, který mi píše, že si v prosinci nebo v listopadu zažádal o důchod, mluvila jsem s ním asi před 14 dny, a k dnešnímu datu ho nemá. A já říkám prostě, no tak jako, a on říká, no jo, jenomže já, dokud nemám ten důchodový výměr, tak nemůžu požádat ani o zelenou úsporám pro seniory. Takže tam jsou to asi dvě věci. Tak třeba kdyby měl to důchodové spoření, tak si to zaplatí z toho a nebude pak žádat. Ale já mluvím pravdu, oni by si chtěli požádat, ano, poskytl jste jim to, ale oni nemůžou, protože nemají ten výměr, protože na něj čekají pět měsíců. A někteří lidé nemají našetřeno. Teď jsme se dozvěděli z médií, že si tedy máme ušetřit ty 2 miliony každý, kdo jde do důchodu. Nevím, kdo to teď při těch cenách dokáže.

A k tomu důchodovému pojištění. Tak jako já osobně si spořím nebo dávám do důchodového spoření od svých 35 let a neumím si tedy představit, jako že mi pak nařídíte, až půjdu do důchodu někdy, nevím kdy teď už vlastně, kolik mi dáte každý měsíc. Děkuju.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Vracíme se do obecné rozpravy. Ještě načtu omluvy, které v mezičase došly. Pan ministr Bartoš se omlouvá od 22.45 z pracovních důvodů a poslanec Šimon Heller od 23 hodin z osobních důvodů.

Pan poslanec Novák. Prosím. Následuje paní poslankyně Hanzlíková.

Poslanec Marek Novák: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, pětkoaliční většina se dnes rozhodla protlačit mimořádnou schůzi. Zase věc, která nemá v dějinách České republiky obdoby. A pokud se podíváte do historie, tak skutečně nemá. Jde o uzákonění dalšího ožebračování seniorů formou takzvaného zpomalení běžných valorizací penzí a zpřísnění podmínek pro předčasný důchod. A aby nebylo pochyb o úmyslech této vlády, doplníme si ještě nahrazení nynějších pravidel mimořádných valorizací penzí v podstatě dočasným přídatkem, který svým způsobem bude mít formu sociální dávky, což je za mě rozhodně nepřipustné.

Podle ministra – a bohužel musím konstatovat asociálních věcí – Jurečky se tím vyřeší propad důchodového systému a snížení zadlužování. To si tedy rozhodně nemyslím. Já osobně

bych očekával, že nás a zejména občany České republiky vláda podrobně seznámí s úspornými kroky na straně státu, o kterých neustále mluví. Ostatně to za pět minut dvanáct tato vláda halasně slibovala. Ale zatím pořád nic konkrétního. Přešlapování a obecné proklamace jednotlivých ministrů této vlády ovšem svědčí o tom, že pan premiér Fiala a ministr financí Stanjura se chystají veškerou zátěž na úspory ve státním rozpočtu přenést na občany. Ať už tímto dnešním jakože valorizováním, nebo dalšími přímými nebo nepřímými daněmi ve formě úprav daně z přidané hodnoty a dalších podobných nesmyslů. Ostatně u DPH už se do toho všichni zamotali typickým způsobem práce této vlády a v médiích jsme se už dočetli, co vlastně všechno budeme platit, když si koupíme guláš, a nedejbože abychom si k němu dali pivo, tak jak vlastně to bude vypadat.

Mohl bych také v čase dostatku rozumět tomu, že se ODS obklopila skupinou politických stran na hranici volitelnosti, a proto jim musí vytvořit z peněz daňového poplatníka úřady a ministerstva, která jsou pro chod našeho státu naprosto zbytečná či svou prací vlastně svůj význam postrádají. Ano. Stačilo by zrušit bohužel zbytečné Ministerstvo pro vědu a výzkum, protože práce tohoto ministerstva místo toho, aby vědu a výzkum podporovalo, tak ji dusí. Nebo taky takové Ministerstvo pro evropské záležitosti včetně úředníků.

Včera jsem byl za kolegou europoslancem v Evropském parlamentu a zeptal jsem se ho, kolikrát jako europoslanec viděl našeho ministra pro evropské záležitosti, kolikrát se ten ministr byl europoslanců zeptat na nějaký názor. Za dvaapůl roku dvakrát. A to nám tady nedávno pan premiér Fiala povídal o tom, jak ten ministr se pomalu z Bruselu nehne. Tak já tedy nevím, kde v tom Bruselu je, s kým komunikuje? Ale nás tam také zastupují europoslanci a ti mají informace. Ale asi o ně ten náš pan ministr pro evropské záležitosti nestojí.

No a o zbytečné Digitální agentuře, pro kterou se stále ještě hledá náplň... A zeptejte se jakéhokoliv starosty, jak se mu dneska komunikuje, ať už jde na Ministerstvo vnitra ohledně rejstříku, které ho pošle na Digitální agenturu, a Digitální agentura ho pošle zpátky. No tak to je úžasné! To se povedlo! Zatím se tam pouze nasypaly peníze a zkomplikoval se život starostů a občanů. Jde vám to skvěle! Na jednu stranu vyhazujete peníze a na druhou stranu ty vyhozené peníze chcete po občanech.

Dámy a pánové, samostatnou kapitolou této důchodové pseudoreformy je změna parametrů pro takzvaný předčasný důchod. Ten by měl být možný nejvýše tři roky před dosažením důchodového věku. Jít by do něj mohli lidé, kteří pracovali a platili odvody 40 let. Pobíraná částka v předčasném důchodu by se měla krátit více než doposud. Solidární základní výměra by měla zůstat stejná pro všechny a v zásluhovém procentním díle se odrážejí odpracované roky, výše odvodů z výdělků a počet dětí. Podle novely by se u předčasného důchodu až do řádného termínu zásluhová část valorizovat neměla. Takže kdo by chtěl jít do předčasného důchodu, tak za to bude náležitě, ale opravdu náležitě potrestán, i když už v tom důchodu bude. Jednoduše řečeno, je potřeba všechny, kteří musejí využít nástroje předčasného důchodu, skutečně potrestat nedostatkem, ať už do toho předčasného důchodu jdou z takzvané ve vašich očích vypočítavosti, anebo také ze zdravotních důvodů. A to je to nejhorší, vy je za to trestáte, a zásadně.

Podtrženo, sečteno, zdražujete životy seniorům. Uvádíte je do bídy, a to z jednoho prostého důvodu: nejste ochotní začít u sebe. Nejste schopni šetřit státní prostředky, věnované na vaše prebendy a zbytečné úřady. Nejste schopni ani sestavit funkční rozpočet naší republiky. Jste schopni akorát slibovat nesplnitelné a nechat za sebe platit váš účet občany České republiky.

Dámy a pánové, kdy konečně přiznáte lidem, které doted' chlácholíte, že se jich tato šílená úprava důchodových pravidel netýká, tak že to není, jak jste říkali? Že lidé, kteří mají pár let před důchodem a poctivě celou dobu pracovali, tak že váš bič na lidi poznají? Vy totiž děláte to úplně nejhorší, co udělat můžete. A to už tady dneska několikrát zaznělo. Vy nejenže rozdělujete lidi, ale vy rozdělujete generace. Mně už píšou lidi, že rozdělujete jejich rodiny, že vnukové vyčítají svým prarodičům, že kvůli nim jednou nebudou mít důchod. Co to je? Co jste to

způsobili? Vám to nevadí? Vám se to ještě nedoneslo? Myslím si, že ano. Takto rozdělujete lidi, kastujete. Stavíte proti sobě také důchodce a samoživitelky. Už i ti si nadávají, kdo komu bere. No to snad není pravda! Kde je úcta k těm, co celý život vytvářeli statky, se kterými vy dnes tolik hazardujete? Jak se bude mladá generace chovat k hodnotám, které tady generace před ní vybudovaly? Jak?

Není to ale jen snížení důchodů, čím zatížíte životy českých důchodců. Zdražujete jim léky, které – pokud je vůbec jde sehnat, o tom jsme tady taky hovořili. O drahých potravinách tady můžeme udělat několik mimořádných schůzí, stejně se od vás nic nedozvíme. Drahé energie a teplo, to je další váš problém, který komplikuje životy seniorů. A vzpomeňte si, když tady hnutí ANO navrhovalo, abychom včas zastropovali ceny energií. Abychom zamezili růstu inflace. Vy jste se nám tehdy smáli. Nakonec jste to udělali o rok později, a ještě špatně. Nechali jste na tom vydělat obchodníky. Vzpomínáte si na to, jak senioři byli nuceni obcházet úřady, aby žádali pomoc při řešení situace, kterou jste díky vlastnímu lajdáctví a neschopnosti řešit energetickou krizi vlastně vytvořili?

Rušíte slevy na jízdném. Takže ti aktivnější, kteří si k důchodu chtěli dovolit cestu ke známým nebo za kulturou, anebo nedejbože do práce na přivýdělek, tak mají vlastně po legraci. Vy jste se rozhodli totiž seniory izolovat v místech jejich bydliště. Aby nám prostě asi v ulicích nepřekáželi. Jinak si to nedokážu představit, co vás k tomu vede. Pokud byste jim nezdražili základní potraviny, tak by alespoň v nejbližším parku mohli z toho zbytku tvrdého chleba kolektivně sypat ptáčkům. Ale ani to už dnes nemůžou.

Dámy a pánové, aby toho nebylo málo, vím, dnes nejste schopni důchody ani včas vyměřit a následně ani včas vyplatit. A může to pan ministr Jurečka svádět, na koho chce. Je to jeho odpovědnost. Ví to moc dobře. A několikrát už sliboval, že tuto situaci vyřeší. Za měsíc už to bude v pořádku, za dva už to bude v pořádku, za tři už to bude v pořádku. Není to ještě v pořádku. Tak možná dneska uslyšíme zase nějaký další termín.

No a jak si vlastně myslíte, že takový důchodce, který nedostane včas svůj důchod, žije? V tom lepším případě mu mohou pomoci jeho nejbližší. Ale co když žádné nejbližší nemá? Skutečně stačí, aby jednou nezaplátil včas nájem nebo zálohy na energie, a už se veze. Už mu začínají chodit ty obálky s pruhem, jo, tedy nedejbože, aby náhodou to nebyl ještě nějaký malý živnostník, protože to by mu přišlo do datové schránky, se kterou si neumí poradit. Dostává se pod stres, který v mnoha případech končí zdravotními obtížemi. Můžu vám skutečně pográtulovat. Tomu říkám tedy úcta ke stáří!

Ostatně se můžeme zastavit také u toho, proč se dnes koná mimořádná schůze. Vy tvrdíte – a teď budu citovat – abychom už v září mohli ořezat důchody od ledna příštího roku. No a já dodám, abyste ještě více zkomplikovali a znepřehlednili prostředí legislativních úprav a komplikovali práci Ústavního soudu, ke kterému jsme podali žalobu jako hnutí ANO na vámi seškrтанé mimořádné valorizace a krádež za bílého dne. Vy prostě víte, že důchodci jsou entita, která se nebude bránit, když ji takový loupežník přepadne. Ta vysype kapsy, aby přežila, nemá sílu se bránit. Tak si s nimi děláte to, co uznáte za vhodné pro svou peněženku.

Dámy a pánové, pojďme si tedy v odrážkách shrnout, co se tady dnes snažíte prosadit a dostat do dalšího legislativního procesu:

– zkrátit dobu, kdy lze odejít do starobního důchodu před dosažením důchodového věku, na maximálně tři roky;

– zvýšit intenzitu krácení procentní výměry – krácení procentní výměry – předčasného starobního důchodu;

– zvýšit potřebnou dobu důchodového pojištění pro přiznání předčasného důchodu z 35 na 40 let;

– nevalorizovat procentní výměry předčasných starobních důchodů až do doby, kdy jejich poživatel dosáhne důchodového věku. To jsou třeba zrovna ti, kteří do toho předčasného důchodu nejdou proto, že by chtěli, ale jdou proto, že už to nezvládají, že už na to nemají.

S těmito návrhy nemůžeme a nebudeme souhlasit. Trestáte lidi, ke kterým byste měli s úctou vzhlízet.

U mimořádných valorizací chcete zrušit dosavadní pravidla. Chápu to, jste u vlády, máte většinu a jste přesvědčení asi, že to děláte dobře. Za mě touto cestou rozhodně ne. Kde je ta široká proklamovaná diskuse? Kde je? Je ve vaší stoosmičlenné většině. Nemůžeme s tím souhlasit. Likvidujete poslední jistoty seniorům díky vaší neschopnosti při řešení inflace. Převádíte seniory do kategorie sociálních dávek. Ostatně to už děláte minimálně poslední dva roky. A nejenže je převádíte do kategorie sociálních dávek, vy je ještě ženete do náruče exekutorů. Za to, že po celý život poctivě pracovali, za to, že nemají už tolik sil si najít druhé nebo třetí zaměstnání.

Kolegyně, kolegové, již jsem to uvedl v úvodu svého projevu. Prosím tuto vládu – slyšíte dobře, prosím tuto vládu – aby pokud potřebuje řešit problém s nedostatkem financí, ať už z objektivních, nebo subjektivních důvodů, aby začala už konečně u sebe. Sestavila už konečně funkční rozpočet České republiky s reálnými odhady příjmů a výdajů. Ne hausnumera, lži a sliby.

Ušetřila peníze na chod státu ne tím, že sebere peníze seniorům, zdravotníkům, hasičům, policistům, osobám samostatně výdělečně činným, těm, kteří zachraňují životy, těm, kteří pečují. Je potřeba šetřit na provozu zbytečných úřadů. Je potřeba se konečně podívat na ta teplá místa ať už pro Piráty, nebo TOP 09, nebo KDU-ČSL. Tedy strany, které se dle aktuálních průzkumů do této ctěné Sněmovny zatím nedostanou, pokud budou kandidovat samy. I když on jim to pan Rychetský vlastně zařídil tak, že pokud se dají dohromady, tak to zvládnou. Využila potenciálu svých státních firem pro snížení schodku státního rozpočtu. A teprve až v této situaci zjistí, že je to málo, ale věřte mi, že by to na řešení současné situace bohatě stačilo, tak pak zahajme širokou diskusi, jejímž výsledkem budou dlouhodobé a systémové změny. Protože pokud silou protlačíte to, co tu dnes navrhuje, věřte, že to nepřežije více než jedno volební období. Tomu věřte.

Dámy a pánové, vaše důchodová reforma, daňové balíčky a další finanční kutilství bez návaznosti na poradenské ekonomické skupiny, které jste si dokonce sami k tomuto účelu zřídili, budou pro příští vládu – a upřímně doufám, že vy už v ní nebudete – prvořadým závazkem na změnu přesně podle pravidel, která jsem tady před chvílí zmínil. Diskuse, dohoda, shoda. Ne vzorečky z excelovské tabulky, jejichž výsledkem je jedno jediné číslo, a to je 108, protože to vás zatím pořád ještě opájí. Myslete prosím na naše seniory a stáhněte tuto nesmyslnou novelu. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: S přednostním právem se nyní přihlásil pan ministr Síkela. Prosím, máte slovo.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jozef Síkela: Děkuji, paní předsedkyně. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, já bych si dovolil jenom drobně opravit pana poslance Marka Nováka, který v úvodu svého příspěvku kritizoval ministra pro evropské záležitosti za to, že dva a půl roku, za dva a půl roku pouze dvakrát navštívil europoslance, aby se jich na něco zeptal. Chtěl bych ho upozornit, že první ministr pro evropské záležitosti, pan Mikuláš Bek, byl jmenován do funkce 17. prosince 2021 a do 4. května 2022, takže je to rok a půl. Nevím, jestli vám to špatně napsali, nebo jste to špatně přečetl. Opravte si to prosím. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Prostřednictvím předsedající. Technická, faktická tedy pana poslance Nováka. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Marek Novák: Já děkuji panu ministru za upřesnění. Nemám takový tým jako vy, který by mi něco připravoval, tak jsem rád, že podle svých zkušeností se díváte i na mě. Gratuluji vám, že vám to připravují. Mně nikdo nic nepřipravuje. Mně stačí maily od občanů a vlastní studium toho, co se předkládá. A ano, je to rok a půl, omlouvám se za ten dvaapůlrok, nicméně trvám si na tom dvakrát. Díky.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní se vracím – tak ještě faktická poznámka paní poslankyně Peštové. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo, paní předsedající. Já jsem opravdu očekávala, pane ministře... Mohu prostřednictvím? Teď už se v tom nevyznám, jestli jednou prostřednictvím, ne prostřednictvím...

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Ne, můžete napřímo, ministry můžete napřímo, ano, paní poslankyně.

Poslankyně Berenika Peštová: Já jsem očekávala, že toho řeknete víc, tedy jako že se tady zastanete, ne že jenom dvakrát, ale že nám teď tady řeknete to penzum práce, které dělal. Ale ve finále to jenom jste upřesnil čas. To je docela málo, ne?

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: V obecné rozpravě je dále přihlášena paní poslankyně Hanzlíková, která nyní může vystoupit. Následuje pan poslanec Mašek. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jana Hanzlíková: Děkuji za slovo, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovoluji mi, abych svůj příspěvek uvedla jednou citací. Ta zní: "Chápu argumenty ekonomů, ale nemůžeme se na tuto otázku dívat jenom přes čísla a přes ekonomiku." Toto řekl pan Jurečka v rozhovoru na Primě a jednalo se o otázku rodičovství a navýšení rodičovského příspěvku. A já s ním v tomto plně souhlasím.

Pak je ale pro mě nepochopitelné, že se touto optikou pan ministr nedívá také na otázku důchodců a lidí v předdůchodovém věku, lidí, kteří celý život pracovali, odváděli peníze státu, pomáhali budovat ekonomiku a rozvíjet tuto zemi. V projednávaném návrhu najdeme úplně jinou optiku, a to, že je potřeba šetřit. Takže se sníží penze, co nejvíce zkomplikuje možnost odejít do předčasné penze a v dalších návrzích se zvýší věk odchodu do důchodu bez ohledu na to, že to bude pro současné i budoucí důchodce jednoznačně znamenat zhoršení kvality jejich života.

Vláda, která zrušila EET a připravila se tím o miliardy ročně, zřídila navíc tři zbytečná místa ministrů, má nejvíc poradců a politických náměstků vedle vrchních ředitelů, která efektivně neřešila inflaci, energetickou krizi ani růst cen, tak tato vláda se rozhodla, že nyní bude šetřit na důchodcích a bude jim zhoršovat život.

Návrh, který nyní projednáváme, ani další připravované návrhy nejsou žádnou promyšlenou, prodiskutovanou důchodovou reformou, ale jsou to opravdu převážně škrty s cílem ušetřit peníze státního rozpočtu. Vzhledem k tomu, že nemáme k dispozici relevantní analýzy, vůbec neznáme, jak silně negativně se projeví v praxi a ovlivní kvalitu života lidí. Je také velký předpoklad, že budou muset být stejně později upravovány. Důvodem tohoto stavu

je za mě, že příprava návrhu nebyla dostatečně diskutovaná, promyšlená a provázaná s analýzami sociálních dopadů. V kterékoliv době se vždy všichni shodnou na tom, že k návrhu důchodové reformy, ale i k parametrickým změnám v důchodových systémech, které přinášejí negativní dopady na lidi, je naprosto nutná velká diskuse, a to diskuse lidí z různých vědních oborů, tedy nejenom z oboru ekonomického, ale také sociologického, zdravotnického a sociálního.

Tato vláda se zavázala, že navrhne důchodovou reformu na základě široké celospolečenské diskuse. Dnes zde projednáváme důležité změny z hlediska budoucího vývoje důchodového systému a bohužel k té celospolečenské diskusi nedošlo. Navíc vzhledem k závažnosti dopadu těchto změn na nejzranitelnější skupiny obyvatel je potřeba najít také na úpravách konsenzus, a to jak na platformě odborné, tak politické. Na problematiku důchodového systému je třeba se dívat nejen z hlediska ekonomického, ale také z hlediska spravedlnosti. Systém musí být přece nastaven tak, aby lidé vnímali, že se s nimi zachází spravedlivě. A na tomto návrhu je bohužel vidět, že se k němu vyjadřovali především ekonomové a hlavním cílem bylo ušetřit bez ohledu na to, že na to budou doplácet současní a budoucí důchodci.

A když hovořím o budoucích důchodcích, tak tím myslím skutečně lidi, kteří mají do důchodu jen několik let a o kterých jsme byli panem ministrem i dalšími členy vlády ujišťováni, že se jich to nedotkne. Mnohokrát ve veřejném prostoru od vlády zaznělo, že parametrické změny důchodů se budou týkat lidí mladších čtyřiceti let, později bylo řečeno mladších čtyřiceti pěti let, a to z jasného důvodu, že starší občané, kteří jsou již v předdůchodovém věku, by již neměli možnost se změnám přizpůsobit, aniž by to pro ně neznamovalo nějakou újmu. A výsledek? Závažné změny v současném návrhu se týkají lidí, kteří jsou těsně před důchodem. A to je pro nás opravdu nepřijatelné.

Jako velký problém projednávaného tisku vnímám změny právě v odchodu do předčasného důchodu. Nebudu tady opakovat všechny ty změny, jenom chci zdůraznit, že je to několik změn. A k tomu musím říct, že souhlasím s úpravami, které narovnají to, že již nebude docházet k situacím, kdy jsou předčasné důchody výhodnější než řádný důchod, jako se to stalo v roce 2022. Nemohu však souhlasit s tím, že souhrn těchto změn je tak negativní, že představuje téměř znemožnění odejít do předčasného důchodu pro velkou skupinu lidí.

Opět se dostávám k tomu, že je nutné u této problematiky velmi citlivě vnímat sociální dopady. Zde vidím řadu problémů. Jeden z nich je snížení doby, kdy je možné odejít do předčasného důchodu, na tři roky. Toto omezení považuji opravdu za nespravedlivé a naprosto nedostatečně zohledňující individuální okolnosti a potřeby lidí v předdůchodovém věku. Každý člověk má odlišné zdravotní, osobní a rodinné okolnosti. To by mělo být bráno v úvahu při rozhodování o změnách podmínek předčasného důchodu. Navrhovaná změna je z tohoto pohledu příliš přísná. Je třeba si uvědomit, že každý člověk může být postižen nečekanými událostmi, které ho přinutí opustit pracovní prostředí dříve, než by si přál. A nemůžeme zavírat oči před tím, že pro takové rozhodnutí mají tito lidé závažné důvody.

Podle studie Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí ovlivňuje rozhodnutí o předčasném odchodu do starobního důchodu několik faktorů. Těmi nejzásadnějšími je zhoršený zdravotní stav, únava, ztráta pracovního místa nebo delší nezaměstnanost v předdůchodovém věku bez vyhlídky na získání nového pracovního místa, popřípadě problémy se zvládnutím pracovních nároků. Často se stává, že starší lidé už nezvládají plnit takový objem práce, jak si představuje zaměstnavatel, protože s věkem a s případnými zdravotními obtížemi výkonnost klesá, někdy jsou za to v práci i penalizováni. Z hlediska dnešního stavu při nízké nezaměstnanosti a přebytku volných pracovních míst se může zdát, že v tomto směru nemají starší lidé problémy. Ale praxe ukazuje něco jiného. Přestože společnost vnímá, že pracovní fáze života se prodlužuje, přesto se stále starší lidé setkávají s mnoha předsudky a stále nám také chybí nabídka zkrácených úvazků, dostatečného počtu zkrácených

úvazků, sdílených a jiných flexibilních úvazků, které přece jenom starším lidem pomáhají zůstat na trhu práce delší dobu.

Změny v předčasných důchodech kritizují také odbory. Například místopředseda Českomoravské konfederace se k tomu vyjádřil takto: Zvláště tíživá bude tato změna pro pojištěnce, kterým prostě životní situace neumožňuje ze zdravotních důvodů či pro situaci na trhu práce v jejich regionu pracovat až do dosažení důchodového věku. U nich dojde k většímu snížení starobního důchodu, popřípadě jim nárok na dřívější odchod do důchodu nevznikne vůbec. Mnohým z nich nezbude než žádat o sociální dávky. Úsporu v oblasti důchodového pojištění tak vyrovnají vyšší výdaje na dávky za cenu ústrků, nárůstu administrativy a pocitu nespravedlnosti na straně postižených pojištěnců, zejména těch, kteří po celý svůj aktivní život odváděli pojistné na sociální zabezpečení.

Jsem přesvědčena, že ve správném důchodovém systému mají být zachovány přístupné podmínky pro možnost individuální volby člověka, zvláště v případech náročných životních situací spojených s nemocí nebo s jiným hendikepem. Bohužel některé změny, které jsou v projednávaném tisku, mají tak negativní dopad, že budou v podstatě odchod do předčasného důchodu pro některé skupiny lidí znemožňovat. Jak už jsem říkala, jedná se zde o souběh penalizací. Už nyní se setkáváme s tím, že trvale až o tisíce korun nižší předčasný důchod než ten řádný mnohým seniorům způsobuje ekonomické problémy. A to se nyní ještě zhorší. V současné době trpí příjmovou chudobou i senioři, kteří odešli na důchod v řádném termínu, a také invalidní důchodci. Většinu výdajů dávají na nezbytné statky, jako jsou nájem, jídlo, energie a léky. A je třeba myslet na to, že na důchodový systém je plně odkázaných více než 85 % lidí starších 65 let.

V souvislosti s touto problematikou považuji za velkou chybu, že k úpravě parametrů u předčasných důchodů spojených s mimořádnými valorizacemi vláda nepřistoupila v době, kdy již bylo jasné, že inflace se dostane k tak vysokým číslům. Mohlo se předejít situaci, která nastala v roce 2022, kdy se odchod do předčasného důchodu stal díky mimořádným valorizacím v důsledku vysoké inflace výhodnější než odchod do řádného důchodu v roce 2023 – na což samo MPSV upozornilo –, což ještě zvýšilo počet lidí, kteří o předčasný důchod požádali.

Takže když to shrnu, předložený souhrn změn v oblasti předčasných důchodů znamená velmi těžké a nespravedlivé zhoršení. Velká část lidí bude prakticky vyřazena z možností mít předčasný důchod.

Co se týká změn v řádných a mimořádných valorizacích, tak k tomu jenom řeknu, že stále musíme myslet na to, že senioři patří mezi nejohroženější skupiny lidí. Většina z nich je odkázaná jen na starobní důchod a vysoká inflace, vysoké ceny potravin i služeb je výrazně ohrožují. Životní úroveň tak u starších lidí často znatelně klesá a to se významným způsobem negativně odráží na kvalitě a důstojnosti jejich života. Nemůžeme s předloženými změnami souhlasit, protože budou znamenat, že se postupně bude podíl důchodců v příjmové chudobě ještě zvyšovat. Tolik vše, děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní se připravuje pan poslanec Mašek, který následně vystoupí, a následuje pan poslanec Brož. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji. Vážená paní předsedkyně, vážení páni ministři, kolegyně a kolegové, já jsem byl velice zvědav na to, jak vypadá důchodová reforma. Takže jsem se s tím materiálem snažil seznámit a zjistil jsem, že se jedná o pouhopouhé parametrické změny, o nic jiného než o parametrické změny. Takže ten slib, že to bude důchodová reforma – to by znamenalo samozřejmě zohlednit i příjmovou stránku a naplňování důchodového účtu a samozřejmě racionalizaci výplaty těch důchodů, jejich výpočtů a podobně –, tak se zúžil na změny několika parametrů. A ty změny parametrů jsou zcela jasně motivovány získáním

rychlých peněz, protože peníze této vládě docházejí, docházejí zdroje. Setkáváme se s tím dennodenně. A tady je ta nejjednodušší možnost, jak na ně sáhnout, a to je přes důchody.

Vám se už podařilo – a my to rozporujeme, že šlo o nelegální cestu – snížit zákonnou valorizaci důchodů o 1 000 korun v průměru u jednoho důchodce. Chlubíte se, že přesto přidáváme 700 korun. Přišel oslavný dopis a ten dopis vysvětluje, že vlastně všechno řešíte komplexně, že myslíte na budoucí generace a že vlastně přidáváte a že to je vlastně skvělé. Ten dopis tady komentoval můj ctěný kolega pan Juchelka, takže já se tím víc zabývat nebudu. V tom dopise zazněly některé nepravdy, například o tom, že se to výpočtu důchodů příliš nedotkne, a zamlčela se tam třeba ta otázka zohlednění pouze jedné třetiny růstu reálné mzdy při případné valorizaci. Takže těch problémů je tam víc.

Já bych si teď dovil se věnovat jednotlivým paragrafům tak, jak jsem si to nastudoval, a měl bych k nim některé poznámky. Tak například v § 31 se snižuje možnost dřívějšího odchodu do důchodu z pěti let dříve před řádným termínem na tři roky. Já si teď, pane ministře, vybavuji náš možná spor tady v Poslanecké sněmovně, kdy jsme řešili a nakonec polovičatě vyřešili předčasné důchody záchranářů bez sankcí. A my jsme je měli v minulosti načtené na pět let, vy jste trval na třech letech, ale nepřiznal jste tehdy, že už to máte namyšlené a že na ty tři roky to stáhnete plošně.

Ano, to jsou skutečně v tuto chvíli rychlé peníze. A jsou to rychlé peníze v tom, že vy jste nejenom snížil ten nárok na tři roky, ale dal jste tam ještě další položku pro odrazení těch důchodců, a to je snížení výměry předčasného důchodu o 1,5 % od samého počátku, nebo jak je to dodneška o 0,9 %, následně o 1,2 a potom v konečné fázi o 1,5 %. Čili vy se snažíte ty důchodce odradit od toho, aby vůbec o tom předčasném důchodu uvažovali, aby se jim to nevyplatilo, což zejména u důchodců, kteří mají vyměřený nízký důchod, je v podstatě pro ně nezajímavé se touto cestou vydat, protože vy je za ty tři roky v podstatě, my je tam připravíme o 20 %, nebo mají ten důchod o 20 % nižší, když jdou o ty tři roky dříve, což jsou pro ty důchodce velké peníze a oni to neustojí. Takže potom tuto cestu ztrácí, často ztrácí v tomto věku zaměstnání a nezbyvá jim potom, než se obrátit na úřady práce, žádat nějakou jinou podporu, a je to jenom o tom, že to nevyndáváme z jedné kapsy toho důchodového účtu, ale z druhé kapsy, prostě z jiných peněz, ale pořád je to zátěž pro státní rozpočet. Čili já tohleto řešení neberu jako systémové a hlavně ho beru jako bezohledné vůči těm zranitelným lidem v tomto vyšším věku, kteří již nemají možnost se třeba nechat zaměstnat nebo tu práci nezvládají.

Dále jsem nepochopil v tom § 31, proč jste si to ještě vystlal těmi 40 lety odpracovanými, čili 40 lety pojistné doby. Když nás OECD vyzývala k tomu, že máme, nebo dosud jsme měli 35 let, což bylo enormně dlouhé, a vyzývali nás k tomu, abychom to snížili na 25 let. Jestli to měla být jenom pojistka k tomu, že těch 40 let například u vysokoškolačka, který ukončil vysokou školu po roce 2010, kde se už ta škola nepočítá do náhradní doby, tak když si to potom sečteme, že ten vysokoškolaček dostuduje někdy třeba v 25 letech, k tomu si přidáme těch 40 let, tak jsme na 65 letech, takže to odpovídá tomu zámyslu odchodu do důchodu řádného někdy v 68 letech, takže by si mohl potom o ty tři roky možná požádat, ale to by nemohl takový člověk třeba vycestovat na několik let do zahraničí, to by nemohl být třeba delší dobu nemocen, protože pak už se dostává do takových parametrů odchodu do předčasného důchodu, že to ani není možné. Takže to jsou věci, které jistě to bude často diskutovat, ale považuje je možná i za zbytečné.

Těch 1,5 % snížení výměry předčasného důchodu, to už jsem tady komunikoval, to je § 36. V § 34, a to je pozitivní, to je to zvýšení důchodu o 500 korun na vychované dítě, na tom tady byla ve Sněmovně samozřejmě shoda, stejně tak jako v § 67b, kde se navyšovaly důchody u lidí vyššího věku než 85 let o 1 000, respektive stoletých o 2 000 korun, a tady je to myslím sociálně správné, protože ti lidé potřebují vynakládat na sociální péči třeba vyšší úhradu, takže tam je to určitě správně.

Ale rád bych se zastavil i u § 67e, pane ministře. To je ten paragraf, kde dochází vlastně k snížení důchodu o 300 korun pro důchodce, který byl za každý rok ve funkci v nějakých aparátech ústředních orgánů totalitní moci. A tady, pane ministře, i když to nepovažuji 34 let po revoluci za velké hrdinství, ale prostě tak to je, takhle to bylo navrženo, já bych tady asi požádal ale o doplnění, aby se to týkalo i dalších funkcionářů v takzvané Národní frontě a těch stran, které v té době přisluhovaly, aby jejich prominenti byli tímto postiženi pod heslem když všichni, tak všichni.

Potom tady mám ještě jednu poznámku. Pane ministře, vy jste měli nějaké předvolební sliby ve vztahu k důchodcům, měli jste programové prohlášení vlády. Já obdivuji váš slovník, vy jste se z toho dokázal krásně vyvlíknout. Vy jste řekl, musíme být realističtí. Čili musíme být realističtí ve vašem pojetí znamená, že zapomenou na předvolební sliby – mimochodem tady důchodcům – a zapomenou na programové prohlášení vlády. Ale vy jste realističtí proto, že jste byli jako vláda neschopní. A vy jste skutečně nezvládli energetickou krizi, nezvládli jste ceny potravin. Pan předseda Babiš tady ve svém vystoupení řekl, že už v polovině února roku 2022, čili asi týden před ruskou agresí na Ukrajině, jsme vás vyzývali jako hnutí ANO k tomu, abyste zastropovali ceny energií u výrobců. Čili ta výzva tam už byla a vůbec to nesouviselo s Putinem a s válkou. Ty problémy energetické tady byly ještě předtím. Vy jste je prostě nezvládli. Výsledkem byla dvojnásobná inflace oproti evropskému průměru a v současnosti stále ještě třetí nejvyšší inflace v Evropské unii. A samozřejmě ta se promítla do zákonných valorizací. Kdyby k té inflaci, kterou jste nezkrotili vy, nedošlo nebo byla poloviční, tak by zdaleka nebyly tak vysoké finanční nároky na ty valorizace, které byly zákonné a které vy jste naprosto nezákonným způsobem – a já věřím, že Ústavní soud se k tomu v tomto duchu vyjádří – tak vy jste prostě ty důchodce obrali o těch zhruba 1 000 korun měsíčně. Čili bude to pro každého důchodce v průměru 7 000 v tomto roce.

A ještě bych se jednou vrátil ke zmíněnému OECD, které vyzývalo Českou republiku k tomu, aby se sjednotil výpočet a zjednodušil výpočet důchodů, a to, aby se používala konstantní procentuální výměra u všech výdělků, aby se změnily podmínky nároku, a to nás vyzývali k tomu, abychom z těch 35 let pojistné doby ji snížili na 25 let, což je průměr v Evropské unii. Nevím, vy jste to udělali na těch 40 let, nedovedu si to vysvětlit, než že je to součást tlaku na to, aby lidé nechodili do toho předčasného důchodu, to jsem tady vysvětloval.

Potom to, v čem jste poslechli a co OECD také navrhovalo, to je zvyšování věku odchodu do důchodu, ano. Dále navrhovali stabilizaci důchodů a srovnání důchodů nebo výše důchodů u mužů a u žen, tam se dá říct, že v tomhle duchu asi funguje těch 500 korun na dítě, to navýšení, které to rovná, ve většině případů se jedná... v tomto případě tím příjemcem těch důchodů bývají ženy ve větším množství. A potom také to OECD navrhovalo se podívat na ty předčasné důchody, ale na ty jste se podívali z mého pohledu docela brutálně. A co nám OECD ještě navrhovalo, bylo změnit vlastně přerozdělování těch financí a posílit příjmovou stránku důchodového účtu. A v tom jste neudělali vůbec nic. A to, co připravujete, ale to, co bude mít v delší době a rozhodně vám nepřinese ty peníze teď hned, je zase nějaká obnova soukromého a posílení soukromého penzijního připojištění.

Takže vy jste si vybrali to, co přináší ty nejrychlejší peníze, ale přináší ty peníze na úkor těch důchodců, kteří teď budou do toho důchodu bezprostředně nastupovat, a to jste ve svých programových prohlášeních opravdu neměli. Někdo z mých předřečníků tady říkal, že máte v současnosti velkou moc. Vy ji máte podloženou 108 mandáty tady ve Sněmovně, nicméně ta moc by zároveň měla spolu přinášet i odpovědnost. A já se domnívám, že v současnosti vy tu odpovědnost za životní podmínky našich občanů, seniorů nemáte. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní vystoupí pan poslanec Brož, následuje pan poslanec Hendrych. Prosim, máte slovo.

Poslanec Lubomír Brož: Děkuji, paní předsedkyně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já budu opravdu velmi stručný ve svém příspěvku, protože hodně věcí tady bylo řečeno. Nebudu mluvit o těch nekonceptních balíčcích a návrzích, zaměřím se opravdu na návrh, který tady projednáváme.

Musím říct, že přestože jsem sám na plénu několikrát mluvil o potřebě komplexní důchodové reformy, tak tenhle návrh se za ni opravdu považovat nedá. To tady také již mnohokrát padalo a souhlasím se svými kolegy a předřečníky. A nelze ani v tomto návrhu, ani v konsolidačním balíčku o ní mluvit. To je také důležité říci.

Změnami, které vláda nyní předkládá ve sněmovním tisku 458, bude v budoucnu docházet k tomu, že růst důchodů se bude zpomalovat. Dojde k poklesu růstu důchodů ve vztahu k průměrné mzdě, kdy garantovaný důchod má představovat 20 % průměrné mzdy. Životní úroveň důchodců bude tedy od okamžiku, kdy do důchodu nastoupí, už jen setrvale klesat a klesat. Každý dramaticky pocítí propad příjmů po nástupu do důchodu, když již nyní máme náhradový poměr jeden z nejnižších v Evropě. Náhradový poměr je vlastně poměr mediánu státního důchodu vůči mediánu mezd zaměstnanců. V roce 2019 činil tento poměr 51 %. V okamžiku odchodu do důchodu poklesne velmi citelně novému důchodci životní úroveň, která se mu ale bude nadále ještě snižovat, protože valorizace důchodů nebudou již reflektovat reálný růst mezd z poloviny, tak jako tomu bylo třeba v roce 2019, ale pouze z jedné třetiny. Ve valorizaci penzí již nebude zohledňován plošný růst cen, ale pouze inflace týkající se typických životních nákladů domácností důchodců. Jako by důchodci měli nakupovat jenom věci, jenom zboží typicky důchodcovské. Tohle opět bude nadále rozevírat nůžky. Bylo to tady mnohokrát dneska řečeno a myslím si, že je potřeba neustále to připomínat. Rozevírání nůžek mezi pracujícími lidmi v produktivním věku a důchodci, kterým stát bude vyplácet stále méně a méně prostředků. Přitom sociální pojištění a jiné odvody budou ti sami lidé platit celý život vyšší a vyšší, než jak tomu bylo u generace jejich předchůdců.

V čem tedy spočívá tahle reforma? Reforma nespočívá v ničem. Reforma, ta opravdová reforma, by měla nově nastavit další pilíře důchodového systému, formy spoření, jejich zvýhodnění tak, abychom více reflektovali finance, které si mohou lidé před nástupem do důchodu a před odchodem do penze sami vydělat a naspořit. Ale s tím prostě vláda nepočítá. Vláda jen snižuje důchody a zvyšuje věk odchodu do důchodu. Zkracuje dobu pro čerpání předčasného důchodu a očekává (očekávané?) valorizace a současně zvyšuje daně a odvody na sociální pojištění. Mimořádné valorizace, tak jak jsou nastaveny ve stávající právní úpravě, se prakticky ruší. Při vysoké inflaci se podle nového mechanismu, který předkládá Ministerstvo práce a sociální věci, zvýší v příslušném roce důchod jen minimálně. Opravdu velmi minimálně. To povede nepochybně k dalšímu chudnutí důchodců a rozevírání nůžek ve společnosti. Řada seniorů, kteří budou platit větší a větší odvody na sociální pojištění, bude dostávat mnohem menší důchod ve vztahu k reálným mzdám než jejich předchůdci, které oni ze svého příjmu celý život podporovali. Byly to přitom právě řádné a mimořádné valorizace zohledňující plošnou inflaci a růst mezd, jež měly zajistit, že reálná hodnota důchodů nebude v čase klesat. O to bohužel přijdeme. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, přeji pěkný pátek. A jako další je přihlášen do rozpravy pan poslanec Igor Hendrych a připraví se pan poslanec Radek Vondráček. Prosím.

Poslanec Igor Hendrych: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážení členové vlády, vážené dámy, vážení pánové mnoho tady bylo dneska už řečeno, myslím si, že vše podstatné tady už několikrát padlo, a proto jsem se rozhodl, že se tady zaměřím na některé dílčí oblasti, které tady byly sice už také nastíněny, ale ne možná do takového detailu, jak by si to ta problematika konkrétní zasloužila. A věřím, že na konci mého projevu mě bude poslouchat i pan ministr práce, protože tak jak si přál na začátku, nebo v jednom ze svých projevů, že bude

chtít anebo bude rád, když někdo přijde s nějakým konstruktivním návrhem ve vztahu k avizované důchodové reformě, tak že si ten návrh rád vyslechne. A že nemá rád projevy od Šumavy k Tatrám a tak dál. Takže uvidíme.

O co mi jde v mém příspěvku? Tricet procent současných důchodců v České republice jsou lidé, kteří svého času odcházeli do starobního důchodu takzvaně předčasně. To není malé číslo a je to trend, který tady máme už mnoho a mnoho let. Troufnu si říct, už více než možná 10 let se nám tenhle ten poměr zvyšuje a vůbec to nemá v podstatě jakoby žádnou vazbu na současný stav, kdy se nám loni zhouplo to číslo na 120 000. Aspoň takhle to mám z médií, z vyjádření ředitele České správy sociálního zabezpečení pana Boháčka, že loni požádalo 120 000 lidí o důchod. Celkově z toho byly významnou měrou zastoupeny ty předčasné důchody, což je samozřejmě obrovské číslo. Bylo to způsobeno právě vysokou inflací a také možností vlastně si ten důchod zlepšit oproti tomu, kdyby odcházely řekněme v letošním roce ročníky 59 a v podstatě navázaly vlastně na ten předčasný důchod všechny valorizace v minulém roce, a tak dál. A v podstatě kvůli tomu tady víceméně jsme.

Nechci tady úplně rozebírat to, o čem jsem se s panem ministrem přel na výboru pro sociální politiku nedávno, a klidně to spolu ještě rozebereme, kdy tvrdil, že ministerstvo v žádném případě ten odchod do předčasných důchodů v loňském roce nepropagovalo. Já jsem měl na to jiný názor. Zároveň jsem mu řekl, že jsem nikdy netvrdil, že jsem to byl já, který jeho konkrétně z toho v uvozovkách nařkl, že to byl on, ale dohledal jsem si příslušný dokument k tomu, což byly Události na ČT24, a klidně si to můžeme na příštím výboru pro sociální politiku, pokud na něj přijдете, pustit. A tam vám v podstatě dokážu, že váš podřízený, jeden váš ředitel, kterého jsem rovněž jmenoval, tehdy v podstatě tuhle věc skutečně propagoval. A ukážu vám na konkrétním případě, kdy a kde. Ale tohle jsem nechtěl... Bylo to 18. 10. mimochodem, můžete si to pustit a připravit se na to, až se o tom budeme bavit případně.

O tom jsem mluvit primárně ale nechtěl. Já jsem chtěl, nebo chci se vrátit zpátky k tomu, proč mluvím o tom vysokém počtu těch lidí, kteří už jsou dlouhá léta v podstatě dobrovolně na předčasných důchodech, nebo odešli do předčasného důchodu. Už to tady zmiňovaly mé kolegyně, paní poslankyně Adámková, paní poslankyně Hanzlíková, prostřednictvím pana předsedajícího, že ten problém odchodu do předčasných důchodů je poměrně složitý. Ti lidé velice často do těch důchodů odcházejí proto, že jim zdravotní důvody v podstatě zapovídají, aby mohli pracovat déle. A pokud budeme zvyšovat – a teď se dostávám trochu mimo rámec toho dnešního tisku, ale vy jste sám hovořil o tom, že vám nebude vadit, když se budeme bavit i o návrzích, které jste avizoval, že budou projednány v brzké době v rámci té vaší takzvané důchodové reformy. Tak existují tvrdá data de facto, nebo někteří tvrdí, že jsou to měkká data, já si myslím, že jsou to data relevantní od lékařů, odborníků geriatrů, kteří tvrdí, že lidé zhruba těsně 60. roku věku už nejsou příliš zdraví a jejich schopnost naplno pracovat a vyrovnat se mladší generaci je poměrně slabá, nebo respektive slábne. A my v podstatě máme tady jakousi ambici současný věk odchodu do důchodu, jak je konstruován – letos se odchází v 64 letech, v roce 2031 v 65 a v rámci těch vašich avizovaných reforem se má odcházet až v 68. roce. Možná se to ještě do té doby změní, možná si to ještě rozmyslíte. A já se ptám, jestli je to v pořádku? My ještě dnes nemáme zkušenost ani s tím, když odcházejí lidé v 64 letech, jak na tom pracovním trhu zrovna tyhle ročníky v závěru své pracovní kariéry, jak fungují. Do jaké míry jsou schopny konkurence s mladšími ročníky.

Tuhle zkušenost v podstatě budeme teprve získávat. A empirická zkušenost se dá v podstatě nějakým způsobem získat až zpětně, to si myslím, že je známá nebo jasná věc. A my už teď dopředu říkáme – 64, 65 je málo, musíme to zvyšovat ještě dál. Nemáme k tomu žádná data a v podstatě když to vezmeme zpátky ve vazbě na to, kolik lidí už, řekněme nějakých 10 – 15 let, dobrovolně odešlo do předčasného důchodu, tak máte zřejmě, pane ministře, teorii, že ti lidé v podstatě chodili do toho důchodu z nějakého plezíru, protože se jim nechtělo pracovat, protože jim stačily ty předčasné důchody, že klidně oželeli i několik tisíc korun měsíčně jenom tak z plezíru. Já si to nemyslím. Žádnou studii k tomu jsem od vás neviděl, ani

nikde jinde že by se někdo zabýval tady tím. Je to možná škoda, protože když se mění legislativa, tak je vždycky ideální, když jsou k tomu nějaká data z nějakých analýz. Tady o žádné takové nevím. A já se opravdu vážně obávám, že lidé budou už v těch 65 letech skutečně na hraně, v průměru samozřejmě, individuální schopnosti každého člověka se velmi liší, ale v průměru v těch 65 letech to bude skutečně na hraně, aby stačili těm mladším na trhu práce a aby těmi mladšími nebyli z toho trhu práce ještě před důchodem, před oficiálním důchodem, vytlačování. Já si myslím, že to je důvodná obava, a proto tak nějak trošku s předstihem bych vás chtěl tady před tím varovat, abyste se zamyslel nad tím, jestli skutečně navyšování věku do důchodu nad 65 let je relevantní.

V téhle souvislosti si právě troufnu formulovat jakési doporučení možná. Vy určitě budete silou koaliční, předpokládám tedy, tlačit to navyšování věku do starobního důchodu nad 65 let, my budeme protestovat, budeme zásadně proti, budeme hlasovat proti. Možná že vás nakonec přesvědčíme, že ta hranice 65 let je skutečně nepřekročitelná. Ale pokud budete neoblomní a silou to budete tlačit dál, tak mám návrh, ten se samozřejmě ještě vyprecizuje a případně načte v konkrétní chvíli jako pozměňovací návrh, pokud si ho neosvojíte, aby ta hranice mezi 65. rokem věku a tím novým odchodem do důchodu, který vy plánujete řekněme v těch 67, 68 letech, aby se při konstruování výpočtu toho důchodu brala jako náhradní doba pojištění v případě, že je to pro toho pojištěnce výhodnější. Spočítá se mu důchod normálně za celou dobu a zároveň se spočítá i varianta B, kdy se od 65. roku do toho odchodu konkrétního do toho důchodu bude počítat jako náhradní doba. A ta, která bude výhodnější, tak ta nakonec bude tím jeho reálným starobním důchodem.

Opakuju, proč mám takovýhle návrh: protože si skutečně myslím, že v mnohých případech budou i vysoce kvalifikovaní lidé, kteří celý život pracovali ve vysoce kvalifikované profesi, v situaci, kdy budou vytlačováni ze svého zaměstnání a budou končit na takzvaném sekundárním trhu práce, pokud vůbec, můžou být i nezaměstnaní samozřejmě, i to může být motivace si, já nevím, posledních pár let, rok dva, takzvaně odsedět na pracovním úřadě, aniž by se jim snížil důchod, můžou odcházet účelově na delší nemocenské a tak dál. A tenhle můj úmysl, který samozřejmě není ještě momentálně žádným oficiálním návrhem, by se měl tady s tímhle popasovat, vyrovnat tak, aby měli jistotu, že pokud půjdou do hůře placeného zaměstnání po tom 65. roku, tak jim to nesníží výpočet starobního důchodu.

A poslední věc, kterou ještě tady mám, která se už trošku týká něčeho jiného. Víím, že budete brzy jednat – nebo tak jsem se to aspoň zaznamenal z médií – s odbory o jakémsi seznamu náročných profesí, ten zatím tady ještě ve Sněmovně na stole nemáme, ale rád bych připomněl to, o čem jsem tady hovořil už asi před půl rokem, abyste nezapomněli na městské policisty, protože na ty se zapomíná velice často. Je to rovněž náročná profese, jsou to lidé, kteří pracují ve velmi těžkých podmínkách, pracují na směny a nemají na rozdíl od příslušníků bezpečnostních sborů to sociální zabezpečení v podstatě žádné jiné, není možné odejít na výsluhový příspěvek. Myslím si, že zrovna i tahleta profesní skupina by si zasloužila zařadit na seznam náročných profesí. To je ode mě všechno dneska. Děkuju vám za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: A já vám také děkuju, pane poslanče. Jako další je přihlášený pan poslanec Radek Vondráček, kterého tady nevidím. V tom případě půjdeme dál a vystoupí v rozpravě pan poslanec Miroslav Zborovský, připraví se pan poslanec Jan Hrnčíř. Prosím.

Poslanec Miroslav Zborovský: Děkuju za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já chci reagovat na to, že celý den tady slyšíme projevy opozičních politiků, a já si říkám, že ale přece oni byli ve vládě předchozích osm let. Seděli ve vládě, sami věděli, že je nutné důchodový systém řešit, a přesto neudělali vůbec nic. Kdybych to chtěl k něčemu přirovnat, tak bych řekl, že náš důchodový účet postavený na průběžném financování si představme třeba jako takový obrovský parník, který neomylně míří do ledovce. To se ví už

dlouhou dobu. V roce 2013 se ke kormidlu dostane nový kapitán se svou posádkou a o situaci jsou dokonale informovaní. Oni vědí, že srážce s ledovcem je možné se vyhnout, ovšem museli by začít točit kormidlem, a tím trochu snížit pohodlí cestujících. Oni to však neudělají. Udělají pravý opak. Ještě přidají pod kotlem, aby ke srážce došlo dřív a ve větší rychlosti. A pročpak to dělají? Protože kapitán moc dobře ví, že až dojde ke srážce, tak už na lodi nebudou. Ještě před nárazem opustí parník na záchranném člunu a nechají loď napospas osudu. Už je nebude zajímat, co se stane a kdo loď zachrání. Prostě se zachovávají jako zbabělci a neudělají vůbec nic. A i kdyby třeba teď mohli pomoci odvrátit katastrofu, tak stále chtějí, aby ten pomyslňý parník směřoval přímo do ledovce. Tolik k vládám předchozím.

Nicméně na závěr mi dovoluete říct pár slov k vládě současné, která právě důchodovou reformu dnes Sněmovně předkládá. Můžete této vládě vyčítat spoustu věcí, ale rozhodně nemůžete říct, že je to vláda zbabělců na rozdíl od jiných. Důchodová reforma nikdy nebude populární, nepřinese politické body, ale je to něco, co je potřeba udělat. Další generace to ocení. A já za tuto odvahu vládě děkuji. Díky za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji a eviduji dvě faktické poznámky. První paní poslankyně Berenika Peštová, potom pan poslanec Patrik Nacher. Prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo, pane předsedající. Já jsem tak celou dobu koukala do toho spolku tamhle, kde sedí pan ministr Jurečka, jak jste se tam hezky bavili a rozebírali a čekal jste asi na svoje vystoupení. V každém případě to není důchodová reforma. Víme to všichni. Mění se akorát nějaké parametry. Na důchodovou reformu čekáme už několik let, a nejenom vláda předtím, i vlády předtím. Prostě každý si to vzal za cíl, že udělá důchodovou reformu, ano, je to nepopulární, a nikdo zatím tu důchodovou reformu nepředložil. Takže bud' me otevření, když už teda máme tady ty krásný srdceryvný projevy. Prostě není to důchodová reforma! Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Patrik Nacher s faktickou poznámkou. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Tak děkuji. No, mně to nedalo, já musím reagovat na kolegu Zborovského. Pane kolego, vy jste z KDU-ČSL. Tak já připomenu, že v té první vládě, mezi roky 2013 – 2017 jste byli také v té vládě. Tak proč říkáte osm let? Z těch osmi let jste se na čtyřech letech podíleli vy. Vy jste byli i na těch předchozích vládách, to ještě hnutí ANO ani neexistovalo. Tak buďte fér a řekněte, že penzijní reforma se nedělala ani předtím, ani potom, ani v době, kdy jste tady byl. Ale vy, jak to teď jako pustíte... Osm let jste na to měli. Z těch osmi let vy jste čtyři roky byli vedle nás. A to už tam neřeknete.

Je to úplně to samé jako u rušení superhrubé mzdy. Vy řeknete: ANO zrušilo superhrubou mzdu. Ne. To bylo ANO, SPD, ODS. Ale protože vy se bojíte říct to vašim kolegům, protože mají oni premiéra a ministra financí, tak jsem si dokonce přečetl, tuším, že od kolegy Farského, toto se netýká vás ze STANu, že vlastně to zrušení superhrubé mzdy bylo finta ze strany hnutí ANO, do které se nechalo nachytat ODS. Tak takhle přesně vy to tady jakoby řešíte. Bud' jste přímo u toho, nebo dokonce pro to hlasujete, ale vždycky za to může hnutí ANO. Tak já to tady budu vždycky opravovat, když to tady budete na mikrofon říkat.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní s faktickou poznámkou pan poslanec Robert Králíček a potom pan ministr Marian Jurečka. Prosím.

Poslanec Robert Králíček: Vážený pane předsedající, já budu také krátce reagovat na svého předřečníka. Když už tu mluvíte o rozjetém parníku, tak si pusťte vaše projevy během covidu. Vy jste tam nosili i to dřevo, aby jel ještě rychleji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní pan ministr s faktickou poznámkou. Prosím.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Nevím, už je to možná po půlnoci, ale myslím, že ten Titanic nejel na dřevo, ale jel na uhlí. Ale to je taková technikálie.

Ale teď technicky k mému kolegovi Patriku Nacherovi, prostřednictvím pana předsedajícího. Při vši úctě asi neočekávám, aby ministr kultury, ministr zemědělství nebo ministr pro vědu a výzkum předkládali návrh důchodové reformy. Já jsem to říkal během dneška a tady asi Patrik Nacher zrovna nebyl. Říkal jsem, že jsou v zásadě ve vládě pouze dva ministři, kteří ve své gesci podle kompetenčního zákona mohou přinést na vládu návrh důchodové reformy, a to je buďto ministryně či ministr práce a sociálních věcí v rámci průběžného pilíře, anebo ministryně či ministr financí v rámci třetího pilíře. Nikdo jiný to v té vládě podle kompetenčního zákona logicky dělat nemůže. Já jsem tady upozorňoval na to, že v roce 2014 tady stál u tohohle pultíku váš předseda Andrej Babiš, který říkal: já už tu reformu mám hotovou, do dvou měsíců ji představím a budu ji dělat. Pak jsem tady citoval několik jeho výroků, kdy říkal: uděláme to, i když budeme menšinová vláda, budeme sami. Pak říkal: uděláme to, i když budeme v koaliční vládě, je to důležité. A pak se to nestalo. Tak já jsem jenom konstatoval fakta těch, kteří to mohli udělat, měli to v rukou, měli to v gesci, a nestalo se to. Tak tolik jenom pro pořádek.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Další, nyní už tři faktické poznámky. První pan poslanec Patrik Nacher, potom pan poslanec Jan Volný. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. No, pane ministře, my si asi nerozumíme. Penzijní reforma je záležitostí celé vlády. Rozumím, že technicky s tím může přijít jenom nějaký ministr, který k tomu gesčně má blízko, logicky, ale je to záležitostí celé vlády. A pojďme se shodnout na tom, že té penzijní reformě nedaly moc všechny vlády za posledních 25 let. Tomu bych rozuměl. Na to bych nereagoval. Ale i Unie svobody. Jasně. Tam jste byli také mimochodem s námi ve čtyřkoalici, když už jsme u toho. (Poznámky z pléna.) No přesně.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Poprosím vás – nepokřikujte po sobě. Komunikujte pouze přes mikrofon. Prosím, pokračujte.

Poslanec Patrik Nacher: Tak oni na mě pokřikují, tak já reaguji a na pana ministra nemusím vašim prostřednictvím.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já jsem si zjednal pořádek v sále. Pokračujte.

Poslanec Patrik Nacher: Tak ta podstata je, že já jsem reagoval vždycky na tu informaci, která je vypuštěná jako klasický balonek, z kterého by mohl neinformovaný divák mít pocit, že všechny vlády něco udělaly s penzijní reformou, potom nastoupilo hnutí ANO, osm let nedělalo nic a teď to zase řešíte vy, protože takhle jsem to vyrozuměl z té zkratky kolegy Zborovského. Ale takhle to není. Tak proto jsem připomněl, že KDU bylo v té první vládě, takže jste se mohli nějakým způsobem podílet. Neměli jste gesčního ministra, ale byli jste tam u toho. To znamená,

že nesete za to spoluzodpovědnost. Takže když už kolegové tady budou takhle se vracet zpátky do minulosti, což je obvyklá výmluva na všechno, tak aspoň neříkejte osm let a říkejte čtyři roky. A já pak nebudu mít faktické poznámky. Když budete tady mávat osmi lety, tak já se vždycky vypružím.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Jako další pan poslanec Jan Volný, připraví se pan poslanec Jiří Mašek s faktickou poznámkou. Prosím.

Poslanec Jan Volný: Zdravím vás, kolegové, kolegyně. No, on to většinou Patrik řekl už přede mnou. Já jsem chtěl také tady na pana kolegu Mariana. Vy jste v té vládě sice neměli ministra zodpovědného, ale měli jste místopředsedu vlády, jestli se nepletu. Ale úsměvné je, že když se vám hodí, říkáte: no ne, to nemůže ministr, to musí celá vláda. A když se vám to hodí: copak vláda, to musí ministr. Takže, jak říká Patrik správně, dvojí metr. Hezký večer.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Nyní vystoupí pan poslanec Jiří Mašek a připraví se paní kolegyně Mračková Vildumetzová, opět faktické poznámky. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo. Já také na pana ministra Jurečku. Pane ministře, opravdu nenazýváme to reformou, nevyčítáme si, jestli pan Babiš měl něco připraveného, nebo ne. Já chci věřit, že těch několik parametrů, které byste změnili, není problém a něco podobného mohl mít připraveno, ale určitě by s tím nevyrukoval. A vy jste to použili, jak jsem řekl už ve svém sdělení tady, tak vy jste to použili proto, že státní rozpočet je na huntě a vy ty rychlé peníze prostě teď potřebujete, a potřebujete je na úkor důchodců. Je to jednoduchá, rychlá cesta. Neohánějme se tím, že myslíme na budoucí generace. Prostě potřebujeme ty peníze teď a hned. Já vás vcelku chápu, ale jsou to peníze na úkor našich seniorů.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Jako další paní poslankyně Mračková Vildumetzová s faktickou poznámkou. Prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Já určitě reakce na pana poslance Zborovského. To je pan poslanec, který tady předložil ten pozměňovací návrh v rámci místních poplatků na odpady, na těch 1 800 korun, kdy tady hovořil v tuto chvíli o tom, jakým způsobem nejsou zbabělí a jak tady s tímto nějakým způsobem přicházejí. Já jsem dneska měla i možnost s panem Kaňkovským být na Primě, kde jsme nějakým způsobem řešili, a on i sám přiznal, že to v žádném případě není důchodová reforma. Je to jenom úprava nějaká parametrická. No a když tedy se tady pořád hovoří o hnutí ANO a o tom, že někdo měl s tou důchodovou reformou přijít, tak já bych ještě chtěla osvětlit panu ministrovi práce a sociálních věcí, že když tedy jste s námi byli v té vládě, tak jste si také na Ministerstvo práce a sociálních věcí v roce 2013 přivedli náměstkyni paní Ivu Merhautovou. Tu dneska máte i svou ředitelkou, vzal jste si ji znovu na Ministerstvo práce a sociálních věcí. A ta měla na starosti ty důchody. Tak já nevím tedy, proč, když to měla i ve své gesci, tak proč s tím tedy za ty čtyři roky, co jste s námi byl ve vládě, nic neudělala.

A znovu říkám, mám na to ještě 30 vteřin, že protože vy svou neschopností jste dostali inflaci tam, kam jste ji dostali, tak za to dneska mají trpět důchodci tím, že jste jim vzali mimořádnou valorizaci a teď jim chcete sáhnout i na tu řádnou, i na tu mimořádnou. Jenom proto, že jste tu inflaci neřešili. A s předčasnými důchody už jste mohli přijít od 1. ledna. My bychom vám to v devadesátce schválili.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní řádně přihlášení do obecné rozpravy. Požádám o vystoupení pana poslance Jana Hrnčíře a připraví se pan poslanec Milan Wenzl. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jan Hrnčíř: Děkuji za slovo, vážený pane předsedající. Vážené kolegyně a kolegové, před několika dny jsem na jednom z provládních webů zachytil článek oslavující tuto vládu a její hospodaření. Vše bylo vymalováno v takřka růžových barvách. Vládní rozhodnutí jsou prý racionální, utahování opasek přijatelné, občané je chápou a tleskají jim. A ti, co netleskají, jsou hloupí extremisté. Schodek rozpočtu by na tom nadto nebyl tak zle, kdyby, povzdech autora, nebylo tolik nesolidárních důchodců. Ti jsou prý pověstnou žábou na prameni, která doslova požírá rozpočet. Vláda jim nyní dokonce i přidala, a oni stále nechtějí být mezigeneračně solidární.

Když pominu fakt, že je tento článek jen dalším v řadě těch, které se snaží rozeštvat společnost, rozdělit rodiny a postavit proti sobě mladší a starší generaci, rád bych autora upozornil, že realita je naprosto jinde.

Můj soukromý pocit hraničí s přesvědčením, že vláda vyhlásila důchodcům válku. Shrnul jsem tedy fakta o tom, jak na tom ve skutečnosti jsou důchodci v České republice, a za chvíli vám je přednesu. Věřím, že pro vládu naší země to není dobrá vizitka. Nedávno proběhlá valorizace důchodů byla jen jiný výraz pro doslovné okradení našich seniorů. Pokud někdo namítá, že senioři dostali přidáno, měl by také uvést, že jejich legální nárok byl více než dvojnásobný. Při samotném schvalování této podle mne krádeže si navíc vláda udělala z české legislativy trhací kalendář. Nárok na vyšší valorizaci důchodů vznikl našim seniorům již v lednu tohoto roku. Vláda ovšem jako již tradičně zaspala a počala to řešit několik týdnů poté. Kromě zneužití institutu stavu legislativní nouze tak musela prolomit i zákaz retroaktivity zákona. Samotné projednání, nebo spíše neprojednání návrhu zákona, který vládní koalice protlačila i za cenu několikanásobného porušení jednacího řádu Poslanecké sněmovny, pak občané měli možnost vidět na vlastní oči. Koalice odhodila veškeré zábrany a zákon přijala právu, morálce i našim oprávněným námitkám navzdory. Zcela zjevně zoufalá a nekompetentní vláda hledá možné úspory všude kromě tam, kde by je měla hledat nejvíce. U sebe, svých politických náměstků, zbytečných úředníků, přebujelého státního aparátu, plateb solárním baronům nebo u zdanění nadnárodních korporací se zahraničním vlastníkem. Místo toho obere ty, kteří se nemohou bránit, naše seniory.

Navrhovaná důchodová reforma v nastaveném trendu jen pokračuje. Podle ministrů by se zřejmě problém vyplácení důchodů dal vyřešit i tak, že se jich téměř nikdo nedožije. Výjimky, které odmítnou zemřít v práci, pak dostanou pouze almužnu. K tomu bych rád podotkl, že navrhovaná hranice odchodu do důchodu 68 let je podle mne nemravná a v mnoha profesích i zcela nereálná. Dalším palčivým problémem je obří selhání na straně Ministerstva práce a sociálních věcí, které nezvládá vyřizovat žádosti o důchod, případně je zavčas přiznávat a vyplácet. Vládě zkrátka nestačí, že důchody neoprávněně snížila, ona je mnohdy nevyplatí vůbec. Problém začíná narůstat do hroživých rozměrů. Občanů čekajících na svůj důchod je již více než 25 000. To vše v momentě, kdy cena potravin a ostatního zboží trhá rekordy a seniorům chodí vyúčtování energií a vody. Vláda slíbila, že nenechá nikoho padnout. Nyní jsou v zoufalé situaci desetitisíce občanů. A co dělá vláda? Vymlouvá se na vysoký počet žádostí o důchod. Ministerstvo s tím prý nepočítalo. Musím říct, že se stydím. Stydím se za vás, kolegyně, kolegyně z vládní koalice.

Dovolím si připomenout příběh, jeden z tisíců, který jsem nedávno zmínil i na jedné ze sociálních sítí. Na setkání s občany se mi jeden čerstvý důchodce svěřil se svým, jak on říká, nekonečným důchodovým příběhem. O důchod si zažádal v listopadu loňského roku. Nárok mu byl přiznán v prosinci, nicméně ještě v den setkání, což bylo v květnu, stále neměl důchodový výměr. Jak sám říkal, jednou za měsíc si cvičně zaběhl na sociálku, aby se tam dozvěděl stále stejnou odpověď: ještě nic. Po půl roce. Jak podotkl, prý ho aspoň utěšovali slovy, že zdaleka

není jediný. Ano, není jediný. Situace se týká již zmíněného neuvěřitelného počtu asi 25 500 občanů, kteří si zažádali o důchod, a buď jim nebyl v zákonné lhůtě vůbec přiznán, nebo čekají na výměr, případně na výplatu. Zákonná lhůta 90 dní tak byla v některých případech překročena více než dvojnásobně. Desítky tisíc lidí se tak ocitly bez prostředků. A jaká je omluva vlády? Počty žádostí jsou vysoké, pobočky je nestíhají vyřizovat. Jedná se o naprosté selhání Ministerstva práce a sociálních věcí. Na to prostě neexistuje žádná omluva. Jen a pouze vaší povinností, milá vládní koalice, je zajistit, aby byl zákon o důchodovém pojištění dodržován a aby důchody byly přiznávány a vypláceny včas. Toto mají občané právo požadovat. A pokud to neumíte zajistit, měli byste odstoupit.

Tak tedy fakta, která jsem zde postupně uvedl, jsou jedním slovem mrazivá. Vláda ožebračila stávající důchodce, těm novým nechce přiznat důchod, případně má děsivé zpoždění s jeho výplatou. Nynější mladá generace se velmi pravděpodobně důchodového věku vůbec nedožije. Důchody jsou nízké, ceny zboží a zejména potravin obří, léky nejsou k sehnání. A když si zoufalí lidé stěžují na drahotu, pošlou je zástupci vládní koalice nakupovat do Polska. Věřím, že důchodci například z Prahy tyto knížecí rady po zásluze ocení. Rušení poboček Pošty, kam si naši senioři chodí pro své důchody, jsou již jen takovou třešničkou na dortu. Proto pokud čtu o takzvané mezigenerační solidaritě, mívám velmi rozporuplné pocity. Prosim vás, jak mají být naši důchodci solidární, když mnoho z nich balancuje na samé hranici chudoby? Jak mohou být solidární, když inflace požírá jejich již tak nízké úspory a příjmy? Jak mohou být solidární, když je vláda obrala o to, co jim po právu náleželo, a desítkám tisíc důchody nepřišly vůbec? Tito lidé celý život tvrdě pracovali a celý život odváděli sociální důchodové pojištění. Spořili si na svůj vlastní důchod, aby je pak někdo obral a navíc jim tvrdil, že jsou jen vyžírky, které ožebračují stát a svoje děti a vnuky. Je mi zle z podobných nechutných tvrzení jejich autorů. Je mi zle z této vlády a i neucty k našim seniorům. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Je tady jedna faktická poznámka, pan poslanec Vít Vomáčka. Prosim.

Poslanec Vít Vomáčka: Děkuji za slovo, vážený pane předsedající. Dámy a pánové, musím reagovat na svého kolegu pana Hrnčíře, prostřednictvím předsedajícího. Vy jste říkal, pane kolego, že vládní koalice, pětikoalice štěpí společnost. Mám to brát tak, že vy jako SPD ji tmelíte? Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Milan Wenzl, připraví se pan poslanec Karel Rais, řádně přihlášení do obecné rozpravy. Pan poslanec Milan Wenzl není v sále. Pan poslanec Karel Rais je přítomen. Připraví se paní poslankyně Lenka Knechtová. Prosim.

Poslanec Karel Rais: Vážený pane předsedo, děkuji. Vážené poslankyně, vážení páni poslanci, kolegové a kolegyně, dovoluji mi, abych se vyjádřil ke změnám obsaženým v návrhu zákona, kterým se mění zákon číslo 155 o důchodovém pojištění, který předložila vláda jako sněmovní tisk 458. Nebudu návrh nazývat reformou, protože je pouze částí změn, které vláda plánuje v Poslanecké sněmovně schválit. Další část je obsažena v takzvaném konsolidačním balíčku, ale ani tam obsažené změny bych nenazýval důchodovou reformou. Jedná se spíš o pouhé škrty v důchodech.

Řada argumentu zde již zazněla a ještě zazní. Rád bych se ale podíval tady na tuto problematiku v kontextu školství a důchodů, které pobírají učitelé ať již základních, středních, či vysokých škol. Jedná se o moje domovské teritorium a navíc jde o skupinu obyvatel, která se zásadním způsobem podílela na formování vzdělání v České republice. Učitelé od základních až po vysoké školy celý život vychovávali odborně i jinak celé generace a měl by

jím za tuto službu být zajištěn důstojný důchod. Srovnám-li například pozici českého důchodce, který celý svůj tvůrčí život strávil na vysoké škole, s jeho kolegou z Velké Británie, vidíme obrovské rozdíly. Samozřejmě část je daná již předem v některých základních rozdílech sociálního pojištění v obou zemích. Podle České správy sociálního zabezpečení byl průměrný důchod v prosinci loňského roku 18 061 korun. Největší počet důchodců však pobírá důchod mezi 14 a necelými 15 tisíci korunami, jak mám tedy z médií informaci. Neexistuje žádná statistika, která by říkala, jak velké důchody pobírají učitelé, mimo jiné proto, že i mezi nimi jsou rozdíly s ohledem na jejich příjmy před odchodem do důchodu. Ale lze celkem spolehlivě odhadnout, že ve většině případů se budou nacházet někde ve středu nebo v nižších částkách vyplacených důchodů. Průměrný pedagog základního či středoškolského vzdělání by tak mohl mít důchod mezi 12 až 16 tisíci korunami. Nejedná se tedy o velké peníze.

Změnami, které vláda navrhuje přijetím sněmovního tisku, však bude pro futuro docházet k tomu, že růst důchodů se bude zpomalovat. Dojde k poklesu důchodů ve vztahu k průměrné mzdě. Životní úroveň důchodců bude proto nadále klesat. V okamžiku odchodu do důchodu klesne novému důchodci životní úroveň dramaticky, později řeknu v podstatě o 50 %, ale i tato se bude dále snižovat, protože valorizace důchodů nebude již reflektovat růst mezd z poloviny, ale pouze z jedné třetiny, což je právě ta změna, která si myslím, že je proti důchodcům. Přitom na růst mezd reaguje zpravidla i růst cen na trhu. Relevantním ukazatelem růstu cen, který bude zohledňován ve valorizaci penzí, nebude již navíc inflace plošná, tedy inflace, která se dotýká růstu cen všech komodit ve společnosti, ale pouze inflace, která se týká životních nákladů domácností důchodců. Tím se skupina důchodců bude opět vzdalovat životní úrovni pracujících. Z důchodců se tak budou čím dál tím více, čím déle budou v důchodu, stávat osoby na okraji společnosti, což je absurdní.

Mimořádná valorizace, tak jak ji známe nyní, prakticky bude zrušena. Při 10% inflaci se podle zaváděného mechanismu zvýší v daném roce důchod jen marginálně a důchodce bude muset opět snížit svou spotřebu a životní úroveň a bude muset doufat, že zvládne uhradit alespoň základní výdaje na svůj život.

Pravidelná i mimořádná valorizace důchodů dle stávající právní úpravy, pomínu-li protiústavní změny, o kterých už tady byla řeč, je před mnoha lety zavedený mechanismus, který má zajistit, že skutečná hodnota vyplacených peněz nebude v čase klesat. Jinými slovy právě tento mechanismus má zaručit, že se nebude konstantně po odchodu do důchodu snižovat životní úroveň lidí, kteří celý život pracovali a platili sociální a zdravotní pojištění i daně a mají legitimní očekávání, že se jim ze systému po odchodu do důchodu něco vrátí. V praxi však již nyní dochází k tomu, že životní úroveň osoby odcházející do důchodu, třeba toho zmiňovaného učitele, pokud nemá uspořeno, dramaticky klesá. Čím vyšší měl učitel příjem ve svém produktivním věku, tím horší má navíc takzvaný náhradový poměr. Náhradový poměr je v procentech vyjádřený poměr mediánu státního (starobního) důchodu lidí ve věku mezi 65 až 74 let vůči mediánu mezd zaměstnanců. Čili jsou to v podstatě důchod versus... proti nám zaměstnancům.

Tady tento problém, ten náhradový poměr, zkoumala v roce 2019 studie, na kterou tady mám odkaz. Podle této studie činí průměrný náhradový poměr v České republice 51 %. Čili ten, kdo jde do důchodu, v podstatě padá na polovinu. Náhradový poměr má podstatně vyšší než Česká republika řada členských států Evropské unie. Namátkou: výborné je samozřejmě Lucembursko, kde je to 86 %, Itálie 71, Francie 68, ale také Rakousko 64. A když půjdu mezi ty slabší země, tak Slovensko 62 a Rumunsko 61. Čili v podstatě jsou na tom všechny ty země lépe, než jsme my. A pokud vláda dále omezí systém valorizace penzí, jak nyní plánuje, bude náhradový poměr dále klesat a Česká republika se bude vzdalovat radě dalších evropských států. Ruku v ruce s tím bude kontinuálně klesat životní úroveň všech důchodců, bývalých pedagogů, profesorů, učitelů ze školek i všech dalších, kteří konali celoživotně velmi záslužnou a psychicky náročnou práci. Tyto a ještě další důvody mě vedou k názoru, že s předloženým návrhem zákona nemohu v podstatě v žádném případě souhlasit. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Také vám děkuji. Další je přihlášená paní poslankyně Lenka Knechtová a potom pan poslanec Jiří Kobza. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Lenka Knechtová: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážený pane ministře, pojďme si na rovinu říct, jaká je současná finanční situace České republiky pod vedením této vlády. Schodek státního rozpočtu dosáhl na konci května výše 171,4 miliardy korun. A kdyby Ministerstvo financí z pokynu Zbyňka Stanjury nedodrželo platby za sociální služby a státním fondům, jsme na celoročním limitu, který je 295 miliard korun. A to všechno se děje v době, kdy máme rekordní příjmy z inflace do státního rozpočtu, které za posledních pět měsíců přesáhly 59 miliard korun. Uvědomme si, že naše ekonomika nečelí žádným nepředvídatelným šokům nebo lockdownům. Ministerstvo financí prostě nekompromisně dostihly účetní triky za 150 miliard korun.

Česká populace stárne, podobně jako stárne a stárnout bude i populace dalších vyspělých zemí. Proměna věkové struktury společnosti je výzvou pro celou společnost a pro její hodnoty. Znamená také nutnost komplexního přístupu k systému veřejných politik a jejich nastavení tak, aby tato společnost mohla prosperovat a zachovat si soudržnost i v situaci razantních demografických změn. Stárnutí společnosti a demografické změny se dotýkají všech oblastí lidského života. Příprava na stárnutí společnosti musí proto zajistit nejen důstojný život dnešních seniorů, ale i adaptaci společnosti jako celku na demografické změny, které ovlivní jejich život v následujících desetiletích. Stárnutí společnosti je fenomén, který vyžaduje změnu v chápání toho, kdo je senior. Představy, které máme o stárnutí a lidech od určitého věku, jsou často zastaralé a nerespektují fakt, že dnešní senioři představují velmi heterogenní skupinu čítající téměř dva miliony osob a její různorodost do budoucna ještě posílí. V centru pozornosti je pouze finanční aspekt důchodového věku. Kromě finanční strategie přípravy na stáří je nutné zkoumat i strategie rodinné, sociální, duchovní nebo pracovní.

Existuje studie, že důchodový věk bývá zejména v médiích zobrazován stereotypně. Velmi často je stáří vizualizováno pomocí koláží, na nichž se nachází osamocený starší člověk se ztrápeným obličejem, který se nedívá přímo na čtenáře. Vedle něj pak několik bankovek v hodnotě tisíc nebo dva tisíce korun, symbolizujících finanční zabezpečení a finanční samostatnost v období stáří. Takové zobrazování je založeno na kontrastu a zároveň na zdůrazňování, že stáří znamená nedostatek a boj o finanční prostředky, upozorňují sociologové. Něco je tu v nepořádku, říká vedoucí týmu Pavol Frič. Když v médiích nebo obecněji ve veřejné debatě mluvíme o stáří, soustředíme se obvykle jen na finanční, ekonomickou oblast. Kolik jsme si na stáří naspořili, zda máme vlastní nemovitost. My jsme ale při analýze dat z výzkumu hned pochopili, že zajímat se jen o peníze nestačí. S penězi ani s nemovitostí si nepromluvíme, až budeme staří. Peníze nás nevezmou za ruku ani nepohladí. Je to pochopitelné. Kdo nemá dost peněz na každodenní výdaje, těžko najde čas a další zdroje na rozvíjení promyšlených strategií k zabezpečení ve stáří, podotýká sociolog. Kde zůstala podpora populačního vývoje, důsledné vymáhání odvodů pojistného, opatření pro profese, u nichž výkon práce je spojen s riziky, která nelze odstranit ochrannými pracovními prostředky, nebo jednání s odbory?

Děkuji za přehodnocení novely.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Nyní tedy řádně přihlášený pan poslanec Jiří Kobza a připraví se pan poslanec Patrik Nacher. Prosím.

Poslanec Jiří Kobza: Děkuji, pane předsedající. Dámy a pánové, přeji vám krásné dobré ráno. Slyšeli jsme zde už mnoho úvah, mnoho názorů z různých směrů. Já bych si dovolil nabídnout jeden další k tomuto předkládanému zákonu. Ono totiž z hlediska makroekonomiky to v mnohém připomíná, když bylo zaváděno EET v rámci boje proti šedé ekonomice, jejímž

důsledkem ale bylo, že vlastně likvidita, která se v té šedé ekonomice točila na trhu, která vytvářela nadhodnotu, zvyšovala kupní sílu, zvyšovala spotřebu, zvyšovala obrat, byla potom umrtvena neproduktivně na státních účtech. A zhruba do dvou let po zavedení už začínala ekonomika viditelně zpomalovat. Zrušením superhrubé mzdy se část té likvidity vrátila zase zpátky na trh, protože došlo ke zvýšení kupní síly, a zase, byla to podpora obratu, podpora odbytu, vlastně obchodu i výroby.

Tady je zapotřebí si uvědomit jednu věc. Kupní síla důchodců je jedním z důležitých faktorů vnitřního trhu. A podle statistik, které máme k dispozici, tak zhruba 15 % hodnoty vyplacených důchodů se vrací ve formě DPH. Takže princip je zhruba takový, že na jedné straně snížením důchodů, ať už se to udělá jakýmkoliv způsobem, v tomto případě snížením valorizace, dojde k tomu, že vlastně se sníží kupní síla jisté části obyvatelstva, těch dvou milionů, o kterých zde už bylo řečeno, zhruba, a tím pádem dojde také ke snížení odbytu, protože když budou mít méně peněz, budou kupovat méně. A když snížíme odbyt, tak se stane co? Vybere se méně DPH, protože když se nebude prodávat, nebude DPH, nebude se vyrábět. A to je zapotřebí mít na paměti.

Já chápu, že zřejmě vláda se drží té staré poučky, že když stát potřebuje peníze, tak je má sebrat chudým lidem, protože ti jich sice mají málo, ale zato je jich hodně. Jenomže já vás upozorňuji, že to nebude fungovat. Když jsem před pěti lety dělal první seminář na téma mezer v sociálním systému, tak jedna z velmi závažných částí obyvatel, které se týkalo bezdomovectví, byli senioři. A kauzální případy, které jsme tam rozebírali, byly dost děsivé, protože v podstatě už tenkrát senior, který zůstal sám, protože se rozvedl nebo jeho partner/partnerka umřeli, tak z jednoho důchodu už nebyl schopen přežít v nájemním bytě a dřív či později skončil jako bezdomovec. Já bych jenom chtěl upozornit na toto nebezpečí, protože za prvé snížením důchodů stát nic nevydělá, protože co ušetří na důchodech, o to méně vybere na DPH. Důchodce jako velmi zranitelnou skupinu staví do pozice daleko zranitelnější, protože si musíme uvědomit, že to není jenom snižování jejich kupní síly, ale je to také inflace, je to také drahota, jsou to drahé energie, jsou to drahé léky. A fakt je, že už znám dost případů starých lidí, kteří přemýšlí, jestli si rozsvítí, anebo jestli si půjdou koupit něco k jídlu.

Takže já bych vás velmi vzýval právě pod pohledem zkušeností z toho, co už bylo tady rozebráno ať už ekonomicky, makroekonomicky, anebo sociálně, rozmyslete si to, co děláte, protože se to může vrátit velmi ošklivě na vaše rodiče anebo i třeba na vás, až nebudete mít mandát. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Patrik Nacher, řádně přihlášený, a připraví se paní poslankyně Vladimíra Lesenská. Prosím, máte slovo.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji, pane místopředsedo. Pane ministře, nebo ministři, dámy a pánové, já jsem původně chtěl být dlouhý, ale zkrátil jsem to na maximální míru. Slibuji, nic nebudu číst, mám pár poznámek. Nějaké větičky jsem si podtrhl vlnovkou a budu tady mít několik otázek na pana ministra, který mě určitě poslouchá.

Na začátku nějaká kauzalita, protože ta mimořádná valorizace souvisí s inflací, tak bych se vrátil, protože tady se o inflaci moc nemluvilo dneska, k inflaci. Vy nám vyčítáte, že ta inflace, kterou jste nazvali ve volební kampani Babišovou drahotou, že vznikla vlastně dvěma důvody. První – kompenzace, zbytečně velké kompenzace, a druhá, že se zvyšovaly platy a pustila se mezi lidi spousta peněz. A teď se pojďme na to podívat.

Tak to první, ty kompenzace. To já tady říkám neustále dokola a se všemi, s kterými jsem byl v televizní debatě, to opakuji. Já mám seznam všech vašich pozměňovacích návrhů, když jste byli v opozici, a vy jste ty kompenzace chtěli delší, pro víc osob, pro víc firem, na delší dobu. Vyšší. Mám seznam všech těchto pozměňovacích návrhů. Takže by to bylo přes 100

miliard korun, kdybychom to všechno schválili. Takže pokud nám vyčítáte tuhle inflaci, tak ta by šla za vámi, kdybychom schválili všechno, co vy jste chtěli jako opozice.

Pokud jde o ty platy a o to všechno, tak já od začátku říkám, že ta inflace je tažená především nabídkou a je dovezená, nikoliv poptávkou. Vy říkáte, že ne. Fajn. Tak mi vysvětlíte, jak je možné, že teď ta inflace je skoro dvoj- nebo trojnásobná, skoro trojnásobná, a přitom vy tedy ty platy nezvyšujete. Kdyby platilo to, co jste říkali předtím, tak by ta inflace v této chvíli měla být nižší, protože vy ty platy nezvedáte. A debata o té inflaci... Jinými slovy, dochází na moje slova, že to je inflace zejména – neříkám jen – nabídková a dovezená, prostě rostly ceny vstupů různých komodit, z kterých se potom vytváří ceny služeb a produktů. A ta inflace je důležitá proto, že je to ta kauzalita. Je nejdřív inflace, a pak se spouští mimořádná valorizace. A vy nám neustále vyčítáte, že jenom kritizujeme a nenabízíme ta řešení. Ale vy po nás vždycky chcete řešení až poté, co vy něco neuděláte a někam to dovedete. Ale za nás, a už jsme to řekli několikrát, by to řešení bylo mít více pod kontrolou tu inflaci a jako příklad jsme tady dávali to, že za energie se v listopadu, v prosinci 2021 snížilo DPH na 0 %, a evidentně tam byl vidět ten skok směrem dolů v míře inflace. Takhle to je.

To znamená, kdybyste více – a neříkám, že to je zodpovědnost jenom vlády, férově – ale více měli pod kontrolou inflaci, nemusel by se spustit ten mechanismus mimořádné valorizace. Takže to je třeba jedno z opatření, to znamená dělat více opatření a mít pod kontrolou míru inflace, například rychleji s tím zastropováním. Já si pamatuju, jak jsme tady chtěli zastropovat, a vy jste říkali, že to je populistický návrh. Nakonec jste zastropovali také, ale pozdě a docela vysoko. Dneska ta cena, spotová cena, je pod tím stropem, takže to neplní ten účel. Ale na tom je krásně vidět, že tohle kdybychom – a to jsou naše konkrétní věci, konkrétní opatření, tak si troufám říct, že by ta inflace byla nižší a nespustilo by to tu mimořádnou valorizaci.

Proč o tom mluvím? Protože vy chcete změnit i tu mimořádnou valorizaci s tím, že se tam zohlední ta inflace jenom ze 60 %. Já se chci pana ministra zeptat, pokud říkáte, že už tedy odteď máte tu inflaci pod kontrolou, tak proč tam tenhle prvek dáváte? Protože to vyvolává dojem, že se obáváte, že inflace zase vyletí nahoru. Anebo to tak jako lidumilsky děláte pro ty budoucí vlády s tím, že se tady čeká, že se tady bude opakovat scénář, že tady budou vysoké inflace, které spustí tu mimořádnou valorizaci? Takže to je legitimní dotaz, protože proto se tomu říká, že to je mimořádná valorizace. Mimořádná, mimořádně vysoká inflace. To nikdo z nás nechce, aby se to tady opakovalo, aby se to vracelo. Tak mě by docela zajímalo, jestli třeba víte něco, co nevíme my, že se blíží vyšší inflace, a už si to tam preventivně připravujete.

Druhá poznámka. Já se tedy docela divím, musím říct, že tomu moc nerozumím. Kdybyste byli trochu taktici, tak tady svoláte jednu dvě mimořádné schůze a navrhnete některé věci týkající se úspor na straně státu, zrušení nějakého úřadu, ministerstva, počty úředníků a podobně. A potom mezi to dáte třeba tuhle valorizaci nebo něco jiného. Ale když jsem se teď zběžně rychle podíval na mimořádné schůze za posledních pár týdnů, tak vy dáváte šílený politický kapitál do věcí, které nepomáhají té hospodářské politice státu – zrušení EET, to byla ta mimořádná valorizace, zákon o České televizi. To je fakt priorita? Sdružení v politických stranách. To je opravdu priorita? A teď tahle novela o důchodovém pojištění.

To znamená, vy tímhle přece ukazujete ten svůj směr a ty svoje priority, tak pak se nedivte opozici, že to kritizuje. Kdybyste to rozředili o nějaké věci a i občané by viděli, že šetříte na sobě, že svoláte mimořádnou schůzi, abyste udělali nějakou úsporu, tak v té chvíli vám zase podle mě i mediálně se bude lépe prodávat valorizace, nebo zpřísnění té valorizace, změnění těch podmínek. Já to nenazývám penzijní reformou, tohleto, a to ani není, myslím, že to ani není prezentováno jako penzijní reforma. Ale vy to neděláte. Já tomuhle přístupu nerozumím.

A pak mám dvě takové poznámky týkající se vlastně popisu té situace. Za prvé u těch předčasných důchodů. Tam mě trochu mrzí, že jak vláda, tak pan ministr, že jste nekonzistentní. Protože vy jste nejprve lákali k využívání těch předčasných důchodů a teď se to zpřísnuje. Pro ty lidi je to prostě nepředvídatelné. (Odminka pro hluk.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Kolegyně, kolegové, zvláště v levé části sálu, poprosím vás o ztišení. Prosím, pokračujte.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Je to nekonzistentní. Za mě je to nekonzistentní. Prostě jednou se na to láká, teď se to bude trestat. Za mě je to, ta nekonzistentnost je úplně stejná, jako když se sahá do těch běžících smluv, a vy víte, že to konzistentně já zase kritizuji. Ať už se to týká té mimořádné valorizace, která se rozeběhla podle mě protiústavně už u běžícího procesu, tak to budu kritizovat, říkám to dopředu. U změn stavebního spoření to je totéž. Prostě v momentě, kdy vy sáhnete v neprospěch občanů, to je prostě základní pravidlo, už u běžící nějaké smlouvy, tak je to za mě nefér. A tenhle přístup je nekonzistentní. Vy byste to kritizovali, kdybychom to dělali my v předchozí vládě.

Poslední poznámka, opravdu to velmi zkracuji. Někde jsem si přečetl od nějakého vládního politika, že na ty důchody si budeme muset půjčovat a podobně. No tak pojďme říct férově – celý ten deficit je půjčka. Na všechny ty výdaje si tedy půjčujeme. Já nevím, proč jakoby z toho teď se bude vymezovat... Tak na důchody si budeme půjčovat a na rekordní výdaje na Ministerstvo obrany ne? Ty peníze tam máme, ale na důchody si budeme půjčovat. Vy tady říkáte, aby se tady nedělaly spory mezigenerační, ale vy vlastně tímhle popisem je děláte, protože pak v lidech jako vyvoláváte nějaký pocit studu za to, že jsou v důchodu, že berou důchod? Nebo mezigenerační spor, že to budou vnuci vyčítat babičkám a dědečkům, že na jejich důchody se musí půjčovat? Ne. Je to stejně, jako jsem to vyčítal kolegovi Zborovskému s tím, kdo jak byl ve vládě, když on tady řekl osm let, a pak jsme si to vyjasnili. On už se pak ani nepřihlásil. Protože KDU-ČSL tam byla čtyři roky.

Tady je to totéž. Protože celý ten deficit si musí půjčit. Stát si musí půjčit. Ale to není jenom na důchody. To není jenom na důchody, to je i na ty další výdaje. Tak to prostě takhle férově řekněte, nevymezujte jenom ty důchody, takhle to zaznělo, já to mám v monitoringu, pak to vypadá, že na ty důchody se musí půjčovat a to všechno ostatní ten stát jako pokryje. A to mi přijde, že v té debatě je nefér argument.

Zkrátil jsem to, dámy a pánové, maximálně, nic jsem nečel. Měl jsem tam několik otázek na pana ministra, třeba mi odpoví. Děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců ANO.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane poslanče. Faktická poznámka pana poslance Jana Skopečka. Prosím.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji pěkně. Já bych chtěl reagovat na kolegu Nachera, prostřednictvím vás, zejména v souvislosti s inflací. Já opravdu nerozumím, proč tenhleten svůj omyl opakuje už několik měsíců. Přece kolega Nacher, paní předsedkyně Schillerová, pan předseda Babiš velmi kritizovali Českou národní banku za to, že začala zvyšovat úrokové sazby, radili jí, aby nic nedělala, protože podle nich ta inflace měla velmi rychle odejít, měla velmi rychle odejít s tím, jak se budou znovu navazovat dodavatelsko-odběratelské řetězce po covidu, protože tvrdili, že to je inflace dovezená a způsobená vysokými cenami energií a rozbitými dodavatelsko-odběratelskými řetězci. Ty se znovu navázaly, ceny rekordně padají, a div se, ta inflace tak rychle nepadá. To zcela jasně ukazuje, že to byla především poptávková inflace, kterou pomalu začínají brzdit právě vysoké úrokové sazby, které vedou k tomu, že je i méně úvěrů, méně hypoték, a zaplat' pánbůh, že to ta Česká národní banka udělala.

Tak já vůbec nerozumím kolegovi, proč tento svůj zásadní omyl, proč na něj vlastně upozorňuje místo toho, aby to přešel, potichu uznal to, že prostě to byla chybná úvaha. Koneckonců i v tom světě, kde ty ceny energií dávno klesají, tak může zjistit, že všechny mezinárodní instituce ukazují, že jádrová inflace zůstává na velmi vysoké úrovni, což jasně

ukazuje na to, že ta inflace byla dominantně poptávková. Tak prosím, nežijte v těch omylech dlouho, už je potřeba se z toho probudit. To je jedna věc.

Druhá věc. Kolega nás tady kritizuje za to, že jsme chtěli kompenzace větší a dlouhodobější. Není tomu tak. Podívejte se třeba, co jsme říkali na Antiviry a na to, jak se dotovala pracovní místa, která dávno neměla existovat. (Předsedající: Čas.) Nemluvíte v tomto směru pravdu.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Faktická poznámka pana poslance Patrika Nachera. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Za prvé, mýlí se můj kolega ctěný, kolega Skopeček. Protože se podívejte. Hypotéky, rekordně malé množství. Maloobchodní tržby několik měsíců po sobě klesají rekordně. A vy budete neustále, furt říkat, že to je poptávková inflace. Furt jako do zblbnutí. To je jako jedna poznámka.

A druhá. Já si pamatuju, že když byla inflace 5,4, tak vy jste říkali, že to je Babišova dražota a že za tu inflaci nese zodpovědnost vláda. Když je teď 15%, nebo teď 12% inflace, tak najednou za to ta vláda nenese zodpovědnost a generelně za to nese zodpovědnost Česká národní banka. Ne, tak buďte konzistentní, ať už jste v opozici, nebo v koalici, a buď za to nese odpovědnost vláda, nebo Česká národní banka. Ale prostě není možné, aby v období, kdy jste v opozici, za to mohla vláda, a když jste v koalici, tak za to mohla primárně Česká národní banka.

Poslední poznámka, s těmi kompenzacemi. No tak je to teď výzva. Kolegové, řekněte mi, jestli tedy chcete, abych já tedy otevřel ten notebook a přesvědčil a přihlásil se, protože to nestihnu ve dvou minutách, a přečtu všechny pozměňovací návrhy, které mám sestavené na pěti stránkách, tehdy opozičních poslanců, které ty kompenzace reálně zvyšovaly, nabízely je pro více občanů, pro více podnikatelů na delší dobu. Zcela prokazatelně, evidentně, a mám tam i rozpočtené, o kolik miliard by každý ten pozměňovací návrh, tam měl tuším i kolega Skopeček jeden z návrhů, tak mi jenom řekněte, jestli tedy chceme tomu věnovat ten čas, já otevřu ten počítač a provedu vás těmi pozměňovacími návrhy, že nelžu, ale že to je pravda.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Další faktická poznámka pana poslance Jana Skopečka. Prosím.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Ano, kolega Nacher popřel sám sebe, protože, jak správně říká, klesají tržby maloobchodní, klesají hypotéky, také klesá ta inflace, takže ona ta měnová politika začíná zabírat. To je jedna věc.

Za druhé. Nikdy v minulosti jsem neříkal, že za inflaci může jenom vláda. Ve veškerých mých vystoupeních uslyšíte nebo si přečtete, že říkám, že za inflaci mohla jak uvolněná měnová politika, tak uvolněná fiskální politika. V té fiskální politice prostě jsme to s těmi kompenzacemi v tom covidu přehnali, to si prostě všichni přiznejme. Přifoukli jsme si inflaci, výrazně jsme si zhoršili strukturálně veřejné finance a po covidu se nám nedaří ty veřejné výdaje vrátit zpátky, což mimo jiné ukazuje na to, že řada těch výdajů, které byly považovány za covidové a byly odůvodňovány covidem, tak s covidem neměly nic společného, protože covid už tu nemáme a veřejné výdaje nám tu bohužel zůstaly. Takže jak měnová politika, tak utrácení za vašich vlád prostě inflaci přifouklo a zaplat' pánbůh, že tuto poptávkovou inflaci Česká národní banka brzdí. A jak se ukazuje, tak ji brzdí úspěšně navzdory vašim predikcím a navzdory vašim úvahám o tom, že inflace je nákladová, což je od samého začátku nesmysl.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní s přednostním právem paní zpravodajka. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Pavla Golasowská: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já bych chtěla navrhnout, tak jak jsem již avizovala, zkrácení lhůty pro návrh tohoto zákona ve výborech na dobu 30 dní. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Váš návrh jsem zaregistroval, pak o něm dám hlasovat. A nyní vystoupí řádně přihlášená paní poslankyně Vladimíra Lesenská. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Vladimíra Lesenská: Děkuji. Vážený pane předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, řešíme zde novelu zákona o důchodovém pojištění a postavení českých důchodců, a to nejenom těch současných, ale i budoucích, a způsobu, jakým současná vláda s nimi zachází. Jsem přesvědčena, že je naší povinností zajistit důstojný život všem občanům naší země, a to zejména těm, kteří se celý život snažili, pracovali a pracovali pro rozvoj a blahobyt celé společnosti. Bohužel v poslední době naše vláda podniká kroky, kde naše české důchodce, a to nejenom, tak jak jsem říkala, ty současné, ale i budoucí – nechci říct úplně ožebračuje, ale okrádá. Někteří by možná namítali, že veřejné finance jsou omezené a vláda musí čelit řadě výzev, nicméně to vládu neopravňuje k tomu, aby zanedbávala potřeby našich seniorů a zlehčovala jejich situaci.

Podám konkrétní důkazy. Ráda bych zmínila neúměrně nízké důchody, které jsou poskytovány. Ale ony se odvíjejí přece od našich příjmů. Takže proč naše příjmy v našem produktivním věku, našich dětí, nás a všech dalších, jsou tak nízké, že důchody, které pak vypočteme, neodpovídají tomu, co musíme na svůj život vynakládat? (Hluk v sále.) Náklady v naší republice nejenom pro důchodce neustále rostou...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já se omlouvám, paní poslankyně, ale požádám vás, kolegyně a kolegové, opět o ztišení. Děkuji. Prosím, pokračujte.

Poslankyně Vladimíra Lesenská: A důchody vůči tomuto nárůstu cen energií, potravin a dalších komodit zůstávají nedostatečné. Mnoho důchodců se potýká s vážnými finančními problémy a žijí těsně kolem hranice chudoby. Je to nepřijatelné v moderní společnosti, která si zakládá na tom, že je spravedlivá a sociálně soudržná. Je jednoduché důchodce, a nejen je, poslat na úřad práce žádat o dávky, ale kde na ty dávky naše společnost ve výsledku bude brát, když nemá na to, aby zajistila rozumný život našim seniorům?

Dalším problémem, který bych ráda pojmenovala nebo zmínila, je zvyšování věku pro odchod do důchodu. Naše vláda tvrdí, že tato opatření jsou nezbytná z důvodu demografických změn a dlouhodobé udržitelnosti důchodového systému. Nicméně přesunutí důchodového věku má negativní dopad na ty, kteří se nedožijí věku, aby vůbec do toho důchodu mohli odejít, a to z nejrůznějších důvodů. Je to zdravotní stav, těžké pracovní podmínky či nedostatek zaměstnání, nedostatek pracovních míst, která budou pro důchodce, pro seniory k dispozici. Takže to jsou faktory, které budou ovlivňovat možnosti stárnoucí populace, jak se uplatnit na pracovním trhu a kdy budou moct do důchodu odejít.

Musíme se zaměřit ale i na kvalitu zdravotní péče, a to nejenom pro seniory, ale pro celou společnost. Vláda omezila přístup k některým zdravotním službám a lékům, což vede k nezbytným nákladům a finančním obtížím nejen pro seniory. Zdravotní péče je základním právem každého člověka bez ohledu na věk či sociální postavení a je naší povinností zajistit její dostupnost pro všechny věkové kategorie a pro seniory zvláště.

Věřím, že je v našich silách – a podotýkám v silách nás všech – abychom našli spravedlivé a udržitelné řešení pro naši společnost. Ale je naší povinností chránit ty, kteří přispěli k našemu rozvoji a prosperitě. Vláda by měla přijmout konkrétní opatření, která zvýší výše důchodů a zlepši životní podmínky našich seniorů, a to jak současných, tak těch budoucích. Podle mého je velmi důležité, abychom do důchodového systému investovali a zajistili jeho dlouhodobou udržitelnost, a ne finanční prostředky do tohoto systému krátili.

Konstatovala bych, že zatím není nikde úplně zmiňováno, jaké budou náročné profese. Pan ministr konstatoval, že to je teprve připravováno, že to bude součástí další důchodové reformy. Takže jsem u toho, že tato novela důchodovou reformou není, je to jakýsi předskokan. Nevím, jestli jsem to dobře pochopila.

A jsem zpátky u zdravotní péče, protože investovat do dostupnosti a kvality lékařských služeb pro starší generace by mělo být povinností nás všech. Zavedení programu prevence a podpora péče o duševní zdraví jsou vedle toho všeho také klíčové. Zajistí totiž, aby naši senioři měli přístup k pracovnímu procesu, aby mohli pracovat v důchodovém věku a aby nemuseli odcházet právě do předčasných důchodů.

Já tady nevidím ze strany vlády jakoukoliv podporu rodin, jakoukoliv podporu zaměstnavatelů, aby měli zájem věkové skupiny 50+, 55+, 60+, 65+, aby vůbec tito zaměstnavatelé tyto lidi měli chuť zaměstnávat. Ona totiž jaksi ta pracovní schopnost těch věkových skupin trochu upadá. A bohužel nás všech. Takže vidím tady daleko víc problémů než jenom to, abychom řekli – změníme systém valorizací, zlikvidujeme mimořádné valorizace důchodů a zvýšíme odchod věku do důchodu.

Vážené kolegyně a kolegové, máme odpovědnost zajistit důstojný život pro naše seniory. Musíme jednat a prosazovat změny, které povedou ke zlepšení jejich situace. Měl by nastat čas a měli bychom ukázat, že jsme skutečně zastánci sociální spravedlnosti a solidarity. Myslím si, že společně můžeme dosáhnout spravedlivějšího a lepšího života pro všechny současné i budoucí důchodce, ale mělo by to být na základě dialogu. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, paní poslankyně. Nevidím nikoho, kdo je přihlášen. Ještě pan poslanec Radek Vondráček. Prosím, řádná přihláška.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Mé vystoupení bude něco na rozhraní faktické poznámky a promluvy v rozpravě. Já jsem byl přihlášen do rozpravy, nebyl jsem v sále v tu chvíli. Myslím si, že jsem měl být zařazen na konec, nikoliv vyřazen, podle jednacího řádu. Já nicméně na svém vystoupení netrvám, protože si nemyslím, že bych v tuto chvíli nějak konstruktivně posunul tu debatu ještě nějakým novým směrem. Spousta mých předřečníků v podstatě řekla to, čemu bych se věnoval já, totiž že považuji za velmi nebezpečnou a škodlivou tu rétoriku a ty náznaky, že snad důchodci jsou ti, kteří projídají peníze mladým rodinám s dětmi, a vytváření mezigeneračního napětí. (V sále je velký hluk.)

Já bych jenom poukázal na to, že všechny západní země vynakládají na důchody více než Česká republika, a ty náklady na důchody klesají směrem na východ. Tak jestli nás vláda pana premiéra Fialy chce směřovat na západ, tak by to měla dělat důsledně. Těmito návrhy nás směřuje spíše na východ. Děkuji za pozornost, těším se na hlasování, doufám.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji a ptám se, zda ještě někdo další se hlásí do obecné rozpravy? Nikoho nevidím, v tom případě končím obecnou rozpravu. A chci se zeptat pana ministra a paní zpravodajky, zda chcete závěrečná slova? Pane ministře, prosím, máte slovo.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Děkuji. Dobré ráno. Já si dovoluji jenom stručně orámovat dnešní více než třináctihodinovou debatu, kdy sedm hodin zabrala úvodní vystoupení ještě před vůbec začátkem projednávání tohoto bodu, zhruba šest hodin jsme vedli debatu v rámci prvního čtení. Musím říct, že byly tady příspěvky, které se snažily opravdu jít k jádru věci dané problematiky. Byly zde příspěvky, které byly velmi široce rozkročeny, které často byly mimo podstatu tohoto materiálu, o kterém tady jsme dnes měli diskutovat a projednávat, nicméně já chci říct v základu podstatnou věc. A myslím si, že většina si to uvědomuje, někteří možná z ne úplné znalosti některé věci si plně neuvědomují, a to, že pokud jsme představili opatření v rámci důchodové reformy, tak ta opatření jsou rozložena tak, že v tomto návrhu jsou dvě z těch opatření důchodové reformy, tak abychom je dokázali ještě v letošním roce aplikovat v průběhu podzimu. Pak jsou opatření, která jsou součástí toho konsolidačního ozdravného balíčku, to jsou ta opatření, která se týkají posílení příjmů do důchodového systému, například úpravy u dohod o provedení práce. A pak v průběhu podzimu bude celý ten velký balík důchodové reformy, který bude potom projednáván vládou a měl by v prvním pololetí příštího roku být potom projednáván i zde na půdě Poslanecké sněmovny a Senátu. Tolik pro zarámování toho procesu a těch termínů, které teď budou v příštích měsících před námi.

Pokud jde o některá opatření, jako například náročné profese, tak ty tady jsou už v principu od 1. ledna tohoto roku, takže ten mechanismus tady je a na té technické, odborné úrovni, do které jsou zapojeni experti, zástupci i sociálních partnerů, se vede debata o tom, jak přesně specifikovat a dobře nastavit pravidla pro náročné profese mimo ty, které už dneska jsou v účinnosti. A toto počítáme, že se v příštích zhruba čtyřech pěti měsících podaří, tuto debatu, dokončit. Každopádně děkuji všem, kteří se do té debaty zapojili. Myslím si, že bude určitě prostor v rámci jednání na výborech, v rámci projednávání následujících čtení o těch věcech ještě dále diskutovat. Díky moc.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji, pane ministře. Chci se zeptat, zda paní zpravodajka chce závěrečné slovo? Není tomu tak. Děkuji. Já zagonguji... a nyní tedy přistoupíme k hlasování. Eviduji žádost o vaše odhlášení, já vás tedy odhlásím a požádám vás o opětovné přihlášení.

Ještě přečtu omluvy. Od pěti hodin z pracovních důvodů se omlouvá paní poslankyně Ivana Mádlová, od 20.30 hodin do 9 hodin ze zdravotních důvodů se omlouvá také paní poslankyně Ivana Mádlová. Počet se ustálil.

Jako první budeme hlasovat o návrhu na zamítnutí tohoto tisku, tento návrh podal pan předseda Okamura.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo souhlasí se zamítnutím? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 5, přihlášeno je 142 poslankyň a poslanců, pro návrh 60, proti 82. Tento návrh byl zamítnut.

Nyní se tedy budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání a nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Organizační výbor navrhl přikázat předložený návrh k projednání výboru pro sociální politiku jako výboru garančnímu. Navrhuje někdo přikázání jinému výboru jako garančnímu výboru? Žádný návrh nevidím, přistoupíme k hlasování.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání výboru pro sociální politiku jako garančnímu výboru? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 6, přihlášeno je 144 poslankyň a poslanců, pro 144, proti nikdo. A já konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání výboru pro sociální politiku jako garančnímu výboru.

Organizační výbor nenavrhl přikázat tento návrh dalšímu výboru a já se ptám, zda máte někdo... (Hluk v sále.) Já se omlouvám, kolegyně, kolegové, pane poslanče Nachere... (Poslanec Nacher volá z pléna.) Ať je slyšet a rozumět, o čem hlasujeme. Já se ptám, zda máte někdo další návrh k přikázání dalšímu výboru k projednání? Žádný návrh nevidím, v tom případě budeme postupovat dál.

A jako poslední návrh zazněl, a to je zkrácení lhůty na projednávání na 30 dnů, tedy o 30 dnů, tento návrh podala zpravodajka tohoto tisku.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro návrh na zkrácení lhůty na projednání? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 7, přihlášeno je 144 poslankyň a poslanců, pro návrh 81, proti 63. Tento návrh byl přijat a zkrátili jsme lhůtu na projednání na 30 dnů.

Tím jsme hlasovali o všech návrzích, které byly předloženy. Já končím projednávání tohoto bodu a vzhledem k tomu, že jsme projednali veškeré body, které byly zařazeny na pořad této schůze... (Hluk v sále neustává. O slovo se hlásí poslanec Staněk.) Ještě požádám, kolegyně a kolegové, o ztišení, je zde patrně k hlasování. Prosím, máte slovo.

Poslanec Pavel Staněk: Děkuji, pane předsedající, za slovo. Já jsem omylem, asi, zřejmě, nebo nevím, nerozumím tomu, zaseklo se mi hlasovací zařízení. Měl jsem hlasovat pro, a mám proti. Takže jenom to oznamuji, nezpochybňuji hlasování.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Dobře, pouze pro stenozáznam. (O slovo se hlásí poslanec Ratiborský.) Prosím, ještě...

Poslanec Michal Ratiborský: Děkuji za slovo. K hlasování číslo 5, pouze pro stenozáznam, hlasoval jsem pro, a na sjetině mám proti. Nezpochybňuji hlasování.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Nikdo další se již k hlasování nehlásí. Vzhledem k tomu, že jsme vyčerpali pořad této schůze, já končím dnešní schůzi a přeji vám pěkný zbytek dnešní noci. Děkuji vám.

(Schůze skončila 9. června v 1.27 hodin.)